MARIAN TRUȚĂ

a doua venire

NAUTILUS

Marian Truţă

A doua venire

NEMIRA
2012

NEMIRA
plăcerea lecturii
www.nemira.ro

A doua venire
Marian Truţă

© Nemira, 2012

Redactor: Nicolata Ghement
Tehnoredactor: Alexandru Csukor
Copertă: Alexandru Csukor

Orice reproducere totală sau parţială a acestei lucrări, fără acordul scris al editorului, este strict interzisă şi se pedepseşte conform Legii dreptului de autor.

ISBN ePub: 978-606-579-597-6
ISBN PDF: 978-606-579-596-9
ISBN Print: 978-606-579-459-7

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată de elefant.ro

MARIAN TRUŢĂ s-a născut la Bucureşti pe 24 aprilie 1960. A urmat cursurile Facultăţii de Electronică şi Telecomunicaţii din cadrul Politehnicii Bucureşti. În prezent este freelancer, dedicat scrisului şi activismului literar în Societatea Română de Science Fiction şi Fantasy. Din 2010 coordonează *Revista Nautilus* a Editurii Nemira. A scris numeroase articole în presa de specialitate şi a tradus mai multe volume. Dintre cărţile pe care le-a semnat, amintim *Început de anotimp ploios la Ezary* şi *Vremea renunţării*. Marian Truţă a câştigat, de-a lungul anilor, mai multe distincţii, printre care Premiul Uniunii Scriitorilor. Locuieşte în oraşul Chitila, la adăpost de zarva Bucureştiului. Nu are hobbyuri, ci doar o singură pasiune: literatura science fiction.

UBIK, MON AMOUR

Eva îmi arătă un tub subţire, argintiu, numai bun de ţinut în el o ţigară de foi. Sau o duşcă de coniac fin.

– Aici se ascunde realitatea, m-a avertizat ea surâzând şi agitând tubul.

Aş fi preferat să nu surâdă. Era oricum urâtă, cu ochii bulbucaţi, părul vraişte, urme de vărsat de vânt pe obraji, ţâţe cât două nuci, din acelea care trec cu comprese, picioare ca nişte fuse şi terminate cu o pereche de glezne solide, de luptător în circuitul K1. Surâsul era tot ceea ce lipsea din fiinţa ei ca să alunge orice mascul întreg la minte din preajmă. Dar eu nu eram întreg la minte. Eram asistentul ei şi râvneam la postul de şef al Catedrei de Chimie de la Universitate. Adică postul ei. Eva urma să plece în Capitală şi, conform tradiţiei Universităţii noastre, ea trebuia să-şi aleagă un succesor. Adică pe mine. După care, încoronat de mâna ei, puteam să-mi fac de cap. Să mă răzbun pe anii de ascetism pe care îi îndurasem lângă Eva. Nu suporta femeile în preajma ei. Sunt proaste de bubuie, spunea ea. Dar sunt drăguţe, adăugam eu în gând.

Am întins mâna spre tubul metalic, dar Eva m-a oprit.

– Ai răbdare. Priveşte bine în jur ca să ai termeni de comparaţie cu ceea ce vei vedea… în realitate.

Eram la conacul ei. Dăduse o petrecere de adio şi avusese invitat tot corpul profesoral din Universitate. Numai bărbaţii, desigur. Petrecerea nu durase mult. Eva intimida şi nu era deloc o gazdă amabilă. Invitaţii plecaseră destul de repede

invocând tot felul de pretexte. Atunci am aflat că jumătate dintre profesorii din Universitate suferă de migrene, iar cealaltă jumătate are copii mici şi soţii incapabile să aibă grijă de aceştia. Catedra de Chimie rezistase cel mai mult, dar şi colegii mei, rând pe rând, au dat bir cu fugiţii. Rămăsesem singur şi mă bucuram de stoicismul meu. Mă vedeam clar câştigător.

Am privit jur-împrejur. Pereţii sufrageriei, din sticlă mată, lumini dinamice şi savant dispuse prin colţuri, fotolii ergonomice, măsuţe joase, din plastic şi inox, un ecran uriaş care acoperea unul dintre pereţi. Butoane cu funcţii misterioase pe marginile fotoliilor. Dacă printre invitaţi ar fi apărut şi Jean-Luc Picard, nu m-aş fi mirat.

– Am privit, am văzut… i-am spus eu.

– Ai privit, ai văzut, m-a maimuţărit ea. Nu ştii mai nimic şi vrei să îmi iei locul la catedră. Te holbezi la pereţii vilei mele, dar în cap ai numai fumuri şi sex. Care este, atunci, realitatea? Te uiţi la mine ca la un măturoi care tocmai şi-a terminat tura într-o toaletă de la gară. Dar, în acelaşi timp, mă admiri pentru mintea mea. Dacă aş fi arătat ca una dintre paraşutele alea de studente, ai fi tăbărât deja pe mine rostind fel de fel de cretinisme masculine. Cu gândul că mâine ai să te cocoţi pe catedră şi lumea se va uita la tine cu gura căscată, ca la bâlci. Care să fie realitatea? Şi unde este realitatea? În mintea ta?

Am încremenit. Ce naiba voia să spună? Că nu-mi dă mie postul? Sau era doar una dintre şicanele ei obişnuite?

– Nu te teme, ai să ajungi unde doreşti. Dar mai întâi trebuie să meriţi. Trebuie să vezi lumea exact aşa cum este.

Şi, pe când rostea aceste cuvinte, a desfăcut capacul tubului metalic. Era un spray banal. L-a îndreptat spre mine şi mi-a pulverizat conţinutul direct în ochi. Am sărit în picioare.

– Ai înnebunit! Nu mai văd nimic!

– Liniştеşte-te, ai să vezi imediat, a spus ea cu un glas rece.

A avut dreptate. Începeam să disting contururi, apoi detalii. Eva, în faţa mea. O masă de lemn pe care se sprijinea. Pereţii, întunecaţi, acoperiţi cu lambriuri din lemn. Fotolii tapisate. Din tavan cobora un candelabru, iar în locul ecranului uriaş se regăsea un tablou pictat în culori sumbre.

– Ce naiba e asta, am bolborosit.

– Realitatea! a exclamat ea. Mă rog, o parte a realităţii. Nu te teme, nu ai orbit, pur şi simplu ochii tăi încep să vadă lumea aşa cum este. Dar acum ne aflăm într-o etapă intermediară. Lumea din care am plecat era iluzia perfectă. Un singur lucru a evoluat din epoca pietrei până astăzi: minciuna. Primul animal care a minţit s-a transformat în om. Am reuşit să rafinăm atât de mult minciuna, încât ne-am creat rapid iluzia de progres. Iar ochii mint cel mai bine, sunt organul care se lasă cel mai uşor înşelat. Eu nu am făcut altceva decât să născocesc un drog care să elibereze ochii de iluzii.

Am privit-o buimac. Era tot ea, la fel de slută, dar parcă altfel. Ochii păreau albaştri, dar asta poate din pricina luminii reduse care izvora din candelabru. Părul avea o nuanţă de galben stins. Iar puloverul pe care îl purta parcă nu mai era aşa de lălâu. Parcă se mula cumva pe *ceva*. În mână nu mai avea tubul argintiu, ci o casetă din lemn, frumos împodobită cu miniaturi.

– Aici se ascunde realitatea, a continuat ea deschizând caseta şi împingându-mă la loc pe fotoliu.

Eram aproape paralizat, dar nu ca efect al drogului pe care mi-l împroşcase în ochi, ci, mai degrabă, din pricina groazei. Aşa că am lăsat-o să se apropie de mine, fascinat şi terifiat, deopotrivă. În caseta de lemn se găsea un amestec gros, ca un terci.

– Închide ochii, mi-a şoptit şi m-am supus.

Am simţit degetele Evei cum îmi intind pe pleoape un strat subţire din acel terci fără nume. Răcoare peste pleoape. Auzeam respiraţia ei calmă, regulată. Simţeam o mireasmă discretă de iarbă.

– Poţi deschide ochii, m-a anunţat.

Am privit în jur. Eram în aceeaşi cameră, fireşte. Numai că pereţii erau acum din piatră sură, iar în locul tabloului se afla întinsă o superbă tapiserie. Masa pe care Eva continua să se sprijine era făcută din bârne groase şi era plină de bucoavne vechi, iar fotoliul pe care şezusem era de fapt un scaun simplu, întocmit din stinghii de lemn şi dintr-o pânză aspră. Candelabrul suferise şi el modificări, era acum un suport circular plin de lumânări, care spânzura de tavan prin patru lanţuri groase. Dar nu atât ambientul mă nedumerea, cât modificarea pe care o suferise Eva. Ochii, categoric albaştri, erau adumbriţi de pleoape şi gene aproape perfecte. Iar părul ei, des şi mătăsos, se revărsa într-o cascadă galbenă pe umerii rotunzi. Purta o cămaşă care îi scotea bine în evidenţă pieptul, iar corsajul ce acoperea cămaşa reliefa o talie care se armoniza deplin cu şoldurile ei.

– Ce drog e ăsta? am murmurat. Parcă visez…

– Nicidecum… abia acum te trezeşti. Dar mai avem de făcut un salt, până în profunzimile realităţii.

Acum avea în mână un mojar de cremene. A luat pe vârful degetelor un praf din mojar şi mi-a poruncit iar să închid ochii. Am simţit cum îmi masează pleoapele şi m-am lăsat în voia degetelor ei. Teama şi groaza se preschimbaseră în plăcere. Îi simţeam trupul aproape, cald şi generos, îi simţeam respiraţia pe chip, o mireasmă de iarbă crudă. Am întins mâinile şi, orbeşte, i-am căutat carnea tare a şoldurilor. Eva a prins a râde.

– Deschide ochii, mi-a spus şi s-a tras iară din faţa mea.

Eram într-o peşteră.

– Sfârşitul călătoriei, ultimul palier al realităţii.

O peşteră, o grotă, Eva se sprijinea de o platformă de piatră, aproximativ orizontală. Pe unul dintre pereţi atârna o blană uriaşă de urs întinsă la uscat, iar în loc de candelabru aveam parte de un opaiţ care atârna de tavan prins cu o funie vegetală. Undeva, într-un colţ, ardea un foc pe o vatră din piatră. Iar Eva… Eva era… perfectă. Era femeia pe care nici măcar în vise nu ai curaj s-o vezi. Şi nu purta decât o pelerină grosolană, care mai mult arăta decât acoperea. Am simţit o dorinţă năprasnică, voiam să o posed acolo, pe pietrele acelea colţoase, să-i frământ carnea în mâini şi nimic altceva să nu se mai întâmple.

– Cum crezi că m-aş putea apropia de tine? mi-a spus ea, parcă citindu-mi gândurile. Ai măcar cea mai vagă idee de cum arăţi?

Mi-am privit trupul şi am urlat. Eram un troglodit, acoperit cu păr, un neanderthalian evadat din vreun muzeu. Şi, cu toate că nu aveam o oglindă, mi-am dat seama cu ajutorul degetelor, că şi chipul meu căpătase expresia unei Bestii de început de lume.

– De acum ai postul meu, a mai spus ea hohotind. Eşti pregătit să vezi realitatea aşa cum este.

– Când trece efectul drogului?

– Nu trece. Nu are ce să treacă. De acum ochii tăi văd lumea aşa cum este.

Am simţit cum mă cuprinde mânia, am vrut s-o înşfac, dar sprintenă a fugit de mine şi a ieşit din grotă. Am incercat s-o urmăresc numai că mişcările, deşi agile, îmi erau prost coordonate. În cele din urmă am ieşit… afară. Şi am văzut o mulţime de antropoide, aidoma mie, rătăcind de colo-colo, rânjind unii la alţii, zbierând şi râgâind foneme guturale. O pădure rară se întindea în faţa ochilor mei. Din loc în loc, bordeie meschine imitau prost structura unui oraş. Eva nu se zărea nicăieri. În urma mea, coasta unui munte, plină de

intrări în alte grote. Am înţeles atunci. Aceasta era lumea, adevărata lume, iar progresul, civilizaţia, nu erau decât o iluzie. Şi, surprinzător, m-am adaptat apoi, în zilele ce au urmat, perfect cu noua realitate.

Da, sunt titular la Catedra de Chimie a Universităţii. Adică nu fac altceva decât să caut tot felul de plante şi să le zdrobesc cu ajutorul a două pietre. Şi să învăţ o ciurdă de maimuţoi să facă la fel. Ştiu că undeva există Oraşul. Îl ghicesc în dispunerea bordeielor. Undeva există Lumea sau Iluzia de unde am venit. Şi amestec ierburi şi plante fără nume, încercând să recompun Epoca mea printr-un alt drog sau Iluzie. Mi-e teamă că nu voi reuşi niciodată. De acum ochii mei nu mai pot vedea decât Adevărul.

A DOUA VENIRE

1. Solomonarul și inflaţia

Un ziar costa, pe vremea aceea, douăj' de centime. Dar Iovan nu cumpăra ziare. Prefera să aştepte până după-amiază, când ieşea Ilinca din tură, ea aducea mereu în plasă câte o gazetă abia scoasă de la imprimerie, cu cerneala mirosind iute, a plumb şi a alte amestecături. Şi aşa citea el pe gratis… Iovan era cam zgârţoman, rareori îşi cumpăra ceva pentru el însuşi. Şi îi plăcea să se dea sărac. Nu calic, doar un om sărman, cinstit şi cumpătat. E adevărat că avea în fiecare zi în buzunar câţiva taleri, pe care negreşit îi prăpădea seara, împreună cu Ilinca, la Caru' cu Bere. Dar merita cheltuiala pentru că, trebuie s-o spunem, îi cam trăgea clopotele fetei.

– Ce puii mei, sunt inginer, spunea el cunoscuţilor care îl întrebau când îşi va face şi el vreun rost. De unde gologani de casă?

– Dar la Caru' cu Bere te cam duci!

– Păi… Sunt inginer, ceea ce înseamnă că nu-s prost. Aia se cheamă investiţie.

Că Iovan investea în Ilinca, era deja vizibil pentru toată lumea. O aştepta la ieşirea din tură, o lua de braţ, se plimbau pe Calea Victoriei, treceau de magazinul Lafayette, traversau în dreptul ACR-ului, spre Biserica Zlătari, şi se strecurau pe Stavropoleos. La Caru' cu Bere găseau mereu loc, era aproape un miracol având în vedere deverul cârciumii. Iovan făcea semn către un băiet, îi striga, nici prea tare, dar nici prea încet, să aducă două beri… „Transilvania neagră, şi să fie rece… şi bagă şi nişte mititei" cerea el, după care se

întorcea spre Ilinca şi se îmbăta cu lumina ochilor ei.

– Cum ţi-a fost ziua? o întreba.

Ilinca dădea din umeri, îşi scotea portţigaretul după care, cu gesturi repezite, îşi aprindea o ţigaretă.

– Cum să fie… aşa-şi-aşa.

Apoi, Iovan lua ziarul adus de Ilinca, îl despăturea şi se afunda în lectura articolului de fond. Ilinca fuma, Iovan citea, veneau şi berile, negre şi reci, mai schimbau un cuvânt, el îl mai lăuda pe câte un coleg de al fetei („bine le mai zice băiatul ăsta“), pufnea la vreun articol care ataca puterea („ăsta e sluga bolşevicilor“), râdea mereu la caricatura zilei şi îi înjura, invariabil, pe americani („ce naţie de tembeli, cică vor să ajungă pe Lună“). După ce termina de citit, Iovan se uita în scrumieră. Ilinca fuma, de obicei, fix două ţigarete în vreme ce el citea. Ar fi fumat şi el, vezi bine, dar se abţinea cu stoicism. Veneau micii, cu muştar şi chifle calde, trei mici pentru Ilinca, şapte pentru el, mai veneau două beri negre, apoi Iovan împăturea ziarul, îl îndesa în buzunarul sacoului, cu titlul spre vedere, aşa cum făcea lumea bună, plătea câţiva taleri, făcea un semn discret băietului să ţie restul pentru el, ieşeau din cârciumă şi treceau strada către biserica Stavropoleos, unde intrau uneori şi aprindeau lumânări, dădeau acatistele regulamentare, primeau chitanţă şi coborau în stradă. Iovan cumpăra de la o băcănie de pe Şelari o sticlă de vin roşu („pentru acasă“, preciza el, dar de fapt gândea „pentru orice eventualitate…“), se opreau în staţia de autobuz de la Hanu’ lu’ Manuc, mai schimbau câteva cuvinte, priveau la Catedrala Mântuirii Neamului de peste drum, unde zeci de calici se agitau mereu la intrare, cereau de pomană, prevesteau sfârşitul lumii, îndemnau la pocăinţă, îşi etalau cu un marketing eficient, dar cam sulfuros, bubele, cioturile de membre, leprele, pansamentele savant

desfăcute, astfel încât să dezvăluie leziunile zemuinde atât cât trebuie ca să excite milostenia pelerinilor şi nu să-i îngrozească ireversibil pe trecători. În răstimpuri mai ieşea câte un preot însoţit de câţiva ucenici care cărau căldări cu colivă, ocolea catedrala spre altarele mobile, din parc, unde oferea colivele calicilor care aşteptau cuminţi împărţeala. Ajungea pentru toată lumea, mereu. De aceea niciodată nu se isca îmbulzeală. Cerşetori, calici, pierde-vară, puturoşi notorii, simpli trecători, acceptau pomenile cu demnitate.

Apoi venea autobuzul, el aştepta ca ea să-l invite s-o conducă spre casă. De obicei, Ilinca se amesteca în mulţime, Iovan îi striga numele, ea se întorcea spre el, îi prindea privirea.

– Te aştept mâine!

Ea ştia. Mâine era o zi ca oricare alta. Cu Iovan pe treptele redacţiei. Pe orice vreme. Şi dacă ar fi dat năvală otomanii, Iovan tot acolo ar fi fost. Ca un gargui incompetent, coborât în stradă de pe frontispiciul gazetei la care Ilinca pregătea horoscopul zilei următoare.

El ajungea acasă, invariabil singur.

– Spune-i că o iubeşti! îi recomandau cunoscuţii, dându-şi coate.

– Toate la vremea lor, replica el dorindu-se şiret şi înţelept.

Dar, acceptând în sine, înfrângerea. Îi plăcea de Ilinca. Dacă o iubea sau nu era o chestiune secundară. Nici lui nu-i era clar. O dorea, lucru care era limpede. Dar tot la fel le dorea şi pe paraşutele de la Templul lui Iştar. Le vedea în fiecare zi, în drumul spre serviciu, pe treptele templului de pe Armenească. Buuune rău. Cu mătăsuri pe ele care mai mult arătau decât acopereau. Ademenitoare. Curve religioase. Zbierând, în timpul orgasmului, nume de dumnezei. Cinci taleri costa şi aflai numele dumnezeului, în vreme ce-ţi slobozeai sămânţa peste mătăsurile fine. Se spunea că niciodată

numele nu se repetau. Cine putea să verifice una ca asta? Cine să fi fost destul de bogat astfel încât să posede o veşnicie curvele lui Iştar şi să-şi noteze toate urletele lor? Poate Primul Solomonar?

Iovan ajungea singur acasă, cu sticla de vin roşu în sacoşă, cu ziarul împăturit în buzunarul sacoului. Aprindea o lumânare la altarul mobil, de la intrarea blocului, saluta cu o mişcare din cap babornițele adunate în holul de la recepţie, se repezea la lift, urca până la etajul zece, străbătea coridorul lung, îngust, rece şi auster, deschidea uşa garsonierei, închidea uşa în urma sa, se aşeza pe canapeaua din faţa televizorului, desfăcea sticla de vin, turna în pahar, bea, fuma, bea, fuma, fuma aşa cum nu ar fi îndrăznit să facă de faţă cu altcineva… Ilinca era deja vis. Iar în vise, multe se întâmplau. O despuia de ţoale. O mozolea în toate felurile imaginabile şi inimaginabile. În vise, Ilinca era curva care nu zbiera nici un nume de dumnezeu. În realitate, Ilinca nu-l lăsase decât s-o sărute pe obraz. O singură dată.

Într-o zi, lucrurile au stat altminteri. Au intrat la Caru' cu Bere.

– Cum ţi-a fost ziua? a întrebat el, ca de obicei, după ce s-au aşezat la masă.

– La fel ca ziua de ieri… adică un căcat, i-a răspuns ea, aprinzându-şi o ţigaretă. Ţi-am zis ieri că a trebuit să scriu un articol despre delegaţia latină, pentru că ăla de la politic s-a îmbolnăvit. Trebuie să fi apărut în ziarul de azi, eu una nici nu m-am uitat. Iar astăzi, la şedinţa de redacţie, mi s-a spus că de acum înainte o să scriu şi un articol de fond pe săptămână pe lângă celelalte ale mele…

– Păi… asta e de bine, nu-i aşa?

Ilinca l-a privit prin fumul ţigaretei.

– Ce să fie de bine? Ce ştiu eu despre latini? Ce ştiu eu despre lume, în general?

– Ce afli de pe Internet, nu? Uite, eşti pe prima pagină, i-a atras el atenţia, arătându-i ziarul. *Latinii la Bucureşti – O provocare politică*… Un titlu bun.

– Jumătate din ce am scris acolo este luat de pe site-ul guvernului. De unde să ştiu eu ce gândesc în realitate latinii ăia? Am cerut redactorului-şef voie pentru o corespondenţă prin telefon cu Roma. Mi-a spus că s-a depăşit bugetul pentru apeluri internaţionale pe săptămâna asta. Să caut prin arhive şi pe Internet. Mi-a mai spus că oricum nu contează ce scriu acolo. În fine, nu aşa înţeleg eu gazetăria. De aceea am preferat să rămân la rubrica de astrologie. Un ziar de căcat, băga-mi-aş…

Iovan nu era obişnuit cu un asemenea limbaj. Nu din partea fetei. Sigur, o mai auzise de câteva ori suduind, fie autobuzul care întârzia, fie pe un ciumec dintr-o maşină care-i împroşcase cu noroi, atunci când se preumblau agale pe Calea Victoriei. Justificat, acceptase Iovan. Numai că, de data asta, i se părea deplasat.

– Nu înţeleg de ce eşti aşa supărată… pare a fi o oportunitate, eşti, totuşi, pe prima pagină.

– Nu înţelegi, nu-i aşa?

Iovan miji ochii. Aşa făcea el când se enerva. Aşa făcea ori de câte ori vreun pălmaş din uzină se găsea să-i comenteze părerile. Îşi îngusta privirea şi întreba: „Cine mă-ta-n-cur te crezi? Câtă matematică ştii tu, vita Domnului? Eu pot să calculez deviaţia electronului care intră cu viteza *ve zero* într-un câmp electric uniform, tu poţi?“ Muncitorul nu putea. Şi Iovan câştiga disputa. Rotorul are prea puţine spire, zicea el. Şi proletarii mai băgau spire pe rotor. Izolamentul pute, şi muncitorii schimbau izolaţia. Rulmenţii cântă, spunea el, şi muncitorii dădeau rulmenţii cu vaselină pe la bile. Şi tot aşa. Numai că, de data asta, nu prea vedea cum să se ia în gură cu Ilinca. Până la urmă, ce ştia el despre cum se face o gazetă? Se părea că e mai complicat decât să scrii, pur şi simplu. Ca şi cum articolele de la ziar veneau de la Dumnezeu sau dintr-o inspiraţie. Aveai har, băgai ceva care rupea gura târgului. Nu

aveai har, scriai la rubrica meteo. Sau la horoscop. Sau la sport.

Între timp veniseră micii şi berile. Au mâncat şi au băut în tăcere.

– Dragă, eşti pe prima pagină… a încercat el apoi să îndulcească tonul. Înseamnă că ai scris bine. Şi apoi, toată lumea citeşte prima pagină.

Ilinca şi-a aprins încă o ţigaretă (a treia!) şi a privit roată prin sala de mese de la Caru' cu Bere.

– Uite ce e, i-a spus ea repezit. Eu nu-s rulmenţii tăi de la uzină… Oricum, ce vreau să zic este… Mă rog… Mă duc să mă piş…

Iovan, scos din teorie, făcuse deja ochii mari. Ilinca părea pusă pe harţă, cum naiba să calculezi comportarea ei în câmp electrostatic, părea să întrebe privirea lui uimită. Îi atinse degetele fine, în vreme ce fata se ridica de pe scaun. Prin comparaţie cu mâna ei, degetele lui păreau nişte capete de cabluri, aspre, butucănoase, fără viaţă. Îşi imagină cum mâna ei aleargă nervoasă peste claviatura calculatorului, cum scrie ea horoscopul zilei ce va să vină, destine comune împărţite pe zodii, Peştii fac aia, Taurii dreg ailaltă…

Ilinca nu era din magma aceea muncitorească, în care el se afunda în fiecare zi. Scria ea doar un horoscop, dar apărea în cel mai citit ziar din Regat şi asta conta cel mai mult. El, simplu inginer electrotehnist, era, iată, amicul unei scriitoare la ziar. Punct. Şi care scriitoare are astăzi un articol pe prima pagină. Despre delegaţia latină la Bucureşti. Fratele meu, va spune el mâine, în vestiar, alături de proletari, amica mea a scris despre delegaţia latină… Păi, fratele meu, dacă latinii au venit la Bucureşti ca să-i condamne pe americani, îţi dai seama că e groasă, dar groasă rău de tot. Că nu-şi trimitea Papa mesagerii, doar aşa, ca să se plimbe prin Bucureşti. Adică, în puii mei, ăia vor să ajungă pe Lună, aşa, de capul lor. Păi, uite colea, ce zice la ziar, că delegaţia latină a cerut sprijinul ecumenic… frate, mă-nţelegi, sprijinul

ecumenic al Primului Solomonar de la Bucureşti. După zece ani, Bucureştiul şi Roma merg iarăşi braţ la braţ. Păi, ce credeau ei, că gata, creştinii de răsărit sunt doar o pleavă numai bună de risipit în vânt?

Mai discutaseră despre asta. El şi cu muncitorii. De pe vremea când preşedintele american anunţase, într-un spectacol televizat, că în mai puţin de zece ani oamenii vor ajunge pe Lună. El, inginer fiind, calculase, pe baza datelor furnizate de NASA, cât ar fi costat o astfel de aventură. Miliarde de taleri. Rachetele, subsistemele, toate resursele, antrenamentul aşa-zişilor astronauţi, miile de oameni plătiţi să faca una sau alta. Miliarde de taleri. De unde atâţia bani, se întrebase el, pe vremea aceea proaspăt absolvent al Politehnicii. Cică au aur, spuneau unii. Americanii l-au prins pe Marele Solomonar al nemţilor, imediat după război. Werner von Braun era Inginerul, iar Albert Speer era Marele Solomonar. Combinaţia perfectă. Băi, mă laşi?… replica Iovan. Marele Solomonar german nu ştie să fabrice aur. Iar bolşevicii, cât sunt ei de atei, au recunoscut că nu se poate atinge Luna. Păi, l-au adus pe Gagarin înapoi jumate nebun, şi îl urcaseră doar până în stratosferă. Şi numai cu un balon, fără rachete. Pune-i oricui sub cur o rachetă V5. Va reveni pe Pământ, în cel mai fericit caz, sub forma unui dement radioactiv. Da, matematic este posibil să atingem Luna. Doar matematic, admitea Iovan, făcând calcule pe coli de hârtie oricui era dispus să-l asculte. Altminteri este imposibil. Radiaţii dincolo de magnetosferă. Rachete prea slabe pentru aşa efort. Solitudine, claustrofobie, pericole fără nume. Sovieticii demonstraseră asta. Şi ei, măcar că erau atei, nu aveau niciun motiv să ascundă lucrul acesta. Gagarin revenise nebun din stratosferă. Au trimis apoi o căţea, Laika, au aruncat-o cu o rachetă care s-a învârtit de câteva ori prin cosmos, după care s-a prăbuşit în deşertul

din Kazahstan. Şi? întreba Iovan pe cine avea chef să discute. Ce-au rezolvat? Au ridicat în cer o rachetă care i-a costat cât întregul război. Lucrul ăsta i-a terminat economic. Acuma trăiesc cu grâu canadian. Nu mai sunt în stare să producă nici măcar un tractor. Pentru că cerul e al lui Dumnezeu. Oricare ar fi acel Dumnezeu. Bine, e drept că sovieticii nici nu aveau un Mare Solomonar. Îl aveau, în schimb, pe Stalin, Părintele Popoarelor. Mare om. Un personaj dur, de care valurile istoriei se spărgeau şi se risipeau ca şi cum n-ar fi fost. Stalin fusese, de altfel, singurul şef de stat care îşi omorâse Marele Solomonar.

Revenirea Ilincăi de la toaletă i-a întrerupt şirul gândurilor.

– Vrei să plecăm? a întrebat-o el, văzând-o tot bosumflată.

– Întâi să beau o cafea, i-a răspuns ea aşezându-se pe scaun. Azi nu mi-ai luat cafea…

– Tot nu pricep ce ai, i-a reproşat el. Şi nu ştiu de ce te-ai luat de mine. Ce legătură au rulmenţii mei cu tine? Ce te-ai îmbufnat aşa?…

– Băi… Uite ce e, eşti un tip mişto. Eu te apreciez ca om, a început ea aprinzându-şi altă ţigaretă (a patra!). Dar, crede-mă… (ezită câteva momente, căutându-şi cuvintele, suflând fumul spre tavan). Nu, pe bune, eşti un tip fain… iartă-mă pentru izbucnirea de mai înainte.

Iovan ştia despre sine că este un tip ca lumea. Nu-l aruncau banii afară din casă. Dar ştia când să fie generos. Acum de exemplu. Îi făcu iară semn băietului.

– O cafea pentru domnişoara, a cerut el.

Băietul zâmbi, ca şi cum toată viaţa numai asta ar fi aşteptat, să-i aducă o cafea domnişoarei.

– Şi un vin, roşu… din acela de buturugă, pentru mine, continuă Iovan. Cât bei tu cafeaua… am să gust un vin, îi explică fetei.

Ilinca dădu din umeri. Un gest neutru, pe care Iovan l-a interpretat ca pe un consimţământ. Băietul s-a întors iute cu o tavă cu ibricul de cafea şi o carafă de un litru, cu vin rubiniu. A turnat cafeaua într-o ceaşcă cu desene orientale şi a pus alături, în faţa Ilincăi, o farfurioară cu bomboane fine de ciocolată, din acelea ce se făceau doar la Capşa.

– Cu complimente pentru doamna, a murmurat el zâmbind şăgalnic.

Iovan avu un imbold să-l certe, ca şi cum cuvintele băietului ar fi sunat ca o insultă. S-a oprit, Ilinca fuma absentă, părea că o durea fix undeva de complimentele oricui.

– Hai, lasă asta, toarnă-mi vinul, ceru el uşor răstit.

Băietului îi pieri zâmbetul, apoi turnă îmbufnat vinul într-un pahar curat, înalt, cu picior, din acelea din care domnii obişnuiau să bea vinuri speciale sau şampanie.

Nu are niciun rost să pornesc tărăboi, gândi Iovan. Mai ales că era ştiut la Caru' cu Bere. Era ştiut ca un tip cu dare de mână (ospătarii n-aveau de unde cunoaşte că, în particular, era cam zgârie-brânză). Era ştiut ca un tip care ştie să-şi trăiască viaţa. Ca un tip care umblă numai cu dame rafinate. Măcar că fusese acolo cu numai două femei, înainte de Ilinca. Dar ce capturi… una era fată de preot, iar alta ucenică la Solomonăria de Stat. La vremea respectivă, prin ele se mai rafinase şi el. De la fata popii învăţase unele chestii, rugăciuni, psalmi, ritualuri… Ştia cum să se închine corect, rostea Crezul pe cântec, şi avea o voce frumoasă. De la solomonăreasă aflase alte lucruri folositoare. Deochiuri, descântece, câteva vrăji mărunte, chiar şi o afurisenie care funcţionase atunci când avusese conflicte cu o baborniţă de la scara vecină. Dăduse în dambla băboiul acela, fix la şapte zile după ce Iovan făcuse ritualul. Dar nu a făcut mare caz din asta. Acuma, Ilinca, fată care

scria la gazetă. O partidă bună. Dar, chibzuia el, nu se lăsa cu una, cu două. „Da' nu scapă ea uşor de mine", se gândi Iovan gustând alene din vinul cel roşu.

Ilinca sorbi cu zgomot din cafeaua fierbinte şi trânti ceaşca înapoi pe farfurioară, vărsând un pic pe de lături.

– Ţi-am spus că mi-au aruncat articolul ăla în spinare, să mă descurc cu el, şi cred că a fost o schemă ca să mă dea afară. Am bănuiala că redactorul-şef nu mă are la suflet deloc… A încercat el, înainte vreme, nişte chestii cu mine, dar nu i-a ţinut, l-am repezit de nu s-a văzut. Iar acuma m-au pus să scriu despre delegaţia latină, cu gândul că-mi frâng gâtul. Nu mi l-am frânt, dar nu mi-a plăcut gestul, asta m-a scos din sărite, înţelegi?

Iovan se încruntă şi mai gustă din vin. Şi pe el îl repezise, o dată, când fusese prea îndrăzneţ şi, la un bal dansant, i-a pus mâna pe fund. Simţea şi acuma în palme duritatea cărnii ei.

– Ce a încercat redactorul-şef? întrebă el cu vocea uşor răguşită.

– Dă-l încolo, mai bine pune-mi şi mie nişte vin.

Iovan luă carafa şi-i umplu paharul pe jumătate, aşa cum se cădea unei doamne. Se gândea că poate se chercheleşte, o s-o conducă până acasă, ea o să înceapă să i se destăinuie, să-şi verse amarul, că se vedea că are ceva pe suflet, el o să-i cânte în strună, o s-o ţie în braţe şi o să-i dezmierde părul, o s-o strângă încetişor la pieptul său, apoi, ca din nebăgare de seamă, o mână o să-i coboare pe un sân, încet, ca şi cum nici n-ar fi fost a lui… După care, ştia el ce avea de făcut…

– A trebuit să caut, să mă documentez, că doar nu era să mă las călcată în picioare, a continuat Ilinca după ce a băut din pahar. Bun vinul… Poate că data viitoare nu mai luăm bere, că mă balonează… Chiar e bun vinul…

– Văd că ai reuşit, totuşi, îi răspunse Iovan zâmbind şi turnându-i iar în pahar, de data asta un pic mai mult de jumătate.

– Ce am reuşit? A, cu ziarul… Păi, da… am căutat pe Internet, am dat câteva telefoane pe la nişte cunoscuţi… Şi am aflat o grămadă de chestii. Dar partea nasoală ştii care este? Că nu am putut să scriu tot ceea ce am descoperit. Spre exemplu, care este rostul adevărat al delegaţiei latine. Pur şi simplu mi-au masacrat articolul. Mă rog, o mare parte din el.

– Păi, latinii vor să-i condamne pe americani, interveni Iovan.

– Mda… Şi asta… Deşi, cred că li se rupe lor de americani. De fapt, ei vor aur.

Iovan prinse a râde şi îi făcu un semn băietului să mai aducă o carafă după care umplu la loc paharele, cu ce mai rămăsese din prima.

– Ce găseşti de râs, mă rog?

– Chestia cu aurul…

– Chestia cu aurul e pe bune! îl întrerupse ea. Adu-ţi aminte de acum zece ani, cine a dat aur Vaticanului.

– Amesteci merele cu perele, observă Iovan. Atunci era război. Iar după ce Marele Solomonar de la Bucureşti a dat aurul latinilor a venit Criza, Germania şi cu Franţa au făcut pace… Cinci ani s-a murit de foame acolo, ştiu pentru că pe vremea aceea am fost în Germania ca inginer stagiar. Ţi-am povestit, am lucrat la uzina de gaz din Berlin…

– Păi, aşa şi trebuia să se întâmple, Criza şi ce a urmat. Iar acum, latinii vor din nou aur… deci? Care să fie concluzia logică?

– Se pregăteşte o nouă Criză? presupuse Iovan turnând din a doua carafă, de data asta mai mult fetei decât lui.

– Exact! Dar se pune problema… de ce vor latinii încă o criză? Că doar e pace.

– Poate că vor să-i împiedice pe americani să trimită oameni pe Lună?

– Mai slăbeşte-mă cu americanii ăia şi cu Luna lor. Poate că aşa o fi, dar nu cred… Nu cred… Nu scrie nicăieri ce ţi-am spus eu până acum, în articol am băgat chestiile cuminţele, dar în vreme ce mă documentam, am pus cap la cap nişte lucruri… Uite… Latinii nu au Solomonari că nu le dă voie religia catolică. Marele Solomonar de la Bucureşti este singurul care ştie să fabrice aur. Marele Solomonar de la Moscova, pe vremea când trăia, era cel responsabil cu ploile şi cu recoltele, poate ţi-aduci aminte, de pe când eram copii, cum veneau delegaţii de la ruşi cu tot felul de moaşte sfinte şi ploua prin ţară şi se făcea grâul şi porumbul şi vacile dădeau mai mult lapte.

Iovan îşi aducea cu greu aminte, da, era fiu de ţărani, dar crescuse mai mult pe la Bucureşti, pe la mătuşi care se ocupaseră cu educaţia lui şi făcuseră din marţafoiul care fusese un domnişor de toată isparava.

– Bun, continuă Ilinca după ce sorbi din vin şi Iovan se întrebă dacă se referea la băutură sau la gândurile ei. Aşadar… Marele Solomonar de la Berlin născocea, prin ritualurile solomonăriei lui tainice, tot felul de maşinării şi mecanisme electrice, aparate de tot felul pe care le dădeau la Bucureşti pentru aur, sau la Moscova pentru grâu. Solomonarul din Franţa vindecă bolile şi dă rod femeilor sterpe, Solomonarul din Spania citeşte destinele oamenilor… Ştii vorba, fiecare ţară cu solomonarii ei, fiecare popor cu darurile lui. Norvegienii fac negoţ şi sunt vânători iscusiţi. Suedezii sunt pădurari şi mineri de toată nădejdea, ei ştiu să afle izvoarele ascunse sub pământ, ungurii leagă sufletele şi stârnesc iubirile pătimaşe, grecii ştiu să dea formă pietrelor şi au tainele traiului îndelungat, iar elveţienii…

– Înţeleg şi ştiu toate aceste lucruri, dar nu pricep unde vrei să ajungi, o întrerupse Iovan întrebându-se dacă să mai ceară o carafă de vin. Sau ar fi bătut la ochi?

Ilinca băuse cot la cot cu el, dar nu se vedea niciun efect asupra ei. Ceea ce îi stârnea oarecare nedumerire. Încă o carafă de vin şi n-ar mai fi avut bani de autobuz. Grea dilemă.

– Unde vreau să ajung? La carafa aia, dacă nu este cu supărare, râse fără motiv Ilinca.

Iovan umplu din nou paharele şi se întoarse spre băietul mesei lor. Acesta, parcă atât aşteptând, întrebă din ochi „încă una, şefu“? Încă una, se gândi Iovan privind prin sala de mese a cârciumii, căutând vreun cunoscut de la care să împrumute ceva taleri. Plecase cu puţini bani asupra lui, ca de obicei. Ori la bal, ori la spital, îşi spuse el, aţâţat de vinul băut, dar şi de trupul femeii, atât de aproape şi totuşi atât de depărtat.

– Aşadar, dragul meu… Fiecare ţară cu solomonarii ei, fiecare popor cu darurile lui… Păi, după ce bolşevicii l-au omorât pe solomonarul lor, ce s-a ales? Foamete la muscali. Ceilalţi ce au făcut după ce Rusia s-a prăbuşit? Irigaţii cu maşini nemţeşti sau, mai nou, grâu de la americani şi de la canadieni. După război, când Marele Solomonar de la Berlin a fugit în America, ce s-a ales? Nemţii au făcut foamete, mai ales după ce sovietele l-au trimis pe Gagarin în cosmos. Mă rog, şi după ce au trimis racheta aia cu căţeaua lor. Norocul a fost că au început canadienii, cum am zis, să dea grâu prin Europa. Ideea care este? Cum pleacă un solomonar, cum se alege praful de ţara respectivă. Rusia şi Germania sunt la pământ acum, nu mai au Mare Solomonar. Iar aurul de la Bucureşti va ajunge, se pare, undeva prin Europa, poate că la un alt Mare Solomonar, prin intermediul Vaticanului. Mie mi s-a părut ciudat, de câte ori latinii şi-au băgat coada, ceva nasol s-a petrecut prin lume.

– Mdeh, dădu Iovan din umeri. Ştii tu că latinii vor aur…

– Păi, aşa se leagă lucrurile… Haide, mai pune-mi un pic de vin, dar numai un pic, că simt că mă ia deja cu ameţeală.

Iovan se făcu că-i scapă mai mult vin în pahar.

– Bea cât poţi, dacă rămâne îl beau eu, se scuză el.

Fata dezmierdă paharul, încruntându-se uşor, părea că urmăreşte un gând, poate mai multe gânduri. La ce naiba cugetă atâta, se întrebă Iovan. Atât de rece, atât de misterioasă. Nici nu putea spune mare lucru despre Ilinca, dacă are rude prin Bucureşti sau în altă parte. Fusese de câteva ori la ea acasă, dar de fiecare dată fata părea că stă cu curul într-un ghem de mărăcini, îl uşuia mereu să plece, nu-l lăsa să zăbovească în garsoniera ei. La începutul relaţiei lor chiar o bănuise că are vreun amant, o pândise în câteva seri până noaptea târziu, dar nimic. Niciun semn de activitate suspectă. După ce pleca de la ea, la scurtă vreme luminile de la fereastra garsonierei se stingeau. Niciun bărbat dubios nu intra în vilă, ştia asta pentru că ajunsese să-i cunoască vecinii.

– Ştiu sigur că după aur au venit, nu mă întreba de unde, ştiu şi gata. Şi de câte ori latinii au luat aur de la Bucureşti, în lume s-a ivit o Criză. Prima dată a fost la începutul secolului. Imediat după Expoziţia Universală de la Paris. Latinii au venit la Bucureşti şi au luat aur de la Marele Solomonar şi l-au aruncat, prin interpuşi, pe piaţa franceză. Rezultatul? Francezii nu mai puteau să cumpere nici măcar o cutie de chibrituri pentru că banii lor fuseseră aspiraţi de aurul de la Bucureşti. A fost o Criză pe care latinii şi-au şi asumat-o, zicând că ei vor să stopeze militarismul francez care ameninţa stabilitatea Europei. Apoi a urmat Marele Război… Germania a atacat Franţa, slăbită de Criză. Tot latinii au luat aur de la Bucureşti, l-au făcut scăpat în Germania, numai că nemţii se aşteptau la aşa ceva şi nu au făcut decât să preia aurul şi să-l arunce peste gard, adică în Franţa, în Anglia, în Rusia, peste tot. A trebuit atunci să se pompeze o cantitate de aur înspăimântător de mare în Germania ca să poată fi prăbuşită, la rându-i. Ce

a urmat? O nouă Criză, de data asta fără precedent, în toată Europa. O Criză care a generat, în cele din urmă, Revoluţia Bolşevică din Rusia. Apoi, după ce lucrurile păreau că s-au liniştit, Sovietele au atacat Germania, slăbită de Marele Război şi de Criză. Şi ce să vezi, iarăşi latinii au dat cu aur peste Europa, dar mai ales în Rusia Sovietică. De data asta a fost şi mai cumplit. Ţii minte cum se murea de foame în Germania şi în Franţa după Al Doilea Război. Sovieticii s-au retras din Germania în cele din urmă, deşi ei au fost mai puţin afectaţi de Criză pentru că economia lor nu se bazează numai pe aur. Poate că nu au vrut să întindă prea mult coarda. Dar cumva şi-au făcut-o, în cele din urmă, cu mâna lor după ce şi-au construit racheta aceea, cu ajutorul savanţilor capturaţi din Germania. Şi s-au prăbuşit şi ei. Dar cu ce costuri? O Europă în paragină, Marele Solomonar de la Moscova executat, Marele Solomonar din Berlin fugit în America împreună cu mare parte dintre Inginerii săi. Aşadar, Europa în declin, America în plină ascensiune, asta am obţinut. Iar acum, în plină pace şi în plin proces de redresare economică, latinii vin din nou la Bucureşti ca să ceară aur. Întrebarea care nu-mi dă pace este: *de ce?* Mai vor o Criză? Pe cine urmăresc să lovească? Pe americani? Lumea islamului? Care să fie motivul loviturii lor, indiferent unde va fi aceasta dată? Eu cam bănuiesc unde vor să arunce aurul, dar nu văd rostul, înţelegi?

Ilinca tăcu şi gustă din pahar. Iovan habar nu avea de economie politică. Din partea lui, latinii puteau lovi oriunde. Mai ales pe americani. Ce naţiune trufaşă, din fermieri se treziseră peste noapte industriaşi şi începeau să ridice capul dintre cocenii de porumb. Oamenii vor ajunge pe Lună nu pentru că este uşor, ci tocmai pentru că este greu, spusese preşedintele lor. Ce idioţi, ce naiba să caute pe Lună? Un bulgăre de praf şi rocă, mort de la facerea lumii. Lăsat de Dumnezeu ca să

lumineze nopţile amorezilor prin parcuri. Poate că la americani vor izbi latinii şi bine ar face. Oricum, nicio Criză nu atinsese Regatul României. Şi asta datorită Marelui Solomonar şi a aurului său. Cumva Regatul ştiuse să evite războaiele, agitaţia de pe continent. Aur, diplomaţie, alianţe inteligent făcute cu vecinii, strategii pe termen lung cu latinii, toate acestea asiguraseră Regatului două sute de ani de linişte şi de prosperitate. De pe vremea prăbuşirii Califatelor, atunci când Solomonarii de la Bagdad se aciuaseră prin Europa. Câte un Mare Solomonar pentru fiecare ţară, mai puţin pentru latini, care refuzaseră să-i primească invocând religia lor. Dar, chiar dacă nu acceptaseră solomonari, ştiuseră să se înţeleagă cu ei şi profitaseră de pe urma lor.

– Interesant, aprecie el. Interesant… Adică tu crezi că latinii mai vor o Criză ca să doboare vreo ţară?

– Aşa pare, dădu Ilinca din umeri. Cert este că vor aur, mult aur. Şi mai este ceva, toţi marii solomonari par să acţioneze cumva coerent. Ca şi cum ar fi o reţea secretă de interese. Le pasă şi nu le pasă de ţările lor. Dar e ceva curios aici. Marele Solomonar elveţian, în ultimii ani, a fost în mod constant evitat de către ceilalţi solomonari…

Iovan încercă să ordoneze ideile ei. Bine, ea nu-i explicase de unde avea certitudinea că latinii vor aur ca să prăbuşească vreo ţară. În fond, mai fuseseră şi alte delegaţii latine la Bucureşti şi nu se întâmplase nimic în lume. Probabil că avea sursele ei, nu degeaba lucra la gazetă. Şi, oricum, nu-l interesa. Iovan îşi bătea capul de unde să mai scoată nişte taleri cu care să plătească masa de la Caru’ cu Bere. Două beri, trei carafe cu vin, micii şi chiflele, toate acestea costau, probabil, mai mult decât avea el în buzunar. Pentru că mereu pleca la el cu o sumă fixă şi se străduia să nu sară peste cal. Ar putea să încerce pe datorie. Dar pentru asta trebuia să vorbească cu şeful de sală. Se scuză că

se duce la toaletă. Oricum simţea nevoia să se ridice de pe scaun şi să facă nişte paşi. În drum spre toaletă îl agăţă pe băiet.

– Unde-i şeful tău?

– Acolo, îi făcu acesta semn din cap spre o masă dintr-un colţ.

Se îndreptă spre locul cu pricina, atent ca Ilinca să nu bage de seamă. Norocul lui că masa la care şedea şeful de sală era ascunsă de o coloană groasă, frumos îmbrăcată în lambriuri şi pictată spre tavan. Iar pictura se întindea apoi pe tot tavanul, cobora pe alte coloane cu scene bucolice, cu ţărani care strângeau recoltele, berari care dădeau cep la butoaie mari, cârnăţari care agitau într-o frumoasă încremenire wurşti albi, fete ţâţoase care dansau peste strugurii azvârliţi în hârdaie de lemn de către flăcăi arşi de soare. Iovan se apropie, plin de speranţă, de şeful de sală, un individ destul de anost şi cu o expresie de copil uimit pe chip.

– Domnule, începu el, vreau să vă adresez câteva cuvinte.

Şeful se uită la Iovan şi uimirea păru să-i sporească.

– Mie? Ne cunoaştem?

– Într-un fel, da… sunt clientul dumneavoastră fidel, vin aici aproape în fiecare seară cu prietena mea.

– Mă bucur să aud una ca asta, dar tot nu înţeleg ce am avea de vorbit. Aveţi de făcut vreo plângere? V-a deranjat serviciul?

– Nu domnule, surâse Iovan. Dimpotrivă… Serviciul este excelent. Am doar o problemă personală şi cred că m-aţi putea ajuta… Vedeţi dumneavoastră… În seara asta m-am întins mai mult decât îmi este plapuma, sunt într-un moment delicat cu prietena mea şi, îmi este jenă s-o spun, nu cred că am toată suma ca să acopăr consumaţia. Dar fiind un client fidel, promit să vă restitui

mâine toată suma, până atunci lăsând gaj, la dumneavoastră, ceasul acesta din aur.

Şi, spunând acestea, scoase din buzunarul vestei un frumos ceas cu capac, din acela legat cu lănţişor.

– Este elveţian, completă grăbit Iovan, observând că şeful de sală tocmai începuse să afişeze o grimasă rău prevestitoare.

– Ce aţi avut la masă? întrebă şeful de sală pe un ton arctic.

– Păi… două beri, zece mici, două chifle şi trei carafe de vin, din acela roşu, de buturugă. Nu pot acoperi ultimele două carafe de vin, în rest am suma…

– A, înţeleg, făcu şeful de sală. Credeam că este vorba despre o sumă mai mare şi că dumneata nu ai nicio lăscaie prin buzunar… Da, domnule, neplăcută situaţie, pe de altă parte înţeleg că nu eşti vreun amărăştean… Te înţeleg, deşi nu pot să fiu de acord cu o astfel de atitudine.

– Domnule, sunt om de onoare, sunt inginer la uzina de gaz a oraşului, replică Iovan pe un ton jignit.

În fond, vorbea cu un şef de sală, nu cu vreo somitate de la Academie. Ce era atât de greu de priceput că îi va retuna banii? Păi, dacă dorea să-i tragă vreo ţeapă, avea el mijloace, nu mai stătea să se umilească în faţa unui fost băiet de masă ajuns cine ştie cum şef peste alţii de teapa lui.

– Mai mult, dacă aş amaneta ceasul aş putea cu banii obţinuţi să mănânc o lună întreagă aici, în fiecare seară, continuă el mijindu-şi ochii.

Exagera, firește, dar trebuia, cumva, să liciteze şi el, să nu stea ca o momâie spăşită în faţa şefului de sală. Simţea deja cum îi năvăleşte sângele în obraji. Atâta mai lipsea, să se facă de râs în cârciumă, cu Ilinca prin preajmă.

– Aurul din ceas face cam patruzeci de taleri, i-o reteză scurt şeful de sală. E drept că acoperă cu

vârf şi îndesat masa voastră. Dar eu nu-s casă de amanet. Şi nu mă pricep nici la artă…

– Dar e lucrătură elveţiană, izbucni Iovan, necontrolat. Numai lucrătura face de zece ori mai mult decât aurul…

Câteva feţe curioase, de la mesele din jur, se întorseseră deja către cei doi. Iovan îşi dorea să crape pământul, să vie un cutremur, ceva, o catastrofă care să-l scoată din situaţia aceea penibilă.

– Domnule, să nu facem scandal… Am spus că te înţeleg, deşi nu-s de acord cu asemenea lucruri. E vorba despre principiu. Am să te ajut în seara aceasta. Nu dai niciun ban acum. Şi fără să laşi vreun gaj pentru că, repet, eu nu-s casă de amanet şi, oricum, nu dau doi bani pe elveţieni. Mergi liniştit la masă, am să vorbesc eu cu băietul să aranjeze totul. Dar mâine am să te rog să te prezinţi civilizat cu toată suma, altminteri nu mai ai ce căuta aici. Ziua bună…

Atâta tot! Şeful de sală vorbise pe un ton potolit, Iovan abia îl auzise. După care expresia aceea de uimire îi revenise iară pe chip. Din cauza ochilor bulbucaţi, se gândi Iovan, de aceea îmi pare aşa nedumerit. Ce aiureală. Pe dată, din antipatic, şeful de sală căpătă un dram de simpatie. E şi el om, continuă Iovan să cugete, cine ştie câte probleme nu are peste zi, lucruri mai grave… Trebuie să ştie să le aranjeze pe toate, altminteri s-ar fi ales praful de cârciumă. Să fie înţelegător cu oameni ca el, cu oamenii de onoare adică, să fie aspru şi neîndurător cu pleava. Dar, mai ales, să-i citească pe oameni cât mai repede. El, Iovan, poate l-ar fi luat pe neobrăzat de guler şi l-ar fi zvârlit afară, în râsetele mesenilor. Se întoarse fără să spună nimic, doar înclină uşor capul în semn de mulţumire, aşa cum se cade între doi gentilomi adevăraţi. Pe drum, spre masa la care îl aştepta Ilinca fumând (a câta ţigaretă, oare!) îşi spuse că avusese al naibii noroc, putea să dea peste vreun nenorocit care să-i

facă mare tărăboi. În acelaşi timp, însă, era greu de imaginat ca vreun ghiolban să ajungă şef de sală. O societate echilibrată ştie să-şi aşeze valorile la locul cuvenit. Întorcându-se, văzu un bărbat care tocmai se îndepărta de masa lor. Un spin de gelozeală îi străpunse gândurile. Parcă îi dăduse ceva Ilincăi? Trecuse atât de aproape de ea şi i se păruse că-i atinge umărul. Nu cumva scăpase un bileţel pe masa lor? Nu putea să vadă prea bine, Ilinca era cu spatele şi nu-i dăduse nicio atenţie acelui domn. Se apropie încet, astfel încât ea să nu-l simtă. Nu cumva ea tot trăsese de timp şi ceruse de băut doar ca să se vadă cu omul acela, profitând de lipsa lui? Tâmpită situaţie, totul era ambiguu, nimic limpede. Doar viermele îndoielii prin inima lui îşi făcea de lucru.

– Gata, îi spuse el fetei. Vrei să mergem?

Ilinca era palidă şi avea privirea uşor tulbure.

– Ai plătit?

– Am plătit băietului pe când mă întorceam de la toaletă, minţi el.

– Eşti roşu la faţă, remarcă Ilinca.

– E de la vin, îi răspunse el trăgându-i uşor scaunul în vreme ce Ilinca se ridica.

Ocazie cu care îi admiră preţ de o clipă sau două formele apetisante care se ghiceau pe sub fustă. Porniră agale pe Stavropoleos, apoi un mic ocol pe Smârdan după care ieşiră la Hanu' lu' Manuc, în staţia de autobuz. Ilinca pufni, nervoasă.

– Tocmai a trecut un *o sută şap'şpe*, articulă ea uşor nesigur. Şi… Aş vrea să mă conduci, nu mă simt to'mai bine.

– Bine, zâmbi Iovan încântat, haide să luăm un taximetru. Şi-mi mai povesteşti pe drum despre delegaţia latină, că m-ai făcut tare curios. Şi poate îţi zic şi eu câte ceva, am nişte teorii *interesante*…

– Ce teorii? Ai *descoperit* şi tu ceva? Asta ar fi culmea. Şi total fără sens. Ni'ica nu mai are sens acum.

Ilinca vorbea în dodii. Lucrurile se aranjau bine. De la vinul băut şi de la aerul rece al serii, fata părea un pic ameţită. În seara asta chiar că nu scapi, gândi Iovan şi un fior plăcut îi străbătu pântecele.

2. Mărul și arbaleta

Ceva mai devreme, pe când Iovan şi Ilinca intrau la Caru' cu Bere, pe dealul Mitropoliei urca o maşină cu însemnele Cetăţii Eterne. În maşină se afla monseniorul Villermot, episcop al diocezei Cumanilor şi nunţiu apostolic la Bucureşti. Avea ca misiune să stabilească fără echivoc cadrul preliminar în care delegaţia latină urma să evolueze la Bucureşti. Pentru aceasta urma să se întâlnească, în acea seară, cu ÎPS Dorofteu, mâna dreaptă a patriarhului şi sfetnic al Marelui Solomonar. Se mai văzuseră de câteva ori până atunci, iar monseniorul căpătase o părere favorabilă despre cum vor fi roadele întâlnirii dintre delegaţie şi Marele Solomonar. Ca de obicei, Bucureştiul răspundea exemplar atunci când vremurile o cereau. Iar Dorofteu era un interlocutor agreabil.

Maşina făcu un ocol pe lângă Turla cea Mare, în vârful căreia stătea atârnat clopotul din aur oferit de Solomonărie, ca semn de bunăvoinţă pentru Patriarhie. Apoi automobilul se opri lângă treptele de piatră ale intrării din Palatul Patriarhal. Doi arnăuţi dădură onorul înaltului oaspete, iar monseniorul le admiră tunicile frumos brodate, cu fir de aur şi agint, puşcoacele lungi, cu filigran pe ţeavă, fesurile stacojii, cu ciucure pe o parte. Imediat la intrare, chiar în pragul uşii se afla Dorofteu, i se ghicea zâmbetul pe sub barba înspicată şi atent îngrijită.

– Dragul *mieu* frate întru Hristos… făcu acesta deschizându-şi larg braţele.

– Frate întru Hristos, răspunse monseniorul desfăcându-şi la rându-i braţele, după cum cerea

eticheta.

Se sărutară de trei ori pe obraji, după care intrară în holul răcoros. Arnăuţii îşi lăsară armele la picior, pocnind cu paturile de lemn pe treptele scării. După care, aşa cum se cădea unor gărzi, încremeniră cu ochii aţintiţi în zare. Casa Regală, ca şi Patriarhia, rămăsese fidelă vechilor cutume folosind în continuare arnăuţii pe post de gărzi. Cumva Bucureştiul seamănă cu Roma, cugeta monseniorul în vreme ce păşea alături de Dorofteu către iatacurile în care urmau să discute ultimele detalii ale vizitei latinilor. Ei cu arnăuţii lor, noi cu garda elveţiană, ce ironie, îşi spunea Villermot iscodind cu privirea la frescele bizantine de pe pereţi, fresce care încercau să redea cât mai sugestiv Judecata de Apoi.

Poftiră în iatacul de protocol. Pe o mesuţă joasă se găseau la îndemână pahare cu şerbet de trandafiri, o chisea cu caramele, ibrice din alamă cu cafea, ceainice din porţelan de Sevres, cu ceai de mentă.

– Şezi, fratele meu, îl invită Dorofteu pe Villermot.

– Cu mulţumiri pentru primire, rosti acesta în vreme ce se făcea confortabil pe pernele divanului.

Urmă un moment de tăcere, subliniat de foşnetul straielor celor doi. Brocarturi şi mătăsuri, dantele şi damascuri.

– Frate, eu cred…

– Ar fi bine să…

Începuseră să vorbească simultan. Erau singuri în iatac, asistentul monseniorului fusese găzduit în aripa servitorilor unde primea toate cele de cuviinţă. Patriarhia de la Bucureşti se remarcase, în decursul timpului, prin atenţia excesivă arătată oaspeţilor. Uneori se iscaseră şi mici încurcături, ca atunci când, aflat pentru prima dată în Regatul României, Villermot se trezise vizitat de două preotese ale Templului lui Isis. O vizită ecumenică şi de curtoazie, fireşte. Doar că straiele lor

şocaseră un pic privirea monseniorului, le putea zări sfârcurile prin cămeşile lor diafane. Din pricina asta dialogul fusese cam poticnit, dar preotesele nu păruseră să resimtă vreo stânjeneală. Fireşte că a doua zi monseniorul sugerase ca astfel de vizite să se petreacă la lumina zilei şi cu mai multă decenţă. La urma urmei, Villermot avea aproape şaizeci de ani. Nu se cădea…

– Spune, frate, îl îmbie surâzând Dorofteu.

– Chiar am să încep eu, grăi monseniorul. Şi am s-o fac pentru că faptele se precipită.

Dorofteu îşi arcui sprâncenele frumos cănite. Pleoapele sale puternic machiate coborâră peste ochi, iar linia gurii sale căpătă o expresie de nemulţumire.

– Se întâmplă ceea ce ne supără pe noi toţi? întrebă Dorofteu cu ochii închişi.

– Observatorul nostru de la Berna ne-a comunicat aseară că elveţienii vor trece instalaţiile lor pe regim complet operaţional. Iar acest lucru se va petrece, după informaţiile livrate de agentul nostru, în decursul acestei săptămâni.

– Doamne apără şi păzeşte! exclamă Dorofteu deschizând ochii şi ridicându-se de pe sofa. Aşa ceva este imposibil! Nu-s nici trei luni de la ultima inspecţie a observatorilor voştri acolo. Ei nu au băgat de seamă?

Villermot se întinse peste măsuţa din dreptul său şi îşi făcu de lucru cu ibricul cu cafea. Dorofteu observă că gesturile monseniorului erau precise, mâinile acestuia nu tremurau deloc în vreme ce turna cafea în ceşti. Îi făcu semn din ochi că doreşte şi el cafea (feriţi de alte priviri, aici se comportau ca doi vechi prieteni), apoi se îndreptă spre fereastra iatacului. Panorama oraşului, la fel ca întotdeauna, cu fumurile ridicându-se din coşurile uzinelor, turlele Catedralei Mântuirii Neamului sclipind orbitor în lumina asfinţitului, acoperişurile caselor acoperite cu olane, linia şerpuită a plopilor care străjuiau Dâmboviţa, apoi,

ceva mai departe, turnul semeţ al hotelului Intercontinental. Zgomotul oraşului ajungea mult atenuat până la urechile sale. O aşezare liniştită, prosperă, cu oameni care-şi văd de rosturile lor.

– Chiar aşa de disperată este situaţia? întrebă el întorcându-se de la fereastră.

– Este o situaţie îngrijorătoare, dar nu disperată, îi răspunse monseniorul. În primul rând, s-ar putea să fie doar un bluf din partea lor. Un soi de şantaj prin care să ne determine să reluăm negocierile întrerupte acum trei luni. În al doilea rând, chiar dacă vor pune instalaţiile lor în regim operaţional, nu vor putea începe lucrarea mai devreme de câteva luni, poate chiar un an. Din câte ştim de la agentul nostru, elveţienii duc lipsă de personal calificat. Solomonarii lor sunt destul de covârşiţi de sarcinile proprii, de aceea vor căuta să suplinească lipsa de personal calificat cu specialişti şi cu ingineri din alte ţări. Am estimat că, în funcţie de cum vor reuşi să-şi recruteze specialiştii, pot porni lucrarea în minimum şase luni, cel mai probabil un an. Aşadar, mai este timp, frate!

– Mi-e teamă că aurul nostru nu poate fi o soluţie aşa de rapidă. Suntem pe muchie.

– Aurul vostru, combinat cu alte măsuri, poate opri la vreme ameninţarea care stă deaupra noastră, a tuturor.

– Fireşte, aprobă Dorofteu, vom face aşa cum ne-am înţeles, iar delegaţia latină îşi va urma agenda întocmai şi la timp. Este vital să nu dăm de ştire elveţienilor că am aflat ce am aflat. Aurul nostru va fi înmânat conform calendarului, avem toată cantitatea necesară, iar dacă va mai trebui, avem resurse să facem altul… Ne vom comporta ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Elveţienii nu trebuie să bănuiască nimic. Părerea mea este că nu avem de a face cu un bluf. De altfel, am anticipat, oarecum, această criză. I-am pus din vreme sub supraveghere discretă pe specialiştii de la noi. Toţi inginerii electrotehnişti sunt atent monitorizaţi,

aşadar este exclus ca vreunul de la noi să ajungă pe mâna elveţienilor. În Germania nu prea au rămas ingineri care să le fie de folos. Mai rămâne Franţa, de care vă ocupaţi voi.

– Deja lucrăm eficient cu Solomonăria din Franţa, interveni Villermot. Aurul vostru plus eforturile celorlalţi îi vor întârzia pe elveţieni, dar să nu ne îmbătăm cu apă rece… Până la urmă tot vor da drumul la instalaţie. Acum avem nevoie ca elveţienii să fie întârziaţi cât mai mult, astfel încât aurul vostru să-i doboare la timp. Definitiv. E drept că planul nostru e unul lent, dar este extrem de eficient. Cu răbdare şi cu vrere faci din aguridă miere, mai adăugă el un vechi proverb românesc.

Dorofteu privi la măsuţa plină cu ibrice, ceşti şi pahare. Se îndreptă spre uşă.

– Simt nevoia să degust ceva mai puternic, frate, sper că-mi vei ţine companie. Te las un pic singur.

– Cu mare plăcere, îi răspunse monseniorul, ridicându-se la rându-i şi îndreptându-se către fereastra iatacului.

Un oraş cât Roma de mare, se gândi el privind panorama Bucureştiului. Şi tot pe şapte coline aşezat. Şi cu un râu care să-l traverseze. Roma era apărată de gărzile elveţiene (câtă ironie, îşi repetă Villermot gândul), Bucureştiul era păzit de arnăuţi. Adică de musulmani. În acel moment, ambele oraşe erau apărate de potenţiali inamici. E drept, arnăuţii, chiar dacă închinători ai Profetului, trăiau de sute de ani în pace cu Regatul României. Toată lumea dorea să trăiască în pace cu România. Dacă şi românii ar fi fost catolici, împreună cu latinii ar fi alcătuit cea mai mare putere a lumii. Capacitatea lor de asimilare culturală, diplomaţia lor, impecabilă şi mult mai subtilă decât a Romei (moştenirea Bizanţului, gândi Villermot), dar mai ales aurul lor, ar fi prăbuşit orice inamic. Păcat că românii nu au avut niciodată vocaţie de cuceritori. Ei mereu s-au apărat. Chiar şi când au fost cuceriţi vremelnic de Califat, istoria a arătat că nu au făcut

decât să învingă prin asimilare. Explicaţia stătea poate în cultul lui Isis, tolerat de Patriarhie. Sau poate în pofta lor pentru petreceri şi chefuri. Poate că filozofia lor, cu accente budiste clare, poate că toleranţa lor, toate acestea, câte un pic din fiecare, făcuseră din această ţară o oază de pace şi de prosperitate într-o lume mereu frământată. Nu degeaba ţara aceasta fusese supranumită Grădina Maicii Domnului. Iar acum, încă o dată, românii, creştini orientali, săreau în ajutorul Bisericii Apostolice. Două surori prea devreme despărţite. Poate că, în anii care vor urma, Roma şi România se vor regăsi una pe cealaltă şi vor merge iarăşi împreună prin praful istoriei, aşa cum a fost pe vremea Imperiului. Şi sub un singur nume.

Dorofteu reveni în iatac, urmat de un băiet în straie de călugăr, care căra într-un echilibru precar o tavă uriaşă de cupru pe care se aflau două clondire cu lichid gălbui, pahare şi un platou cu ceva bucate. Ca prin miracol, acesta reuşi să debaraseze măsuţa de ibricele şi ceştile inutile şi să aşeze cu îndemânare cele două clondire plus paharele butucănoase, din sticlă ordinară pe cât se putea băga de seamă. După care, fără să rostească niciun cuvânt, părăsi iatacul luând cu sine şi tava aceea uriaşă.

– Am cerut nişte rachiu de-al nostru… Schinduf de la fraţii noştri din Moldova, au ei o reţetă a lor şi numai a lor, în rachiul de prună lasă la macerat o plantă anume de pe Ceahlău, schinduf îi spune, şi creşte numai acolo. Şi mai adaugă ei câte ceva, dar nu vor să ne dea reţeta… Ţin şi ei la cutumele lor.

Dorofteu râse şi turnă în pahare.

– Nici n-ai spune că nişte călugări ar putea să născocească aşa ceva.

Monseniorul gustă din rachiu. O aromă aparte, aproape amăruie dacă nu ar fi devenit pe dată dulce. Un pic de anason? Mai degrabă un praf de chimen? Poate şi busuioc. Şi tăria rachiului… Ce căldură lăsa pe cerul gurii… Şi cum se plimba pe

beregată, în jos, alergând apoi prin trup, ca o văpaie jucăuşă, dar cuminte.

– E bun, recunoscu el. Tare bun… Şi ar fi păcat să dispară aşa ceva din lume. Câtă desfătare… aproape ca un păcat, surâse el fin.

– Voi, latinii, şi teama voastră de bucuriile vieţii, zâmbi la rândul său Dorofteu. E lăsat de la Dumnezeu pe Pământ? Da! Şi atunci unde-i păcatul? Isus ne-a învăţat să ne bucurăm de lumea asta, nu s-o privim cu suspiciune.

– Multe lucruri ne-a învăţat Isus, recunoscu Villermot. Dar a trecut atâta vreme de atunci, că spusele şi învăţăturile sale s-au denaturat. Şi aici, de vină este firea noastră imperfectă. De aceea noi, latinii, suntem mai prudenţi.

– Prudenţa voastră şi bucuria noastră… Nici n-ai spune că ar face casă bună. Când am fost prima dată la Roma, am crezut că tot oraşul este în post. Era seară şi am căutat o cârciumă, o zahana, un loc în care să beau un vin de-al vostru. Am umblat de mi-au ieşit ochii şi abia am găsit un hotel care mai avea restaurantul deschis.

– Chiar aşa? se minună monseniorul. Să-mi dai şi mie adresa, cu siguranţă că era ceva ilegal.

– Hahaha, izbucni într-un hohot scurt Dorofteu. Niciodată. Cum să pârăsc singurul loc din Roma în care am putut să beau un vin la ceas de noapte? Păi, când mai ajung acolo, ce am să fac? Îmi aduc vin de acasă? Iar despre alte plăceri lumeşti… Nici nu a fost vorba.

– Aşa ne-am obişnuit… Nouă ni se pare firesc să nu mai bem după asfinţit. Când am desfiinţat Inchiziţia, acum o sută de ani, lumea credea că va veni sfârşitul lumii. Dar secolele de educaţie şi-au spus cuvântul… Oricum, glumeam cu hotelul acela, sunt sigur că-l şi ştiu, e un hotel cu dispensă, pentru oaspeţii noştri. Era pe Via del Cardello, nu-i aşa?

– Frate, nimic nu îţi pot ascunde… Aşa-i, era pe lângă Colosseum… Dacă mai ştii şi altele să-mi

spui şi mie.

– Frate Dorofteu, am să-ţi spun la vremea cuvenită. Dar vinul poate fi periculos. Să nu uităm că vinul vostru a doborât Califatul…

– Hahaha, râse din nou Dorofteu. Se poate spune şi aşa. După ce arabii şi maurii s-au dedulcit la vinul nostru, n-au mai contat în istorie. Pe noi, în schimb, ne întăreşte, după cum bine vezi. Neamul nostru va fi aici şi la a doua venire a lui Isus.

Dorofteu umplu din nou paharele. Roşeaţa de pe obraji contrasta în mod nefiresc cu fardul pleoapelor sale. Villermot se întrebă dacă nu cumva asta era calea de urmat. Rachiu şi vin, mâncare din belşug, femei frumoase… Avea să aibă parte de ele în Paradis? Puţin probabil. Dar, măcar ştia că nu va coborî în infern. La focul cel veşnic şi la scrâşnirea dinţilor. Poate că va reveni pe Pământ, în a doua Împărăţie, şi atunci ar fi avut parte de toate desfătările lumeşti. La urma urmei, de ce lăsase Dumnezeu pe Pământ atâtea ispite? Creştinii din răsărit nu le respingeau, se bucurau de ele pe cât puteau. Ba chiar şi în Paradisul imaginat de ei urmau să aibă parte de acelaşi lucru. Băutură, mâncare şi femei. La latini era altminteri. Numai spirit. Să cânţi la harfă o veşnicie poate fi plicticos. Dar şi o plăcere veşnică poate fi plicticoasă. Oricum, nimeni nu putea să spună cu exactitate cum ar putea să fie Paradisul. Fie el latin, oriental sau musulman. N-om trăi şi vom vedea, parafrază el o vorbă de-a locului şi se înnegură. Îşi aduse aminte de elveţieni.

– Trebuie să-i oprim cu orice preţ, se trezi vorbind.

– Vor fi opriţi, fireşte. Încet şi cu răbdare. Pentru că, mă gândesc, chiar de vor porni instalaţia şi chiar de vor începe lucrarea lor… În cât timp ar putea apoi obţine arma? Există estimări că, lucrând din plin şi fără să se ascundă, le-ar trebui mai bine de un an. Ei îşi dau seama că dacă încep să lucreze

fără să se ascundă riscă, în cele din urmă, chiar o invazie militară. Cea mai nefericită soluţie, fireşte, dar o vom face şi pe aceasta dacă ne este forţată mâna.

– O intervenţie armată ar complica şi mai mult lucrurile. Şi ar fi greu de explicat lumii întregi necesitatea acestei aspre măsuri. Să nu uităm, frate, gărzile elveţiene apără Roma. Ce s-ar putea întâmpla dacă noi pornim cu armată asupra ţării lor? Trebuie opriţi înainte de a reuşi să pornească lucrarea. Ştim amândoi prea multe lucruri despre intenţiile lor, nu ne putem permite luxul de a fi naivi. Din păcate, restul lumii priveşte cu prea mare îngăduinţă încercarea lor. Poate că, din disperarea generată de sărăcie, unii sunt dispuşi să creadă în vorbele lor de faţadă. Marii Solomonari din Europa au răspuns greu şi echivoc mesajelor noastre. Mai puţin Bucureştiul şi Parisul. Restul lumii stă şi aşteaptă… Vor să curăţăm noi mizeria. În caz că reuşim, toţi sunt fericiţi. Dacă nu reuşim, vor striga că ei nu au ştiut nimic şi că nu au avut de a face cu noi. Trebuie să-i oprim pe elveţieni cât mai degrabă!

– O să-i oprim, frate al *mieu*… Deşi, nu am cum să nu mă întreb… Dacă instalaţia lor o putea aduce pe Pământ…

O bătaie în uşă. Dorofteu tăcu şi se ridică de pe sofa, urmat imediat de Villermot.

– Intră!

Un călugăr de rang înalt pătrunse în încăpere.

– Fraţi întru Hristos! îi salută el pe cei doi.

– Frate! Ce se întâmplă? De ce ne deranjezi?

– Să mă ierte înalt preasfinţia ta… A sosit mai devreme un mesager care pofteşte să lase un document despre care susţine că vă priveşte pe domniile voastre deopotrivă. Noi l-am reţinut în chiliile de jos, dar a prins a face mare tărăboi şi insistă să vă deie personal documentul. A zis doar să vă spun trei cuvinte. Maşina lui Dumnezeu. A mai zis că…

Dorofteu păli, la fel şi monseniorul.

– Niciun cuvânt mai mult! porunci Dorofteu. Dumneata, frate, te duci personal la mesager şi îl aduci aici. Nu schimbi niciun cuvânt cu nimeni, iar despre ce ţi-a zis să-mi spui, te leg cu aspru blestem să nu pomeneşti nimănui despre asta, nici duhovnicului şi nici nimănui. A mai auzit cineva cele trei cuvinte?

– Nu, mi le-a şoptit la ureche.

– Atunci du-te!

Călugărul dispăru.

– Ce se întâmplă? întrebă Villermot. E vreun agent de-al vostru?

– Dacă era un agent de-al nostru, îmi dădea altfel de ştire… Mă tem de o cursă, de o provocare.

Să fi aflat elveţienii că Roma şi Bucureştiul ştiu despre planurile lor de a porni instalaţia? se întrebă Villermot. Bine, era clar că elveţienii ştiau că Roma pregăteşte o lovitură asupra lor. Dar o lovitură cu aurul Bucureştiului presupune migală şi răbdare. Şi timp. E drept că nu semăna cu un război, dar efectele erau cam la fel. Adică prăbuşirea economică a ţării respective şi imposibilitatea acesteia, pe termen lung, să mai conteze pe scena politică a Europei. Părerea lui Villermot era că se pierduse vreme cu negocierile. De când Marele Solomonar de la Berna dăduse de ştire că a reuşit să umble prin măruntaiele materiei mai adânc şi mai fin decât oricând, Elveţia ar fi trebuit lovită. Fără avertisment. Să te joci cu atomii era un lucru extrem de periculos, el unul nu putea să argumenteze, nu avea cunoştinţe de specialitate, dar numai gândul că energii colosale ar putea fi eliberate într-o clipă dintr-un bulgăre de materie ar fi dat oricui frisoane. Fireşte că elveţienii se juraseră că tot ceea ce fac este pentru a obţine energie ieftină. Dar jurămintele au alte norme şi interpretări în politică decât în viaţa de zi cu zi.

Uşa de la iatac se deschise din nou, iar în cameră pătrunse un personaj îmbrăcat în straie obişnuite, de stradă. Costum negru, cămaşă gri, cu o cravată simplă, bleu, pantofi negri, fără luciu. Părea un simplu funcţionar de ghişeu. Avea până şi mustaţă.

– Înalt preasfinţia ta… Monseniore… salută acesta după ce uşa se închise în urma lui. Numele meu este Albert de Walbroia. Vă cer, domniilor voastre, permisiunea de a vă vorbi.

Villermot privi spre Dorofteu, iar acesta dădu din cap:

– Numele tău nu ne spune nimic, în afară de faptul că nu eşti român şi nici latin, domnule! Ai un vag accent nordic… Am înţeles că doreşti să ne predai un document important.

– Sunt elveţian, domniile voastre. Ştiu că lucrul acesta vă poate provoca uimire, dar ceea ce am de spus vă va risipi orice dubiu asupra intenţiilor mele.

Păru să-şi caute cuvintele.

– Numele meu nu vă spune nimic, desigur. Aşa şi trebuie. Pentru că sunt, mă rog, am fost… adjunctul Serviciului de Informaţii al Confederaţiei Helvete.

Dorofteu îl privi pe Villermot ca şi cum ar fi vrut să-i spună: exact ce gândeam, este o provocare.

– Neaşteptată şi ciudată vizită din partea unui spion, domnule, rosti rar Dorofteu. Mai ales acum, mai ales aici. Mă întreb ce anume te-a determinat să rişti cu vizita aceasta ştiind că te putem pune sub acuzare oricând, măcar pentru faptul că, spion fiind, ai intrat fraudulos în Regat. Iar spionii nu au o soartă prea fericită prin părţile noastre… În fine, să spunem că deocamdată avem bunăvoinţa şi bună-credinţa de a te asculta… Să şedem, dară…

Villermot îşi reluă locul, privind la paharul cu rachiu, pe jumătate gol. Tare ar mai fi băut din el.

Dorofteu se aşeză şi el, iar nou-venitul luă loc pe un fotoliu liber, faţa în faţă cu ceilalţi doi.

– Te pot servi cu un rachiu, domnule de Walbroia.

– Vă foarte mulţumesc, domniile voastre. Am să intru direct în subiect. Vă aduc o informaţie care ne priveşte pe toţi… Care, de fapt, priveşte întreaga lume. În noaptea aceasta va fi pornită Maşina lui Dumnezeu.

Dorofteu tocmai umplea paharele cu schinduf. Se auzi un clinchet de sticlă lovită uşor.

– Este o afirmaţie gravă, domnule de Walbroia!

– Sunt convins că vă gândiţi că este o provocare. Dar lucrurile stau altminteri. Ca să fiu şi mai bine înţeles… În noaptea aceasta începe efectiv Lucrarea, instalaţiile sunt de multă vreme operaţionale, lucru care v-a scăpat şi pentru asta nu pot decât să mă felicit pe mine şi pe oamenii mei… Ştim ceva meserie, nu-i aşa?

– Adică dumneata crezi că putem înghiţi o asemenea enormitate? Noi cunoaştem, într-adevăr, că Elveţia se pregăteşte să creeze ceea ce voi numiţi Maşina lui Dumnezeu. Mă rog, se pregătea. Dar, în urma negocierilor, lucrul la instalaţiile Maşinii a fost sistat. Să înţelegem că Elveţia tocmai încalcă nişte convenţii asumate, riscând astfel să fie supusă sancţiunilor internaţionale? Mi se pare absurd.

– Am să vă dau un document care vă va spulbera orice îndoială.

– Orice document poate fi contrafăcut, interveni Villermot.

– Aşa este, monseniore. Orice poate fi contrafăcut. Plumbul în aur, dragostea în ură, materia în energie şi invers… Am să vă rog să mă ascultaţi cu atenţie. Am riscat atât de mult pentru că situaţia este disperată. Serviciul meu era la curent cu faptul că Bucureştiul şi Roma aflaseră despre pornirea iminentă a instalaţiilor. Ştiam şi de faptul că se pregătea un atac economic de proporţii

împotriva ţării mele. Acestea sunt faptele. Dar mai ştiam ceva… Nu numai Bucureştiul şi Roma sunt îngrijorate de Maşina lui Dumnezeu. Există oameni în cadrul serviciului meu care se simt ameninţaţi de acest proiect prin aceea că ştiu care îi pot fi consecinţele. Mai mult, eu personal am încercat să întârzii lucrările la instalaţii, cât am putut de mult. Da, nu aveţi cum să verificaţi aceste informaţii. De altfel, nu are sau, mai bine spus, nu *mai* are nicio însemnătate. Pentru că, îmi este teamă, cu toţii suntem condamnaţi. Eu am venit să vă previn de ceea ce urmează să se întâmple la noapte şi să vă spun ceea ce în afară de mine doar încă puţini oameni mai ştiu. Am venit să vă spun care este scopul tainic al Maşinii lui Dumnezeu.

– Îl cam cunoaştem, spuse Dorofteu. Nu energia ieftină se urmăreşte, ci realizarea unei arme cu o putere înspăimântătoare.

– Dacă ar fi fost numai atât, eu nici nu eram în seara asta aici. Maşina lui Dumnezeu are alt rost. Iar acesta este să pregătească a doua venire a lui Isus pe Pământ.

Villermot, care tocmai luase o gură de rachiu, se înecă şi tuşi năprasnic. Chipul lui Dorofteu căpătă o culoare ciudată, pe care fardurile cu greu o puteau ascunde.

– Doamne apără şi păzeşte! exclamă el făcându-şi cruce. Ce blasfemie este asta?!

– *Vade retro!* Opreşte-te! izbucni monseniorul cu glasul cam poticnit.

– Să mă ierte domniile voastre, dar am să vă explic îndată… Doar puţină atenţie vă cer şi răbdare…

– Discuţia asta ar trebui să înceteze imediat! insistă Villermot. O insultă cosmică nu poate fi tratată decât cu cea mai mare asprime.

– Eu sunt de părere să spună ce are de zis, rosti Dorofteu cu un glas răguşit. Vom vedea mai apoi ce este de făcut. Vorbeşte, domnule! Dar ţin să te

anunţ că nu vei avea, după aceea, parte de lucruri plăcute.

– Nu de ce-mi veţi face îmi este teamă. Ci de ce se va întâmpla la miezul nopţii. După cum presupun că ştiţi deja, la acest proiect se lucrează de multă vreme, de mulţi ani. Încă de pe vremea fostului Mare Solomonar de la Berna. El împreună cu Inginerul-Şef din acea vreme au pus bazele teoretice a ceea ce avea să devină în zilele noastre Maşina lui Dumnezeu. Iar scopul acestei lucrări a fost de la bun început aducerea lui Isus pe Pământ plecând de la o ipoteză tulburătoare… Pentru ca Dumnezeu să se întrupeze în Mesia sunt necesare nişte condiţii aparte. Aceste condiţii fac parte din planul divin şi nu reprezintă o limitare a lui Dumnezeu. Cei doi au studiat perioada naşterii lui Isus şi au ajuns la concluzia că steaua care a anunţat naşterea Mântuitorului nu a fost altceva decât o stea care a colapsat. Ipoteza nu era neapărat originală. Unii astronomi au spus că la naşterea lui Isus ar fi explodat o supernovă. Zadarnic au căutat cu telescoapele pe cer resturile acestei supernove, nu au găsit nimic. Pentru că nu ştiau ce să caute. Nu o supernovă a apărut pe cer atunci. Ci o stea care colapsează. Acestea, colapsarul şi supernova, pot avea simptome sau manifestări asemănătoare. Aşadar, o stea care cade în sine şi dispare. Un gol negru, după cum au prezis unii fizicieni că ar putea exista în univers. Acel eveniment astronomic nu s-a petrecut la distanţe uriaşe, ci foarte apoape de Soarele nostru. Interpretând anumite evenimente istorice, cei doi au ajuns la concluzia că Soarele a avut un companion, o stea care a fost menţionată în decursul timpului de vechile popoare. Steaua aceea, golul negru creat de ea, a fost condiţia impusă de planul divin pentru apariţia lui Isus pe Pământ. Ce a urmat a fost istoria pe care o cunoaştem cu toţii. Prin urmare, a raţionat Marele Solomonar, dacă putem recrea condiţiile unui gol

negru, atunci, conform planului divin, Isus va veni pe Pământ a doua oară. De aceea s-a pornit, în secret, construirea Maşinii. Iar pentru ca lucrurile să rămână ascunse, s-au aşezat peste ea două straturi de camuflaj: pretextul energiei necesare dezvoltării ţării noastre şi, aparent ascuns, ameninţarea cu realizarea unei arme. Maşina aceasta, domniile voastre, este un puternic accelerator de atomi şi de particule elementare care, sub anumite aranjamente geometrice de substanţe extrem de pure, poate genera condiţiile unui gol negru. Aceasta este primejdia. Pentru că golul negru ne poate devora pe toţi. Să mă ierte domniile voastre, dar varianta cu a doua venire îmi este greu să o iau în considerare… eu sunt agnostic. Iar maşina va porni experimentul la miezul nopţii… adică peste fix… (îşi consultă ceasul din aur, cu capac şi cu cadran frumos împodobit)… patru ore.

Dorofteu rămăsese cu paharul de rachiu la jumătatea drumului dintre măsuţă şi gură. Villermot aproape că uitase să respire.

– De când m-am născut nu am auzit o bazaconie mai mare ca asta, rosti în cele din urmă Dorofteu.

De Wilbroia băgă mâna într-un buzunar interior de la haină şi scoase un plic.

– Am aici toată documentaţia… Intenţia mea a fost să ajung cât mai repede la domniile voastre, în speranţa că se mai poate face ceva. Un atac armat ar fi fost soluţia ideală. Din păcate, am ajuns prea târziu, nu are rost să intru în detalii, dar drumul până aici a avut nenumărate piedici. A trebuit să mă ascund preţ de o lună prin diferite locuri deoarece am fost urmărit… Credeţi-mă, sunt spion şi ştiu cum se fac lucrurile acestea. Am căutat să ascund urmele, să încurc drumurile urmăritorilor mei, unii dintre ei foşti colegi, astfel încât să nu reiasă destinaţia mea. Lucrul acesta m-a întârziat prea mult. Oricum, am pornit în această aventură cu gândul că voi pieri, într-un fel sau altul. Vă daţi

seama că nu de moarte mi-e teamă. Mi-e teamă că întreaga planetă va pieri la noapte. Şi-mi pare rău că nu se mai poate face nimic.

De Wilbroia luă paharul cu rachiu de pe măsuţă şi-l bău dintr-o suflare.

– Excelentă băutură, rosti el privind senin când la Dorofteu, când la Villermot. Parcă aş mai bea un pic…

3. A doua venire

Ceva mai târziu, pe când de Wilbroia era dus în beciurile Patriarhiei şi pregătit pentru cazne (pentru că atât Dorofteu, cât şi Villermot refuzau să creadă povestea elveţianului şi bănuiau un joc ascuns în spatele cuvintelor sale, mai ales după ce citiseră aşa-zisul document secret şi, spre enervarea lor, nu înţeleseseră mare lucru din schemele şi matematicile înşirate pe acele foi de hârtie), Iovan cobora din taximetru sprijinind-o cu nădejde pe Ilinca. Era nevoie de un braţ puternic, pentru că fata avea un balans cam mare, iar Iovan se întreba dacă nu cumva beţia ei era un pic prea mult pentru ceea ce dorea el să obţină în acea seară. Ilinca, în schimb, părea a se simţi excelent, glumise pe drum cu şoferul, izbucnise în râs de câteva ori, fără motiv, fapt care l-a cam scos din sărite pe Iovan. I se părea ridicol, adică ce putea să creadă şoferul acela, că uite, un domn respectabil a agăţat o paraşută beată. Dar pe drum, enervarea lui se preschimbă, încet-încet, în dorinţă şi excitare. Era mai hotărât ca niciodată să profite de Ilinca şi de aceea născocea tot felul de scenarii, cum să procedeze ca să rămâie la ea peste noapte, cum să pornească asaltul asupra trupului femeii, prin ce cuvinte şi prin ce gesturi. Pentru că avea, totuşi, unele temeri. Spre exemplu, Ilinca putea să cadă ca lemnul în pat şi să adoarmă. Sau, dimpotrivă, putea să-l dea pe uşă afară, fără menajamente, aşa cum mai făcuse şi în alte dăţi. Se întreba cum este mai bine, s-o sărute cu pasiune, brutal, să-i muşte

gura fără milă sau să înceapă discret, cu atingeri abia insinuate, cu şoapte în urechi, cuvinte drăgălaşe, aşa cum le place femeilor să audă. Ar fi fost în stare să-i mărturisească şi că o iubeşte, numai să-l lase să-i facă ce-şi el dorea atât de mult. Din pricina acestor gânduri, Iovan nu a prea vorbit pe drum. Doar de vreo două ori i-a dat indicaţii şoferului pe unde să meargă, avea impresia că se învârt aiurea pe străzi şi se gândea că, urmând un obicei tâmpit, şoferul alegea cumva un traseu mai lung numai ca să-i jupoaie de bani. Sigur, era mult mai relaxat acum, după ce rezolvase discret şi civilizat problema financiară cu şeful de sală. Îşi notase în minte să îi ofere o atenţie, mâine, când urma să se ducă cu datoria la el. Deşi, se întreba, ce anume ar putea fi potrivit ca atenţie pentru un şef de sală? Ce să-i dea? Un tirbuşon de aur? În fine, o să vadă el mâine.

Acum tocmai ce coborâse din maşină şi cu un braţ o sprijinea pe Ilinca, iar cu cealaltă mână se tot chinuia să scoată banii din buzunar ca să plătească şoferul. Pentru că, aşa cum o ţinea pe fată, simţea sânul ei cum se turteşte de braţul lui şi asta îi provoca o mulţime de fiori. În cele din urmă reuşi să scoată câteva monede din buzunar, cursa făcea patru taleri şi treizeci de centime. Îi dădu şoferului cinci monede de câte un taler, iar acesta îi mulţumi cu o voce plată după care, fără să schiţeze vreun gest cum că ar vrea să-i dea restul, porni şi se pierdu în noapte. În mod normal Iovan ar fi cerut restul, dar Ilinca atârna prea tare de braţul lui şi îl cam dezechilibra, nu se mai simţea în stare să se lupte şi cu şoferul. Porniră spre blocul fetei, erau pe undeva prin Rahova, pe la intersecţia cu Petre Ispirescu. Garsoniera Ilincăi se afla într-o vilă, pe o alee care începea imediat după colţ, din Petre Ispirescu. Era o vilă cu parter locuibil şi cu două niveluri de apartamente şi garsoniere, iar Ilinca stătea la ultimul etaj. Iovan se bucura că aleea nu era bine luminată, în felul

acesta eventualii trecători sau vecini de-ai fetei nu-i puteau recunoaşte decât ceva mai greu sau chiar deloc. Oricum, la coborârea din maşină nu era nimeni prin preajmă. Ajuns în dreptul intrării în holul vilei, avu o ezitare, de fapt o strângere de inimă. Uneori aici era oprit de Ilinca şi chiar trebuia să facă stânga-mprejur.

– Băi, ce ameţită sunt, comentă fata pe hol. Stai să scot cheile… Şi am să te rog să descui tu…

Iovan răsuflă uşurat. Fata se desprinse de el şi apoi începu să scotocească prin poşetă.

– Gata, le-am găsit… Cred că am nevoie de o cafea, cum ajung sus o să-mi fac o cafea mare… Vrei şi tu?

– Da, spuse el grăbit, apoi îşi propuse să fie mai evaziv, să nu dea impresia că de abia aştepta asta. Să nu speriem vânatul, îşi zise.

– Bine, rânji ea… O cafea mare pentru domnu'… şi una şi mai maaaare pentru doamna…

După care izbucni în râs.

– Sunt tare ameţită, repetă ea.

Urcară scările, împiedicându-se în răstimpuri, Iovan rugându-se ca să nu se deschidă vreo uşă şi să fie surprins într-o astfel de postură. Nici el şi nici fata, desigur. Pentru ea ar fi fost şi mai urât, şi-ar fi căpătat un renume de nedorit pentru nicio femeie cumsecade. Să vii beată acasă şi cu un bărbat atârnat de braţul tău… El, la bloc, unde locuia, dacă ar fi întâlnit vreo vecină într-o situaţie similară, ar fi taxat-o imediat drept curvă şi depravată. Şi, ca să vezi, îşi spuse el, uite cum aparenţele pot înşela: de braţul meu atârnă o curvă depravată.

În cele din urmă ajunseră la garsoniera fetei. Iovan reuşi să nimerească din prima cheia în broască şi, cât ai clipi, se strecurară în holul micuţ al camerei. Ilinca aprinse lumina şi se descălţă de pantofi fără să se aplece, doar ţinându-se de Iovan şi privindu-l în ochi rânjind prosteşte, fără motiv, după care îşi descheie taiorul ecosez. Pare un pic

mai stabilă, gândi Iovan. Pe undeva era mai bine, ar fi fost extrem de neplăcut dacă fetei i s-ar fi rupt filmul. Ar fi trebuit să stea pe lângă ea, ca un maimuţoi de pluş, s-o vegheze dormind, să facă mărunt din buze şi să îndure. Eventual să doarmă în fotoliul din faţa teveului. Iar dimineaţă, când Ilinca s-ar fi trezit, mahmură şi cu privirea tulbure, l-ar fi poftit, fără menajamente, afară.

– Stai să pun de cafea… Haide că mă descurc singură, mergi în cameră şi dă drumul la televizor, poate prindem nişte muzică.

Ezită câteva secunde, întrebându-se dacă să se descalţe sau nu. S-ar fi simţit mai confortabil fără pantofi, dar, în acelaşi timp, nu ştia dacă se cade să umble în ciorapi prin garsoniera fetei.

– Dar intră odată! se răsti Ilinca în glumă.

În cele din urmă se decise şi-şi scoase pantofii. Apoi intră în cameră, se aşeză pe fotoliu şi aprinse televizorul. Nu era bine. Se mută pe canapea. Ilinca urma să vină şi să şadă lângă el. Dar dacă se aşeza ea pe fotoliu? Măsuţa de cafea era chiar între canapea şi fotoliu. Ce naiba să facă? Să tragă fotoliul spre canapea? Să mute măsuţa mai departe de fotoliu? Dar ce motiv să invoce dacă Ilinca ar fi pus vreo întrebare cu privire la mobilierul mutat? Se ridică şi se strecură în bucătărie. Îi zâmbi. Ea îi întoarse zâmbetul.

– Am făcut-o lată, nu-i aşa? îl iscodi fata. Haide că e gata cafeaua, imediat vin şi eu.

– Se întâmplă, îi răspunse el. Vreau un pahar cu apă.

– Am la frigider bere, dacă mai vrei să bei ceva, ia un pahar din dulap. Apa n-am decât de la robinet, nu am umplut sifoanele.

Perfect. Luă paharul, apoi sticla de bere din frigider şi trase măsuţa spre canapea. Acuma nu mai bătea la ochi. E drept că trebuia să se sucească un pic pentru a vedea ecranul televizorului, dar asta conta prea puţin. Tocmai atunci apăru şi

imaginea pe ecran. Era ceasul care arăta ora exactă. Se făcuse de zece.

Aici Bucureşti, România… a fost ora douăzeci şi două, transmitem ştirile de noapte, se auzi din difuzor. Telejurnalul de noapte, numai bine. Iovan începuse să se relaxeze, îşi umplu paharul cu bere şi gustă un pic de spumă. Îşi notă în minte ca mai încolo, după ce termină de băut, să se ducă la baie şi să-şi clătească gura cu un pic de pastă de dinţi.

Pe ecran apăruse chipul crainicei.

Sunt Minodora Coman şi vă prezint ştirile de noapte… Mâine-dimineaţă va sosi la Bucureşti delegaţia latină condusă de Eminenţa Sa, cardinalul Augustin Benedetto, prim-ministrul Vaticanului. Avionul care va aduce delegaţia la Bucureşti este aşteptat să aterizeze în jurul orei zece, pe Aeroportul Băneasa, unde se va afla şi…

– Zice de delegaţia latină, spuse Iovan.

– Aud, îi răspunse Ilinca din bucătărie. Vin acum.

Într-o clipă apăru în cameră cu o tavă pe care aşezase ibricul din aramă şi ceştile de porţelan, alături de chiseaua cu zahăr. Iovan dădu să se ridice.

– Să te ajut…

– Nu-i nevoie… Mă descurc.

Şi se descurcă să pună tava pe măsuţă, fără să trântească nimic, fără să verse cafeaua. După care se aşeză lângă Iovan şi turnă în ceşti.

– Ce zice de latini? întrebă ea.

…Carul nostru de reportaj va transmite mâine imagini de la sosirea delegaţiei latine precum şi declaraţiile Eminenţei Sale, cardinalul Augustin Benedetto, şi a prim-ministrului Regatului României, prinţul Leordeanu, declaraţii prilejuite de această vizită. Vă reamintim că imediat după telejurnal vom difuza un documentar despre

Vatican precum şi despre legăturile tradiţionale dintre Bucureşti şi Roma…

– Nimic, doar că vor sosi mâine şi vor da o declaraţie comună…

– În fine, vom trăi şi vom vedea…

Se întoarse spre el.

– Îmi cer scuze că m-am comportat aşa… prosteşte.

– Ce vrei să spui? o întrebă el.

– M-a cam luat valul şi nu-mi stă în obicei.

Acuma părea perfect trează, cum oare se trezise aşa de repede, orice urmă de beţie se risipise, articula corect cuvintele, iar gesturile ei erau precise, fără ezitare. O urmări cu privirea cum duce ceaşca de cafea la gură, cum soarbe delicat din ea. Niciun tremur al mâinii. O fi de bine, o fi de rău? Dacă, după ce o să bea cafeaua o să-l dea afară? Ca din întâmplare, Iovan întinse braţele pe spătarul canapelei, iar mâna stângă poposi pe umărul fetei. De fapt numai vârfurile degetelor abia de atingeau ţesătura taiorului.

– Ziceam că am şi eu nişte teorii despre latini, începu Iovan, dar Ilinca îl opri.

– Taci! I-auzi ce spun ăştia.

Pe ecranul televizorului Minodora Coman dădea citire unui anunţ din partea Solomonăriei de Stat.

…în deplin acord cu Casa Regală şi cu Patriarhia, Solomonăria de Stat a chemat toţi inginerii ţării să ia parte la efortul de relansare economică. Pentru conjugarea tuturor eforturilor în realizarea obiectivelor propuse, începând cu data de mâine, niciun inginer nu va mai putea părăsi ţara fără acordul Solomonăriei de Stat. Toate acordurile economice cu alte ţări care prevedeau pe viitor un export de ingineri vor fi renegociate şi reformulate. În acelaşi timp, au fost rechemaţi în ţară inginerii care activează în Europa prin contracte deja

asumate şi finalizate în proporţie de peste cincizeci la sută, ceilalţi urmând să rămână la posturi până la expirarea contractelor proprii. Exodul creierelor poate afecta într-o măsură foarte însemnată stabilitatea economică a ţării, se arată în comunicatul remis agenţiilor de presă de către Solomonăria de Stat… Transmitem în continuare un reportaj despre zootehnia din judeţul Romanaţi-Vlaşca realizat de Ilie Fodor, corespondentul nostru din teritoriu…

– Na! exclamă Ilinca. Ce zici de asta?

– E curios, dar nu este ceva nemaivăzut. Şi pe mine m-au rechemat din Germania acum câţiva ani printr-un decret asemănător.

– Atunci era imediat după război, dar acum este vorba despre altceva, acum e pace… Impresia mea e că se pregăteşte ceva foarte neplăcut.

– Mai neplăcut decât o Criză nu poate fi decât un război.

– La asta mă gândeam şi eu, aprobă Ilinca. Ai băut din bere? Am uitat să-ţi spun, am o sticlă de coniac în dulap, mă gândeam că la cafea ar merge mai degrabă un coniac.

– Am băut doar puţină bere, nu-i nicio problemă dacă beau şi coniac.

Cuvintele îi scăpaseră fără să se gândească. Îşi muşcă buzele. Trebuia să accepte, firește, dar după o sumă de fiţe, nu aşa, imediat. Însă Ilinca nu părea preocupată de asemenea detalii.

– Uite ce este, începu ea şi se opri căutându-şi cuvintele. Uite, reluă ea, te-am primit aici, la mine, pentru că nu vreau să fiu singură în noaptea asta.

Iovan înghiţi în sec.

– Ăăă… Înţeleg, spuse el deşi nu pricepea nimic.

– Nu vreau să te gândeşti aiurea, adăugă ea repede. Nu ştiu ce anume înţelegi tu. Pur şi simplu nu vreau să fiu singură în noaptea asta. Nu mă întreba de ce. Adică poţi să mă întrebi, dar nu am

să-ţi spun acum. Promit, în schimb, să-ţi spun mâine.

– Ilinca, ştii că pe mine mă bucură orice moment petrecut cu tine. Nu pot decât să mă bucur şi vreau să te asigur…

– Taci, îl opri ea surâzând. Nu trebuie să mă asiguri de nimic. Ziceam ceva de un coniac, îl aduc imediat, spuse ea şi se ridică de pe canapea.

Degetele lui, rămase fără umărul fetei, prinseră să exploreze ţesătura aspră a spătarului canapelei. Trebuie să fiu mai determinat, îşi spuse Iovan. Trebuie să fiu mai hotărât, ce am a pierde? Mă comport ca un adolescent întârziat, îmi trebuie mai mult curaj, coniacul o să-mi prindă bine.

La televizor se anunţau realizări importante pentru anul acela, măcar în zootehnie. Apoi un alt reportaj se străduia să analizeze plusurile şi minusurile de pe „frontul energetic al ţării“.

> *...Ţara noastră va trebui să ajungă în următorii ani la o independenţă energetică reală, iar acest lucru poate fi realizat numai printr-o exploatare raţională a resurselor proprii şi printr-un consum atent supravegheat şi raţionalizat. Pentru că, aşa cum s-a mai spus în atâtea rânduri, posibilitatea de a obţine energie ieftină din reacţiile atomice este un vis îndepărtat, chiar dacă teoriile fizicii moderne sugerează acest lucru. Teoria este una, iar realitatea imediată este cu totul altceva. Prin urmare, eforturile inginerilor din ţara noastră vor fi canalizate judicios în scopul găsirii de noi tehnologii prin care consumurile să scadă semnificativ, pe de o parte, dar şi la identificarea de noi zăcăminte de petrol şi cărbune, pe de altă parte. Sectorul hidroenergetic poate fi o soluţie, dar pe termen lung baza energetică a ţării va fi asigurată cu ajutorul exploatărilor miniere şi petroliere. În acest sens este de salutat iniţiativa Marelui Solomonar de a-l*

invita la Bucureşti pe omologul său din Suedia. Lucrul acesta…

Ilinca revenise în cameră, cu o sticlă de coniac într-o mână şi cu două pahare cu picior în cealaltă. Iovan aprecie faptul că fata părea să ştie cum se poate savura un coniac. Nu ar fi fost surprins dacă ea ar fi adus pahare obişnuite, de apă. Era surprins şi îi venea destul de greu să interpreteze gestul ei de a servi coniacul din boluri corespunzătoare. Era ca şi cum fata cuminte şi castă, pe care o ştia, ar fi avut o viaţă secretă. În fond ce ştia despre ea, cu adevărat? Cine este femeia asta, se întrebă el privind-o cum toarnă în pahare. A băut cu el, cot la cot, toată seara. S-a ameţit un pic, dar acum şi-a revenit complet. Mai mult, l-a rugat să rămână acolo peste noapte. În plus a adus şi o sticlă de coniac. Citi eticheta: coniac Tomis. Era produs la Murfatlar, un coniac foarte rar şi scump. Pe cât de rar, pe atât de scump. Un coniac pentru cunoscători, el unul mai băuse o singură dată aşa ceva. De unde să aibă Ilinca bani pentru aşa ceva? În acelaşi timp observase că sticla fusese sigilată, fata desfundase dopul în faţa lui. Poate că o primise cadou de la ziar? Posibil. Iar acum o desfăcea pentru că… pentru că… Aici mintea lui Iovan se poticnea. Ce motiv avea ea ca să deschidă o sticlă de coniac rar şi scump, noaptea, la ea în casă, împreună cu un bărbat căruia nu-i arătase niciodată mai multă afecţiune decât ar fi arătat unui animal de companie? Şi ăla din pluş. El acceptase acest rol pentru că o plăcea prea mult. Nu stătuse niciodată să-şi analizeze sentimentele, dacă o iubea sau nu. Doar se simţea atras de ea. Trupul ei, chipul ei, agresivitatea ei atunci când îşi susţinea vreo idee, felul ei de a fi în general, de femeie hotărâtă, pe picioarele ei. Chiar şi ambiţia ei de a ajunge la televiziune, după cum îi spusese într-una din primele lor întâlniri. Lucrez la o gazetă acum, dar asta este numai o etapă din viaţa mea. Vreau să devin crainică la televiziune. Cum

ar fi fost ca peste un an sau doi el să le spună cunoscuţilor: *băi, o ştiţi pe noua crainică de la telejurnal, fata aceea care apare în locul Minodorei? Da, Ilinca, despre ea este vorba… E tovarăşa mea, băi!* Ce bine suna gândul ăsta.

Fata isprăvise de turnat coniacul, pusese mai puţin de o treime în fiecare pahar, apoi ridicase bolul ei la nas şi adulmecase lichidul ciocolatiu.

– Ah, ce aromă, îi spuse ea. Am primit sticla asta de la colegii mei, de ziua mea, în primăvară… Mai ţii minte, atunci când m-ai aşteptat ceva mai târziu şi te-ai enervat că portarul nu te-a lăsat să urci în redacţie…

Da, îşi aducea aminte, erau deja împreună de câteva luni, iar el încă mai bănuia că ea mai are pe cineva. Aproape că îi făcuse o scenă de gelozie atunci, iar ea, posacă, aproape că nu-i adresase niciun cuvânt în restul serii. S-au despărţit în staţia de autobuz, el a ajuns furios acasă, singur, fără să-i ofere cadoul pregătit pentru ziua ei. Se gândise la un inel. Adică avusese de gând să-i sugereze că are intenţii serioase cu ea. În fine, aşa îşi imaginase el atunci. Iar acum, după jumătate de an de la ziua aceea, iată, degusta coniacul. Coniacul vrajbei lor, parafrază titlul unui roman american la modă şi zâmbi:

– La mulţi ani, îi spuse el.

Ilinca îl privi preţ de o clipă după care gustă din coniac.

– Mulţumesc, îi răspunse ea după aceea. Cu ce ocazie?

Iovan se răsuci de tot spre ea. Acum era momentul. Băgă mâna în buzunar şi scoase de acolo o cutiuţă de pluş purpuriu, cutiuţa pe care o purta cu el în fiecare zi aşteptând o clipă favorabilă.

– Cadoul pentru tine, de atunci, din ziua aceea, îi spuse el. Nu am apucat să ţi-l dau, eram amândoi supăraţi. Acuma cred că este un prilej nimerit.

Îi dădu cutiuţa şi dădu duşcă peste cap coniacul. Alcoolul îi arse plăcut beregata şi sângele prinse a-i zvâcni în tâmple.

– Dumnezeule… murmură Ilinca şi, spre nedumerirea lui, începu să plângă.

De fapt, doar îi curgeau lacrimi pe obraji, întinzându-i rimelul de pe gene. Iovan se gândi că Ilinca fusese covârşită de gestul lui, iată în sfârşit o breşă în blindajul ei. Zidurile Ierihonului prăbuşindu-se. Ar fi trebuit să acţionez mai demult, îşi spuse el punându-şi coniac în pahar.

Totuşi, era ceva care nu se aranja bine… Ilinca aşezase cutiuţa pe măsuţă, fără s-o deschidă. Se uita la ea şi lacrimile-i curgeau pe obraji.

– Vreau să fii a mea pentru totdeauna! izbucni Iovan, ajutat şi de coniacul pe care tocmai îl băuse.

În acel moment, Ilinca izbucni în hohote. Acuma plângea în toată regula, aşa, ca o femeie fără apărare, ca o femeie al cărei întreg univers tocmai i se făcuse ţăndări, ca o femeie care tocmai îşi pierduse copilul sau iubitul sau părinţii într-un teribil accident, ca o femeie al cărei pântec nu avea să lege niciodată rod, ca o femeie care tocmai fusese respinsă sau trădată de dragostea vieţii ei, ca o femeie care nu mai are de ce să trăiască din motivele înşirate mai înainte şi încă din o mie de motive asemănătoare. O femeie devastată, ca o fiară rănită, dintr-o pădure fără nume şi care nu s-a inventat încă. O femeie hăituită de toate relele lumii, rămasă fără apărare, în pragul unei catastrofe cosmice. Aşa era Ilinca, singură, dar cu un Iovan vag nedumerit alături şi care se simţea pe cai mari.

– Aş vrea să te potoleşti, o rugă stângaci Iovan. Îţi face rău… Nu trebuie să plângi aşa, nimeni nu a murit din asta… Zău aşa… Haide, fată, gata…

Iar ea hohotea şi mai amarnic.

Şi tot aşa. El încerca să o potolească, iar ei i se înnodau lacrimile sub bărbie. Până la urmă Iovan renunţă, o lăsă în legea ei şi, încet, încet, Ilinca se

potoli. Telejurnalul se terminase şi el, acum pe sticlă se producea un cuplu, ea, o soprană cam trecută, jura credinţă veşnică unui tenor dolofan şi afectat ca un păun şi care îi dădea câte o replică melodioasă în răstimpuri. Ilinca îi privea prostită, fără să rostească niciun cuvânt. Iovan umplu încă o dată paharul său şi-l bău dintr-o înghiţitură. Ar fi băut direct din sticlă, atât de tulburat era, la rându-i. Poate o jignise cu ceva? Sau îl accepta fără rezerve? Ce să însemne reacţia ei de femeie isterică şi nefutu… Gata!

– Am să fiu alături de tine, mereu, încercă el să încropească un dialog. Am să te sprijin să ajungi la televiziune…

– Taci! îi strigă ea pe un ton răstit şi el, intimidat, tăcu.

Intimidat, dar cu un început de furie. Deja Ilinca depăşea măsura. La urma urmei, ce îi făcuse? Ea nu-şi dădea seama că îl silea să se acopere de ridicol? L-a oprit la ea peste noapte ca să ce? Să declame psalmi? Să se dea în spectacol? Ce naiba voia de la el? Nimic, îi şopti un gând obraznic, nu vrea nimic de la tine, tu vrei de la ea şi ea nu-ţi dă ceea ce vrei.

– Nu-i vina ta, murmură ea apoi. Ştiu, simt că te-am enervat şi-mi pare rău. Acum am să te rog să mă asculţi fără să spui nimic. Te rog mult de tot… Vreau să-ţi spun că mă simt onorată, ca femeie, de gestul tău… Şi, în condiţii fireşti, ar fi fost motiv de bucurie pentru oricine altcineva în locul meu. Numai că eu, dragul meu… nu te iubesc deloc. Nu am niciun sentiment pentru tine în afară de o oarecare simpatie. Poate pentru că ne ştim de ceva vreme. Dar e prea puţin ca să fie iubire… Dar mai este ceva, mult mai grav, dincolo de care iubirea sau neiubirea mea nu mai are nicio semnificaţie… Îţi jur acum că dacă prindem dimineaţa…

Ce tot zice, se întreba Iovan îngrozit ascultându-i povestea şi turnându-şi încă un coniac în pahar. Cum poate spune aşa ceva? Dar ce spune, de fapt?

Cum adică are pentru el doar o simpatie? Adică este pe acelaşi plan cu perna ei favorită? Sau cu perechea de pantofi preferaţi? Şi de ce plânsese aşa de mistuitor? Ce tot voia de la el? Şi coniacul acela, de ce-l scosese? Că deja simţea că-l iau apele. Sau poate nu era coniacul de vină, ci enervarea pricinuită de cuvintele ei. Ilinca vorbea, cuvinte şuvoi, mare parte din ce spunea ea nu prea pricepea. Ce voia să spună cu jurământul acela stupid, cum că dacă o să prindă dimineaţa ea îi făgăduieşte că vor rămâne împreună pe veci? Păi, parcă nu-l iubea. Şi ce tot încerca ea să-l avertizeze de un sfârşit, că ştie ea că elveţienii fac şi dreg nu ştiu ce chestie care o să schimbe lumea? Ce treabă avea ea cu elveţienii?

Tot ascultând-o, tot bând coniac, Iovan se îmbătă. Treptat, fără să bage de seamă. Doar că, brusc, îşi dădu seama că este mangă. Parcă o luase de gât şi încercase să o sărute? Nu mai ştia. Ba nu, îşi aducea aminte, îi dăduse taiorul jos şi îi descheiase bluza. Sau ea se dezbrăcase în vreme ce el bea din coniacul care părea să nu se mai termine. Nu era clar, dar îşi aducea aminte că sânii ei împungeau aerul pe direcţii neparalele. Sau asta fusese pe când ea se refugiase în baie şi dăduse drumul la duş, iar el o spionase prin uşa întredeschisă? Îşi aducea aminte că o luase de după gât şi încercase să o sărute. De fapt, dacă se gândea mai bine, parcă ea îl luase de după gât şi-l întinsese pe canapea. Ştia sigur că sânii ei se lipiseră de el, dar, ce curios, ea era îmbrăcată într-o bluză de pijama, iar el era învelit cu o cuvertură. Sau asta fusese mai târziu? Atunci, după ce el o ascultase cum ea se jură că dacă vor prinde dimineaţa vor rămâne împreună pentru totdeauna. Nu, ceva nu se potrivea, asta fusese mai târziu. Mai înainte ea ajunsese la baie şi el o spionase prin uşa întredeschisă. Da, sigur, i-a văzut trupul, dar nu de asta se dusese să se uite prin crăpătura uşii. Nu, avusese un moment de luciditate în care a

căutat să pună cap la cap aiurelile debitate de Ilinca. S-a uitat doar ca să se asigure că ea chiar face duş, după care i-a umblat prin poşetă. Şi acolo a găsit, printre alte fleacuri femeieşti, un bilet pe care o mână grăbită scrisese în franceză o singură frază. Iovan nu ştia franceza şi s-a gândit că este vreun bilet de la amantul ei. Nu era aşa, s-a gândit el pentru că biletul era, de fapt, în germană, adică şi în franceză, şi în germană, în germană scria că biletul este strict secret, iar în franceză scria ceva ce el nu pricepea prea bine, nu ştia limba, dar înţelegea că este vorba de o maşină a lui Dumnezeu. Păi, de când scriu amanţii despre maşinile lui Dumnezeu şi de când se dă Dumnezeu cu maşina? Nimic nu avea sens, nici ipoteza cu amantul, deşi acum i se confirma că individul de la Caru' cu Bere îi dăduse un bileţel fetei, nici maşina aceea pomenită în bileţel, nici plânsul ei de mai devreme. Tot ce avea sens era beţia lui. De fapt, s-a gândit el bând direct din sticlă în vreme ce ea era sub duş, în baie, beţia nu are sens, este doar o certitudine. Dar parcă certitudine a fost şi faptul că ea l-a despuiat şi l-a întins pe canapea. Sau el a întins-o pe ea? Neclar lucru. Era dezbrăcată când s-a băgat sub cuvertură, lângă el? Şi de ce îi spusese că, dacă vor rămâne împreună, cu siguranţă că în cele din urmă îl va iubi. Şi că ei sunt atât de mici şi de neînsemnaţi încât dragostea şi orice alt sentiment nu mai are nicio relevanţă în faţa întregului Univers deci, implicit, în faţa lui Dumnezeu. De fapt ea îi spusese că lumea se îndepărtase atât de mult de la Dumnezeu încât dragostea şi orice alt sentiment nu mai aveau practic nicio relevanţă. În faţa cui, ar fi vrut să întrebe cu limba încleiată. Adică, el dacă o iubea, că poate o iubea, doar îi dăduse şi un inel la care ea nici măcar nu se uitase, deci el o iubea şi asta era irelevant? Eros şi Tanatos, ea rostise cuvintele astea sau el? Şi despre ce filozofau în vreme ce programul la teve se termina? Îşi aducea aminte că

apăruse ceasul pe ecran, mai erau cinci minute până la miezul nopţii, iar Ilinca încerca să-i explice că, într-un fel sau altul, ei chiar sunt împreună până la sfârşitul lumii. Judecata lumii, se corectase ea. Că ştie ea că în acea noapte este Sfârşitul şi că nimic nu mai contează. Da, atunci spusese, Eros şi Tanatos, dragoste şi distrugere, judecata lumii este distrugere? Băăi, i-a răspuns Iovan întins pe canapea în vreme ce ea pleca spre baie, parcă aşa ţinea el minte… Băăăi, reluase el, Isus dacă vine peste noi ne transformă, nu ne distruge. Eu, ca inginer, repar, nu distrug o maşină defectă. Râsese Ilinca sau el deja adormise şi visa la râsul ei, visa cum se zbenguie cu ea pe o pajişte, undeva la ţară, pe o pajişte cu cer înalt şi albastru. Acuma chiar că visa şi în vis îşi spunea că se cam îmbătase. Iar Ilinca, din fotoliu, se uita la el cu o privire goală. Şi, fix la miezul nopţii, sau poate la câteva secunde după, în vreme ce aştepta alături de el să audă trâmbiţele Judecăţii de Apoi, Ilinca a simţit o durere scurtă, ca un fulger, cum îi traversează pântecul.

Exact în acelaşi moment, de Wilbroia îşi dădea sfârşitul în urma interogatoriilor la care fusese supus în beciurile Patriarhiei. Şi cam în acelaşi timp, undeva, sub un munte din Elveţia, câteva mii de particule elementare azvârlite unele spre altele cu o energie colosală prinseseră a fierbe la o temperatură inimaginabilă şi a colapsa. Un gol negru minuscul, adică o zonă de univers atât de răsucită şi de împletită în sine încât nimeni nu ar fi fost în stare să descrie ce se află acolo, porni cu viteză relativistă să traverseze pe o linie imaginară scoarţa terestră şi ieşi la suprafaţă undeva prin Calea Rahovei. În decursul acestui drum, golul negru nu întâlni nimic în drum, materia era teribil de rarefiată pentru structura aceea bizară, iar interacţiunea cu un simplu atom era improbabilă. În Calea Rahovei fragmentul de început de lume se intersectă cu Ilinca. Îi străbătu trupul, mai precis

un ovul, iar acolo, în nucleul acestuia, secţionă câteva legături moleculare care se rearanjară spontan, poate şi sub influenţa gravitaţională a golului negru, într-o configuraţie inedită. Era momentul în care Iovan o visa pe pajişte, iar ea simţea doar o durere infinită într-un timp infinit de scurt. După care, golul negru se pierdu în Univers. Soarta lui nu ne mai interesează. Dar putem spune că, atât cât a ţinut durerea aceea din pântecele ei, Ilinca a văzut şi un crâmpei de viitor. Fie din pricina distorsiunii gravitaţionale, fie aşa era sau este Planul Divin. A văzut cum dimineaţa, l-a dat pe Iovan afară din casă, fără prea multe explicaţii. După care a regretat, şi-a adus aminte de un jurământ prin care se lega să rămână cu el şi, după câteva luni ea l-a căutat, s-au reîntâlnit şi au reluat relaţia. El a fost destul de delicat să n-o întrebe, văzându-i talia îngroşată, cu cine era ea însărcinată. Multe se schimbaseră din acea noapte în care el se îmbătase cu coniacul ei. Dacă ar fi întrebat-o, ei i-ar fi fost greu să-i explice că nu cunoscuse niciun bărbat până atunci. Cine să creadă aşa ceva? Oricum, Iovan a trăit mereu cu impresia că, într-un fel sau altul, în acea noapte se petrecuse ceva între el şi Ilinca, iar din acel ceva nebulos rezultase sarcina ei. Important este că rămăseseră împreună, iar el nu a aflat niciodată că ea fusese unul dintre agenţii recrutaţi de elveţieni la Bucureşti. Un agent a cărui misiune fusese tocmai el, Iovan, în sensul că ea trebuia să-l împiedice cu orice preţ ca el să plece în Elveţia, către Maşina lui Dumnezeu, dacă elveţienii ar fi avut nevoie de ingineri. După cum am văzut, nu a mai fost necesar să-l împiedice. În scurtul răstimp de viitor, Ilinca a văzut că de Wilbroia a murit în zadar pentru că Maşina fusese totuşi pornită. Dar câţi oameni nu mor în zadar, s-a întrebat ea, în acel viitor generat de distorsiunea gravitaţională a golului negru care tocmai o traversa. Nu l-a jelit pe de Wilbroia, nu avea de ce, îl văzuse o singură

dată, în urmă cu un an, când fusese recrutată. S-a străduit, în schimb, să-l iubească pe Iovan, aşa cum se legase cu jurământ. A apreciat faptul că Iovan a acceptat copilul ca fiind al lui. Asta era tot ceea ce conta. Puţini oameni ar fi acceptat un copil atât de… aparte.

Pe toate acestea le-a văzut Ilinca în fracţiunea de timp necesară golului negru să-i traverseze trupul şi să modifice în mod subtil câteva molecule din ovulul său. Atât de scurt a fost acest fragment de timp, încât a uitat pe dată tot ceea ce a văzut. Dar asta nu mai avea nicio însemnătate. Maşina lui Dumnezeu pornise, îşi împlinise menirea, chiar şi explodase apoi ucigând câţiva ingineri şi solomonari, iar ea era încă prizonieră în prezent, aşteptând trâmbiţele Apocalipsei. Sau ale Judecăţii de Apoi. Sau orice alt semnal de avertizare luminoasă sau sonoră a celei de a doua veniri. Ea era doar o poartă şi nici nu ştia asta. Avea să afle mai târziu. Nu avea să afle niciodată, în schimb, cui se datorează întâmplările vieţii ei: Hazardului sau Divinităţii.

CUMANIA 2010

Trăiau vremurile cele mai bune. Aleodor Comănescu nu se îndoia de acest lucru. Sigur, avea unele obiecţii, unele reclamaţii, unele observaţii. Spre exemplu, funcţionarea defectuoasă a ascensorului. Nu-l deranja în mod deosebit faptul că trebuia, aproape în fiecare zi, să urce pe jos cele zece etaje. Dar se gândea la bătrânii din bloc. Pe mulţi dintre ei îi întâlnea pe scări, mai ales duminica dimineaţa, atunci când el cobora să cumpere nişte bere (dacă avea norocul să găsească aşa ceva la Alimentara). Când se întorcea de la magazin cu sacoşele pline (sau goale, în funcţie de noroc şi de temperatura de afară), mare parte dintre bătrânii pe care îi întâlnise la coborâre încă se mai deplasau pe scări, către ţelurile lor încâlcite şi misterioase. Chiar se întreba adesea unde se tot duc şi de unde tot vin bătrâneii aceia. Cele două scări ale blocului său, scara mare şi scara de serviciu, erau pline de ei, la aproape orice oră din zi. Uneori şi noaptea. Blocul era plin de bătrâni. Pe unii îi cunoştea, dar pe cei mai mulţi nu, deşi locuia acolo de ani buni. Adevărul era că nu prea avea cum să-i deosebească. Bătrânii, la fel ca negrii sau chinezii, semănau toţi între ei. Cum să-i deosebeşti? Şi la ce bun? Îi era milă de ei când îi vedea urcând sau coborând poticnit treptele sau când se plimbau pe coridoarele lungi de la fiecare etaj al blocului. În rest, fiecare cu ale lui. Şi, oricum, nu numai bătrâni trăiau în acel bloc.

Simţea că trăieşte vremurile cele mai bune. Era duminică, ziua lui liberă, ziua liberă pentru toată lumea. O dimineaţă de primăvară, cu zgomotul oraşului redus ca intensitate. Cu puf de plop

intrând prin ferestrele deschise. Cu mirosul aparte al asfaltului proaspăt spălat. Cu semnele unei vieţi tihnite şi fără griji: muzica zglobie care se revărsa din apartamentul vecin (o familie care se mutase în bloc de câteva săptămâni, doi tineri singuri, fără copii, ea drăguţă, cu ochii albaştri şi pieptul generos, el mai întunecat la faţă, slab şi părând nervos tot timpul), zgomot de tingiri aşezate pe plite, râsetele copiilor din parcul de lângă bloc, apa curgând prin ţevi, uşile de la alte apartamente deschizându-se, voci pe palier, saluturi între vecini. Avea douăzeci şi opt de ani, avea înaintea lui o duminică întreagă, se simţea ca şi cum tocmai venise pe lume, plin de energie, cu chef de viaţă. Avea să coboare la Alimentara, să ia câteva sticle de bere. Apoi va merge peste drum, pe terenul de sport al Facultăţii de Drept, unde va juca fotbal cu prietenii din cartier, după care se va întoarce acasă, pe la prânz, va mânca şi va bea o bere, se va uita un pic la televizor sau va citi o carte. Sau chiar va scrie ceva. Iar mai pe seară… Va sosi la el Amalia. Vor bea, vor sta de vorbă şi vor face ce-or crede ei că mai e de făcut. Atâtea lucruri minunate şi interesante pentru o singură zi.

Fireşte, i-ar fi plăcut să poată trăi din astfel de lucruri. Să joace fotbal, de exemplu. Şi să fie plătit pentru asta. Bine, nu pentru că ar fi fost fotbalist. Adică toţi fotbaliştii sunt angajaţi pe undeva, nu-i aşa? Ar fi luat un salariu de undeva, de la vreo întreprindere socialistă de stat. Şi prime pentru fiecare joc. Şi bonusuri pentru fiecare gol înscris… Încercase în copilărie să joace fotbal la un club. Progresul se numea clubul şi avea terenurile într-un parc tare frumos, cu alei străjuite de platani. Renunţase după câteva antrenamente: era cel mai mic şi mai firav din întreg lotul, încasa cele mai multe lovituri, cădea cel mai des (pe terenul de antrenament care era făcut din zgură) plus că… nu prea avea talent. Alt sport din care să poată să-şi

facă un rost, mai târziu, nu ştia. Şi nici nu era cineva în preajma lui care să-l îndrume.

Părinţii îi plecaseră pe când avea şapte ani. În decembrie 1989. Da, în acel decembrie. El era în clasa întâi, aştepta vacanţa, dar înainte de asta aştepta cu nerăbdare bradul de Crăciun. Taică-său reuşise să aducă un brad, poate de la piaţă, poate prin relaţiile sale, habar nu avea şi nici nu-l interesa. Important era că pe balcon avea un brad care aştepta să fie împodobit. Nu s-a întâmplat astfel. Ultima dată şi-a văzut părinţii pe 21 decembrie. Cu o seară înainte se uitaseră cu toţii, la televizor, la discursul lui Ceauşescu şi atunci îl auzise pe tatăl său înjurând şi zicând că „nu se mai poate astfel“. Iar maică-sa plângea. A doua zi dimineaţă a plecat la şcoală însoţit de bunică-sa. Înainte să iasă din apartament s-a întors din prag şi a privit prin uşa deschisă a bucătăriei. Părinţii lui şedeau tăcuţi la masă. Atunci i-a văzut pentru ultima dată. În ziua aceea mulţi părinţi nu s-au mai întors acasă. Bunică-sa i-a spus că plecaseră cu serviciul într-o ţară străină. Aşa, dintr-odată? Da, aşa dintr-odată. Şi bradul? Lasă bradul, copile, zicea bunica după care strângea din buze şi tăcea. Niciodată nu a văzut-o plângând. Sau blestemând pe cineva. Sau comentând ceva. Vorbeau doar despre lecţii, despre şcoală, despre ce să-i mai facă de mâncare, despre lucruri domestice şi cam atât. Iar mai încolo, după ce el a început să întrebe şi mai viguros ce şi cum, s-a lovit de un zid de tăcere. Câteva zile mai târziu, chiar de Crăciun, au fost vizitaţi de doi bărbaţi îmbrăcaţi cu pardesie lungi, din tercot bleumarin. Ceva din ţinuta lor sugera multă disciplină. Şi o nelinişte. Pe care bunica fie n-o simţea, fie o ascundea foarte bine. Copilul? Ce-i cu el, tovarăşe? Cine are grijă? Eu am grijă, tovarăşe. Dumneata? Sunt o femeie dârză, tovarăşe, am fost ilegalistă, şi bunicul copilului la fel, a luptat în Spania împreună cu alţi tovarăşi. Oamenii ăia au cercetat biblioteca, s-au

uitat prin dulapurile cu haine, prin bibliotecă, dar nu au luat nimic cu ei. În seara aceea, la televizor, a apărut iarăşi Ceauşescu şi a rostit un discurs lung, a vorbit o oră încheiată. Nu-şi mai aducea aminte mare lucru din acel discurs. Era lăudată armata care împiedicase o lovitură de stat, parcă. Bandele de contrarevoluţionari au fost zdrobite. Parcă şi asta se rostise în discurs. Imediat după aceea au urmat nişte cântece patriotice, imnuri, ode şi alte lucruri din astea. S-a dus la culcare, pentru că a doua zi urma să plece devreme la şcoală. A fost primul Crăciun în care nu a primit niciun cadou. Şi, cumva, ştia că asta însemna că începea să fie om mare.

Să fii om mare presupune o mulţime de responsabilităţi. Dar, dacă eşti un pic isteţ, afli curând că responsabilităţile se pot *delega* altora, iar tu devii astfel un om liber, descătuşat, creativ. Adică un om nou, conform canoanelor marxiste. Aleodor, liber şi descătuşat, sări din pat şi se îndreptă spre fereastra deschisă. Admiră cerul perfect senin după care începu să se îmbrace. Am să fac două lucruri, îşi zise el. Am să iau o sacoşă cu sticle de bere. Dacă am noroc, poate găsesc chiar vermut Mamaia, din acela făcut de Zarea. Atunci am să cobor din nou şi am să umplu sifoanele. Asta-i una la mână. Apoi am să mă apuc de scris. Las fotbalul şi stau şi scriu până vine Amalia. Sigur, ar fi ideal să găsesc nişte vermut.

Îşi dorea să devină scriitor de *anticipaţie*. Mă rog, scriitor. Cel mai simplu era să încerce să imagineze poveşti cu astronave, cu călătorii prin timp, cu paradoxuri şi cu explorări aventuroase ale unor sisteme stelare exotice. În toate aceste aventuri oamenii erau mereu victorioşi. Nimeni nu pierea în vreo explozie şi nimeni nu era sfâşiat de vreun monstru hidos. Doar eroul principal avea voie, eventual, să fie rănit în vreme ce îşi salva eroic echipajul. Lucrurile erau simple. Dacă urmai câteva scheme anume, după câteva încercări,

reuşeai să scoţi un text acceptabil, să primeşti oarece aprecieri de la cunoscuţi. Pasul următor era ceva mai greu, dar cu un pic de atenţie se rezolva şi acesta: lecturile publice într-un cenaclu, acolo unde era vital să captezi atenţia vreunui critic. Referinţele criticului puteau să fie oarecum negative, de genul „imatur din punct de vedere politic, totuşi autorul promite prin unele abilităţi stilistice native. După o muncă susţinută şi sub îndrumarea corectă, sunt convins că tânărul Aleodor va căpăta profunzime, atât ideologică, cât şi literară“. Treptat, acordând atenţie criticului de acolo, prin tămâieri *susţinute*, gâdilări de orgoliu („regret că nu scrieţi şi dumneavoastră. Aş avea *atâtea* de învăţat“), în general prin identificarea rapidă a masculului alfa din cenaclu (acesta nu era întotdeauna şi criticul, acesta din urmă având un rol mai degrabă şamanic în acea mică lume), dar şi a turnătorilor la Securitate, viaţa devenea simplă. Ajungeai rapid un tip *popular* şi haios, cu oarecare priză la fete (chestiune de importanţă secundară), dar mai ales cu recunoaşterea de talent local. Urma firesc pasul al treilea: publicarea unui text. Ca scriitor de *anticipaţie* aspirant, singurul loc în care se putea manifesta era, cum altfel, almanahul *Anticipaţia.* Sanctuarul. Zona. Inima Galaxiei. Parnasul. Locul în care debutaseră destui oameni care mai apoi ajunseseră scriitori *adevăraţi*. Spre exemplu, Cătălin Toma Petrescu, unul dintre cei mai populari scriitori, care avea şi o rubrică permanentă la *Scânteia Tineretului*. Tot cu almanahul *Anticipaţia* începuse şi el. Apoi publicase o culegere de povestiri intitulată *Solarium* şi care apăruse la Editura Pescăruş. Acest Cătălin Toma Petrescu condusese şi un cenaclu celebru în epocă, care funcţionase la Casa de Cultură a Municipiului Bucureşti. Dar asta fusese demult, pe când Aleodor avea doar câţiva ani. Acum, în 2010, lucrurile stăteau în esenţă cam la fel. Modificările erau doar de detaliu şi un pic mai

restrictive decât pe vremea când era el copil. Dar omul este o fiinţă adaptabilă, nu-i aşa?

Aleodor frecventa de un an un cenaclu de *anticipaţie tehnico-ştiinţifică* şi care activa chiar la Observatorul Astronomic Popular. Reuşise să străbată primele două etape (scria acceptabil şi intrase în graţiile criticului local) şi era foarte aproape de împlinirea visului: să-şi vadă numele publicat pe hârtie. Adică, mai avea de câştigat un concurs literar la RomCon şi ajungea automat în paginile almanahului *Anticipaţia.* Era conştient că asta nu însemna că devenea automat scriitor. Mai avea de străbătut un drum sau o etapă, spuneţi-i cum vreţi. Anume, trebuia să atragă atenţia unui *editor*. Specia aceasta frecventa cenaclurile în căutare de talente noi. O indicaţie a Partidului cerea în mod categoric ca tinerii să fie încurajaţi în creaţia artistică menită să zugrăvească victoriile omului nou în lupta cu natura şi cu toate greutăţile care pot apărea în eroicul efort de construire a visului de aur al omenirii: comunismul. Circula şi o legendă rostită doar la beţie de către unii mai cu tupeu. Se zicea că, prin vara lui ‘93 sau ‘94, Ceauşescu se dusese la Neptun, la vila de protocol a Partidului. Acolo ar fi găsit un exemplar din almanahul *Anticipaţia*, uitat probabil de vreunul dintre tipii de la Securitate. Era deschis chiar la prima pagină, acolo unde trona o fotografie de a sa din tinereţe. În ciuda prudenţei pe care o arăta în faţa obiectelor şi situaţiilor *neprevăzute*, Ceauşescu a luat almanahul şi a prins să-l răsfoiască. Vă vine să credeţi sau nu, dar omul a citit preţ de două ore câteva povestiri de acolo. Întâmplător, una fusese a lui Cătălin Toma Petrescu. Dar nu asta este important. Ci faptul că s-a arătat foarte curios cu privire la acest gen de literatură. Era vorba despre almanahul *Anticipaţia* din 1991, ediţia aceea tematică în care intraseră numai texte legate de izbânda comunismului şi de edificarea unei societăţi mondiale în care oamenii

să nu mai fie împilaţi, ci, dimpotrivă, să-şi folosească în mod creator forţele în lupta cu vechiul, în lupta cu natura, în lupta cu Universul şi, în general, în orice luptă, pentru că viaţa, nu-i aşa, este o permanentă luptă. O condiţie impusă de editori, în acea vreme, fusese aceea ca toate povestirile să zugrăvească în amănunt izbânda comunismului în România, iar restul lumii trebuia tratat doar ca un fundal ideologic. Revenind la Ceauşescu… După ce a citit textele care oglindeau instaurarea Visului de Aur al omenirii pe pământul patriei, Ceauşescu, se zice, ar fi avut o revelaţie. „Printr-o astfel de literatură noi am putea educa mult mai eficient tinerii şi caracterele în formare. Avem nevoie, tovarăşi, de o mai bună percepţie asupra omului nou. Comunismul, visul de aur al omenirii, nu poate fi edificat de spiritele şovăielnice, nehotărâte, ci de firile cele mai avansate şi hotărâte. Tinerii din ziua de astăzi, deşi sunt conştienţi de binefacerile societăţii socialiste din ţara noastră, sunt încă firi neformate şi care pot cădea cu uşurinţă pradă tendinţelor retrograde şi duşmănoase care se mai manifestă uneori. Printr-o astfel de literatură, care atrage tineretul prin visurile sale avântate, noi putem să-i imunizăm pe aceştia, îi putem forma ca adevăraţi viitori comunişti. Firește, o sarcină grea, dar cu atât mai onorantă, revine scriitorilor, mai ales acelora tineri, să zugrăvească triumful comunismului în România. Aceasta este calea, tovarăşi…“ Aşa se spune că ar fi vorbit Ceauşescu la o întrunire cu cadre din CC al PCR care aveau în subordine cultura patriei. Simplă legendă sau nu, important este că editurile aveau ca misiune să descopere noi scriitori, perfect integraţi şi educaţi. Nu mai puţin adevărat era că, deşi aparent simplu, procesul de selecţie şi de descoperire a unui scriitor foarte îndelungat. Candidatul trebuia să facă dovada că a înţeles învăţăturile Conducătorului şi că le aplică la virgulă. Lucru destul de complicat, având în

vedere că, de la o vreme, acele învăţături începuseră să se contrazică unele pe altele. În fine, asta ar fi o altă discuţie. Ne-am depărtat de Aleodor…

Cred că şase sticle de bere la jumătate sunt suficiente, îşi spuse Aleodor. Sau două de vermut, cum o fi norocul. Se îmbrăcase şi căuta prin debara sticlele goale pe care urma să le ofere la schimb, la Alimentara. Apoi a ieşit pe coridorul întunecos şi umed. Liftul era oprit undeva, între etaje. Pe scări, bătrânii care se preumblau de colo-colo în mod obişnuit.

– Săr'na, doamna Pavelescu, să trăiţi dom' Tănase, îi saluta el pe cei pe care îi cunoştea în vreme ce cobora. Bătrânii răspundeau dând din cap, fără să scoată o vorbă, priveau prin el ca şi cum nu ar fi existat. Păreau a fi nişte automate rablagite, scăpate de sub control, dar atât de degradate încât erau complet inofensive. Alungă gândul.

Singurii care îi răspundeau la salut erau *ceilalţi*. Nebătrânii adică. Cu ei mai intra în vorbă, uneori:

– Ce mai faci, măi, Aleodoare, tot cu Rapidu', tot cu Rapidu' ?

– La fel, dom' Andrei, cum mă ştiţi.

– Să treci pe la mine, Aleodoare, am făcut rost de o carte care te-ar putea interesa…

Şi aşa mai departe. Nu era rece faţă de vecinii săi din bloc, dar nici nu se bătea cu ei pe burtă. Prefera să păstreze o anumită distanţă, dar fără a fi nepoliticos, fireşte. Adică, fără a da de bănuit că ar ascunde ceva. Ce naiba să ascunzi în cea mai frumoasă dintre lumi? Aşa că lumea din bloc îl ştia drept *un tânăr cuminte, muncitor, angajat la Electromagnetica şi care are o prietenă cu care se vede la el, şi prietena este liniştită, muncitoare şi ea, la Adesgo, la secţia de fibre, şi nutresc unul faţă de celălalt sentimente calde, de dragoste, având idealuri împreună. Mai reţin şi reamintesc şi faptul că Aleodor Comănescu este un tânăr cu*

înclinaţii artistice, care frecventează un club de scriitori, şi care scrie uneori şi noaptea la maşina de scris care se aude pe geam noaptea, dar nu deranjează pentru că se aude încet. De la decesul bunicii lui survenit în urmă cu doi ani a rămas singur în apartament şi din ce am observat doreşte să se căsătorească cu numita Amalia Calomfirescu, muncitoare textilă la Adesgo şi care locuieşte pe Calea Şerban Vodă, la numărul 327, în blocul PY 14, scara A, la parter, împreună cu părinţii ei. În general numitul Aleodor Comănescu nu şi-a schimbat comportamentul, dă dovadă de spirit cetăţenesc participând la zilele de curăţenie generală, ajută atunci când i se cere ajutorul, este respectuos cu bătrânii, nu manifestă tendinţe antisociale şi nu are apucături duşmănoase la adresa puterii socialiste, nu ascultă posturi de radio străine şi nu împrăştie zvonuri sau glume cu substrat duşmănos şi denigrator la adresa conducerii superioare de Partid şi de Stat. Dar este şi un pic visător având înclinaţii scriitoriceşti la un club de scriitori cum am amintit mai sus. Susţin cele de mai sus şi semnez cu numele conspirativ, Florescu. P.S., în luna Aprilie pot urmări informativ şi pe numita Amalia Calomfirescu dacă se consideră necesar, eu fiind în concediul legal de odihnă de la serviciu şi dispunând de mai mult timp liber, mai ales noaptea, când o pot supraveghea pe geamul ei de la dormitor dintr-un copac de lângă blocul ei.

Ajuns în stradă, se îndreptă spre colţul blocului, la intersecţia cu Bulevardul Gheorghe Gheorghiu-Dej. Traversă bulevardul pe la trecerea de pietoni, dar pe roşu, profitând de faptul că miliţianul din borcanul de unde dirija circulaţia (şi de unde schimba culorile la semafor după cum avea chef) era ocupat să dea relaţii unui cetăţean în etate. Oricum, traficul era foarte subţire, fiind duminică, era săptămâna când circulau doar maşinile cu numere impare. Săptămâna următoare erau la rând

maşinile cu numere pare. Intră în Alimentara şi se îndreptă spre raionul de băuturi. Pe dată se trezi în faţa unei dileme: se găsea şi bere, dar la litru şi nu la jumătate, deci sticlele sale de jumătate erau inutile, pe de o parte aveau şi vermut Zarea, alb, la sticle de trei sferturi şi pentru care nu se cerea ambalajul la schimb. În mod normal ar fi trebuit să cumpere amândouă articolele: nu se ştia niciodată când ar mai fi întâlnit o asemenea ocazie. Bere pe un raft, vermut pe alt raft. Fără să mai punem la socoteală vinul la trei sferturi, dar căruia Aleodor nu-i acorda atenţie niciodată fiind şi scump, şi acru. Problema era că nu avea bani destui la el. Trebuia să se decidă rapid. Să se întoarcă în apartament să mai caute nişte bani sau să ceară cu împrumut pe la vreun vecin însemna pierdere de vreme şi mirajul se putea destrăma. Nu era pentru prima dată când la Alimentara se băga ceva, iar după jumătate de oră fluiera vântul.

Se decise pentru vermut. Era şi mai tare, aşa ceva mai gusta şi Amalia, iar el scria mai bine când bea vermut. Şi, oricum, era doar primăvară, nu era destul de cald ca să moară de poftă după o bere rece. Două sticle de vermut, aşadar. Apoi trecu la raionul de brânzeturi de unde cumpără două cutii cu rondele de creveţi deshidrataţi, din aceia vietnamezi. La mezeluri tocmai băgaseră marfă. Parizer şi cârnaţi de oaie. Cu cârnaţii ăştia era o poveste… Începuseră să apară după 1995, după ce relaţiile dintre Ceauşescu şi Palestina se răciseră oarecum şi România nu mai vindea carnea de oaie. Lumea credea că asta se datorase faptului că Arafat câştigase Premiul Nobel pentru Pace în 1994, iar Ceauşescu nu câştigase nimic şi de aici ranchiuna. Alţii spuneau că palestinienii descoperiseră altă sursă de aprovizionare cu carne de oaie. Important este că începuseră să apară pe piaţă cârnaţi de oaie care, iată, prindeau bine. Cumpără două perechi de cârnaţi uscaţi. Mai avea în casă nişte conserve de stavrid, vreo cinci ouă,

un rest de tocană de cartofi. Suficient pentru toată ziua şi pentru mâine. Apoi, afară din Alimentara, se opri la semafor. Miliţianul din borcanul său filma intersecţia. Zăbovi cu obiectivul aţintit asupra lui Aleodor, cu siguranţă că transfocase imaginea pe sacoşa în care înghesuise, alături de sticlele goale, vermutul şi cârnaţii. Era ceva firesc, miliţienii din intersecţii filmau adesea traficul sau doar oamenii care se plimbau pe stradă. Imaginile erau apoi analizate, probabil de către Securitate. Aleodor ştia că oamenii cinstiţi nu au a se teme de nimic, prin urmare nu-l deranja să ştie că, din când în când, miliţia îl filmează. Ba, dimpotrivă, lucrul ăsta îi dădea un sentiment de siguranţă. Şi nu numai lui, ci tuturor. De când pornise sistemul acesta de supraveghere video, ţinut de miliţieni prin intersecţii sau pe străzi, criminalitatea aproape că dispăruse. Încă o victorie asupra ţărilor capitaliste, în care siguranţa omului de rând pe stradă era atât de precară. Privi în diagonală, peste intersecţie. Blocul în care locuia se întindea în lungul străzii Vasile Pârvan. Aproape un sfert din ferestrele apartamentelor erau zidite. Ferestrele valide, împreună cu ferestrele zidite, alcătuiau un mozaic întâmplător. Fără nicio noimă.

Ajuns la intrarea în bloc aproape că se lovi de vecina lui, femeia aceea măritată şi mutată de curând în apartamentul de alături. O salută scurt şi dădu să treacă prin uşa de la intrare.

– Aleodor! Mâna femeii îl prinse de cot, o atingere uşoară. Voiam să vorbesc ceva cu dumneata.

– Vă ascult, doamna Irina, răspunse el lăsând sacoşa jos.

Era mai mică decât el ca vârstă. De înălţime nici să nu mai pomenim. Aleodor prefera să i se adreseze cu deferenţă. Irina era o femeie interesantă, aproape frumoasă, avea o privire plăcută, albastră. Dar nu se putea compara cu Amalia. Sau se compara? Comparaţii se puteau

face în fel şi chip. Amalia era aşa şi pe dincolo, celelalte erau altfel şi pe dincoace.

– Aleodor, ieri a fost sâmbăta morţilor. Am făcut nişte colivă pentru părinţii lu' bărbate'miu. El e mai categoric decât mine, ştii… s-ar fi supărat dacă ar fi aflat ce am făcut, aşa că am împărţit-o pe şest, prin bloc, pe la babe… Mai am un pic din ea şi e păcat s-o arunc, am fost cu ea şi la biserică şi e sfinţită.

Aleodor zâmbi. Înţelegea reţinerea vecinei lui. Puţină lume mai mergea pe la biserică. Cei care frecventau totuşi bisericile îşi asumau ironiile celorlalţi. Plus riscurile de rigoare: templele erau din ce în ce mai şubrede, iar renovările, şi aşa rare, se făceau de mântuială. Nu era vorba despre o discriminare. În România multe lucruri se făceau de mântuială. Irina era, cu siguranţă, venită de la ţară. O femeiuşcă plină de superstiţii. Cu frică de Dumnezeu, dar şi cu frică de părerile celorlalţi. Simţi o oarecare compasiune pentru ea.

– Înţeleg, răspunse el evaziv.

– Mă gândeam să treci pe la mine, să împart ce mai am.

– Înţeleg, murmură el privind-o.

– Bărbate'miu lucrează toată ziua, preciză Irina. Mă duc să iau doar nişte pâine. Peste un sfert de ceas ar fi numai bine, dacă ai trece.

– Desigur, aprobă el mecanic.

Intră în bloc respirând sacadat. Asta era o aluzie sau ce naiba? Dacă schimbaseră, de când se mutaseră, douăzeci de cuvinte. Şi alea mai mult convenţionale, saluturi, remarci despre vreme. O dată el îi făcuse un compliment fad. Atât şi nimic mai mult. Numai de aici să i se fi pus pata pe el? Nu era un bărbat respingător, fireşte. Dar nici un ideal pentru femei. Se considera, totuşi norocos. Amalia ar fi putut să nici nu-l bage în seamă, iar el nu s-ar fi mirat. Aşa şi cu Irina. Misterioasă alchimie aveau femeile. Ce văzuse la bărbatul ei? Părea un ghiolban, venit tot de la ţară şi care precis

o mai şi lovea. Discret, dar temeinic, se gândea Aleodor, pentru că niciodată nu se auzise gălăgie din apartamentul lor. Renunţă să-şi mai bată capul. Poate că îşi făcea iluzii de pomană. O să se ducă la ea peste un sfert de ceas şi o să vadă. Ajuns în apartament, băgă cârnaţii în frigider, alături de conservele de peşte şi de crăticioara cu tocană. Puse pe suportul din uşă sticlele de vermut. Ezită câteva momente şi scoase înapoi una dintre sticle. Avea s-o ia cu el. Adică, se gândi, este prima dată când merg în casa lor, nu se cade să merg cu mâna în cur. Şi iarăşi i se păru ciudat să fie invitat astfel. Poate că Irina dorea să-i spună ceva. Poate că dorea *doar* să vorbească cu cineva. Atât şi nimic mai mult. Poate doar voia să vorbească, despre orice, despre vreme, despre… Despre ce naiba poate vorbi o femeie cu un vecin? Locuia în ultimul apartament de pe palier, asta dacă nu punea la socoteală cele doua apartamente zidite, de la capătul coridorului. Apoi venea apartamentul lui Aleodor, după care iarăşi un apartament zidit. Lângă lift, pe rândul de garsoniere, mai locuia un pensionar care se flendurea de colo-colo toată ziua, fără să intre în vorbă cu cineva. Şi ăştia erau toţi. Păi, te cam lua cu singurătate, se gândi Aleodor. Dacă bărbată-su pleca duminica de acasă, sigur că femeii îi veneau gânduri şi o apucau mâncărimi şi căuta scărmăneală prin vecini… Ho! îşi spuse Aleodor. Mâncărimi am eu când o văd, că e nurlie. Dar ea, cred că e prea ţărancă să-i treacă prin minte să se întindă cu altul. Ce naiba îmi fac aşa gânduri, m-a chemat doar să-mi dea o colivă. O să mă duc, o să stau cinci minute de vorbă cu ea şi gata. Bine, dar dacă iau vermutul şi desface sticla?…

Aşa au trecut cele cincisprezece minute. Cu gânduri şi frământări. Se duse la baie, îşi dădu cu apă pe faţă, apoi îşi schimbă tricoul, trecu în sufragerie şi, după o scurtă ezitare, înşfăcă sticla de vermut. Ieşi pe palierul întunecat şi bătu la uşa

femeii. Cum ar fi fost să-i deschidă bărbată-su? Ce ar fi făcut atunci? Mai ales că avea şi sticla aia în braţe. Mai bine ar fi lăsat-o acasă, niciodată nu poţi să ştii ce îţi aduce clipa următoare. De dincolo de uşă se auzi o mişcare uşoară, paşi iuţi, dar înăbuşiţi. Ca şi cum cineva ar fi fost surprins de bătaia în uşă şi căuta precipitat să se ascundă. Doar nu o fi surprins-o pe Irina cu vreun amant, se gândi el amuzat, dar şi crispat. În cele din urmă zăvorul de la uşă culisă cu un sunet gros. În prag, Irina. Purta un capot subţire, dintr-un material de vară, cu motive florale. Iar imaginea era una plăcută având în vedere întunecimea coridorului şi lumina puternică revărsată din spatele ei. Prin ţesătura capotului se vedea cam tot. Femeia nu-l lăsă să-şi umple ochii cu imaginea aceea, se dădu într-o parte.

– Ai venit, zâmbi ea. Intră, te rog.

Aleodor pătrunse în holul apartamentului cu sentimentul vag al unei primejdii indescriptibile, indefinite, dar cu atât mai grozave. Dacă l-a văzut cineva intrând acolo? Vreunul dintre bătrânii care fojgăiau pe scări în sus şi în jos. Dacă, mai târziu, va veni peste el bărbatul femeii, plin de furie şi cu scandal până în tavan cerându-i socoteală pentru vizita aceea? Orice era posibil plus că un lucru era clar: avea o problemă numai gândindu-se la bărbatul Irinei. Şi, în clipa în care a intrat în hol şi uşa s-a închis în urma lui, a simţit un nod în gât şi un fior de panică.

– Am adus *asta*… zise el prosteşte, cu un glas dogit şi arătă sticla de vermut ca pe un trofeu valoros.

– Intră, intră, îi spuse Irina. Treci în bucătărie, te rog.

Se conformă fără să adauge nimic, ajuns în bucătărie se aşeză pe un taburet, între aragaz şi masă. Poate că se simţea mai protejat acolo. Sau poate că eşti un mare bou, îşi zise. Până acum cinci minute îţi era teamă că vrea să ţi-o tragă şi că te va

prinde bărbată-su, acuma ţi-e teamă că va veni mai târziu la uşa ta bărbată-su fără ca să apuci să-i faci ceva femeii. *Dar de fapt nu se va întâmpla nimic*. Odată ce rosti aceste cuvinte în minte se simţi mult mai liniştit. Puse sticla de vermut pe masă cu grijă, ca şi cum ar fi manevrat un obuz.

– Pahare? ceru el.

– Imediat, zâmbi Irina şi dispăru în sufragerie închizând uşile în urma ei, astfel încât Aleodor nu reuşi să vadă mare lucru din restul apartamentului.

Şi, se gândi el, ce mare lucru ar fi fost de văzut? Un apartament obişnuit, de oameni ai muncii, cu canapea recamier în sufragerie şi masă extensibilă, cu şifonier şi pat în dormitor. Eventual şi o bibliotecă în sufragerie, o bibliotecă plină de bibelouri şi de mileuri şi, printre acestea, câteva cărţi de specialitate, în ce meserie or fi fost oamenii aceştia. A, şi un televizor Elcrom, un televizor color, reglat de obicei pe culori cât mai aprinse, astfel încât figurile crainicilor sau ale celor care defilau pe ecran păreau a fi lovite de boli hepatice. Un apartament perfect normal.

Irina reveni cu două pahare şi cu o sticlă de apă minerală de jumătate de litru.

– Mie să-mi pui doar puţin, nu prea obişnuiesc. Şi e şi cam devreme, preciză ea.

Aleodor desfăcu sticla de vermut şi pe cea de apă şi turnă în pahare. Pe al Irinei îl umplu la jumătate, pe al său pe trei sferturi, apoi adăugă apă minerală. Femeia nu obiectă şi asta îi dădu impresia că-l minţise. Bine, e doar un joc, îşi spuse el. Flirtează cu mine, se preface cumpătată, în realitate poate că le trage zdravăn. În lipsa lui bărbată-su. Mai ales dacă acesta pleacă de acasă pentru perioade mai lungi. În fond, cu ce se ocupă omul ei? Un simplu muncitor? Posibil. Aşa s-ar explica faptul că lucrează şi duminica. Muncitorii obişnuiau să lucreze duminicile ca să demonstreze că nu le păsa de „ziua a şaptea“ lăsată de Dumnezeu spre odihnă. O făceau şi pentru bani,

fireşte. Dar mai ales pentru că, în realitate, de cele mai multe ori erau obligaţi s-o facă. Venea secretarul de partid şi spunea: am nevoie duminică de nişte flăcăi de nădejde să terminăm nuş'ce comandă sau lucrare. Păi, nu se putea să nu te *simţi* obligat. Te duceai la muncă duminica, poate că bombănind, dar şi cu oarecare satisfacţie. Unii scăpau de gurile nevestelor. Alţii găseau prilej să mai bea ceva cu colegii. În fond, se ştia, duminica nu prea se muncea, şefii erau mai îngăduitori. Aşadar, era muncitor la vreo întreprindere care fabrica ţevi, sau roţi dinţate, sau lingouri de fontă, sau cazane de termocentrale. Sau orice altceva se mai putea fabrica pe lumea asta şi lui Aleodor nu-i venea în minte. Poate că era chiar secretarul organizaţiei de partid. Ia s-o întrebe. Se mai linişteşte şi el, din ce-i va răspunde femeia va deduce dacă e vreo primejdie sau nu.

– Ştiu că sună aiurea, dar nici nu ştiu cum îl cheamă pe omul tău, spuse el împingând paharul către Irina.

Ea gustă un pic şi aşează paharul pe masă.

– E ajutor de maistru la uzinele Mao Zedong. De o lună întreagă lucrează în fiecare duminică, au o comandă pentru export şi trebuie să tragă tare ca să fie gata conform angajamentelor… Nu cred că va veni acasă mai devreme de şase sau şapte seara… Aleodor, nu te îngrijora, te ghicesc cam încordat… Zău că nu este cazul. Şi chiar de va veni, este un om care pricepe multe. Ea zâmbi şi adăugă: Doar nu ai gânduri ascunse, nu-i aşa?

– Ce gânduri să am, pară Aleodor întrebarea şăgalnică a femeii. Nu-mi este decât de gura lumii, că ştii cum se face din ţânţar armăsar. Dacă m-a văzut cineva intrând aici… lumea poate născoci fel de fel.

– Ce să născocească, Aleodor? îl întrebă femeia privindu-l în ochi.

Cumva Irina părea foarte stăpână pe ea, iar el părea doar un bărbat care se fâstâceşte în preajma

unei femei atrăgătoare. Situaţia asta era exact opusul a ceea ce îşi dorea. Bău pe nerăsuflate paharul său şi îşi mai turnă un rând. De data asta până sus. Fără apă. Trebuie să-mi recapăt curajul, îşi spuse. Eu trebuie să conduc dansul. La cum vorbeşte, pare o versată. E clar de ce m-a chemat aici. E limpede ce vrea. Dar îi place să tachineze. Dacă aş sări acum pe ea, cu siguranţă că m-ar respinge şi s-ar preface indignată. Trebuie să-i dau impresia că sunt prins în jocul ei. Şi că habar nu am ce urmăreşte. Dar eu voi conduce, de fapt, dialogul.

– Vrute şi nevrute vorbeşte lumea… Şi n-aş vrea să ai de suferit. Nu mă gândeam la ceva anume.

– Nu te îngrijora, nu-mi pasă de gura lumii, şi bărbate-meu e la fel, nu se interesează de ce bârfesc unii şi alţii. Ţi-am spus că înţelege multe. Uite, chiar vreau să te relaxezi, haide să mergem în sufragerie, ia tu sticlele şi eu vin cu paharele.

O ascultă şi trecu prin hol către sufragerie. Irina îl urmă, cu paharele într-o mână, iar cu mâna liberă închizând uşile în urma lor. Sufrageria era exact cum şi-o imaginase. Un perete cu bibliotecă plină de mileuri şi de bibelouri plus câteva volume legate într-un carton de culoare roşie. Pe o măsuţă joasă, lângă un perete, trona un Elcrom, iar în faţa teveului, lângă peretele opus, se afla o canapea recamier. În mijlocul camerei, o masă extensibilă şi patru scaune. Alte două uşi se făceau din sufragerie. Probabil spre dormitor şi spre baie. Se aşeză la masa din mijloc, cu faţa spre uşa care dădea spre hol, iar Irina pe partea opusă a mesei. Două lucruri nu-i dădeau pace: nu-i spusese cum îl cheamă pe bărbată-su. Îi spusese doar că este ajutor de maistru la uzinele Mao. Ceea ce nu avea nicio relevanţă. Oare ce se ascundea aici? Vreo informaţie vitală, dar căreia el nu ştia să-i dea niciun sens. Asta era una. Cealaltă chestie care îl nedumerea era faptul că fusese chemat în acel apartament pentru o colivă.

– Ţi-am promis nişte colivă, începu Irina parcă citindu-i gândurile. Trebuie să mărturisesc un secret: sunt o foarte proastă gospodină… Nu am făcut nicio colivă… Stai liniştit, adăugă ea văzându-i faţa uimită.

– Stau liniştit, răspunse Aleodor, dar nu înţeleg. La ce bun m-ai chemat aici?

Fireşte că înţelegea. Lucrurile erau limpezi acum, ştia foarte bine pentru ce fusese chemat. Era doar o cursă femeiască. Nu asta îl deranja. Nicidecum. La urma urmei, cărui bărbat i-ar strica o mică aventură? Şi ce dacă mai târziu urma să vină la el Amalia? Se simţea suficient de stăpân pe sine ca să se descurce. Interesant, se gândea el, să am o amantă în bloc. O relaţie secretă. Irina nu era o femeie de lepădat, arăta bine, avea ceva în ea care îl stârnea. Ceva care îl atrăgea. Nu putea spune ce. Şi la ce să-şi bată capul? Tocmai despre asta este vorba. De obicei, când flirta cu vreo femeie, îi plăcea ca el să interpreteze partitura, iar femeia doar să-l secondeze. De data asta, Irina avea iniţiativa. Şi ce dacă, îşi spuse. Umplu iarăşi paharele (oare când îl golise Irina pe al ei?).

– Am să-ţi spun, Aleodor… O să ţi se pară ciudat, dar te-am chemat pentru că am auzit că scrii, că vrei să devii scriitor.

Aleodor făcu ochii mari.

– Aşa este, dar de unde ştii?

– Vorbeşte lumea, izbucni Irina în râs.

– Şi ce-i cu asta? Ce anume te interesează?

De obicei, atunci când cineva afla că scrie, era întrebat invariabil: *Şi vrei să te faci poiet?* Ura întrebarea asta. După cum ura şi continuarea, atunci când răspundea că el scrie proză, mai precis *literatură de anticipaţie*. *Ah, asta*, răspundeau cei cu care vorbeau şi schimbau subiectul, ca şi cum a scrie *anticipaţie* era ceva infinit mai ruşinos decât a scrie poezie. Admiţând faptul că, în general, a scrie este pierdere de vreme şi, implicit, ceva ruşinos şi condamnabil. Unii chiar se revoltau:

dumitale îţi arde să scrii când conjunctura internaţională este aşa cum este. De parcă el era vinovat de ceea ce se întâmpla prin lume. Ia să mergi dumneata la câmp, să vedem dacă îţi mai arde să scrii după aia. Ce legătură putea să aibă munca de la ţară cu literatura nu pricepea. Şi de ce se arătau unii atât de indignaţi. În fond, literatura era o artă uşor de împlinit. Fireşte, trebuia talent. Dar, spre deosebire de pictură, sculptură sau muzică, cel mai uşor era să scrii: nu aveai nevoie decât de hârtie şi de stilou. Şi de idei. Aleodor avea idei destule. Unii spuneau că şi talent. Cert este faptul că îi plăcea să lectureze prozele proprii la cenaclu. Sigur, plăcere îi făcea şi faptul că, în mod cu totul neaşteptat, o vecină de bloc se interesează de scrierile lui.

– Mă interesează cam tot ce scrii tu, Aleodor, spuse Irina privindu-l fix în ochi.

Iată, acum urma partea aceea din conversaţie pe care o ura cel mai mult. El îi va spune că scrie *anticipaţie tehnico-ştiinţifică,* iar ea va rosti devastator: *ah, asta*. După care se va putea ridica liniştit de pe scaun ca să plece acasă. Adică, se întrebă el, m-a chemat la ea acasă doar pentru a-şi bate joc de mine şi de nevoia mea de a scrie?

– Scriu proză, răspunse el vag.

– De care proză, insistă Irina cu aerul că genurile şi speciile literare sunt o joacă la micul dejun pentru ea.

– Anticipaţie tehnico-ştiinţifică, răspunse Aleodor.

– Fascinant, aprecie Irina.

Fireşte, existau oameni care preţuiau strădaniile lui scriitoriceşti. Care gustau chiar genul anticipativ, denumit şi ştiinţifico-fantastic de către unii, mai ales de către cei mai în vârstă. Ba chiar *science fiction*, sintagma cosmopolită pe care o mai rosteau unii despre care se spunea cu jumătate de gură că ar fi turnători la Securitate. Aleodor, dacă auzea pe cineva rostind *science fiction*, fie se

făcea că nu aude, fie pleca ostentativ de lângă persoana respectivă. Ce sens avea să-şi facă probleme pentru că vreun provocator sau vreun inconştient se trezea să rostească acele cuvinte în preajma sa? În fond, arta se face în limba română şi nu în graiuri străine. Sigur, erau şi persoane în care avea deplină încredere şi cărora le accepta aceste derapaje lingvistice. Mai ales atunci când discutau despre ce cărţi de gen mai apăruseră *dincolo*. Aleodor simţea nevoia să ştie asemenea lucruri: ce autori străini sunt pe val, ce idei noi au aceştia, ce titluri au mai apărut prin lume şi, în general, cum naiba este posibil ca *ăia* să scoată zeci de titluri (despre care el auzea, dar mai puteau exista alte zeci sau sute despre care habar nu avea), iar în România să apară doar două sau trei titluri pe an. De unde până unde aşa o abundenţă *dincolo* şi o aşa de mare secetă aici. Înţelegea anumite comandamente istorice: o gravă criză economică bântuia prin lume, criză provocată de plutocraţia imperialistă, şi era inevitabil ca ecourile acestei crize să nu ajungă şi în România. Prin urmare, hârtia trebuia şi ea economisită alături de alte materii mai mult sau mai puţin prime. Din ziarele care apăreau pe când era el copil, adică *Scânteia, România liberă, Informaţia* şi *Sportul,* acuma mai existau doar Scânteia şi Sportul. Despre reviste nici nu-şi mai aducea aminte. Cărţile apăreau în tiraje mici şi care aproape că dispăreau înainte de a ajunge în librării. Cunoştea pe cineva care lucra la Depozitul Central de Carte şi care îşi făcuse o bibliotecă impresionantă cu volume ale unor autori cu nume exotice: Fukuyama, Servan Schreiber, David Baldacci, Carol Burnett sau Michael Lewis. Erau autori traduşi în limba română, iar volumele respective aveau un conţinut atât de *bizar,* ca să nu spunem subversiv, încât Aleodor aproape că se temea să le răsfoiască. Era de înţeles că nu ajungeau prin librării. Atunci de ce mai erau traduse şi publicate în limba română? Pentru

Aleodor era o enigmă. Mai ales că, în timp, făcuse o constatare interesantă: bibliotecile oamenilor erau relativ sărace şi cuprindeau, de regulă, cărţi de specialitate: *Manualul Tinichigiului, Polimerizearea Stereospecifică a Izoprenului, Matriţe şi Scule, Strungarul Iscusit, 101 Reţete Culinare din Păpădie, Scrieri Alese…* Şi aşa mai departe. Unde ajungeau Fukuyama şi cu Baldacci şi cu Burnett? Prin ce cotloane? Cine le citea cu adevărat? Şi pentru ce erau aceşti autori citiţi? La ce erau ei utili lumii în care Aleodor trăia? Bine, îşi răspundea tot el, cărţi vechi am prins şi eu. Nu îţi interzice nimeni să ţii în bibliotecă tot ceea ce pofeşti. Avea nenumărate traduceri, Jules Verne, H.G. Wells, Gerard Klein, Michael Crichton şi mulţi, mulţi alţii. Chiar şi sovietici: Beleaev, Strugaţki, Savcenko. Sau Lem din Polonia. Avea chiar şi câteva zeci de numere din vechea revistă numită *Colecţia de Povestiri Ştiinţifico-Fantastice.* Ca să nu mai pomenim despre almanahul *Anticipaţia,* din care nu ratase nici o apariţie. Şi ca el erau destui. Oameni obişnuiţi, care mergeau la serviciu, în uzină, la birou, pe şantier, oriunde lucrau ei. Dar care aveau ca pasiune literatura de *anticipaţie*. Atâta doar că oamenii aceştia, fraţii lui întru raţiune (ca să parafrazăm un autor drag lui Aleodor), erau cam luaţi peste picior de către *restul*. Băi, Aleodoare, mai scrii tu, băi, poezii? Auzi, ce naiba faceţi la secta aia literară? Băi, dacă vin şi eu acolo, la cenaclu' ăla, trebuie să scriu ceva în mod obligatoriu? Ce naiba nu ieşi şi tu după fete în loc să te duci la Observator? Băi, scriitoru' lu' peşte, ia completează tu tabelele astea, că doar scrii cel mai frumos… Şi tot aşa. Atitudinea celorlalţi putea sluji drept răspuns la întrebarea: de ce în România apăreau doar două sau trei titluri pe an? Pentru că literatura de anticipaţie nu era înţeleasă de *majoritate*. Atunci, faptul că *dincolo* apăreau zeci dacă nu sute de titluri pe an… ce să însemne? Că acolo se citea în

draci? Că ăia erau mai deştepţi? Constatarea asta stârnea confuzie în mintea lui Aleodor: în capitalism omul era atât de exploatat încât nu avea nici timp şi nici chef să citească. Doar în societatea socialistă multilateral dezvoltată spiritualitatea omului era descătuşată definitiv şi se putea manifesta plenar. Omul creator, iubitor de frumos, cu estetica în sânge, cu morala sub unghii, cu principialitatea între firele de păr, avid de cultură, de lectură, de cunoaştere, de… de… Omul nou, fireşte. Aleodor se simţea cumva ca fiind aproape de tiparul omului nou. Dar când îşi vedea colegii de la serviciu sau când îşi auzea cunoscuţii luându-l peste picior i se cam acrea de societatea asta multilateral dezvoltată care scotea pe bandă numai imbecili şi analfabeţi care, culmea, se şi lăudau cu primitivismul lor ţărănesc. Na că am dezvăluit unul dintre cele mai ascunse gânduri ale lui Aleodor: lumea perfectă (sau lumea prea puţin şi doar în mărunte detalii perfectibilă) nu era capabilă să creeze decât indivizi aculturali, agramaţi, spirite grobiene care se satisfăceau degrabă cu o tocană grasă, cu un meci la teve (mai ales dacă era şi color) sau cu răsfoirea gazetei *Sportul.* Şi tot acest ghiveci simplu era asezonat din belşug cu alcool: fie el vin de pe celebrele podgorii Dealurile Chimiei, fie coniac Bastion. Păi dacă oamenii noi din cea mai bună dintre lumi citesc pe sponci, *ăia* de sunt exploataţi *dincolo* cum naiba citesc sute de titluri, atenţie, doar de literatură de *anticipaţie*. Era vorba despre o minciună, de bună seamă. Iar acea minciună se afla fie *aici,* fie *dincolo*. Deh, şi el de unde să ştie unde se afla, de fapt, adevărul?

– Nu e nimic fascinant aici, răspunse el intuind o ironie.

– Ba da, este, îl contrazise fata. Anticipaţie, printre altele, înseamnă să poţi prevedea viitorul, mă rog, să-l descrii… Nu, stai, voiam să spun că

anticipaţie înseamnă să descrii un posibil viitor, corect?

– Oarecum corect, admise Aleodor. Dar înseamnă mult mai mult. De pildă, să vorbeşti despre lumi posibile, nu neapărat despre viitorul posibil al nostru. Lumi posibile sau lumi care ar fi putut exista. Sau care vor exista.

Avu sentimentul că păşeşte pe o gheaţă subţire. Fireşte că *anticipaţia*, literatura pe care o înţelegea el împreună cu colegii săi, însemna şi aşa ceva. Un viitor al lumii lui. Fireşte că însemna şi să imaginezi alte lumi. Adică evenimente de pe alte planete. Sau evenimente care ar fi putut fi chiar aici, dar nu sunt. Spre exemplu, cum ar fi decurs istoria dacă raza Pământului ar fi fost doar cu un procent mai mare? Ar mai fi descoperit Columb America? Poate că nu. Şi dacă nu ar fi descoperit-o, cum ar fi evoluat lucrurile? Ar fi ajuns, în cele din urmă, aztecii în Europa împreună cu socialismul lor feudal? Astfel de gânduri duceau în cele din urmă la elaborarea câte unui text numai bun de citit în cenaclu, dar, altminteri, nepublicabil. Cine scria aşa ceva scria doar ca să se distreze pe sine şi pe cei din jur. Şi cu mare grijă, printre altele, pentru că Securitatea avea urechi foarte fine. Şi chiar dacă nu se simţea prezenţa ei în viaţa de zi cu zi, fiecare om normal la cap trebuia să fie conştient că aceasta exista şi veghea. Securitatea se lăsa *văzută* doar atunci când avea chef, iar acest lucru îi slujea în mod nemijlocit, în rest se lăsa admirată şi percepută prin mici spaime fără contur, risipite ca un mozaic abstract în viaţa de zi cu zi. Exact sentimentul pe care îl încerca Aleodor vorbind cu Irina.

– Tocmai de aceea este fascinant, insistă femeia. Astfel poţi călători, măcar în gând dacă altfel nu ai cum… Nu vreau să mă înţelegi greşit, Aleodor. Am visat mereu să pot călători, de aceea am şi plecat de acasă încă de mică. Am făcut liceul în Bucureşti, ca să ştii…

Aleodor, ca să-şi ascundă tulburarea, umplu din nou şi pentru ultima dată paharele, sticla se golise. Bine, adică să admită că îi era frică de Irina? Adică, ar fi putut ea să fie vreo iscoadă a Securităţii? Posibil, totuşi greu de crezut. Sau invers, uşor de crezut, dar improbabil. Cum naiba era corect? Să suspectezi pe toată lumea. Dar asta însemna să nu mai vorbeşti cu nimeni nimic altceva decât despre scorurile etapei la fotbal şi, eventual, despre vreme. Dialoguri banale, plate, veştede. Dialoguri de serviciu: ce-ţi mai face ăla micu'? A dat la facultate. Hai nu vorbi, băi, ce trece vremea. Dar bărbată-tu? Tot la fel, cum îl ştii, cu pescuitul. Mai bea? Mai bea. Privi prin ferestrele mari ale sufrageriei. Afară izbucnise primăvara, plopii din faţa blocului se legănau uşor în adierile slabe ale aerului. Prietenii lui din cartier deja se adunau pe terenul de sport de peste stradă, le auzea vocile, înjurăturile amicale şi îndemnurile. Mai bine mă duceam să joc un fotbal, oftă el. Surprinzător, Irina se întinse peste masă şi îi cuprinse mâna cu degetele ei fine. Atingerea, delicată, îl înfioră.

– Îmi doresc foarte mult să citesc ceva scris de tine, Aleodor. Am să-ţi mărturisesc un lucru: şi eu scriu. Am câteva caiete pline de gânduri de ale mele. Un fel de jurnal, dacă vrei. Şi printre aceste gânduri am scris şi câteva poveşti. În fine, chiar şi gândurile pot fi socotite nişte poveşti, nu-i aşa? Eu una, în orice caz, doar am mimat că gândesc. De fapt… nu, voiam să spun că am mimat sau am imaginat gândurile altcuiva, ca şi cum aş fi fost o altă persoană, înţelegi?

– Înţeleg, răspunse el mecanic.

– Ba nu pricepi, îmi dau seama… of, tare proastă îţi par, dar să ştii că mă exprim mai bine în scris… Stai oleacă, îţi aduc imediat un caiet.

Irina se ridică brusc de la masă şi dispăru pe una din cele două uşi care se aflau pe peretele din spatele lui. Uşa dinspre dormitor, probabil, pe care

o şi închisese în urma ei. Ce naiba să caute un caiet sau mai multe în dormitor? Scria noaptea, în pat? Alături de bărbată-su, în vreme ce acesta dormea? Părea un tablou nefiresc. Poate că doar le ţinea ascunse în dormitor. În vreun dulap plin de haine, pe unde omul ei nu umbla pentru că nu avea de ce. Irină, unde-mi sunt ciorapii? Irină, adă-mi o cămaşă! Irină, vreau pantalonii ăia de velur! Şi aşa mai departe. De scris, probabil că scria în sufragerie, în vreme ce bărbată-su era plecat la muncă. Şi ea se aşeza la masă, deschidea caietul, ofta, cugeta cu privirea în tavan, după care se apuca să aştearnă pe hârtie o sumă de gânduri. Despre ce? Poate doar chestii femeieşti. Fantasme de muiere. Cai verzi pe pereţi. Prima ei iubire sau iubirea ei secretă sau cum a călătorit ea călare pe un cal alb în regatul prinţeselor înalte şi obligatoriu frumoase şi la fel de obligatoriu trădate de cineva care trebuia să fie slut, rău, ticălos cât cuprinde. Şi ea, biata prinţesă, porneşte în pribegie şi este descoperită de un prinţ bogat şi puternic care are ca aliată o zână bună… bună de tot. Un pic de gelozie nu strică, dar, în cele din urmă, se dovedeşte că prinţul avea sentimente strict tovărăşeşti faţă de zână. El iubind-o, în fapt, pe prinţesa noastră. Ş-am încălecat p-o şa şi v-am spus povestea-şa. Altfel, ce naiba putea să scrie *una* ca Irina? Un pic liniştit, Aleodor se resemnă la gândul că va da peste un text tâmpiţel, copilăresc, plin de repetiţii şi de metafore plate, plin de clişee şi de pitici şi de zmei aflaţi când în duşmănii ireconciliabile, când în alianţe dubioase.

– Am găsit, reveni Irina zâmbind fericită.

Ţinea în mâini un caiet studenţesc învelit într-o hârtie albastră care plesnise în câteva locuri. Ceea ce însemna că respectivul caiet fusese folosit destul în decursul timpului. Aleodor se relaxă şi mai mult. La naiba, asta chiar era o surpriză plăcută, vecina lui de palier are veleităţi de scriitoare. Oare, se întrebă el, o turnătoare la

Securitate ar fi inventat asemenea poveşti în loc să-l tragă de limbă într-un mod *mai lumesc*? Probabil că nu.

– Dacă vrei, am să-ţi citesc eu. Sau citeşti tu, cum îţi este mai comod. Am un scris ordonat, ai să vezi, adăugă ea aşezându-se pe scaun şi deschizând caietul la întâmplare. Uite… poţi începe de unde vrei, ţi-am spus că este ca un fel de jurnal, dar nu al meu. Mă rog, ca şi cum aş fi inventat eu nişte gânduri ale altcuiva… Ai să vezi…

– În ordine, acceptă el, am să citesc eu, merge mai repede aşa.

– Cu atât mai bine, eu am să pun de-o cafea între timp. Am cafea naturală, să ştii.

Cu atât mai bine, o îngână Aleodor în gând privind-o cum se ridică de la masă şi se întoarce să iasă spre hol. Chiar arată bine, se gândi el. Irina închise uşa de la hol în urma ei. Ciudată mania asta, de a închide uşile imediat ce treci prin ele. Poate că aşa a fost învăţată de mică, deşi, la ţară la ea, câte uşi să fi avut de închis şi de deschis? Ori era un obicei mai nou, căpătat odată cu acomodarea la traiul urban, poate de la căminul de fete din vremea şcolii. Doar spusese că făcuse liceul la Bucureşti. Şi se măritase imediat după. Altfel ar fi trebuit să plece înapoi în judeţul ei. Îşi aruncă ochii pe paginile la care îl deschisese Irina. Un scris cu cerneală violetă, uşor decolorată, un scris ordonat, drept, cu literele alungite uşor pe verticală, din care pricină cuvintele păreau cumva comprimate. Ca şi cum Irina ar fi făcut economie la hârtie.

> *Joi, 29 februarie 2008. M-am trezit cu sentimentul că sunt privită. Poate personajele din poveştile mele chiar dau buzna în lumea reală. Am mai aflat că guvernul a solicitat un nou împrumut Fondului.*

Închise caietul cu un gest brusc. Ce tâmpenie. Era asta o provocare? Ce naiba dorea fufa asta de la el? Să-l bage în belea? În primul rând, Guvernul României nu avea nicio relaţie cu niciun Fond. Era vorba, desigur, despre Fondul Monetar Internaţional, acea unealtă a plutocraţiei de care Ceauşescu scăpase, parcă prin ‘88. Copil fiind, învăţase la şcoală despre clauzele înrobitoare ale aşa-ziselor acorduri cu FMI, în realitate nişte dictate financiare prin care ţările lumii trebuiau aduse la acelaşi numitor: subjugate economic şi politic oligarhiei financiare transnaţionale. În capcana Fondului picaseră, pe rând, ţările din jur: Ungaria, care acum era mai revanşardă ca niciodată, Bulgaria, care şi ea se stropşea la România revendicând Dobrogea, Iugoslavia, care îşi trimitea mereu emisari la Bucureşti să ceară explicaţii cu privire la o inventată prigoană a sârbilor din Banat. Polonia, Germania Democrată, Cehia şi Slovacia picaseră primele, încă din ‘90, acuma erau membre NATO şi trăgeau din greu la jugul capitalist. Singură România rupsese orice relaţie cu FMI. Şi îşi gusta din plin independenţa. Era greu, cum altfel, având vecini răuvoitori şi invidioşi. Dar, judeca Aleodor şi odată cu el alţi milioane de oameni ai muncii: noi produceam automobile pe când Ungaria, Bulgaria şi Iugoslavia ioc. Şi încă trei mărci: bătrâna Dacie, sprintenul Oltcit şi eleganta Sarmizegetusa. Să te dai cu un Sarmi pe bulevard era tot ce-şi putea dori un om normal. Bun, atunci ce însemna notiţa aceea? Ficţiune, fireşte. Dar parcă toate ar trebui să aibă o limită. Puteai fabula despre aventuri spaţiale, puteai imagina epopei în genul Războiului Stelelor, dar să vorbeşti despre lucruri fierbinţi sub pretextul ficţiunii crea premisele unui sfârşit extrem de neplăcut. Ar fi fost la fel cum cineva s-ar fi apucat să scrie o proză despre cum a pierdut Ceauşescu puterea în 1989. Păi, dacă dorea cineva să se sinucidă din toate punctele de vedere,

era suficient să scrie doar primele rânduri. Iarăşi simţi ghimpele de panică de mai devreme. Irina îl provoca. Dar la ce anume? Dorea să-l acuze că ar fi citit proză subversivă? Bine, dar ea scrisese acea proză. În plus, să nu uităm, existau atâtea volume traduse în româneşte de către scriitori care făceau jocul finanţei internaţionale. Aleodor le văzuse la amicul său, cel care lucra la Depozitul Central de Carte. Şi erau acolo nişte idei… Răsfoise puţin din volumele acelea, dar ce văzuse fusese destul. Atunci? Care să-i fie vina? E drept că nu văzuse acele cărţi prin librării. În fine. Poate că era doar o naivă cu gânduri bizare. Un pic sărită de pe fix, fără instinct de conservare. Ar fi putut s-o prevină, ca un gest de mare bunăvoinţă interesată. Să-i spună indignat că tot ceea ce scrisese ea este o aberaţie. Că trebuie să ardă acel caiet dacă dorea o viaţă liniştită. Hei, îşi zise după câteva momente de reflecţie, de fapt ce am citit? Poate că în context se justificau acele rânduri. Haide să arunc o privire pe prima pagină. Pe şest. La o adică pot pretexta că, de fapt, imediat după plecarea ei la bucătărie, am închis caietul. Nu este un gest cavaleresc să citeşti jurnalul unei fete fără ca ea să fie de faţă. Aşadar, deschise la prima pagină.

> *Întâmplările care sunt relatate în acest caiet, deşi ficţionale, ascund în spatele lor o realitate perversă, întortocheată şi, inevitabil, rea sau nocivă. Nu folosesc pretextul ficţiunii pentru a scăpa de o certă, dar dreaptă, judecată şi pedeapsă. Lucrurile nu s-au întâmplat pentru restul lumii, ci doar pentru mine. Aşadar, atunci când voi fi judecată, voi fi pentru fapte trăite de altcineva şi de mine doar povestite. Sunt convinsă că nu există justificare, şi nici iertare, pentru o complicitate narativă. Sistemul nostru de legi este capabil să interpreteze orice, inclusiv visele şi, prin urmare, să pedepsească orice, cu atât mai mult ficţiunile. Am făcut acest*

preambul în eventualitatea în care, totuşi, rândurile acestea vor fi citite şi de altcineva decât un organ de anchetă.

Aşadar…

Numele meu este Iunia şi în 2010 voi fi preşedinta ţării numite Cumania. Numele meu este inventat, cum invenţie este şi acest jurnal. Dar eu nu sunt invenţie, eu exist, chiar dacă nu mă vezi. Nu trebuie să mă vezi. E suficient că mă citeşti.

Trebuie să precizez din start că în 1989, în decembrie, Ceauşescu a fost asasinat de către un activist de partid, fost membru în CC şi care fusese tras pe linie moartă în urmă cu nişte ani.

Aleodor închise din nou precipitat caietul. Dacă era vorba despre vreo glumă, era una foarte proastă. Se întrebă ce ar fi trebuit să facă. Să se prefacă, în continuare, că nu a citit nimic. Dar cum să ascundă tulburarea care-l cuprinsese? Femeia aceasta era, indiscutabil, lipsită de discernământ. Pentru că nimeni, dar nimeni întreg la minte, în nicio circumstanţă, nu ar fi scris aşa ceva. Iar dacă totuşi ar fi scris, asemenea rânduri nu ar fi fost arătate nimănui. Nici fratelui, nici părintelui, nici soţiei sau bărbatului, nici fiului, cu atât mai puţin vecinului… Nimănui. Lucrurile stăteau astfel: trebuia să plece de acolo urgent şi să dea de înţeles că nu a citit niciun rând. Dacă s-ar ridica acum de la masă şi ar ieşi iute pe hol şi apoi pe palier, fireşte că ar da de bănuit Irinei cum că s-a speriat de ceva. Adică de conţinutul afurisitului de caiet. Deşi îi era tot mai clar că Irina nu avea toate ţiglele pe casă, ştia că ar fi înrăutăţit lucrurile printr-o plecare bruscă. Ar fi fost posibil să-l urmărească pe palier, cu caietul în mână, să strige după el că mai are de citit, ba chiar, ce grozăvie, să înceapă să declame în gura mare tâmpeniile scrise acolo. Ar fi trebuit să dea fel de fel de explicaţii, ar fi aflat şi bărbată-su, iar scandalul ar fi ajuns până la

urechile Securităţii. Nu, mai bine să şadă liniştit, Irina se va întoarce de la bucătărie cu cafelele, el va trage de timp, se va preface că nu a citit nimic şi va evita prin orice tertip să deschidă acel caiet. Îi va spune apoi că trebuie să plece. Va pretexta că trebuie să apară prietena lui, îi va spune că Amalia poate sosi din clipă în clipă. Orice. Important era să plece rapid de acolo, păstrând o aparenţă de firesc şi, lucru important, să dea clar de înţeles că nu a citit nimic din caiet. Să dea de înţeles că nu a citit presupunea un efort din partea lui care ar fi putut fi interpretat ca atare. Mai bine să nu dea de înţeles, mai bine să rezulte din context că nu a deschis caietul. Dar cum naiba să construieşti un context veritabil şi favorabil? Sau un context care să pară veritabil. Din cuvinte, îşi spuse. Dacă am pretenţia că sunt scriitor, atunci trebuie să fiu în stare să construiesc, din cuvinte, un context veridic, în care eu să pot pleca liniştit către casă, iar Irina să nu rămână cu impresia că am habar ce năzbâtii a scris ea acolo. Şi nici să nu mai simtă vreo dorinţă să-mi mai dea de citit ceva vreodată. Pot construi, din cuvinte, o altă realitate, îşi spuse el.

Se auzi o mişcare uşoară pe hol, uşa se deschise şi în sufragerie intră Irina purtând o tavă pe care se aflau două ceşti, farfurioare, linguriţe plus un ibric şi o chisea plină de cuburi de zahăr. Iar aroma, aroma aceea… era chiar cafea veritabilă. Aleodor se întrebă cum, prin ce mijloace sau prin ce concurs de întâmplări, reuşise Irina sau bărbată-su să facă rost de cafea veritabilă. Băuse aşa ceva doar de câteva ori în viaţă. Cafeaua, ca şi cărţile acelea ciudate, îşi spuse. Există, dar nu ne este clar de ce şi pentru cine. Undeva, prin lumea asta, cineva cultiva arbori de cafea, nişte amărâţi ai sorţii culeg boabele de cafea şi le aruncă în saci. Apoi fructele sunt prelucrate de alţi oropsiţi. Sâmburii de cafea intră în fabrici, acolo se prăjesc, se macină la diferite dimensiuni şi se ambalează.

În lume se prepară cafele. În case, prin cafenele, prin automate de cafea. Cafeaua este băută de cei avuţi în dauna amărăştenilor. Capitalistul îşi însuşeşte în mod gratuit plusvaloarea muncii prestate de culegători. Ce s-ar întâmpla dacă niciun producător nu ar mai vinde cafea? Capitalistul ar muri de foame. Iar producătorul primar ar rămâne cu plusvaloarea numai bună să şi-o bage undeva. Şi ar bea la cafea până ar crăpa. La ce naiba este bună cafeaua asta?

– Cafea adevărată! strigă el cuprins de voioşie.

– Bărbate-meu a adus-o. O are de la un vaporean. O ţineam s-o dăm la vreun doctor, dar m-am cam săturat să mă tot împiedic de ea prin şifonier, aşa că ieri am desfăcut punga. N-am pus zahăr în ea. Îţi pui tu cât pofteşti.

Irina turnă în ceşti. Se dădu foarte aproape de el. Îi simţea căldura trupului prin capotul acela subţire şi înflorat. Oare era conşientă de faptul că-l zădăra? Sau nici nu-i păsa. Fiicele Evei aveau talentul acesta de a stârni, iar apoi să întrebe cu seninătate ce vină au ele. După ce umplu ceştile se retrase la locul ei. Dincolo de masă, cu spatele la uşa de la hol şi cu faţa către el.

– Sper să-ţi placă.

Aleodor îşi puse un cub de zahăr, se jucă puţin cu linguriţa câteva momente, apoi gustă cu grijă. Se strâmbă imperceptibil. Era cumplit de amară. Aromată şi amară. Se cădea să mai pună un cub de zahăr sau astfel s-ar fi făcut de râs? Preferă să o bea aşa. Mai gustă o dată, parcă începea să se obişnuiască. Nici algocalminul nu era aşa de amar, îşi spuse.

– Mmm… excelentă cafea… excelentă… rosti el privind-o în ochi pe Irina.

Ea roşi.

– Mulţumesc…

– Chiar este, nu am mai băut de nu ştiu când aşa ceva…

Şi nu minţea deloc. O asemenea cafea amară, fie ea şi veritabilă, nici nu-şi mai aducea aminte de când nu mai băuse. Aşeză ceaşca pe masă şi dădu să continue să spună ceva, orice, să vorbească în neştire, să se depărteze în cuvinte de caietul acela nenorocit.

– Eu cred că… începu el, dar Irina îl întrerupse.

– Ai citit ceva din caiet, cum ţi s-a părut?

Rămase cu gura căscată preţ de două clipe.

– A… Nu, nu am citit, nu… adică, am închis caietul pentru că… nu ar fi fost frumos ca să citesc jurnalul tău în lipsa ta.

Se bâlbâise atât cât trebuie. Să pară un pic stânjenit. Să dea impresia că el crede că în acel jurnal se ascund doar secrete siropoase de femeie cu frustrări ţărăneşti. Şi să dea impresia că el este un cavaler, un om cu principii, un om căruia încălcarea acestora îi era cea mai mare şi înfiorătoare povară.

– Îţi citesc eu, insistă Irina.

– Nu… încă nu, uite, nu vreau să mă înţelegi greşit, ăăă… ştiu de la cenaclu, lectura cu voce tare presupune un anumit ritual, o anumită tonalitate… n-aş vrea să ratezi textul din pricina asta… Adică nu textul, vreau să spun, să nu ajungem în situaţia în care eu să nu pot înţelege despre ce este vorba.

Se cam poticnea în cuvinte. Trebui să-şi recunoscă faptul că se comporta, de fapt, jalnic. Nu avea niciun plan prin care s-o împiedice pe Irina să citească. Decât să recurgă la gestul suprem: să se ridice de la masă, să se scuze atât cât putea de bine şi să plece pur şi simplu spre casă. Şi să uite că există o femeie cu numele de Irina. S-o evite pe viitor. Să plece chiar din bloc pentru câteva zile. Să dea de ştire că pleacă la munte, în concediu. Şi să se mute la vreun coleg de serviciu. Ar fi plecat la Amalia, dar fata stătea cu părinţii. Bine, şi ce scuză să inventeze pentru Amalia? Cum să se justifice în faţa ei pentru gestul de a pleca din

bloc fie şi pentru câteva zile ! Nu, mai bine să încerce să controleze incendiul acolo. În faţa Irinei. Să nu fugă ca un laş. La urma urmei, singur se băgase într-un joc periculos, cu o miză înşelătoare şi de aceea cu atât mai înfricoşătoare. Dintr-un ipotetic flirt care ar fi putut evolua până la o aventură, ajunsese la ceva teribil de complicat şi de fluid. Ca şi cum ar fi trebuit să se deplaseze printr-o mlaştină cu plauri falşi, plină de şerpi, de lipitori, de gângănii fără nume. Şi fiecare pas putea să fie ultimul. Dar ultimul în nenumărate moduri. Şi asta făcea ca jocul să pară cu atât mai înspăimântător. Cumva trebuia să iasă din acest joc tâmpit. Şi nu putea să iasă fugind, asta era clar.

– Uite… de fapt, deşi scriu, nu mă pricep să fac o analiză de text. Adică nu ştiu să spun prin ce anume un text se face plăcut sau dacă este de calitate sau prin ce păcătuieşte. Înţelegi? Să scrii este una, să analizezi este alta. Dar un critic bun te-ar putea ajuta.

Îi venea să-şi muşte limba. Ce tâmpenie, să amintească de un critic. Acuma ea va spune: dar tu, Aleodor, trebuie să ştii vreun critic, pe la cenaclu sau pe unde umbli tu. Recomandă-mă! Şi el va da din colţ în colţ. Dar măcar câştiga ceva timp. Poate că nu greşise. Dimpotrivă. Câştiga timp şi totul se termina în coadă de peşte. Ar fi evitat-o o vreme. Până la urmă apele trebuiau să se liniştească.

– Un critic bun poate face minuni, continuă el. Pe mine m-a ajutat enorm relaţia pe care o am cu criticul nostru, de la cenaclu.

Irina îl privea tăcută şi fără expresie. Faţa ei spunea tot atât de mult pe cât putea spune o coală de hârtie albă.

– Avem un critic la cenaclu, insistă el. Aş putea să te pun în legătură cu el, cred că te-ar putea ajuta, sunt sigur că te-ar putea ajuta… Fireşte, în limita timpului său… În fine, ce vreau să spun este că ai nevoie de o părere autorizată şi nu de un

comentariu plat şi anost din partea mea. Adică, nu cred că aş fi în stare să spun altceva decât mi-a plăcut sau nu mi-a plăcut. Înţelegi?

– Înţeleg, spuse Irina după câteva clipe. Numai că nu asta mă interesează pe mine. Eu vreau să-ţi citesc *ţie* ceva. Ce este atât de greu de priceput?

– Am strica totul, crede-mă…

Aleodor avea gura uscată. Sorbi din cafea şi, fără să mai stea pe gânduri, mai puse un cub de zahăr în ceaşcă.

– Mi se pare un pic amară, totuşi, rosti el prosteşte.

Irina se întinse după caiet.

– Nu, stai… crede-mă, am strica totul.

– Ce naiba să stricăm? întrebă Irina nedumerită. Ce te-a apucat?

– Trebuie să-ţi spun ceva! explodă el simţind cum brusc începe să asude.

Avea palmele atât de umede că ar fi putut spăla un cearşaf doar mototolindu-l între degete. Simţea că se afundă într-o mocirlă întunecată, formată din fermentarea timp de mii de ani a unor vietăţi necunoscute vederii, indescriptibile, cu forme puhave, cleioase. O mlaştină dezgustătoare în care se vârâse de bunăvoie. În situaţii disperate se cer reacţii pe măsură.

– Te iubesc! rosti Aleodor cu un glas de scapete.

Irina încremeni cu mâna deasupra caietului. Îşi întoarse lent privirea către el.

– Mă… *ce*? întrebă ea.

– Iartă-mă, răspunse el. A fost o prostie, ştiu… O prostie mare din partea mea… Nu mă lua în seamă, trebuie să plec… Iartă-mă, am să plec şi gata, nu va şti nimeni nimic şi nu te voi mai căuta vreodată… Am fost un dobitoc… Sunt un dobitoc…

Era ilogic. Nu el o căutase pe Irina. Era ilogic să-i spună că o iubeşte. De unde până unde? Abia de se văzuseră de câteva ori, abia de schimbaseră, până astăzi, câteva zeci de cuvinte. Şi ce, se

gândea el, nu s-au văzut cazuri din astea? Dragoste la prima vedere. Dragostea este oarbă. Să se comporte prosteşte, aşa ar fi mai credibil. Ca un îndrăgostit idiot, capabil să venereze o jartea a femeii iubite, dar care se cacă pe el atunci când o vede în carne şi oase. Da, era cea mai bună strategie. Să se comporte ilogic, aberant, să-i distragă atenţia de la caiet. Şi astfel ar fi putut şi să plece. Cu coada între picioare, dar ce mai conta? Important era să fie credibil. Bine, şi dacă îi va spune lui bărbată-su? Va veni ăla cu o falcă în cer şi una în pământ ca să-i ceară socoteală. Cu atât mai bine. Era de preferat un scandal pasional, unul cu urlete şi pumni şi tricouri sfâşiate, decât vizita discretă a Securităţii. Iar cu Amalia? Va vedea el. La o adică, parcă nici nu-i mai păsa de Amalia. Cum să-i mai pese dacă ar fi ajuns în vreun beci umed, într-un loc în care *ăia* să-i pună tot felul de întrebări după care să afle ce răspunsuri au ei chef chiar din gura lui. Ar mai fi avut el timp şi dorinţă să se gândească la Amalia? Sigur nu. Aleodor era un om obişnuit. Ştia că nu va rezista unui interogatoriu al Securităţii. Aproape nimeni nu poate rezista durerii. Învăţase la şcoală că Ceauşescu fusese *schingiuit* de către zbirii *Siguranţei*, dar că nu-şi trădase niciodată tovarăşii. El, Aleodor, era un om mărunt în comparaţie cu Preşedintele. Cârmaciul, Geniul Carpaţilor, Soarele Patriei, Titanul Balcanilor, Iubitul Conducător şamd.

– Am fost un maaare prost şi-mi cer scuze încă o dată. Simt că prezenţa mea aici este indezirabilă, am să plec…

Mai gustă din cafea. Acum era momentul să se ridice. Acum, până nu spune Irina ceva. Ce ar fi putut să spună? Ce ar fi putut să facă? Să-i dea cu caietul în cap? Amuzant sau mai degrabă ironic. Să-i spună la rându-i că-l iubeşte. Şi să sară unul în braţele celuilalt. Să se *mozolească*. Penibil şi ieftin. Poate să-l dea afară, cazul ideal. Să-l

poftească să iasă afară şi să n-o mai caute vreodată. Hei, dar nu el o căutase… În fine, să-i spună câteva cuvinte pe un ton glacial. Să-i dea de înţeles că nu vrea să-l mai vadă vreodată. Aleodor nu făcea altceva decât să proiecteze dorinţele sale asupra Irinei. O privea ca şi cum ar fi dorit s-o hipnotizeze. Dă-mă afară, spunea privirea lui.

– Mă ce? întrebă din nou Irina.

– A fost o tâmpenie, ştiu, rosti el cu oarece exasperare. Sunt un dobitoc.

– Ai mai spus asta, observă calmă Irina. Nu eşti un dobitoc, rosti ea încet. Vrei doar să pari aşa şi nu prea îţi iese. Ce naiba ai vrut să spui cu *aia*? Încerci să pari într-un fel în care nu poţi fi. Tu nu mă iubeşti. Dar nu despre asta este vorba. Nu vreau nimic de la tine. Nimic altceva decât să-ţi citesc un fragment scurt din caietul ăsta blestemat. Ce poate fi atât de greu de îndurat? Chiar nu eşti în stare să asculţi cinci minute o doamnă care citeşte ceva?

– Nu, nu, sigur că pot… Dar nu văd rostul, de ce să citeşti?

– Pentru că aşa vreau eu…

Ochii Irinei se îngustaseră. Întinse mâna spre caiet fără să-l slăbească din priviri. Aleodor o privea fascinat, cu un rictus involuntar, abia schiţat. Pe scurt, arăta jalnic. Dar Irina nu părea să se sinchisească de disconfortul lui Aleodor. Doar îl privea rece, fără nici un fel de sentiment. Ca un laborant înainte de pauza de masă şi care studiază la microscop o cultură de mucegai. Mâna ei atinse caietul, îl apucă şi-l ridică de pe masă.

– Ţi-e teamă de acest caiet? Sunt doar cuvinte scrise în el.

– Nu mi-e teamă, rosti Aleodor cu gâtul uscat.

Ar mai fi băut un pic de cafea. Poate că în ibric se mai găsea ceva. Apucă ibricul. Avu o viziune: că o loveşte pe Irina peste cap cu ibricul. O dată, de două ori, de trei ori, până când femeia se prăbuşeşte pe covor, într-o baltă de sânge. Iar el ia

caietul, îl arde, mărunţeşte scrumul, îl varsă în chiuvetă, dă drumul la apă, apoi verifică pulsul femeii. Irina zace moartă la picioarele lui. Are hainele pătate de sânge. În acel moment intră în apartament bărbatul femeii. Cum naiba îl cheamă? Şi aici viziunea i se destrămă. Reveni în realitate, acolo unde Irina îl aştepta necruţătoare, cu caietul în braţe. Îşi turnă, cu mâinile tremurând uşor, restul de cafea după care bău toată ceaşca dintr-odată.

– Nu mi-e teamă, repetă el cu gura plină cu zaţ. Dar nu mai pot sta. Chiar nu mai pot sta.

Se ridică pe jumătate în picioare, cu un zâmbet prostesc pe chip, cu o expresie de om obidit, pus într-o situaţie fără ieşire, neştiind cum să reacţioneze. Realitatea îl depăşea din toate punctele de vedere. Depăşit la toate capitolele, şi tactic, şi fizic, ar fi spus un comentator de fotbal.

– Nu pleci nicăieri, se răsti Irina, în mod cu totul neaşteptat. Stai jos şi ascultă!

– Stau jos şi ascult, bolborosi el şi se prăbuşi înfrânt pe scaun.

– Nu eşti întreg la minte, aprecie Irina. Ce te poate speria atât de mult la un caiet? Că-mi este limpede că din pricina asta vrei să pleci. Şi te comporţi total aiurea. Spune-mi, ai deschis caietul? L-ai răsfoit? Te-a deranjat ceva scris acolo? Fă-mă să înţeleg…

Toată drăgălăşenia ei dispăruse făcând loc unei expresii reci, uşor dezgustate. O caracteristică a oamenilor nebuni, îşi spuse Aleodor privindu-i chipul. De a trece rapid de la o stare la alta. Trebuie să fiu atent, să n-o provoc, să-i cânt în strună, s-o las să citească *mizeriile* alea, să-şi facă damblaua cu mine şi să mă lase în legea mea. Eventual mai am o şansă, mai am o carte de jucat. Mă pot duce eu direct la Securitate şi să raportez incidentul. Cea mai tâmpită alegere. Să mă vâr de bunăvoie în gura lupului.

– Termină cu aprecierile astea, contraatacă el. Nu-mi este teamă şi nu am citit nimic, de câte ori să-ţi spun? Doar că va trebui, totuşi, să plec. Amalia trebuie să vină la mine, poate apărea din clipă în clipă, înţelegi?

– Cine naiba e Amalia? vru Irina să ştie.

– Prietena mea, răspunse el. Nu cred că o cunoşti.

– Ai o prietenă? Parcă spuneai că mă iubeşti, observă cu calm Irina. Ce să înţeleg de la tine?

– Păi… Te-am rugat să mă ierţi, a fost o prostie din partea mea. Regret enorm ce am spus. Mi se pare ireal şi imposibil de explicat felul meu de a mă purta faţă de tine.

– Sunt de acord că a fost o prostie pentru că de un lucru sunt sigură pe lumea asta. Nu despre iubire este vorba între noi doi. Pe scurt, ţi se rupe de mine. Bine, încă un lucru îmi este clar. Reacţia ta a fost indusă de teamă. Pot să jur că în lipsa mea te-ai uitat în caiet. Aşa cum te-am şi rugat, de altfel. Pentru numele lui Dumnezeu, ce te-a speriat acolo? Ce anume ai citit?

– Da, recunoscu el şoptit. Da, am citit. Şi orice om normal la minte s-ar speria de ce ai scris acolo.

Irina zâmbi. Faţa ei devenise iarăşi drăgălaşă şi plină de bunăvoinţă. Deschise caietul la prima pagină, dar cu privirea ţintă la Aleodor.

– Zici că e o grozăvie ce am scris eu? întrebă ea.

– Ştii bine că pentru mult mai puţin poţi intra în vizorul Securităţii.

Irina prinse a râde.

– Şi mai spui că eşti scriitor… Totul este o invenţie, înţelegi? Ce treabă are Securitatea cu asta? Ceauşescu asasinat în 1989… Mare lucru. Orice om normal la cap ştie că Iubitul Conducător şi Far al Mulţimilor trăieşte bine mersi. Cum te poate răni o ficţiune? Poate doar dacă îţi doreşti foarte mult ca ficţiunea aceea să devină realitate… Atunci da, poţi fi rănit de propriile cuvinte. Sau de evenimentele imaginate de tine. Dar, repet, asta

înseamnă să-ţi doreşti foarte mult ca o fantezie să devină realitate. Altminteri? Lămureşte-mă tu.

Aleodor o privea năuc. Irina nu părea deloc cu minţile risipite. Sigur, nebunii pot disimula foarte bine. Nebunii pot mima normalitatea. Imediat îi veni un gând şi mai ciudat: nebunii pot mima *realitatea*. Mai mult, pot mima realitatea care le convine. Sau pe care şi-o doresc. De aceea un om obişnuit, aşa cum era el, putea avea reacţii prosteşti în preajma unui nebun. Irina nu este în toate minţile, îşi repeta el. Altfel nu pot să explic acţiunile ei. De ce insistă atât de mult să citească prostiile alea? Bun, a inventat o poveste despre Ceauşescu, cum acesta a fost asasinat şi ce se alege de România mai apoi. Era cea mai bună dovadă de deviaţie de la normă. Nimeni nu ar fi putut scrie aşa ceva decât dacă raţiunea îi era serios afectată. Oricum femeile erau imprevizibile, aşadar se confrunta cu o situaţie cu atât mai dificil de controlat. Irina *trebuie* să fie nebună, îşi spunea Aleodor.

– Nu am ce să lămuresc, răspunse el cu o voce plată.

– Ştiam eu că am dreptate! izbucni triumfătoare Irina. Aşadar, dragă Aleodor, pot să citesc un scurt fragment?

Aleodor dădu din cap resemnat. Irina îşi drese glasul şi începu să lectureze, cu vocea uşor cântată, ca şi cum ar fi recitat sau declamat un întins şi fundamental poem epic.

> *Trebuie să precizez din start că în 1989, în decembrie, Ceauşescu a fost asasinat de către un activist de partid, fost membru în CC şi care fusese tras pe linie moartă în urmă cu nişte ani. Asasinatul s-a produs în cârdăşie cu o clică formată din agenţi secreţi străini, precum şi din reprezentanţi ai Securităţii. Mişcarea conspirativă care a dus la debarcarea Marelui Cârmaci a fost finanţată şi dirijată de către capii unei organizaţii*

secrete intitulate Frăţia Cumanilor. Această organizaţie nu urmărea altceva decât a restaura străvechiul regat al Cumanilor, fireşte sub o dinastie cumană. Pentru a nu provoca tulburări interne şi internaţionale, s-a hotărât ca ţara să se numească în continuare România, urmând ca într-o conjunctură favorabilă, să se schimbe denumirea în Cumania. Forma de guvernământ urma să fie regatul, dar la suprafaţă urma să se păstreze o aparenţă republicană. În fapt, vorbim despre două ţări. Una vizibilă, numită simplu România, şi alta subterană, ocultă, numită la fel de simplu Cumania. Aceste două ţări se suprapun doar geografic şi în mare secret. Iar regele Cumaniei urma să fie cunoscut sub titulatura de preşedinte al României şi trebuia să ţină de neamul Basarabilor Întemeietori. Coborâtor pe linie bărbătească din Dokum, primul Han cuman ajuns aici, străbunul lui Tihomir şi al lui Basarab Întâiul. Am suficiente argumente pentru a demonstra cele de mai sus. Toate aceste argumente vor fi înfăţişate şi dezvoltate în acest jurnal. Pentru început am să amintesc doar un fapt: aveţi idee câţi oameni cu numele de Coman, Comănescu, Comăneci, Basarab, Basarabescu, Basarabeanu şi aşa mai departe, deci câţi oameni cu aceste nume se regăsesc în administraţia statului? Foarte mulţi. Sunt majoritari. Deja.

Irina se opri din lectură şi închise caietul.

– Ai văzut că nu a durut? îl întrebă ea pe Aleodor.

– Îţi baţi joc de ideea de ficţiune, murmură Aleodor. Asta nu este literatură.

– Atunci să-mi spui tu ce este, îi ceru Irina pe un ton uşor înţepat.

Este o mare prostie, vru Aleodor să spună, dar se abţinu. Nu te cerţi cu nebunii. Nu te contrazici cu ei. S-o lase să debiteze toate tâmpeniile. Să se prefacă, pe cât posibil, că nu este afectat de cele scrise acolo. Afectat într-un sens tainic, numai de el cunoscut. Altfel trebuia să pară nedumerit şi indignat. Dar nu foarte. Atât cât este necesar pentru a face un denunţ la Securitate pentru că, îi devenise clar, era singura cale de a scăpa de neplăceri. Să contraatace el, să preia iniţiativa, să treacă o dată pentru totdeauna în ofensivă. Că până atunci nu făcuse nimic altceva decât să se apere şi încă într-un mod jalnic. Da, va pleca în cele din urmă de aici. Când se vor linişti lucrurile. Şi se va duce întins la Securitate. Poate chiar astăzi. Sigur astăzi. Va pleca spre casă în câteva minute. Nici nu o va mai aştepta pe Amalia, îi va explica el mai târziu întreaga poveste. Îi va spune totul Amaliei, adevărul este cea mai bună minciună, citise el undeva. Îi va spune că a fost chemat de această Irina pentru a i se cere un sfat literar. Apoi această vecină a lui a prins a debita nişte enormităţi la adresa Conducătorului, lucru pe care el, Aleodor, cu greu l-a putut suporta. Asta îi va spune Amaliei, aceeaşi poveste şi la Securitate. Era cel mai simplu, astfel el ar fi ieşit de sub orice bănuială. Şi, îşi spuse el, în viaţa mea nu am să mai scriu prostii asemănătoare.

Nu apucă să-i răspundă Irinei că fragmentul citit nu avea nimic literar, ci era doar înşiruirea unui delir. Nu apucă pentru că, surpriză! Se auzi uşa de la intrare cum se deschide. Aleodor încremeni. Venise oare soţul Irinei? După toate aparenţele, da. Uşa de la hol se deschise şi ea, larg. În prag se afla *celălalt*. Avea o privire sticloasă. Poate băuse ceva?

– Bună ziua, mormăi acesta.

Irina se întoarse brusc şi sări de gâtul bărbatului.

– Ai venit mai devreme, ciripi ea bucuroasă. Ce bine îmi pare… Uite, şedeam de vorbă cu vecinul

nostru Aleodor, îl ştii, stă pe etaj cu noi.

– Îl ştiu, răspunse omul privind roată prin sufragerie cu nişte ochi întunecaţi.

Aleodor încremenise cu un rânjet idiot pe chip. Pentru un observator extern figura lui chinuită ar fi produs, mai mult ca sigur, amuzament. Irina oricum zâmbea, dar din alte pricini. Bărbată-su avea aceeaşi expresie mohorâtă pe care Aleodor o ştia foarte bine. Iar el, Aleodor, chiar nu găsea nimic comic în situaţia penibilă în care se afla. Şi, desigur, nici nu putea să-şi vadă mutra. Prin urmare, exceptând voioşia Irinei (care se putea explica prin fragilitatea raţiunii ei), se poate spune că în acea cameră plutea în aer *o tensiune*. Aleodor era crispat pentru că, la naiba, cum mai putea să plece acum din casă înainte de a schimba câteva cuvinte cu omul acela? Cu ocazia asta poate că va afla şi cum îl cheamă. Dar ce să-i spună? Cum să-şi justifice prezenţa acolo? Poate că bărbatul nici nu ştia că nevastă-sa scrie. O băga în belea pe Irina. Nici că i-ar fi păsat. Dar dacă individul era şi el la fel de ţicnit? Dacă se repezea acuma la bucătărie şi se întorcea cu un satâr cu care să-l hăcuiască pe sărmanul Aleodor? Spre liniştirea tuturor, vecinul se aşeză pe un scaun liber. Irina se aşeză şi ea la locul ei. Urmară câteva clipe de tăcere în care Aleodor îl studie pe nou-venit. Acesta nu părea să se sinchisească prea mult de prezenţa *intrusului*.

– Ce spuneţi că făceaţi aici?

– I-am citit ceva, dragule. Ştii că Aleodor este scriitor în devenire.

– Da, am auzit.

– I-am citit dintr-un caiet, continuă Irina.

– Prostia aia cu cumanii?

– Nu e prostie.

– Mie aşa îmi pare.

– Pentru că nu ai citit aproape nimic la viaţa ta. Ţie şi cartea de telefon ţi s-ar părea o prostie.

– Şi nu este o prostie? Trebuie să citesc din cartea de telefon ca să înţeleg ceva?

– Ştii bine că nu asta am vrut să spun, dragule.

– Aşa s-a auzit de la mine.

Aleodor îi privea siderat. Părea că nici nu există pentru cei doi. Altminteri, judecând după dialog, cuplul acela arăta… armonios şi împlinit. Cine se aseamănă se adună, îşi spuse el. Oare dacă mă ridic să plec ar băga cineva de seamă? Poate reuşesc să ies în vreme ce ei se sfădesc. Din partea mea, nu au decât să-şi spargă mobila în cap. Sau să se certe până la sfârşitul lumii. Dacă reuşea să iasă nevătămat din acel apartament de nebuni, următoarea oprire avea să fie la sediul Securităţii. Chiar se gândea cu voluptate la momentul în care ar fi ajuns la Securitate, la ofiţerul de serviciu. Am să vă raportez nişte lucruri urâte legate de vecinii mei, îşi va începe el turnătoria. Fără nicun tremur în glas, fără nicio remuşcare. Se simţea izbăvit de gândul că va merge la Securitate şi va spune totul, tot ceea ce se întâmplase. Precum o spovedanie la duhovnic, îi veni un gând. Nu mă pot sacrifica pentru ei, îşi repeta el în minte în vreme ce începea să se ridice uşor de pe scaun.

– Dumneata nu ai nimic de zis? îl interpelă brusc bărbatul femeii.

– Ă… de spus? Ce să spun? Referitor la ce, domnule… ăăă, domnul…

– Nu-s domn, poate tovarăş! ignoră *domnul* aluzia lui Aleodor de a-şi declina identitatea. Dacă nu ai nimic de zis, stai jos!

Aleodor se aşează fără să mai comenteze.

– Părerea mea, reluă bărbatul, este că mare parte din literatura de astăzi reprezintă o pierdere de vreme. Inventează situaţii şi personaje care nu există. De ce să-mi bat capul cu lucruri care nu sunt? Prefer un roman realist. Din care să mă pot inspira. Spre exemplu, cum rezolvă un şef de şantier problemele iscate de oameni sau de *neprevăzut*.

– Tocmai că literatura este plină de neprevăzut, zâmbi Aleodor încercând să lege un dialog.

Amândoi îl priviră în tăcere. Irina deschise din nou caietul.

– Asta este plină de neprevăzut, îi spuse ea bărbatului.

– Zău? Ia citeşte-mi şi mie ceva de acolo. Să văd dacă mă prind…

Irina începu să citească în acelaşi mod uşor declamativ. Ca o novice de la ţară care vine să dea admitere la *iatece*, să se facă *artistă*. Aleodor îşi dădu seama că unele lucruri nu erau deloc fireşti. Lăsând la o parte tot circul acesta cu cititul din caiete. În primul rând, bărbatul acela se întorsese de la serviciu. Ce face un om când vine acasă, de la muncă la nevastă? Cere de mâncare. E rupt de foame. Femeie, ce avem de haleală? Fasole, cartofi sau tocana de aripioare sau ce-or avea ei acolo, prin cratiţe şi tingiri. Bagă-mi şi mie o porţie, da' bere ai luat? Adă ş-o bere, da' să fie rece. Omul ăsta nu. A venit, a intrat, s-a aşezat pe scaun. S-a holbat la Aleodor. Şi a schimbat câteva cuvinte cu nevastă-sa. Parcă se tachinau, parcă se certau. Dar nu cu orice fel de cuvinte. Despre literatură. Păi, vine strungarul acasă şi îşi întreabă nevasta: ce-ai mai citit, fă? Ceva de Paler? Să-mi dai şi mie sau mai bine citeşte-mi tu nişte versuri cât înfulec eu la iahnia asta. Vezi că la librăria din colţ bagă mâine nişte Nichita. Mi-a spus mie maistrul, astăzi, la muncă. Nici în piesele de teatru de la Arena Municipală nu găseai replici mai fade şi mai proaste. Colectivistul şi literatura! Da, dar şi Aleodor tot un fel de colectivist era. Un proletar ca toţi proletarii, cu veleităţi de scriitor. Cu visuri, mai bine zis. Cu iluzii. Cu *neprevăzut*. Un scriitor ca mulţi alţii, însăilând poveşti despre spaţiul cosmic sau despre viitorul de aur al omenirii. Citind la un cenaclu frecventat de alţii asemenea lui. Toate astea puteau fi egale cu zero. Adică viaţa lui putea deveni un mare zero. Adică nimic.

Neantul. Putea dispărea chiar şi mâine şi nimeni nu ar mai fi întrebat vreodată de el. Şi nimic n-ar mai fi rămas în urma lui. Doar câteva caiete, pitite în spatele unui dulap. Alte câteva caiete aşezate frumos, pe o policioară din dormitor. Caietele secrete şi caietele oficiale. Atât ar mai fi rămas. Până când cineva le-ar fi găsit şi le-ar fi dat foc. Sau le-ar fi dat la gunoi. Fără să arunce vreun ochi pe rândurile aşternute în caiete. Privi la Irina cum citea. O dilie care dăduse în mania scrisului. Oare şi el era văzut la fel de către restul lumii? Se hlizeau pe la spate colegii lui? Îşi dădeau coate şi ziceau: uite-l, bă, pe *poiet*, ce meclă are. Vecinii din bloc, ăia puţini care ştiau că scrie, oare şi ei rânjeau cu subînţeles când îl vedeau? Discutau acasă despre el? Auzi, fă, m-am întâlnit cu Aleodor pe scări… săracu' băiat, arată aşa de rupt de realitate… Mai avem *fro* carte prin *bibliotecă*? Din alea cu coperte mai groase, cum îi plac lui. Să-i mai dau nişte cărţi, că mi-e milă de el, of, of, ce soartă a mai avut şi băiatul ăsta… El nu văzuse că aşa ar sta lucrurile. Dar dacă, totuşi, aşa era în ochii *celorlalţi*? Infernul sunt ceilalţi! Descoperise asta într-o carte veche, din biblioteca lui. Câtă dreptate. Cât de adevărat. Suntem ceea ce ne văd ceilalţi. Degeaba scriu eu o capodoperă. Cine s-o citească? Un popor de pitecantropi? Alături de care sunt întemniţat pe veci? La ce naiba scriu, atunci se întrebă Aleodor.

– Auzi, băiete, îl interpelă, colocvial, bărbatul Irinei. Tu eşti atent la ce zice femeia asta sau doar te faci că asculţi?

– Îmi cer scuze, aşa păţesc şi la cenaclu, se fâstâci el.

– Trebuie să fii atent… cred că te interesează în cel mai înalt grad. Adică are nişte idei… Poate scrii şi tu ceva, poate scrieţi împreună…

Irina se oprise din citit.

– Nu-mi strica ziua, abia l-am convins să mă asculte… Părea lovit de streche numai când

puneam mâna pe caiet. N-am văzut om atât de înfricoşat de nişte biete cuvinte.

Da, pentru că *bietele cuvinte* te pot trimite în neant, îi veni să urle, dar renunţă. Ce rost ar fi avut? Nu discuta cu oameni normali. Era mai mult decât evident. De acum, îşi spuse, orice se putea întâmpla. Şi chiar se întâmplă.

– Citeşte-i chestia aia prostească despre cine va fi preşedinte în Cumania în 2010, o rugă pe Irina bărbată-su.

– Chiar crezi că merită citit acel fragment? Parcă spuneai că nu dai doi bani pe munca mea.

– Aşa şi este, nu mă omor după scrierile tale, dar fac prinsoare pe ce vrei tuuuu… că lui Aleodor o să-i placă muuult de tot. Nu-i aşa, Aleodor?

– Nu ştiu despre ce vorbiţi, răspunse Aleodor moale.

Chipul său căpătase o paloare… să spunem fină. Îşi frământa degetele sub tăblia mesei încercând să pară calm, străduindu-se din răsputeri să păstreze un aer de normalitate. Tot ceea ce reuşea era doar un surâs absent şi întru câtva fără noimă. De parcă oamenii aceia nu despre el vorbeau. Ca şi cum el era doar întâmplător acolo, aşteptând autobuzul şi ascultând fără să vrea discuţia unor străini care tocmai au considerat de cuviinţă să-l bage în seamă, ceea ce ar fi putut fi deosebit de periculos.

– Haide, Aleodor, făcu Irina o grimasă. Ar putea fi distractiv…

– Nu ştiu ce să spun şi nici ce vreţi, de fapt, de la mine… Eu trebuie să plec, bolborosi el neconvingător.

Panica îl inundă precum apa unui fluviu care tocmai rupsese un baraj gigantic şi prost întreţinut şi care acum se revărsa distrugând totul în calea ei: case, ogoare, fabrici şi uzine, păduri sau parcuri, orice. Abia atunci pricepu că, de fapt, căzuse într-o cursă. Irina nu era deloc candrie, dimpotrivă, fusese tot timpul foarte lucidă şi se jucase cu el. De ce? Rămânea de văzut ce anume urmărea.

Aluziile la Cumania, inventarea unei istorii bizare în care Ceauşescu este sau a fost asasinat, toate acestea culminând cu imaginea unui preşedinte al unei ţări numite Cumania în anul de graţie 2010. Toate aceste lucruri îl îngrozeau. Mai mult decât ar fi fost firesc pentru un cetăţean cu frică de Securitate.

– Unde vrei să pleci? Doar ne simţim bine împreună, nu-i aşa? îl întrebă Irina. În plus avem o surpriză pentru tine. Putem să îi dezvăluim surpriza, nu-i aşa? se întoarse ea spre bărbată-su.

– Cum doreşti… Dacă nu vrei să te mai joci, eu sunt pregătit, am tot ce îmi trebuie pe hol, îi răspunse acesta ridicându-se de la masă şi ieşind din sufragerie.

– Aleodor, nu mai fi aşa crispat, ai să vezi cât o să ne mai amuzăm… Ai doar un pic răbdare, rosti Irina lent.

– Amalia… Trebuie să vină Amalia, vreau să ies, trebuie să plec…

– Aleodor, să nu-mi faci vreo scenă tocmai acum. Ţi-am spus că ne vom simţi bine cu toţii. Şezi cuminte la locul tău.

Oricum, nu părea dispus să facă vreun gest necugetat. Îi părea rău că nu plecase mai devreme. Ar fi trebuit s-o lase în plata Domnului pe Irina, trebuia să plece imediat ce a adus caietul. I-a fost teamă că va ieşi cu scandal. Dacă şi-ar fi înfrânat curiozitatea şi nu ar fi aruncat o privire în caietul acela blestemat… Degeaba, îşi spuse, oricum Irina era pornită să citească. Realiză încă o dată că, de fapt, nu avusese nicio şansă, de la bun început. Totul fusese calculat. Îl atrăsese la ea în casă ştiind foarte bine cum urmează să reacţioneze Aleodor. Îi păru rău că se comportase atât de previzibil. Acum nu avea decât să îndure consecinţele. De fapt… ce consecinţe? Despre ce este vorba? Fusese atras într-o cursă, dar care să fie rostul? Ce se dorea de la el? Ce se aştepta ca el să facă? Ce anume se *premeditase* pe spinarea lui? Pentru că un lucru era

clar, Irina şi bărbată-su puseseră împreună la cale jocul acesta idiot.

– Ia uite ce avem noi aici, reveni bărbatul Irinei în cameră cu un pachet învelit în hârtie albă, pe care îl trânti pe masă.

Aleodor gemu. Erau caietele lui. Caietele lui *secrete*, nu cele pe care scria pentru cenaclu. Caietele lui de care nimeni, dar *nimeni* nu avea habar. Nici măcar Amalia, în care el avea cea mai mare încredere, nu ştia despre acele caiete. Erau caietele în care el scria lucruri care cu greu puteau fi măcar gândite. Erau caietele fără de care, simţea el, ar fi murit sufocat. Precum un scafandru căruia i se opreşte robinetul de la butelia de oxigen. Dintr-odată, avu în faţa ochilor întregul tablou al evenimentelor din acea zi. Totul devenea limpede. Se simţea ca un drumeţ, noaptea, într-un ţinut neexplorat şi despre care nu ştie absolut nimic. Şi, dintr-odată, un fulger pe cerul nopţii îi oferă detalii esenţiale. Văzu, cu înspăimântătoare claritate, prăpastia pe marginea căreia se afla şi pe care doar o bănuise: cei doi, soţ şi soţie sau doar amanţi, în fine, cuplul acela diabolic, nu erau altceva decât nişte şantajişti. Cu siguranţă că îl urmăriseră de când se mutaseră în acel bloc. Aflaseră despre pasiunea lui pentru scris. Fini cunoscători ai naturii umane, caracteristică esenţială a escrocilor, îi dibuiseră punctele slabe. Un scriitor va fi ispitit, până la urmă, să aştearnă pe hârtie cela mai întunecate obsesii, cele mai cumplite fantasme, cele mai odioase gânduri. Altminteri, la ce ar fi fost bun un scriitor? Un om nu este făcut doar din lumină cerească. Are în el şi o mare doză de întuneric, de tenebre care îşi cer dreptul la viaţă. Nu poţi scrie tot timpul despre victoriosul Om Nou care stâlceşte în pumni faţa naturii şi care se pişă împrăştiat prin tot Cosmosul şi, în general, cam pe unde are el chef. Nu poţi scrie la nesfârşit despre copiii inocenţi şi puri care în prag de primăvară îşi croiesc drum nou de pionieri în sunete de trompete

şi mulţumind din inimă Partidului. Nu poţi scrie mereu despre ogoare, uzine, muncitori, activişti, ceapişti şi ceapiste, despre oameni fericiţi şi descătuşaţi care îşi construiesc un viitor liber de opresiune, liber de sclavie, în care fiecare face cam ce-l taie capul şi când are chef şi cum are chef, dar fără a-i deranja pe ceilalţi pentru că, nu-i aşa, Omul Nou are înainte de orice *conştiinţă*. Nu poţi, pur şi simplu nu poţi scrie numai despre aşa ceva fără să nu îţi deraieze mintea. Iar Aleodor ţinea foarte mult la sănătatea sa mintală. Şi din pricina asta pornise să scrie pe caietele secrete. Întunericul din el, smârcurile sufletului său, ţinuturile tenebroase ale sinelui, acestea urlau şi hohoteau în el şi se zvârcoleau ca o mie de demoni, ameninţând mereu să iasă la suprafaţă, să rostească măscări şi blasfemii politice în mijlocul străzii, la urechea secretarului de partid, în timpul şedinţelor de sindicat sau la *utece*. Vreţi să mă distrugeţi, îşi întreba el nălucile. Ia scuipaţi voi aici, pe caietul ăsta. Şi a început să scrie pe un caiet tot ce îi venea în minte: *Ceauşescu e un bou. Pecereul e format din cretini. Bolşevicii put a varză acră. Jos sclavagismul comunist. Românii sunt nişte loaze pentru că sunt conduşi de un ţăran prost. Secretara cu propaganda de la serviciu e o vacă proastă, băga-mi-aş…* Şi aşa mai departe. Aşa începuse. Apoi, gândurile acelea neprefăcute, sincere şi extrem de toxice, începuseră să se închege în propoziţii cu sens. Propoziţiile în fraze. Iar frazele în poveşti. Începuse să imagineze poveşti în care realitatea lui nu era decât un vis urât. Bun, ăştia doi i-au descoperit cumva punctul slab. Şi i-au umblat prin casă. De aceea Irina l-a chemat la ea. Ca să-i dea vreme bărbatului să cotrobăie după caiete. De ce au făcut asta? Dintr-un motiv simplu: voiau să-l şantajeze. Păi, doar câteva pagini la întâmplare din caietele acelea erau suficiente ca să-l îngroape definitiv în vreo temniţă. Securitatea te putea înhăţa şi pentru mai

puţin decât făcuse el acolo. Securitatea te înhăţa oricând avea ea chef sau apetit de cineva. Iar caietele acelea i-ar fi stârnit o aşa de mare poftă încât nu ar mai fi rămas nimic din Aleodor. Nimic. Neantul. Da, era clar. Nişte şantajişti ordinari. S-au jucat cu el, şi-au bătut joc de el. Tot timpul. El a crezut altceva, a crezut că are de-sa face cu doi nebuni. Şi de aceea nu a fost în stare să se apere. L-au păcălit tot timpul şi de aceea el a fost descumpănit de reacţiile lor. Iar acum era prea târziu. Nu putea nega provenienţa caietelor. A scrisului, nici atât. Era momentul să capituleze. Trebuia să se recunoască înfrânt. Ca un general care, în faţa unei lupte dinainte pierdute şi pentru a-şi cruţa soldaţii de la o moarte inutilă, decide să-şi predea armatele.

– Cât vreţi? întrebă el cu o voce liniştită.

Cei doi se priviră nedumeriţi.

– Cât vreţi pe caiete? insistă Aleodor.

– Să vrem… ce? întrebă bărbatul.

– Să vrem… *de ce*? întrebă Irina.

Apoi, ca şi cum abia atunci ar fi înţeles despre ce este vorba izbucniră în râs. Un râs prostesc, aprecie Aleodor. Prostesc, inutil, umilitor. De ce doreau să-l strivească şi în acest mod? Era deja înfrânt, era deja dispus să le plătească, oricât ar fi cerut. În fine, aici era de discutat. Important este faptul că îi era clar că fusese bătut fără niciun dubiu. Orice împotrivire era fără sens. De aceea râsul lor suna oarecum fals în urechile lui Aleodor.

– Auzi… Cât vrem pe caiete… Hohoho, hihihi… Bietul de el… crede că sunt de vânzare… hăhăhă, hohoho, hihihi… Poanta zilei, să moară ţac şi pac…

Apoi se opriră. Nu brusc. Mai sughiţară de câteva ori după care se opriră de tot şi îl fixară cu privirea. Bărbatul scoase dintr-un buzunar al pantalonilor o hârtie împăturită pe care o aşeză pe masă, apoi îi făcu cu ochiul Irinei.

– Admiţi aşadar că toate aceste caiete îţi aparţin? îl întrebă Irina cu o voce plată, ca de funcţionară la un ghişeu de la ICAB.

– Da, recunoscu Aleodor oarecum liniştit.

Curios lucru, teama i se risipise în mare parte. Ca atunci când aştepţi în anticameră la dentist. Atunci când teama te inundă până în vârful unghiilor. Apoi, odată aşezat pe scaunul dentistului, te detaşezi de tot, ba chiar aştepţi cu nerăbdare înţepătura anesteziei şi apoi sunetul ascuţit al forezei.

– Da, sunt caietele mele şi vreau să adaug…

– Linişte! se răsti bărbatul la el. Lasă femeia să termine ce are de spus. De acum înainte nu mai vorbeşti neîntrebat, limpede?

– Da…

– Taaci! Spune, femeie, mai departe.

– Recunoşti că înscrisurile îţi aparţin în totalitate pe toate foile din toate caietele aici de faţă şi că ideile exprimate prin aceste înscrisuri îţi aparţin de asemenea în totalitate şi ţi le însuşeşti fără nicio rezervă?

– Da.

– Recunoşti că ideile exprimate în aceste înscrisuri sunt gânduri criminale la adresa Iubitului Conducător precum şi a întregii conduceri superioare de partid şi de stat?

– Da…

– Recunoşti că nutreşti sentimente de ură faţă de orânduirea comunistă şi faţă de realizările măreţe ale gloriosului nostru popor?

– Da…

– Recunoşti că eşti un element antisocial şi că reprezinţi un pericol extrem atât pentru orânduirea comunistă, cât şi pentru realizările şi cuceririle revoluţionare ale întregului nostru popor?

– Da…

– Recunoşti fără nici un fel de echivoc şi fără nicio îndoială că este necesar să fii pedepsit şi îţi vei asuma această pedeapsă?

Aleodor îşi prinse fruntea în palme. Nu erau şantajişti. Erau tot ceea ce poate fi mai sinistru, erau lucrul acela de care orice om normal se teme, dar se obişnuieşte să trăiască împreună cu teama. Erau Securitatea. Erau şi anchetatori şi judecători. Iar tot acel spectacol nu fusese altceva decât procesul lui. Un proces sinistru. Ca un coşmar. Îşi dori să i se oprească inima. Îşi dori să nu se fi născut vreodată. Teroarea pură pe care o gusta era dincolo de descrierea în cuvinte cuminţi. Îşi simţea rahatul din maţe cum i se zbate în pântece. Irina repetă întrebarea pe un ton ridicat:

– Recunoşti fără nici un fel de echivoc şi fără nici o îndoială că este necesar să fii pedepsit şi îţi vei asuma această pedeapsă? Haide, Aleodor, răspunde… pierdem vremea de pomană.

– Da, recunosc…

– Bun, interveni bărbatul, acestea fiind spuse… ia de semnează hârtia asta.

Îi întinse hârtia pe care o scosese din buzunar şi pe care o despăturise. PROCES-VERBAL DE INSTRUCŢIE ŞI JUDECATĂ. Aleodor citi în fugă, era o simplă foaie de hârtie bătută la maşină. Literele erau inegale şi destul de şterse, ca şi cum panglica maşinii rămăsese fără tuş.

Suspectul Aledor Comănescu a răspuns la întrebările procedurale astfel:

Afirmativ la toate,

Afirmativ la numerele…… (se solicită procedura de interogatoriu TMed-001),

Nu a răspuns la întrebări (se solicită procedura de interogatoriu TMax-001).

Suspectul (nu) a fost tot timpul conştient.

Suspectul a semnat în totală libertate şi nesupus niciunei constrângeri.

Semnătura

LS

Semnă în clar *Aleodor Comănescu* şi rămase cu privirea pironită pe tăblia mesei. Îi era teamă că vor urma alte anchete, torturi, chinuri fără nume. Deja ştia că va spune orice aceştia vor să audă. Le va da orice răspuns. Va turna pe oricine vor voi ei. Va inventa tot ceea ce ei doresc. Va semna orice hârtie numai să nu simtă durere. Nici măcar o palmă nu ar fi suportat. Nici un fel de atingere. Ar fi făcut orice numai ca să ajungă la sentinţă. Iar aceasta nu putea fi decât una, judecând după conţinutul acelor caiete. Neantul. Nimicul definitiv, total, suprem. Nimicul unic şi indisolubil.

– Suntem aproape gata, îl bătu bărbatul pe spate a încurajare. Mai avem de semnat încă o hârtie… Gata, uite-o.

Mai scosese din buzunar o coală împăturită pe care o desfăcu în faţa lui.

Nu am de făcut comentarii cu privire la corectitudinea procesului şi a sentinţei.

Am de făcut următoarele comentarii:

(se solicită tratament auxiliar plus interogatorii suplimentare)

– Dacă ai ceva de adăugat scrie acolo… dacă nu, bifează primul rând şi semnează, îi spuse bărbatul.

Bifă primul rând, nu avea de făcut comentarii şi semnă din nou în clar. Dacă s-ar fi trezit că vrea să protesteze nu ar fi făcut decât să-şi înrăutăţească situaţia. Ar fi urmat, probabil, un calup zdravăn de torturi fizice. Inutile, de altfel. Nu avea ce să tăgăduiască. Era vinovat de tot ceea ce i se spusese. Cuvintele lui, scrise cu atâta grijă pe caiete, aveau suficientă putere să-l distrugă de câteva ori şi nu o singură dată. Precum arsenalul mondial care este capabil să distrugă planeta de câteva ori. De ce să se împotrivească? La ce să se împotrivească? L-ar fi salvat cineva? Ar fi intervenit cineva pentru el vreodată? Poate doar extratereştrii. Ar fi cerut cineva, vreodată, acele

hârtii ca să vadă dacă totul a fost în regulă, dacă Aleodor a avut parte de un proces corect şi de o sentinţă dreaptă? Nu, nimeni, niciodată. În afară de extratereştri, fireşte. Iar sentinţa, pe care o bănuia, putea fi eventual doar întârziată. Şi doar foarte puţin întârziată şi cu un chin pe care nu se simţea capabil să-l îndure. Mai bine să terminăm repede, îşi spuse. Dacă unul dintre cei doi, Irina sau acel bărbat al cărui nume, iată, nici măcar nu-l ştia, ar fi scos un pistol de undeva şi l-ar fi împuşcat pe loc, Aleodor ar fi fost mai mult decât încântat. Ar fi fost recunoscător.

– Gata? întrebă Irina. Pot să rostesc sentinţa?

– Eşti invitata mea, făcu bărbatul.

– Aleodor Comănescu, prin puterea cu care sunt investită de către Partid şi în temeiul legilor patriei noastre comuniste, te condamn la neant pe viaţă. Sentinţa este irevocabilă, nu se acceptă recurs şi va fi executată imediat.

Se ridicase în picioare, deşi nu i se ceruse asta. Dar aşa simţise el că trebuie să facă, se gândise că este, totuşi, un moment solemn.

– Mergem? îl întrebă bărbatul.

Aleodor dădu din cap.

– Mergem… numai un pic, aş vrea să mai văd o dată plopii.

Privi prin ferestrele sufrageriei plopii din faţa blocului, acum plini de puf, aşa cum se cădea să fie nişte plopi în mijlocul primăverii.

– Gata, lasă plopii… haidem.

Ieşiră pe palier doar ei doi, Irina rămăsese înăuntru. În dreptul uşii apartamentului său se afla deja o echipă de zidari. Frumos aliniate, în lungul pereţilor, se puteau vedea câteva stive de cărămizi, majoritatea ciobite şi pline de mortar vechi. Fuseseră recuperate, probabil, de la nişte demolări. Muncitorii aşteptau cuminţi un semn, să-şi înceapă munca. În rest, nu mai era nimeni pe palier. Nici măcar bătrânii, cu viermuiala lor eternă.

– Băi, gata cu geamurile? îl întrebă bărbatul pe unul dintre zidari.

– Gata, şefule. Şi cu ţevile e gata. Mai aşteptăm doar *clientul*.

– Auzi, lasă mişţourile că nu e cazul. Poate te bag în fabrică şi pe tine.

Zidarul care vorbise tăcu în vreme ce restul echipei îşi dădea coate şi rânjea.

– Aleodor Comănescu, ai dreptul la o singură cerere rezonabilă. Poţi s-o formulezi acum.

– Nu am nimic de cerut, răspunse Aleodor.

– Perfect. Apartamentul a fost deja modificat. La bucătărie, deasupra chiuvetei, ai două conducte de hrană: pe una vei primi supă la prânz, iar pe cealaltă un terci nutritiv, seara. Apa va curge câte două ore pe zi, iar duminica patru ore din care două vor fi de apă caldă. Curent electric vei avea de la ora şase dimineaţa la ora zece seara. Aerisirea se face natural, prin răsuflătorile de la baie şi de la bucătărie. Gazele de la aragaz ţi-au fost oprite, nu mai ai nevoie de aşa ceva. Poţi să te foloseşti de obiectele din casă în orice mod vrei. Din acest moment tu nu mai exişti pentru nimeni. Pofteşte înăuntru.

Aleodor păşi în apartament. Imediat în urma lui, muncitorii prinseră să zidească uşa de la intrare. Trecu în sufragerie şi aprinse lumina din tavan. Ferestrele îi fuseseră zidite. La bucătărie se holbă cîteva minute la conductele de alimente. Ieşeau din perete, deasupra chiuvetei. Părea logic să fie dispuse acolo. Cam asta a fost tot, se gândi el. Se întinse pe pat, în dormitor. De acum înainte asta îi va fi lumea. Atât cât va mai trăi. O lună, un an, zece ani… Cine putea spune? Mai devreme sau mai târziu va înnebuni. Poate că îşi va da foc, poate că se va spânzura, poate că se va îneca în cadă. Cui îi mai păsa? Nimănui. În mai puţin de o jumătate de ceas, zidarii terminaseră de zidit uşa de la intrare. De acum era izolat de lumea din afară, singur cu lumea din el. Şi îi păru rău că nu

ceruse un top de hârtie şi câteva călimări. Măcar să fi scris ceva. Să refacă textele care îi fuseseră luate. Cotrobăi prin bibliotecă: avea o călimară pe jumătate plină, stiloul plin şi el, vreo două pixuri, mai avea şi două caiete studenţeşti, cu foaie velină şi nescrise. Minunat, îşi spuse. Am să scriu atâta vreme cât mintea îmi este trează. Cineva tot va citi, cândva, lucrurile acestea. Poate că după moartea mea. Vor demola uşa zidită şi ferestrele zidite. Cineva va locui aici, în cele din urmă. Şi va descoperi caietele mele, caietele cele noi, pe care am să le scriu de acum înainte. Asta înseamnă că nu voi muri, nu de tot. Asta înseamnă că pedeapsa lor este… hahaha… o mare prostie. De acum, am să pot să-mi bat joc de ei cum vreau eu, pe haleala lor. Şi pe timpul lor… Hahahaha… ce idioţi. Pentru că eu am tot timpul din lume. Şi, zidit astfel, sunt chiar de neatins. Practic, nemuritor.

Se aşeză la masa din sufragerie. Îşi imagină apartamentul său ca pe o lume închisă. Ca pe o civilizaţie pierdută într-o galaxie rece şi nemiloasă, populată de alte civilizaţii, asemenea lui, dar incapabile să discute între ele din cauza distanţelor uriaşe dintre ele. Distanţe uriaşe sau ziduri, totuna. Deschise unul dintre caiete şi începu să scrie:

> *Numele meu este Aleodor Comănescu şi sunt preşedintele României. Am obţinut această calitate la alegerile din 2010 cu un scor de 62,5%. Onorabil, aş putea spune, pentru o ţară în care lupta politică este atât de aprigă… Misiunea mea secretă este să schimb denumirea ţării în Cumania, numele corect şi pe nedrept uitat al patriei mele.*

Privi o clipă în tavan, ca şi cum ar fi căutat vreo idee în tencuiala care începuse să se scorojească.

> *Pentru aceasta am decis să atrag poporul de partea mea. Primul decret pe care l-am dat a fost să instituie ziua de 240 de ore.*

Pentru că poporul Cumaniei vrea mult timp. Cât mai mult timp. Aşa că, le-am dat timp…

Bărbatul intră în apartamentul de alături abia după ce muncitorii terminaseră de zidit uşa. Irina se schimbase de capot în haine de stradă şi se apucase să spele ceştile de cafea. Bărbatul se apropie tiptil de ea, pe la spate, şi o apucă de ţâţe. Femeia se scutură nervoasă.

– Lasă-mă, n-am chef… Şi mă şi grăbesc.

– Nu mai stai? o întrebă bărbatul.

– Nu. Mă aşteaptă al meu soţ ca pe un măr copt. Doar nu ne-am văzut de două luni.

– Cum doreşti, dădu el din umeri. Vrei să duc eu hârtiile la sediu?

– Chiar te rog. Şi să laşi tu cheile apartamentului de aici la administrator, eu chiar am să plec într-un minut… A, şi te mai rog ceva, înainte să pleci şi să încui… Nu uita caietele alea aici, dă-le naibii foc şi risipeşte cenuşa, că dacă se mai întâmplă ca data trecută ne ia *dreacu'*. Caietul meu l-am luat deja, ca să ştii, îl fac dispărut imediat cum ajung acasă. Ne vedem mâine la sediu, la raport.

Irina se şterse pe mâini cu un prosop de hârtie pe care-l făcu ghem şi-l aruncă pe geam. Apoi plecă fără să mai spună nimic. Bărbatul îşi aprinse o ţigaretă. Se aşeză la masă, în sufragerie, deschise unul dintre caietele lui Aleodor şi prinse să citească. Citea şi fuma, iar scrumul îl dădea într-un cornet făcut dintr-o pagină smulsă la întâmplare din caiet.

CU GAGARIN PE CALEA VICTORIEI

Peste ograda lui Ieronim trecu o umbră mare, tăcută, cu un contur greu de pus în cuvinte. Ieronim urmări cu privirea drumul descris de umbră prin bătătură, băgă de seamă cum găinile căutau să se pitească pe sub stivele de bulumaci înşirate pe lângă gard şi văzu apoi cum, pe lângă faptul că arăta ciudat, umbra mai şi creştea. Prin urmare, s-a gândit Ieronim, ceva mare *cade*.

Gând nu lipsit de temei. Aproape imediat se auzi *de sus* un fâlfâit uşor, ca şi cum o pajură nemaivăzută ar fi găsit de cuviinţă să-şi încerce aripele peste acareturile lui Ieronim. Abia atunci ridică privirea spre cer, curios să vază ce anume poate să arunce o aşa umbră grozavă şi să stârnească un şuier stins şi să aducă o pală de vânt care să-i răsfire lui firele de păr din creştet. Şi ce văzu îl lăsă cu gura căscată.

Era ceva ca o ghiulea, dar o ghiulea nemaipomenit de mare. Comparaţia îi veni în minte firesc, Ieronim fusese ochitor la un regiment de bombarde din Calafat, iar acolo, preţ de şapte ani cât servise la oaste, văzuse ghiulele de toate soiurile şi mărimile: ghiulele din fontă, din piatră, din plumb, ghiulele brizante, ghiulele cu striuri sau ghiulele din lemn întărit cu fier, ghiulele cât pumnul de copil sau ghiulele cât roata unei căruţe, folosite la asediile grele şi care se încărcau pe bombardă cu ajutorul unor scripeţi şi funii trase de boi.

Dar ce vedea acum întrecea orice închipuire. Era o ghiulea mare cât un stat de om, iar de ea erau

legate nişte foale mari, ca un soi de aripe prinse cu sumedenie de aţe subţiri. Aripele acelea susurau prin aer şi ascundeau lumina soarelui şi dădeau acea umbră ciudată, mişcătoare şi crescătoare.

Ghiuleaua mai avea pe suprafaţa ei tot felul de ieşinduri, ca scoabele de fier atârnate, să zicem, de un zid de fântână. Şi undeva, într-o parte de cum stătea Ieronim, ghiuleaua avea un capac mare, cu un robinet îngropat în el.

În vreme ce vedea toate acestea, încremenit şi fără de reacţie, ghiuleaua tot cobora spânzurată de aripele acelea întunecate şi se îndrepta, după toate aparenţele, către pătulul cel vechi în care avea adăpostite nişte căzi de lemn în care strângea borhotul pentru ţuică. Se fărâmă de tot, îşi zise Ieronim şi, ca pentru a-i da dreptate, ghiuleaua izbi pătulul dintr-o parte şi în jos, căpriorii de lemn gemură scurt după care plesniră cu un zgomot aproape muzical. Pătulul se preschimbă într-un vârtej de aşchii de lemn, şindrile, nuiele şi ţăruşi care săreau şi ţopăiau caraghios în toate direcţiile.

În ogradă se stârni pe dată zarvă mare. Câinele din lanţ urla şi trăgea să se libereze, găinile zburătăceau şi ele în toate părţile, sporind şi mai mult confuzia lui Ieronim şi lăsându-şi din pene să plutească graţios prin aer. Vitele din staul nu se lăsară nici ele mai prejos, vacile prinseră să dea mugete pe care un măgar din vecini le acompanie, dar lipsit de orice armonie. Ca o epidemie de ciumă, tărăboiul din bătătura lui Ieronim trecu la gospodăriile din jur, câini care lătrau sau urlau, vite care mugeau, găini cotcodăcind, curcani certându-se cu aerul şi lovind nervoşi pământul cu penele lungi de pe aripe, pisici mieunând sfâşietor, copii chirăind…

O şiţă îl izbi pe Ieronim în frunte. Ca şi cum atât aşteptase, prinse să zbiere către casa aflată undeva în spatele său:

– Vicooo… Ieşi, fă, afară că s-a fărâmat pătulu’!

De parcă Vica ar fi trebuit să ridice pătulul la loc, întocmai cum fusese. Femeia apăru în prag, pe prispă, pe cap având o broboadă şi în mână un cuţit plin de solzi, cuţit cu care curăţa un crap adus de Ieronim de dimineaţă. Fără să spună un cuvânt, se holbă la pătulul rupt, peste care începea să se aştearnă praful. Din cer căzu o pânză peste casă, erau aripele ghiulelei care veneau vălurindu-se peste toată ograda. Câinele reuşi să rupă lanţul şi fugi spre fundul curţii. Vica scăpă cuţitul din mână şi fugi la loc în casă, zbierând ceva ce Ieronim nu putu să înţeleagă. Apoi pânza acoperi jumate din casă cu prispă cu tot. Ţipetele femeii se auzeau ceva mai slab, fie că se băgase sub pat, fie că nu mai avea putere să se tânguiască.

Ieronim ridică privirea către cer, să se asigure că nimic nu mai putea să-i cadă prin ogradă. Proastă soartă am, îşi zise cu năduf şi se îndreptă cu hotărâre spre resturile pătulului. Ghiuleaua se iţea mândră peste maldărul de lemne rupte, doage sărite, unelte fel de fel risipite prin iarbă. O găină i se încurcă printre picioare, Ieronim încercă să-i tragă un şut şi fu cât pe ce să cadă lat peste un snop de nuiele plesnite. Curios era faptul că pe măsură ce se apropia de ghiulea, Ieronim simţea aşa, ca o dogoare plăcută că vine dinspre ea. Abia atunci îi dădu prin minte că poate avea de a face cu o bombă. Câtă vreme fusese el militar la regimentul de bombarde din Calafat, şapte ani, auzise uneori pe ofiţeri vorbind despre arme noi, despre baloane cu adevărat uriaşe, care plutesc şi care pot ridica în văzduh mai mulţi *aeronauţi* şi nişte bombe zdravene pe care aceştia să le zvârle în cap celor de pe pământ. Auzise, dar nu văzuse aşa ceva.

Asta este, îşi zise. O bombă azvârlită de un areonaut. Aeronaut, cum o fi…

– Vicăăă… ieşi dracului afară!

– Nu ieeees! ţipă femeia cu toată vlaga ei de muiere.

Adică ţipă foarte lung, tare şi ascuţit.

Ieronim dădu din mână cu lehamite, răsuci o înjurătură printre dinţi, iarăşi privi spre cer, cu gândul să vază ce balon uriaş putuse căra o asemenea *bombă*. Cerul era pustiu. O zdreanţă de nor către drumul spre târg şi cam atât. Nici măcar o vrabie nu se avânta prin aer. Doar un fluture alb, din acela de varză, se încumetă să zboare nepăsător prin faţa lui Ieronim. Păi, dacă nu e niciun balon pe cer, cum de a ajuns drăcia asta la mine în ogradă, se întrebă el apropiindu-se şi mai mult de ghiulea. Era caldă, nu chiar fierbinte, doar caldă, ca şi cum ar fi stat pe o sobă. Dar ce sobă, îşi mai spuse el după care privi în lungul uliţei. Dobitoacele se potoliseră, doar câinii mai lătrau prosteşte. În rest, totul era ca şi cum nu se întâmplase nimic. Exceptând feţele curioase care se iţeau pe la porţi şi cătau spre ograda lui.

Acuma or să dea buluc la mine în bătătură. O să vie să caşte gura şi să-şi dea cu presupusa. Ia să vezi ce spaimă bag eu în ei, le spun că e o bombă şi că poate să *explodeze* oricând, să le mături scăfârliile lor de ţărani proşti. Doar fusese ochitor în regimentul de bombarde, văzuse destule în cei şapte ani de militărie, citise şi mai multe, ştia el cum să-i ia şi să le bage frica-n oase.

Aşa se gândea Ieronim şi deja începuse să rânjească la ideea de a băga spaima prin vecini. Dar apoi chiar îl săgetă întrebarea: dacă era, totuşi, o bombă?

Nu se poate, îşi spuse liniştindu-se singur. Cine să fie în stare să facă o aşa bombă? Adică atât de mare. Nimeni de pe pământ. Nu era o bombă. Şi nici ghiulea. Nu era nimic din ceea ce el putea să ştie. Dar ce să fie atunci? Întrebarea asta i se tot rotea pe sub ţeastă, stârnind ecouri care mai de care de necrezut.

O bombă nu-i, că e prea mare, începu el să enumere *ipotezele*. De ghiulea nici nu se putea pune problema. Poate fi o maşinărie de vreun

anume soi, îşi spuse şi pe dată se simţi uşurat. *O maşinărie de un anumit fel* putea însemna absolut orice, dar era un bun început pentru investigaţia temeinică pe care avea de gând s-o facă cu privire la straniul *fenomen*. Începu prin eliminare. Nu poate fi maşină de zbor pentru că nu are balon. Aripele acelea care erau legate cu fuioare subţiri de obiect nu aveau cum să fie resturi de balon. Sau aveau? În fond el nu văzuse decât baloanele de observaţie ale regimentului. Despre dirijabile doar auzise şi citise. De la Bucureşti se ridicau în aer baloane care mergeau unde aveau chef aeronauţii. Spre exemplu, la Ploieşti. Sau, dacă aveau treabă, se repezeau şi la Iaşi. Cât oare dura un drum la Iaşi cu aerostatul? Ba nu, stai că nu e bine. Confunda baloanele militare cu dirijabilele. Dirijabilele porneau de la Bucureşti şi se duceau acolo unde le mânau aeronauţii, iar aceste dirijabile aveau nişte coşuri mari în care se puteau aşeza cei doritori să ajungă degrabă în vreun târg al ţării. Da, acum îşi aducea aminte: dirijabilele aveau *nacele* şi nu coşuri. În nacele şedeau confortabil călătorii, beau şerbet şi se holbau la peisajul de jos. Baloanele aveau în schimb coşuri de nuiele, din răchită împletită. Păi, lucrurile căpătau sens. Peste pătulul lui nu căzuse nici o bombă, nici o ghiulea. Era nacela unui dirijabil. Şi ce era cu aripele? Păi, aripele poate că erau menite să împiedice căderea. Precis aşa fusese. Trecuse un dirijabil la mare înălţime, o nacelă se rupsese din funii şi picase cu iuţeală spre pământ. Dar inginerii isteţi care construiseră acea maşină zburătoare o prevăzuseră şi cu aripi care să salveze viaţa călătorului în caz de nenorocire. Şi de ce nu văzuse până acum dirijabile? Păi, nu se preumblase prin multe locuri. În toată viaţa lui fusese de vreo două ori la munte, pe graniţă, o dată la Craiova, iar în rest doar la Calafat. Ce să caute dirijabilele la Calafat sau la Craiova? Ele zburau sus de tot şi legau oraşele mari: Bucureşti, Iaşi, Ploieşti sau Constanţa. Poate

şi alte oraşe de prin alte ţări. Poate că treceau munţii spre Braşov sau spre Cluj, la ungureni… Măi să fie, îşi spuse Ieronim, mândru de judecata sa.

Ca o dovadă în plus, nacela avea şi un geamlâc rotund. Se apropie şi mai mult de sferă. Căldura care izvora din ea se mai dusese. Şi căldura trebuia explicată, dar Ieronim lăsă asta pentru mai târziu. Îşi apropie faţa de ochiul rotund din sticlă. Înăuntru era întuneric deplin, nu putea să vază nimic.

Dacă înăuntru e un om rănit? îşi zise. Poate că are vreun os rupt, vreun picior sucit, vreo coastă înfundată. Păi, să vii de-a dura de la mii de metri *altitudine* nu era tocmai lipsit de primejdie.

Coborî de pe mormanul de lemne care fusese pătulul. La gard poposise un vecin care căsca gura la el.

– Ieronime, ţi s-a dărâmat pătulul, zise acesta.

– Ştiu, îi răspunse Ieronim.

Vecinul îşi văzu de drum, clătinând din cap cu aerul unuia care mai mult de atât nu avea ce spune sau ce face. Ieronim se îndreptă spre casă cu gândul să ia un vătrai cu care să ciocănească în carcasa aceea care părea făcută din fier sau din ceva asemănător, un metal oricum, poate un *aliaj*. Ridică pânza aripei cu intenţia de a se strecura pe sub ea. Zăbovi cu degetele pe suprafaţa acesteia.

Să-mi sară ochii în ţărână dacă asta nu e mătase, gândi el şi asta îl bucură. Păi, mătasea aia care îi acoperea casa putea s-o vândă la târg. Cu banii luaţi pe mătase putea să mai ridice un staul pe care să-l umple cu vite. Mă rog, poate că nu ar fi luat chiar atât de multe parale. Oricum, mai multe decât avea el să agonisească într-un an întreg. Putea, bunăoară, să ridice doar un staul şi să mai sape un puţ, mai mare decât ăla de-l avea acum, înzestrat cu o pompă cu elice şi alături cu un bazin din care să dea apă la vite. Sau în care să se scalde

în zilele fierbinţi de vară. În fine, mătasea aia era tare scumpă.

Se îndreptă spre uşa primei camere, unde bănuia că se refugiase Vica.

– Vică! Unde eşti?

Femeia, cocoţată pe pat, cu spatele lipit de sobă, cu broboada căzută pe o parte, cu mâinile strânse pe piept, îl privea cu ochii plini de groază.

– Ieronime, ce e *aia*?

– De unde vrei să ştiu? îi răspunse el mohorât. Unde e vătraiu'?

Camera era mult mai întunecată ca de obicei, din cauza umbrei pe care o făcea pânza care acoperea casa. Zări vătraiul chiar lângă gura sobei, rezemat de perete. Îl cumpăni în mână şi se întoarse spre Vica.

– Auzi, lasă boceala, pune mâna şi adă o căldare de apă.

Fără să se uite îndărăt, ieşi iarăşi în curte. La poartă se adunaseră câţiva săteni şi se holbau la pătulul dărâmat şi la casa acoperită jumătate cu pânza aceea uriaşă.

– Ieronime! strigă unul dintre ei, ce ţi-a căzut în curte?

– Un căcat, le răspunse el cu jumătate de gură. Apoi adăugă cu voce mai tare: Să nu care cumva să vă dea prin cap să intraţi în bătătură că pun câinele pe voi.

Câinele rupsese lanţul şi fugise cuprins de spaimă. Cine ştie pe unde s-o fi pitit. Câine prost, gândi Ieronim şi se căţără iarăşi pe resturile pătulului, cu vătraiul în mână. Ajuns lângă sferă, o studie din nou, de data asta mai atent. Părea acoperită cu un grund verzui, plesnit şi pârlit pe alocuri. Deasupra oblonului erau nişte litere mari. Ieronim ştia să citească, dar literele acelea nu aveau nicio noimă pentru el. Lovi cu vătraiul în geamul întunecat, apoi ascultă. Nu se auzea nimic dinăuntru. Lovi mai tare, în oblon de data asta. Nimic. Izbi din nou, tare de tot, poate prea tare,

pentru că vătraiul se rupse de la mâner. Ascultă iar, cu urechea lipită de geamul mic. De data asta prinse un zgomot slab, ca şi cum ar fi venit printr-o plapumă groasă. Un scrâşnet care putea însemna orice. Se dădu înapoi, nu speriat, cât mai degrabă atent şi pregătit pentru orice.

Robinetul de la oblon se rotea încet. Asta e, îşi zise, e cineva înăuntru şi vrea să iasă.

– Vicăăă! Adă apa aia odată!

Femeia apăru cu o găleată de tablă, şedea la baza mormanului de lemne şi privea încruntată la Ieronim.

– Nu-i nicio primejdie, îi spuse acesta venind lângă ea. E doar o nacelă de dirijabil, s-o fi prăbuşit din cer şi înăuntru e cineva. Aşa cred… Du-te şi adă şi nişte ştergare curate.

Îi luă găleata din mâini şi o aşeză lângă sferă, apoi se opinti în robinet. Dacă cel dinăuntru era rănit, atunci probabil că avea nevoie de o mână de ajutor. Îşi întoarse privirea către poartă:

– Să meargă unul dintre voi să cheme felceru'!

Niciunul dintre ţăranii strânşi pe lângă gard nu se clinti.

– Cine-l aduce pe felcer, îi dau o ţuică! strigă el, apoi nu se mai gândi la ei, se concentră asupra oblonului şi asupra robinetului care se răsucea al naibii de greu. Robinetul închipuie cumva un fel de zăvor, îşi zise Ieronim. Odată eliberat zăvorul, se poate deschide oblonul. Aşa păreau să meargă lucrurile. Robinetul se mai răsuci un pic, apoi oblonul, sau capacul, se mişcă spre exterior. Ieronim auzi un şuierat scurt. O pală de aer fierbinte şi cam puturos îl izbi peste faţă. S-o fi căcat pe el de frică, presupuse Ieronim despre ocupantul sferei.

Trase de capacul rotund şi destupă complet ieşirea din sferă. Acuma putea vedea interiorul. Nu era cum îşi imaginase el că ar trebui să arate o nacelă de dirijabil. Avea pereţii de un alb murdar, plini cu ceasuri, cu bumbi negri din loc în loc, cu

fâşii de pânză desprinse de pe pereţi. În mijloc era un scaun nemaivăzut, din fier şi pâslă, cu nişte curele late în care se afla pe jumătate prinsă o arătare.

Cum să arate o arătare?

Era ca o momâie de bâlci costumată în ceva ca postavul, doar că era un postav alb sau gri, cu nişte maţe care îi ieşeau din piept şi care spânzurau în părţi, cu un cap cât toate zilele, rotund, şi cu un geam prin care se vedea mutra celui care ocupa nacela. Fireşte, un om ca toţi oamenii, doar că era costumat atât de caraghios. Oare aşa se călătoreşte cu balonul sau cu dirijabilul? Altfel cum, îşi zise Ieronim prinzând arătarea de o mână, cu dorinţa de a o scoate afară. Omul din costumul acela era inert, cu ochii închişi. Se opinti, dar străinul era greu sau se lăsa el greu, cine ştie. Intră pe jumate în sferă, îl apucă din nou pe sub umeri şi reuşi să-l tragă afară. Cu momâia în braţe coborî de pe ruinele pătulului şi o întinse pe iarbă, lângă potecă. Apoi se căţără la loc, luă căldarea şi se întoarse la minunea din iarbă. Cum să îl scoată pe străin din costumul acela ciudat? Avea nişte bumbi, dar nu erau nasturi. Ce naiba să facă? Să toarne nişte apă prin maţele acelea care ieşeau din pieptarul costumului? Doar aşa, de chichi, să vază ce se poate întâmpla? Se ridică în picioare.

– S-a dus, mă, cineva după felcer?

– S-a dus ăla micu' a lu' Bolboacă.

– E, lu' ăla micu' nu-i dau nicio ţuică.

Ca la un semn, sătenii adunaţi la poartă începură să-l tragă de limbă şi să întrebe în devălmăşie.

– Ce e aia, Ieronime?

– Nu ţi-e frică, Ieronime?

– A căzut din cer, Ieronime?

– E om, Ieronime?

– E înger, Ieronime?

– E satana, Ieronime?

Ieronim măsura aproape un stânjen în înălţime şi îi cam domina pe oamenii din sat. Se uită la ei

fără să zică nimic şi, încet, încet se făcu iară linişte.

– E un *aeronaut,* spuse el apoi, cu glas domol.

Dinspre gard se auzi un murmur de uimire şi lumea prinse să şuşotească:

– Adică? Ce e ăla *areonaut*? Ce a zis că e? Din ce ţară vine? Al cui e, maică? Cine? Ce?

– Gata! ridică tonul Ieronim.

Lumea îşi văzu de şuşotit, poate mai reţinut. Dar prinseseră ideea. Fără întrebări, că nu le va spune nimic. Îl ştiau de om căpăţânos care, dacă îşi punea ceva în minte, ieşea precum dorea. Aşa se învăţase câtă vreme fusese ochitor la regimentul de bombarde de la Calafat. Fără întrebări prosteşti, fără discuţii, că vorba lungă e sărăcie, fără ocolişuri, fără ascunzişuri. Era mai bine la oaste, îşi zise Ieronim. Acolo toate erau limpezi şi clare şi numai un prost nu era în stare să se *adapteze*. Ordinul era ordin, ofiţerul cerea ceva, tu ca sergent le ziceai căprarilor ce şi cum, ăia luau oamenii şi împărţeau poruncile. Cine să îndrepte bombarda, cine să umple săculeţele cu pulbere şi cu câtă, cine să puie ghiulelele pe ţevi. Ieronim ochea şi zicea cu glas tare: Foooc! Bombardele bubuiau, ţintele se făceau praf şi toată lumea era fericită. Acolo, la oaste, un căpitan de-l plăcuse pe Ieronim îi spusese să se facă sergent permanent, să stea în armată, că el aşa ochitor nu a mai văzut. Dar Ieronim nu a stat nicio zi peste cei şapte ani pentru că acasă îl aştepta Vica. Ăsta mi-era Ieronim. Om dintr-o bucată, aprig, dar cumpătat şi care nu se dădea îndărăt de la nimic. De aia ţăranii îşi cam luau seama în preajma lui.

La poartă apăru apoi felcerul Matei cu geanta lui de felcer şi şeful de post Grigoraş cu toţi jandarmii postului, adică doi la număr.

– Băi, Ieronime… ce s-a petrecut aici? întrebă şeful de post.

Apoi le dădu ordin jandarmilor să îndepărteze lumea de la gard, ceea ce stârni protestele

sătenilor, după care intră cu felcerul în bătătura lui Ieronim.

– E câinele legat? întrebă felcerul.

– A fugit, îi răspunse Ieronim sec.

Felcerul, om subţire, trăit cândva la oraş, înghiţi în gol. Din răspunsul lui Ieronim se putea înţelege orice. Câinele fugise, dar dacă se întorcea? Pe cine ar fi rupt primul? Pe şeful de post? Pe el? Resemnat, se aplecă asupra siluetei din iarbă.

– Pare a fi om, zise el.

– E om, răspunse Ieronim. Cred că e un călător cu dirijabilul, *nacela* i s-a rupt din chingi şi aşa s-a prăbuşit…

Felcerul şi şeful de post dădură afirmativ din cap, cu toate că unele cuvinte nu le pricepeau.

– Eu am văzut un dirijabil, o dată, începu felcerul, dar Ieronim îl ţintui cu privirea şi acesta tăcu.

– Cum îi dăm jos globul ăla de pe cap? vru să ştie şeful jandarmilor. Sau îi spargem geamul să nu se sufoce?

– Cred că aşa, spuse Ieronim şi umblă la două robinete negre, aflate la stânga şi la dreapta, pe marginea vizorului.

Singurul lucru care se petrecu fu acela că vizorul se ridică peste literele care se aflau desenate pe glob.

– Pare a fi o cască menită să-l apere, îşi dădu cu părerea omul legii şi Ieronim îl susţinu.

– Şi eu cred la fel. Nu putem şti noi ce pericole se ascund prin cer. Uite cum văd eu lucrurile: omul ăsta astfel încotoşmănat cred că are nevoie de ajutor. Poate că o fi şi murit, dar asta o să ne zică dânsul, că de aia e felcer. Dumneata împreună cu jandarmii să-mi ţii oamenii să nu dea năvală în ogradă. Iar eu am să mă gândesc ce e de făcut.

Cu toate că şeful de post era şi el un om dintr-o bucată, îi dădu dreptate lui Ieronim. Ieşi la poartă şi întări poruncile:

– Nimeni să nu se apropie de gard la mai puţin de doi stânjeni, zise el, apoi se luă de un ţăran. Tu, dai fuga la primărie, îl cauţi şi îl aduci aici pe primar şi îi spui că eu am dat dispoziţie ca înainte să vie aici să pregătească porumbei voiajori către căimăcămie şi către judeţ. Ai priceput?

Ţăranul o zbughi ridicând praful, ceilalţi gură-cască se retraseră bombănind pe partea cealaltă a uliţei, jandarmii îşi montară la carabine baionetele. În vremea asta felcerul şi Ieronim se holbau la străin.

– E viu, pe câte îmi dau seama.

– Adu-l în simţiri, îi ceru Ieronim.

Felcerul luă un ştergar din mâna Vicăi, care şedea tăcută în picioare lângă ei, înmuie un colţ în găleata cu apă şi prinse să-l şteargă pe nefericitul aeronaut pe frunte. Spre surpriza tuturor, acesta deschise ochii. Avea ochi albaştri, apoşi, ca şi cum ar fi fost atins de vreo boală.

– *Vadaaa*, ceru el stins.

– Îl cheamă pe vodă, se băgă Vica în seamă.

– Taci, fă, că eşti proastă, o repezi Ieronim, apoi îl întrebă de felcer: Ce dracului spune?

– Vada? Ce să însemne asta?

Ieronim se plesni peste frunte.

– Ştiu ce vrea… După grai ar părea că e muscal şi atunci cred că ar vrea apă!

Ieronim ştia lucrul acesta pentru că învăţase, cât fusese ochitor la regimentul de bombarde din Calafat, limba muscalilor. Pentru că avuseseră un polcovnic muscal, de-aia. Şi un căpitan tot muscal. Rămaşi pe aici de pe vremea revoluţiei lor. Refugiaţi, adică.

– Ia un colţ de ştergar, bagă-l în găleată şi dă-i să soarbă din el.

– Atâta lucru mă pricep şi eu, răspunse felcerul înţepat, dar Ieronim nu-l băgă în seamă.

Străinul îi privea pe rând, fără teamă, doar cu o nedumerire pe chip. Felcerul picură puţină apă pe buzele acestuia.

– *Спасибо, благодарю вас* (mulţumesc, vă mulţumesc)… murmură pe limba lui muscălească.

– Am avut dreptate, murmură Ieronim. Aşa cum am eu de obicei… Zice că ne mulţumeşte.

– Întreabă-l de unde vine, ceru şeful de post revenind în curte şi apropiindu-se de ei.

– *Вы откуда* (de unde sunteţi)? făcu Ieronim spre străin. *Как вас зовут* (cum vă numiţi)?

Şi omul se puse pe turuit. Ieronim asculta, dădea din cap, uneori se încrunta, alteori zâmbea. Şeful de post şi felcerul se tot uitau la cei doi şi unul la altul, nerăbdători să afle ce şi cum, de unde venise omul acela. Vica rămăsese mai într-o parte, gata să se facă de folos dacă Ieronim i-ar fi cerut-o.

– *Так… Внеочередной* (aşa… extraordinar)! rostea Ieronim în răstimpuri.

Apoi străinul tăcu şi încercă să se ridice, ajutat de Ieronim şi de felcer.

– Să-l băgăm în casă, zise Ieronim şi îi făcu semn Vicăi să le ridice pânza aripelor ca să intre ei nestingheriţi în tindă. Să-l întindem în pat… Aşa… Vică, adă o pernă şi un ţol să punem pe omul ăsta… *Пожалуйста, успокоиться* (vă rog să vă liniştiţi)… Gata, mai avem un pic, să-l întindem aici… Cu grijă la maţele alea, că nu ştim la ce i-ar putea fi de folos.

De afară se auzi lumea strânsă la poartă cum prinde să comenteze, un murmur din ce în ce mai puternic.

– De unde zice că vine? În ce limbă vorbea Ieronim? Ce tot bălmăjea omul ăla? Zicea că vine din cer… Ete, din cer, că ştii tu mai bine… Dacă ştii tu, zi în locul meu…

Jandarmii de la poartă îi ţineau pe săteni la distanţă de gard, deşi se vedea, după cum întorceau capetele spre ograda lui Ieronim, că tare s-ar mai fi apropiat şi ei să tragă cu urechea, chit că nu pricepeau nimic din ce se rostise acolo. Acum, cu străinul în casă, parcă nu mai avea nicun rost să facă pasul îndărăt, spre gard, aşa că, în lipsă de

altceva mai bun, începură să împingă lumea cu armele ţinute ca pe nişte prăjini. Iar ţăranii se făceau că se lasă duşi mai departe, dar se întorceau şi îi ocoleau pe jandarmi, aceştia se retrăgeau un pic, iarăşi strângeau armele şi îi împingeau pe săteni… Şi tot aşa, ca într-un joc din care nimeni nu câştiga nimic. Doar că trecea vremea parcă altfel.

În casă, Ieronim reuşi, ajutat şi de omul căzut din cer, să-i scoată casca de pe cap.

– Îl cheamă Iurii Alexeevici Gagarin şi avem o problemă, spuse Ieronim după ce străinul se mai linişti şi se întinse pe pat.

– De unde zicea că vine? întrebă şeful de post.

– Zicea că vine din *Saveţkii Saiuz*.

– Ce-o însemna asta? Ieronime.

– Aia spuneam, că avem o problemă. Nu e de pe aici, dar nici ţara de unde vine nu o ştiu. Că vorbeşte ca un rus sadea, atâta cât mă pricep eu, dar nu vine din Rusia, ci din Uniunea Sovietică. Şi a mai zis ceva ciudat… A zis că… În fine, a zis că a venit din stele, mă rog, din cer. Nu mi-e prea clar pentru că a folosit o mulţime de cuvinte pe care nu le cunosc, sau dacă le cunosc el le dă alt înţeles.

Şi felcerul Matei şi şeful de post Grigore se frecau gânditori pe bărbie, ca şi cum ar fi aşteptat vreo revelaţie să li se strecoare printre degete din ţepii de păr de pe faţă. Decât să zică vreo prostie, mai bine tăceau şi se arătau preocupaţi. Ieronim tăcea şi el, ca şi cum problema, mai departe, nu-l privea deloc. Vica şedea pe pat, alături de numitul Gagarin şi încerca să-i ofere acestuia să bea dintr-un pahar. Din motive doar de el ştiute, Gagarin refuza îndărătnic apa pe care Vica i-o tot oferea degeaba. În final, tot ce reuşi femeia să obţină fu să verse jumătate de pahar prin gulerul larg şi metalic al costumului purtat de oaspete. Gagarin icni o înjurătură pe limba lui rusească.

– Ce naiba facem cu *ăsta*? rosti în cele din urmă şeful de post Grigore. Că e un *caz* dintr-un fel cu

care nu am mai avut de a face… O să anunţ la căimăcămie să hotărască ei. Şi cred că, până atunci, cel mai bine ar fi să-l ţii în casa ta, departe de ochii lumii.

– După cum văd eu, pare a fi întreg, interveni felcerul Matei. Dacă ar avea vreo coastă ruptă, înseamnă că îndură tare bine durerea. Poate că ar trebui să-l despuiem, să-l examinez mai bine…

– Uite ce zic eu, Matei, hotărî Ieronim, tu rămâi cu mine să-l cercetăm mai temeinic pe omul ăsta. Tu, Grigore, du-te fuga la primărie şi dă drumul la porumbei şi dă de veste la căimăcămie. Eu zic să trimiţi şi un om la boier, să dai de ştire să ştie şi boierul… cu toate că nu pe pământul lui s-a petrecut tărăşenia, ci în ograda mea, dar aşa cred că se cade făcut. Spune-le celor de afară că omul e un străin, un aeronaut străin, şi că zarva lor îi face rău. Să plece la casele lor… Vica, tu ia nişte copii din vecini şi dă jos pânza de pe casă şi îndreaptă ce mai e de îndreptat prin ogradă, că e posibil să vie boierul în bătătura mea…

Rapid, fără să ezite, aşa cum îi şade bine unui fost ochitor de bombardă, Ieronim organiză pe toată lumea. Şeful de post plecă şi în câteva minute toată gloata adunată pe uliţă se rări considerabil. Vica chemă doi băieţi sprinteni şi începu să dea jos pânza de mătase.

– Încet, măi, cu grijă, că dacă se sfâşie vă mănâncă de vii Ieronim, dădea ea indicaţii copiilor.

Prin vorbe şi prin gesturi, Gagarin se lăsă ajutat să-şi dea jos costumul. Pe dedesubt purta un soi de izmene, şi acestea albe. Ieronim privi gânditor casca, literele de pe ea, vizorul care se rabata uşor, prin învârtirea robineţilor negri aflaţi la stânga şi la dreapta. La ce oare o fi bună o astfel de cască? Ieronim ştia că la înălţime aerul se rarefia. O simţise pe pielea lui la munte, când făcuse o *aplicaţie* cu bombardele pe graniţă. Atunci când se zvonea că urmau să-i atace pe ungureni. Da, aerul

se rărea pe sus. Aşa că avea nevoie de vizor închis cât mai bine. Şi aerul? Probabil că prin maţele acelea respira aerul strâns într-o butelie. La fel cum făceau patrulele care se scufundau în Dunăre cu clopotele autonome. Îşi luau aer cu dânşii din nişte butelii şi se preumblau pe sub corăbii, ţinându-se agăţaţi cu cângi metalice de nişte odgoane care erau trase pe fundul albiei fluviului, să nu-i măture curentul apei. Aia da aventură şi născocire minunată, se arătase Ieronim impresionat pe când le văzuse prima dată la Calafat. Apoi se arătase uimit când auzise prima dată despre baloane şi dirijabile. Dar după ce văzuse de câteva ori baloanele regimentului plutind alene pe deasupra Dunării, totul i se păruse după aceea firesc. Adică şi baloane şi dirijabile, erau lucruri normale. Minunate, grozave, dar făcute de mâna omului şi de isteţimea inginerilor. Nu erau minuni la care să te închini. La o adică, dacă ar fi avut destule parale, şi el, Ieronim, ar fi putut să se dea cu dirijabilul.

Îl lovi un gând: să vândă pânza aia de mătase şi să plătească un drum cu dirijabilul. Păi, cum l-ar mai fi privit lumea din sat, apoi…

Alungă ideea. Mătasea aia o să însemne încă un staul. Plus că trebuia să ridice pătulul fărâmat. Iar străinul nu putea avea nicio obiecţie sau pretenţie pentru aripa de mătase.

Felcerul Matei se apropie de Ieronim.

– N-are niciun os rupt, nu e lovit la cap, nu suferă de nimic. Din partea mea, este cât se poate de întreg.

Îşi închise cu un pocnet trusa lui de felcer, din piele de viţel, cu cataramă de alamă şi dădu să se aşeze pe un scaun, lângă pat.

– Atunci du-te, nu mai zăbovi, îl povăţui Ieronim.

Felcerul deschise gura să zică ceva, tare ar mai fi rămas pe loc, să afle mai multe despre omul ăla căzut de sus. Cum de ajunsese oare închis în bila

aia? Cât de sus zburase? Ce l-ar mai fi întrebat el, ce l-ar mai fi iscodit dacă ar fi ştiut graiul. Aşa… doar Ieronim pricepea. Şi acuma, fără să ţină cont că prezenţa lui ar fi putut fi necesară, iată, Ieronim îl poftea destul de abrupt afară.

– L-aş mai supraveghea oleacă, încercă el, dar Ieronim i-o reteză scurt:

– Dac-o fi nevoie, trimit după tine. Ai zis doar că e întreg.

Felcerul îşi muşcă buzele de necaz şi plecă fără tragere de inimă. Afară, în bătătură, Vica terminase de dat jos pânza şi se străduia să o împăturească. Zăbovi o clipă lângă femeie, se uită la pânza de mătase, apoi aruncă o privire şi către bila de fier cu care venise străinul. *CCCP* scria cu litere mari deasupra capacului prin care ieşise omul. Oare ce să însemne toate acestea? se întrebă el. Literele acelea fără noimă, un muscal venit din cer, o ghiulea uriaşă legată de o aripă de mătase, toate acestea aveau darul de a-i crea o stare de ameţeală.

Ieşi din curtea lui Ieronim şi se îndreptă glonţ către cârciumă, unde ceru o ţuică. Pe dată fu înconjurat de lume şi, după ce dădu ţuica peste cap, începu să povestească:

– Omul ăla e un aeronaut din Rusia şi zice că a căzut din cer…

Se gândi că nu-i ceruse nimeni să-şi ţină gura. Aşa că mai ceru o ţuică şi începu să vorbească tot mai repede, să înflorească sau să pună de la el acolo unde nu prea ştia ce avea de zis. Iar lumea îl asculta cu gura căscată.

– Zice că a mers la o înălţime grozavă, dincolo de nori, mai sus decât baloanele sau dirijabilele se pot urca şi mai sus decât se înalţă cea mai vitează pasăre şi că de acolo a văzut pământul mic de tot, atât de mic încât nimic nu se putea zări ca lumea, nici căruţele, nici casele, darămite oamenii… Şi din zborul ăsta grozav, aproape de tăriile cerului, ceva, aşa ca o putere, l-a tras în jos şi el s-a prăvălit pe pământ şi ar fi pierit dacă nu avea nişte

aripe minunate cu care să plutească lin până jos. Dar se pare că din zborul lui s-a rătăcit…

Felcerul Matei îşi trase sufletul, mai ceru o ţuică şi oamenii prinseră a-l întreba:

– Da' cum a ajuns aşa sus? Da' cine l-a tras până la marginea cerului? Da' nu cumva cineva l-a dărâmat de acolo de sus? Măi, cred că o putere dumnezeiască l-a prăvălit… Ce vorbeşti, franţ, ce putere dumnezeiască? Eu cred că e o născocire… nici cu bombarda să dai şi nu ajungi la cer, ia să-l întrebi pe Ieronim… Du-te, bă, că eşti prost îngrămădit, dacă ai destulă pulbere dai cu bombarda pân' la cer, am văzut eu o dată cum se face… Da' e adevărat că nu vorbeşte ca noi?

Şi tot aşa… Iar felcerul Matei se simţea în al nouălea cer de bucurie că poate să le dea răspunsuri cu atât mai bogate cu cât paharele de ţuică se înmulţeau în faţa sa.

În vremea asta, şeful de post ajunsese la primărie unde era doar un secretar într-un birou şi mâzgălea ceva într-un terfelog gros.

– Unde-i, bă, primaru'?

– Nuş', dom' şef, că a mai venit unu' mai devreme să întrebe de primar. Era vorba de ieri că merge cu boieru' la vânătoare de prepeliţe, aşa că de dimineaţa a plecat la conac. Că s-or fi dus, că nu s-or fi dus…

– Auzi, lasă asta… dă-mi toc şi hârtie şi pregăteşte porumbei pentru căimăcămie. Apoi te duci la boier Bălcescu şi o să-i spui ce am să te învăţ după ce scriu la căimăcămie…

Şeful de post Grigore se aşează la o mesuţă şi prinse a scrie cu litere ascuţite o…

Notă de informare

Către Domnia Sa Caimacam Rădulea.

Cu adânc respect vă aduc la Ştiinţă că în ograda numitului Ieronim din satul Chitici din comuna Ciulniţa a căzut la amiază un areonaut de neam Rus cu care numitul

Ieronim a întreţinut discuţii în ruseşte. Pe rus îl cheamă Gagarin, e de înălţime potrivită, şaten la păr şi ochi albaştrii, alte semne distinctive nu are. Numitul Gagarin a declarat şi a susţinut că a zburat peste Cer într-o nacelă rotundă şi că a căzut din zbor din pricini pe care nu le cunoaştem încă. A mai declarat şi a susţinut că vine dintr-o Ţară care nu se cunoaşte şi care se numeşte Uniunea Sfaturilor. Ca impresie personală şi proprie, cred că rusul Gagarin este un Spion rus care a venit în Regat cu un Dirijabil de o putere nouă. Nu se cunosc misiunile rusului Gagarin. Nu am început o anchetă. Aştept instrucţiunile Voastre.

Cu adânc respect,
Grigore Pomăraşu,
şef de post al comunei Ciulniţa
din judeţul Vlăsia Mare.

Ieronim se aşezase pe pat, alături de străin.

– Zici că eşti din Rusia, după vorbă.

Faţa lui Gagarin se lumină într-un surâs.

– Da, din Rusia Sovietică… Aş vrea să ştiu, cetăţene, cum de vorbeşti ruseşte atât de bine şi, fireşte, aş vrea să ştiu unde mă aflu.

Acuma, că se despuiase de costumul ăla greoi şi rămăsese doar în izmene, Gagarin părea mai vioi decât fusese afară. Poate că fusese şi ameţit de la ditamai căzătura, cugetă Ieronim.

– Avem vreme să vorbim mai multe, îi spuse rusului. Te afli în România. Şi vorbesc ruseşte că am învăţat cât am fost la oaste.

Apoi se întoarse spre uşa de la prispă.

– Vicăăă… adă, fă, nişte ţuică. Şi taie şi nişte şoric. Ba să aduci şi o brânză… că poate i-o fi omului foame.

Se uită la figura aeronautului. Avea un zâmbet copilăros şi nişte ochi tare albaştri.

– Iurii Alexeevici, începu Ieronim să vorbească. Dumneata ai căzut cu nacela aia peste pătulul meu şi mi l-ai făcut fărâme. Aşa că pânza de mătase o păstrez eu, ca despăgubire.

Gagarin izbucni în râs.

– Cetăţene, nu ştiu cum te numeşti, dar din partea mea poţi să păstrezi tot ce vrei din *navă*. Doar că puterea sovietică s-ar putea să fie împotrivă.

Vica intră tăcută în odaie purtând în braţe o tavă pe care se aflau o sticlă cu ţuică şi două pahare mici, din acelea de se găsesc pe la târgurile de moşi, plus o farfurie plată, cu nişte desene înflorate, farfurie pe care se aflau câteva fâşii de şoric, nişte felii de brânză de oaie şi o pâine de casă rămasă de ieri, dar încă bună de mâncat. Aşeză tavă pe masa îngustă, aflată lângă fereastră şi cam la un metru de patul pe care Gagarin încă şedea. Apoi turnă în pahare şi îi spuse lui Ieronim:

– Mă duc să strâng mai bine mătasea, e aşa de multă că va trebui s-o tai în bucăţi şi să fac baloţi din ea ca să n-o sufle vântul.

Vica se făcu nevăzută, la treburile ei de femeie. Vocea ei se auzea ascuţit prin curte, cum dădea porunci celor două ajutoare. Ieronim ridică un pahar şi îl oferi rusului. Gagarin se ridică de pe pat şi, un pic nesigur, se aşeză lângă Ieronim, la masă. Adulmecă ţuica, gustă din ea, se strâmbă şi dădu paharul peste cap.

– Mai uşor, că te îmbeţi, îi zise Ieronim.

– Cu *asta*? întrebă Gagarin.

Se priviră preţ de câteva clipe în ochi fără să spună nimic. Apoi Ieronim umplu din nou paharele.

– Mie îmi zice Ieronim, îi spuse el rusului.

– Foarte bine, cetăţene Ieronim. Iar pe femeia ta o cheamă Vica, aşa-i?

Ieronim încuviinţă. Gagarin dădea paharele de ţuică peste cap, rupea un colţ de brânză şi un dumicat de pâine, mânca încet, fără grabă, cu ochii

pe pereţii pe care Vica atârnase în decursul vremii tot felul de icoane, iar deasupra ferestrei un ştergar din acela mare, cu modele brodate pe el şi pe care îl cumpărase într-o duminică de la târg, din Calafat. Într-un colţ, aruncat fără de grijă într-o grămadă, zăcea costumul ciudat al rusului. Şi moţ peste grămadă, casca aia rotundă. Părea că tocmai jupuiseră o vietate nemaigândită vreodată de cineva din lumea lor.

– Iurii Alexeevici, începu Ieronim, nu ştiu cine e puterea sovietică, dar pe la noi e un obicei care zice aşa: dacă îi faci omului o pagubă, degrabă cauţi s-o îndrepţi cu ce ai la îndemână. Eu ştiu că dumneata nu ai căzut cu voie pe pătulul meu. Dar paguba e pagubă. Şi cred că mătasea de la aripe o acoperă pe deplin. Cât priveşte nacela sau nava cum îi zici, nu-mi e de trebuinţă decât dacă vreau să fac ţirkus la mine în bătătură. Sau poate coteţ de găini, că are capac şi nu intră vulpea. Şi oricui ai zice pricina, lumea îmi va da mie dreptate, Iurii Alexeevici. Că aşa e obiceiul.

– Cetăţene Ieronim, eu zic să lăsăm disputa asta, mai bine anunţă dumneata autorităţile să contacteze *ambasada sovietică*. Îţi garantez că vei fi despăgubit cu vârf şi îndesat… Zău aşa, eu îţi mulţumesc pentru că m-ai îngrijit, acuma lucrurile trebuie să intre pe făgaşul lor firesc… Unde a plecat miliţianul acela?

– Iurii Alexeevici, foloseşti cuvinte tare ciudate. Ce să fie ambasada sovietică? Ce să fie un miliţian?

– Miliţianul… omul acela în uniformă şi cu pistolet la centură. Măi, oameni buni, unde am nimerit? România e prietenă cu Uniunea Sovietică, nu-i aşa? Cetăţene Ieronim, dacă e vreo glumă, e momentul să-i punem cap. Vreau să mergem la autorităţi imediat!

– Iurii Alexeevici, linişteşte-te. Eu doar spun cum şed lucrurile. Dumneata zici de jandarm, el e miliţianul? Ei, omul deja a plecat să anunţe nişte

autorităţi. O să vină aici boierul şi, probabil, cineva de la căimăcămie. Despre ambasada sovietică nu am ştiinţă, dar boierul sigur are, că e om învăţat şi cu mare ştiinţă de carte.

Gagarin făcu ochii mari. Ca şi cum ceva nu înţelegea. Ieronim se întrebă ce anume nu pricepe. Să fie felul lui de a vorbi de vină? Poate nu zicea corect? E drept, el învăţase ruseşte de la ofiţerii lui doar pentru că avusese nevoie. Şi se descurcase foarte bine. Că amândoi, şi colonelul, şi căpitanul, avuseseră numai cuvinte de laudă pentru el. Atunci? Care să fie izvorul neînţelegerii? Ce nu pricepea Gagarin? Şi ce însemnau unele cuvinte? Sovietic, de exemplu? Adică, se întrebă el, ce ar fi putut să însemne Uniunea Sfaturilor? Cine pe cine sfătuia în ţara aia din care zicea că vine? Poate că nu era în firea lui de la formidabila căzătură. Lasă povestea cu zborul spre stele, asta era o aiureală, era clar că picase dintr-un dirijabil. Cine ştie cum se lovise la cap, acolo sus, prin aer. Aripele se smuciseră cumva, el se dăduse cu capul de pereţii nacelei. Şi de aici toată vorbăraia asta fără sens. Felcerul zisese că rusul e întreg, dar loviturile la cap uneori nu lasă semne pe afară, ci doar minţile le zgâlţâie. Şi uite ce poate ieşi de aici.

Dar dacă, se întrebă Ieronim, rusul devine violent? Dacă sare la el? Gagarin părea mic prin comparaţie, dar se ştie că oamenii loviţi de streche dau dovadă, uneori, de puteri nebănuite. Măcar din vorbe să-l potolească.

– Iurii Alexeevici, eu ce vină am? Dumneata ai căzut din senin peste pătul, eu nu vreau mai mult decât să-mi fie acoperită paguba. Totul e atât de simplu, stai o clipă şi cumpăneşte… Uite, dumitale, dacă ar fi venit cineva din cer şi ţi-ar fi năruit ceva din acareturi, ce ai fi făcut? Sincer, ia spune-mi, ce ai fi făcut dacă eu picam peste coteţul dumitale de găini şi-l făceam praf? Vezi? Taci… aşa este, ai fi încercat să-ţi acoperi paguba: mi-ai fi cerut parale sau dacă nu aveam parale cădeam la o

înţelegere. Fie să-ţi muncesc, fie să-ţi dau ceva la schimb. Ei, eu vreau mătasea aceea…

– Ducă-se la dracu' de *paraşută*! Nu pricepi, cetăţene, cine sunt eu? Şi că trebuie să anunţi degrabă ambasada sovietică? Probabil că mă caută jumătate din Europă acum, cu *elicoptere*, cu *avioane*, cu *maşini*… Şi eu stau în casa unui ţăran şi stau bine… la taifas! Măi, Ieronime, haidem să ne venim în fire amândoi şi să facem ce trebuie. Să mergem mai întâi la miliţia satului… De acolo dăm un telefon şi gata. Dumneata ţii paraşuta şi eu plec şi toată lumea e fericită. Ce zici?

Fu rândul lui Ieronim să-l privească pe rus cu gura căscată. Mic, dar aprig, îşi zise Ieronim. Dar, ca să judece drept şi să ducă până la capăt comparaţia cu situaţia rusului, cum ar fi fost dacă el ar fi căzut din cer peste vreo ogradă din Rusia? Nu ar fi făcut, în cele din urmă, tărăboi ca să fie dus, din post în post, până la vreo localitate mai acătării din ţara aceea? Şi nu ar fi trimis apoi mesaje cu porumbeii voiajori către autorităţile imperiale? Poate şi către vreo gazetă din capitala lor. Cum ar fi fost să apară mutra lui Ieronim gravată pe prima pagină la gazetă şi dedesubt, cu litere mari, negre şi umede, un titlu să anunţe: „Un român a picat din cer peste şopronul lui Iura Alexeevici Gagarin. Românul Ieronim susţine că totul a fost un accident – citiţi mai multe în *Gazeta Moskovei*"… Eh, Ieronime, nu mai visa. Deocamdată trebuie să-l descurci pe Gagarin. Linişteşte-l cumva…

– Fie, Iurii Alexeevici. Nu vreau să crezi că îţi sunt potrivnic. Uite cum vom face… Aşteptăm să apară jandarmul Grigore sau boierul, mergem la primărie sau la conac, şi de acolo trimitem porumbei voiajori unde îţi pofteşte inima. Ce zici?

– Mulţumesc, cetăţene. Dar nu aveţi măcar un *telefon*? Atât de înapoiată să fie România?

– Haidem să nu mai vorbim despre asta, o vom rezolva imediat, fie la primărie sau la conac. Uite,

mai bem o ţuică şi dumneata îmi zici despre cum e să zbori cu nacela aia. Să ştii că eu sunt ochitor la bombarde şi pot pricepe destule. Răbdare să ai să povesteşti… Mai aduc şi nişte brânză, să meargă ţuica…

Dar, pe când îl îmbia pe Gagarin să şadă potolit, o oarecare zarvă se auzea de pe uliţă. Ieronim desluşi în zgomotele învălmăşite de afară ropote de copite. Era semn că fie venea boierul cu suita lui, fie trimisese doar arnăuţii cu vreo poruncă. Cu atât mai bine, pe undeva. Să-l ia boierul pe rusnac şi să se spele cu el pe cap.

Ieronim ieşi în tindă. Vica trudea mai departe la mătasea aceea, o tăiase în fâşii late cât un stat de om şi se chinuia să o aranjeze în baloţi. Dar mătasea aluneca mereu şi se lăsa greu prinsă în legături sau în suluri. În capătul uliţei se ridicase un nor de praf şi din el ieşi un călăreţ solitar care se înţepeni în dreptul porţii. După însemne era căpetenia arnăuţilor de la conac.

– Ce mai faci, măi, Ieronime? Ţi s-a fărâmat pătulul…

– Bine fac, măi, Hogea, că doar mi s-a fărâmat pătulul.

Arnăutul Hogea căta cu priviri curioase spre sfera de fier cocoţată pe resturile de lemn. Apoi, răsucind cu îndemânare calul din dârlogi, se holbă la baloţii de mătase care se înşirau prin bătătură şi pe care găinile încercau să se caţere dând din aripi.

– Şi câtă mătase ai, măi, Ieronime…

– Am, răspunse Ieronim fără chef. Acuma zi ce vrei. Te-a trimis boierul?

– Credeai că am venit de dragul tău?

– Mi-a stat inima-n loc la gândul ăsta.

Arnăutul rânji arnăuţeşte, adică aşa, subţire, pe sub mustaţa-i groasă.

– Boierul te vrea la conac împreună cu străinul de-l ai oaspete.

– E cu rugăminte sau cu poruncă?

Hogea îi arătă apoi lui Ieronim sabia de-o ţinea atârnată de şa.

– E cu rugăminte. Altfel, ce crezi, veneam doar cu *asta*?

– Atunci, du-te şi spune-i boierului că mai pe după-amiază o să venim la dânsul.

Arnăutul nu se dădu din loc, doar se răsucea pe loc în dansul calului. Fie animalul era furios, fie călăreţul se juca pe nevăzute cu pintenii, poate aşa ca să impună respect sau doar că avea el însuşi draci. Că nu-l suferea pe Ieronim, asta era ştiut şi era pricină veche. Cauza era învăluită în ceaţă, unii ziceau că e de la muierea lui Ieronim, alţii că era de pe vremea când amândoi fuseseră la regimentul de bombarde de la Calafat. O pricină veche şi de care poate că nici cei doi nu mai aveau desluşire. Să rămână atunci aşa, nedezlegată şi să ne vedem de poveste mai departe.

– Nu e bine aşa, îi răspunse Hogea rânjind la el. Boierul vă vrea acuma. A şi trimis o teleguţă după voi… Ei, ca să vezi, uite că tocmai ce a ajuns caleaşca, pentru domniile voastre…

Era o şaretă cu un vizitiu negru ca tuciul care şedea pe capră, un ţigan din slobozie, probabil unul dintre puţinii care preferaseră să rămână pe loc după marea dezrobire care urmase revoluţiei româneşti. Ţiganul întoarse şareta şi o manevră cu iscusinţă astfel încât să se lipească de gardul lui Ieronim, dar totodată şi el să vadă cât mai bine ce e prin ograda acestuia. Era fascinat, desigur, de ghiuleaua imensă care se odihnea în vârful resturilor pătulului. Era la fel de fascinat şi de sulurile de mătase, dar cine n-ar fi fost?

– Vică, ia bagă iarmarocul ăsta în beci, zise Ieronim aplecându-se peste parapetul tindei. Fă-le dreacu’ ghem şi azvârle-le în beci, pune lacăt la gârlici şi vezi-ţi de ale tale… Eu plec cu rusnacul la boier… Să laşi câinele slobod…

Îşi aduse aminte că nu mai avea câine. Unde naiba fugise? Câine prost, las’ că apare el când l-o

lovi foamea. Acuma nu era să spună în gura mare că nu mai avea câine. Mai bine să ştie lumea că încă mai are câine în curte.

– Atunci aşteptaţi amândoi acolo, lângă poartă, mă duc să-l aranjez pe *musafir*. Apoi mergem cu toţii la boier.

Hogea nu zise nimic. Doar tot întorcea calul şi îl făcea să dea cu copita în colbul uliţei şi în iarba de pe marginea şanţului care se întindea în lungul gardului. Ţiganul nici atât nu zise ceva. El era doar o unealtă a boierului. Dacă îi zicea acesta: ţigane, du-te şi adă-mi o perlă cât oul de bibilică, ţiganul pleca şi se întorcea cu două perle: una cât oul de bibilică pentru boier şi una cât oul de raţă pentru el. Aşa mergeau lucrurile pe vremea aceea.

Ieronim se băgă la loc în odaie. Gagarin stătea în picioare, lângă masă. Dintr-o ochire băgă de seamă că rusnacul terminase ce mai rămăsese în sticla de ţuică. Cu atât mai bine, îşi zise Ieronim. Asta o să-l înmoaie, o să-i dezlege limba. Pentru că, mai mult ca sigur, boierul o să vrea să-l descoasă. O să pună întrebări meşteşugite, cu întorsături de înţeles. Că nu era prost deloc. Făcuse şcoli peste şcoli la Paris, la Atena, la Berlin şi cine mai ştie pe unde. Auzise Ieronim că boierul trecuse şi oceanul, în Columbia de Nord, la quakerii egalitarieni. Ziceau unii că de acolo venise cu tot felul de idei ciudate. Cert e că boierul era unul dintre acei oameni care la fiecare două-trei fraze rosteau cuvinte preţioase şi rare, de genul: progres, electrificare, socialism. Şi care vorbea mereu bâţâind dintr-o mână. Mai ales atunci când avea interes prin sate şi căuta voturi de la ţărani.

Da, boierul nu era prost, Ieronim ştia asta. Chiar dacă folosea cuvinte rare. Electrificare, de exemplu. Păi, niciun ţăran din regat nu ştia ce e aia electrificare. Boierul zicea la adunările electorale sau la serbările câmpeneşti că electrificarea le va lumina casele. Ţăranii îşi dădeau coate şi râdeau pe înfundate că nu-şi permiteau să-l ia chiar de tot

în bâză pe boier. Se găsea câte unul mai hâtru care se încontra: păi, avem lampe cu gaz, boerule. Care ai zis, mă, asta? se făcea boierul că se înfurie. Dar întrebarea asta parcă îi dădea apă la moară. Păi, electricitatea vă dă lumină ca ziua, prostovanilor… Şi asta în fiecare noapte. Da' noi dormim noaptea, boerule, că a doua zi mergem în luncă, la porumb. Sau ne înghesuim mândrele noaptea şi nu ne trebă lumină… Şi tot aşa. Boierul le dădea exemple *revoluţionare*, ţăranii nu-l credeau, dar îl găseau de treabă şi îl votau la următoarele alegeri pentru divane.

Hotărât lucru, isteţ era boierul. Ştia să întrebe, ştia să înghesuie din cuvinte atunci când ceva nu-i convenea. Ştia să cadă în picioare sau să se ridice iute dacă ar fi fost prins într-o încleştare incomodă. De aceea Ieronim nu ar fi avut chef să se încontreze. Ar fi putut să spună că i se rupe. Rusnacul picase în ograda sa, nu pe pământul boierului. Mătasea era de drept a lui, nu a boierului. Dar nu ar fi fost un lucru frumos să se ia în gură cu acesta. Că o să-i dea un balot sau două… asta era altă poveste. O să-i dea că aşa vrea el, nu că ar fi obligat de vreo lege. Fiecare ţăran îi dădea câte ceva boierului. Fiecare dădea ceva pentru că ştia că şi boierul le oferea lor lucruri pe care altfel nu le-ar fi văzut în veci. Şcoala. Dispensarul. Jandarmii erau plătiţi şi de boier, nu numai de obşte. Venea căimăcămia şi cerea zece flăcăi la oaste. Boierul zicea că dă dezlegare la cinci. Atunci cinci plecau la oaste, cinci se întorceau. Cerea căimăcămia o zeciuială, boierul dădea un sfert sau amâna birul până aveau oamenii pătulele pline. Că mi-e drag de voi, prostănacii mei, le zicea boierul. Câtă vreme Vodă e rupt în coate, voi o s-o duceţi bine. Şi o duceau bine, ţăranii.

De aia Ieronim nu vedea motiv de supărare la chemarea boierului. Mai ales că arnăutul îi spusese că e cu rugăminte şi nu cu poruncă.

– Nu mai bem acuma nimic, mergem la boier, îi spuse lui Gagarin.

Rusul îl privi nedumerit.

– Nu ştiam să mai fie boieri în România. Mă întreb ce revoluţie aţi făcut voi aici şi ce putere populară aţi instaurat.

– Păi, am făcut revoluţie, am dat drumul la ţigani, îi zise Ieronim.

Gagarin dădu din mână a lehamite.

– Nu e problema mea ce se întâmplă în România. Să mergem la boier atunci. Crezi că are vreun telefon?

– Dacă e vreun lucru pe lumea asta despre care să se ştie, la conac ai să afli. Şi despre telefon şi despre orice vrei, Iurii Alexeevici. Ne urcăm frumos în teleguţă şi mergem un sfert de ceas până la conac. Boierul e un om cumsecade.

Ieronim îl cercetă pe rus. Nu era nimic în neregulă, arăta bine, totuşi era mai curat decât s-ar fi aşteptat, curat, nu mirosea neplăcut sau cel puţin el nu-şi dădea seama. Luă o velinţă dintr-o ladă şi împachetă în ea casca de la costumul lui Gagarin, cu gândul s-o arate boierului ca dovadă sau ca sprijin în favoarea lui dacă ar pluti cumva vreo îndoială asupra spuselor sale.

– Să mergem.

Trecură prin bătătură pe sub privirile uimite ale celor doi băieţi care o ajutau pe Vica la strânsul mătăsii. Şi arnăutul Hogea se holba, aproape necuviincios, la Gagarin. Ce să ceri de la un arnăut? se gândi Ieronim. Şi ţiganul căscase ochii, la fel de lipsit de bună creştere. Se urcară în şaretă, ţiganul pocni din bici, apoi plescăi cu limba şi calul se puse în mişcare într-un trap lin.

Gagarin ar fi vrut să-l întrebe pe Ieronim dacă aveau cumva şi maşini pe acolo. Se abţinu. Probabil că aveau. Cât de înapoiată ar fi fost România, ceva tot trebuie să fi învăţat de la Uniunea Sovietică. Să fi învăţat, dacă nu chiar să fi primit multe lucruri folositoare în cadrul imensului

şi dezinteresatului ajutor frăţesc al Uniunii Sovietice pentru toate popoarele lumii, eliberate sau încă neeliberate. Cu siguranţă că în România existau de acum şi camioane care alergau încărcate cu fier-beton, ciment sau grâne pe şosele asfaltate şi îngrijite. Existau uzine în care strungari iscusiţi realizau adevărate bijuterii din oţel. Existau topitorii care fabricau tone de fontă. Existau hidrocentrale care produceau curent şi linii de înaltă tensiune care străbăteau cutezătoare munţii până spre cele mai umile localităţi, ascultând de îndemnul leninist care afirma că socialismul plus electrificarea dă în mod automat şi obligatoriu comunismul. Românii aveau cooperative agricole, în care obţineau recolte-record, vite frumoase şi productive, fabrici de salam şi de pâine. Românii îşi construiau viitorul ajutaţi de puterea sovietelor.

Dar, îşi zise Gagarin, cu toată bunăvoinţa sovietică, era totuşi nevoie de timp pentru a ridica un popor din mizeria istoriei către lumina propriului destin. La urma urmei, îşi mai spuse el, poate că nu era chiar aşa o tragedie că picase aici şi nu în stepele kazahe, aşa cum se planificase. Şi acolo ar fi fost la fel, întâmpinat de ţărani, probabil mai isteţi decât ăştia în mijlocul cărora se afla acum. Mai isteţi, dar tot ţărani încă nerupţi de tot din alveola vremurilor în care dormiseră timp de veacuri aşteptându-şi eliberarea. Ce destin, se gândi Gagarin mai departe. Să merg liber printre stele, eliberat chiar şi de greutatea cărnii, eliberat aproape subversiv din chingile materiei şi de acolo, dintre stele, să ajung într-o lume încă primitivă, care abia îşi deschide ochii asupra propriei conştiinţe. Deşi Ieronim numai conştiinţă nu părea să aibă. Pe el îl interesa doar mătasea. Să-şi repare pătulul. Cum poţi să ai astfel de gânduri când în curte îţi vine din senin primul om care a ajuns în spaţiul cosmic? Primul om care a deschis poarta către stele iată că îţi trece pragul şi tu te gândeşti cum să-ţi repari pătulul, neştiutor că

trenul istoriei nu opreşte de două ori în aceeaşi haltă. Şi nu îţi vine pe uliţă, ridicând în urmă colbul terestru, ci îţi vine încă purtând pe el praful din cosmos. Aproape că poate să simtă ieşind din combinezonul lui radiaţiile spaţiului, aroma stelelor, mireasma vidului.

Ce fel de om să fii şi să nu ţii cont de toate acestea? Pe el îl aştepta acasă o Moscovă întreagă, aranjată şi gătită de sărbătoare, cu flori la ferestre, cu panglici colorate întinse pe străzi, cu reporteri agili care l-ar fi nemurit cu bliţurile lor, cu oameni de vază din partid care l-ar fi întâmpinat cu discursuri, cu mulţimi în delir pe trotuare aplaudându-l, cu primul secretar decorându-l în faţa aparatelor de filmat din toată lumea. O sărbătoare planetară aştepta momentul ca el, Gagarin, să apară în mijlocul ei ca să se poată desfăşura la adevărata-i putere, potrivită pentru un astfel de om şi de eveniment unic, pururi unic. Şi niciodată uitat. Efigia lui, a lui Gagarin, va dăinui chiar şi peste milenii, va dăinui atâta vreme cât oamenii vor exista, adică veşnic. Şi dacă, totuşi, prin absurd, specia umană va fi nevoită să facă loc altcuiva sau pur şi simplu să iasă din scenă, chiar şi atunci, ultimul om va pieri rostindu-i numele…

În loc de toate acestea avea parte de un drum cu şareta prin pulberea unui sat uitat de lume, uitat de timp. Poate ca un *memento mori*, îşi zise Gagarin. La urma urmei, fiinţa mea nu contează. Numele meu, în schimb, este tot ceea ce contează. Numele şi faptele. Carnea, sângele, oasele, toate acestea sunt doar suportul vremelnic al unor fapte măreţe. Când voi fi mort, atomii şi moleculele mele vor trece în pământ. Vor trece în seva unui pom. Vor ajunge în fructele zemoase ale unei livezi îngrijite de pionieri voioşi. Un copil mă va gusta şi va simţi atunci chemarea stelelor. Şi va zbura de mii de ori mai iute decât mine, de mii de ori mai departe decât am reuşit eu să ajung. Dar eu voi fi acolo, cu el. Vom fi amândoi în pustia de stele, ducând

împreună torţa unei lumi mai bune, risipind negreala universului…

Ieronim îl privea pe Gagarin dintr-o parte, legănându-se din pricina hârtoapelor drumului.

– La ce te gândeşti, Iurii Alexeevici?

Gagarin zâmbi.

– Mă gândesc la ale mele, cetăţene Ieronim. Cum am fost printre stele şi cum am căzut în curtea dumitale.

– O să vorbeşti cu boierul despre toate acestea. Să ştii că este un om citit, un om învăţat şi cu idei interesante, poate cam năstruşnice, şi, din pricina asta, nu tocmai înţelese de lumea din jur.

– Sunt convins de acest lucru, cetăţene. O să stau de vorbă şi cu boierul vostru, dar mai mult decât orice îmi doresc să dau un telefon, să discut cu o autoritate, cu cineva care să raporteze la un centru, în fine, *undeva*, că Iurii Alexeevici Gagarin se află într-un sat din România. Înţelege, omule, mă aşteaptă jumătate de planetă să mă vadă la televizor, iar eu nu fac altceva decât să rătăcesc prin satul ăsta pierdut în timp. Nu mi-o lua în nume de rău, îţi sunt recunoscător pentru tot ce ai făcut pentru mine, ţuica şi pâinea dumitale mi-au plăcut, dar am şi alte treburi de făcut. Vreau să mă întorc printre ai mei. Atât.

– Toate la vremea lor, Iurii Alexeevici, îi răspunse Ieronim. Băi, Gogule, se adresă apoi vizitiului, dă-i bice, că oaspetele nostru se grăbeşte.

Se întoarse către Gagarin.

– Ajungem imediat, Iurii Alexeevici. Câteva minute doar… Până atunci aş vrea să mă lămureşti şi pe mine despre unele lucruri. Că şi eu mi-s din fire curios şi prind iute, ţi-am spus că am fost ochitor la bombarde, în Calafat…

Gagarin dădu din cap, poate a încuviinţare, poate doar din pricina hârtoapelor din drum.

– Lămureşte-mă şi pe mine ce vrei să spui când zici că ai zburat printre stele. Asta o dată. Apoi aş

vrea să ştiu ce înseamnă să dai telefon, ce înseamnă televizor, ce înseamnă puterea sfaturilor, dar şi uniunea sfaturilor… Că sunt tare nedumerit.

Gagarin cumpăni răspunsul câteva clipe. România chiar părea extrem de înapoiată. Sau poate doar satul acela, cine ştie. Oare chiar era posibil să existe cineva care să nu fi auzit de Gagarin şi de zborul său temerar? Sau care să nu fi auzit de Uniunea Sovietică? Satul în care nimerise era ilustrarea deplină a ipotezei că, iată, mai existau oameni care nu ştiau. Putea exista şi o explicaţie. România era republică populară, aşa ştia. Dar era doar de puţină vreme în rândul ţărilor progresiste. Abia de paisprezece ani. Era sigur că românii făcuseră progrese însemnate, dar la fel de sigur era şi faptul ca unele zone izolate, încă neelectrificate, încă necooperativizate, să nu aibă decât sporadic acces la lumea mare, să nu aibă habar de prefacerile tumultuoase pe care le trăia în acele vremuri planeta întreagă. El, de-ar fi fost vreun plugar de prin bazinul Volgăi, ar fi avut oare habar că în Africa, de exemplu, tocmai ce a avut loc o revoluţie şi a mai apărut un stat democratic pe harta lumii? Probabil că nu. La fel şi Ieronim. Fără curent electric nu putea asculta la radio, iar despre televizor nici că se putea vorbi în acele condiţii. Oameni care trăiesc de pe o zi pe alta, fără să aibă niciun contact cu binefacerile progresului. Orbi şi la fel de fericiţi precum o cârtiţă. Greu de scos din pământul lor reavăn şi întunecat ca să le arăţi că deasupra există un soare. Oare ar fi reuşit o cârtiţă să supravieţuiască deasupra pământului?

– Am plecat acum trei ore din Baikonur. Am zburat cu nava *Vostok* timp de o oră peste întregul pământ. Am văzut întreaga Rusie, întreaga Uniune… am trecut apoi peste Pacific, am traversat America de Nord, am văzut Africa şi iarăşi am zburat peste Uniune…

– Adică vrei să spui că preţ de câteva ceasuri ai zburat peste capetele noastre la o înălţime atât de mare încât să vezi un continent întreg? Nu ştiu ce înţelegi dumneata prin America sau prin Uniune, dar ştiu că Africa e imensă… Iurii Alexeevici, cu tot respectul, cred că mintea dumitale s-a şubrezit în cădere… Nu există mijloc prin care să te urci atât de sus. Poate că nu am văzut eu un dirijabil cum arată, dar am citit destul ca să ştiu că abia se pot trece munţii cu asemenea maşinării.

Gagarin prinse a râde de-a binelea.

– Adică dumneata, cetăţene Ieronim, creză că am zburat cu un dirijabil?

– Păi, cu ce altceva, Iurii Alexeevici?

– Cu nava *Vostok 1*, fireşte! Vai, vai, râdea Gagarin cu lacrimi, mult mai e de lucru aici la voi…

Ieronim se foi stânjenit pe băncuţa pe care şedea, destul de aproape de rusul care râdea în hohote.

– Spui lucruri ciudate, Iurii Alexeevici. În loc să explici, mai rău adânceşti misterele. Ce e America? Baikonur am înţeles că e un oraş din Rusia sau din Uniunea Sfaturilor. Şi asta pot pricepe, că la voi Rusia se numeşte Uniunea Sfaturilor, de ce nu? Dar de mecanisme care să urce atât de sus… De ţări sau de continente pe care să le cheme America… Să fiu iertat, nu am auzit.

– O să-i cerem boierului o hartă şi am să te lămuresc. Sper că are vreo hartă, aşa-i?

– Sunt sigur că are.

Ieronim tare l-ar mai fi descusut el pe rusnac, dar se abţinu. Până la urmă, ce să-l mai întrebe? Că el dacă una zicea, apoi rusul numai bazaconii spunea. America, *nava orientului*, aiureli peste aiureli.

Se mai zgâlţâiră o vreme în teleguţă, fără să-şi vorbească. Apoi drumul făcu un ocol, trecură de un snop de sălcii şi Gagarin putu să vadă un gard înalt din piatră care se întindea şi se pierdea, şi în stânga

şi în dreapta, într-un lăstăriş sălbatic. Judecând după muşchiul ruginiu de pe pietre, părea un gard vechi, era acoperit cu olane, dar din loc în loc acestea lipseau. Gardul, mai degrabă zidul, avea din loc în loc barbacane înguste, iar Gagarin ar fi putut jura că în spatele lor cineva şedea şi îi privea. Poarta către care se îndreptau era masivă, înaltă, alcătuită din bulumaci de lemn întăriţi cu drugi de fier. Cineva de dincolo de porţi dăduse vestea apropierii lor. Auzi câteva strigăte, poate ordine, oricum nu înţelegea nimic din ce se vorbea în jurul său. Poarta lunecă spre dreapta şi spre stânga să le facă loc să intre. Pătrunseră în curte şi teleguţa se opri în dreptul intrării în conac. În fapt, o casă mai mare, destul de îngrijită, cu o rampă care cobora spre un beci înalt şi cu intrarea boltită. Cu un foişor în stânga şi cu grajdurile pe dreapta. Conacul nu avea etaj, dar clădirea în sine părea înaltă, cine ar fi dorit să intre ar fi trebuit să urce câteva trepte spre o esplanadă largă, protejată de o marchiză şi de un parapet din piatră. Acolo, pe esplanadă, îi aştepta boierul. Despre care Ieronim nici măcar nu zisese cum îl cheamă.

Coborâră din teleguţă şi, fără vreo ceremonie, urcară treptele spre esplanadă.

– Bună ziua domniei tale, se adresă Ieronim boierului înclinându-se adânc spre amuzamentul lui Gagarin, chit că nu pricepea nimic, ci doar bănuia ce se rosteşte.

– Fiţi bineveniţi, răspunse boierul, apoi bătu din palme şi o slugă apăru ca din pământ. Condu-i pe dumnealor în salonul de oaspeţi…

Şedeau pe divane, în jurul unei mese rotunde şi încăpătoare. Masa avea în centru o tavă suficient de largă şi care se putea roti liber în ambele sensuri, iar pe tavă se aflau cele trebuincioase unei conversaţii amicale, între oameni care, fie că se cunosc au ba, se simt bine împreună. Tava aceea era şi o invitaţie ca fiecare să se servească slobod, cu ce pofteşte: şerbet, dulceaţă, bragă, limonadă,

cafea, era pe tavă chiar şi un clondir cu o ţuică galbenă, veche de cinci ani, era şi un vas cu baza largă, un *decanteur* îi lămurise boierul, un vas în care unduia misterios şi aromat un vin roşu, vin adus de o slugă pricepută, care răspundea la numele de Vasile, şi care părea să se afle peste tot şi oricând era nevoie. Pe nişte farfuriuţe delicate, din porţelan sau dintr-o faianţă fină, Gagarin nu-şi dădea seama, şedeau la îndemână biscuiţi săraţi şi cu chimen, batoane mici de caşcaval, seminţe prăjite şi descojite de bostan şi de floarea-soarelui. Pe scurt, boierul Bălcescu se dovedea a fi o gazdă deosebit de primitoare şi de atentă.

– Ieronim, spuse boierul după ce îşi turnă un strop de cafea într-o ceşcuţă parcă luată dintr-un joc pentru pitici. Pofteşte-l pe oaspetele nostru să încerce din ţuica noastră.

– Iurii Alexeevici, boierul Bălcescu te roagă să guşti din ţuica de la conac. Eu îţi garantez că este mult mai bună decât ţuica băută la mine.

Şi, ca pentru a-i arăta că are dreptate, Ieronim îşi turnă sieşi un păhărel, îl duse la nas, adulmecă preţ de câteva clipe cu nările holbate, apoi îl sorbi scurt. Plimbă ţuica prin toate cotloanele gurii, lăsă alcoolul să-l ardă la gingii după care înghiţi. Culese apoi din farfurioară câteva seminţe de bostan şi începu să roadă la ele.

– Ieronime, îl dojeni boierul zâmbind, bea cât crezi, dar să nu mi te îmbeţi, poate că e nevoie de dumneata mai târziu. Şi acum, şi mai târziu…

Gagarin bău şi el din ţuică, dar altfel decât Ieronim, o dădu peste cap cu un gest scurt, apoi luă un biscuit cu chimen pe care îl mestecă atent.

– Bună este, e drept, spuse el către Ieronim, apoi se întoarse cu faţa la boier. *Благодарю вас, сэр…*

– Ce zice? întrebă boierul.

– Vă mulţumeşte că e bună ţuica.

Boierul Bălcescu zâmbi.

– Acum, pentru că suntem deja prieteni şi pentru că beutura ne-a încălzit, să începem să desluşim

toate iţele acestei poveşti, hmmm, interesante şi minunate, deopotrivă… Oaspetele nostru zice că a venit din stele?

Ieronim dădu afirmativ din cap. Îl rugă pe Gagarin să povestească încă o dată tot ce se întâmplase, în detaliu, în detaliu cât mai fin. Gagarin vorbea, Ieronim traducea. Din vreme în vreme, boierul îl oprea din povestit şi punea câte o întrebare. Spre exemplu, la un moment dat dori să ştie mai precis ce este şi unde este Uniunea Sovietică. În acel moment lui Gagarin i se făcu rău. Sau poate că-l cuprinsese doar o ameţeală. Cert este că pălise foarte tare. Aici discuţia se poticnise un pic. Cum de era posibil să nu ştie cineva ce este şi unde este Uniunea Sovietică? întrebase Gagarin vizibil iritat. Apoi boierul îl domolise. Şi, cu răbdare, cu întrebări meşteşugite şi prin comentarii abil construite, îl conduse pe Gagarin către un adevăr imposibil de acceptat pentru el: nu exista nicăieri pe întregul pământ o ţară numită Uniunea Sovietică. Exista un Imperiu Rus aproximativ pe locul unde Gagarin susţinea că s-ar fi aflat acea Uniune. Da, Imperiul avea capitala la Sankt Petersburg. Fireşte că exista un oraş numit Moscova, era un oraş mare şi splendid despre care boierul auzise multe lucruri frumoase, dar nu fusese niciodată acolo.

Sluga Vasile apăru cu un ţilindru din piele, lunguieţ şi cu capac, şi-l înmână boierului.

– Uite, scumpe Iurii Alexeevici, spuse domol boierul, aici am harta întregii Europe şi a întregii lumi. Să privim împreună care sunt imperiile, regatele şi provinciile din vecinătate… Uite, aici e România, uite şi Bucureştiul care e capitala. Peste munţii Carpaţi se află principatul transilvan. Mai la nord Ucraina. Uite şi Imperiul Rus, la est. În sud e Bulgaria şi sub ea se află imediat Republica Turcă. În vest Austro-Ungaria, Italia, uite Franţa şi Spania şi mai la nord Germania şi regatele scandinave. Nu avem niciunde o Uniunea a Sovietelor. Nici în

Europa, nici peste ocean în Columbia de Nord sau de Sud, nici în Africa şi nici în Asia.

Ieronim traducea, iar Gagarin privea fără nicio expresie harta. Apoi dădu din cap.

– Nu este adevărat, vă bateţi joc de mine! Vreau să dau un telefon! Vreau să vorbesc cu o autoritate!

– Până apare cineva de la căimăcămie, boierul este cea mai mare autoritate din ţinut, îl lămuri Ieronim.

Gagarin îşi mai turnă o ţuică, şi încă una.

– Vreau să dau un telefon!

– Poate ne lămureşti ce anume este *un telefon* şi cum se poate da şi cui, îl rugă boierul după ce Ieronim îi traduse dorinţa rusului.

Şi tot aşa, cu întrebări, cu cerinţe ciudate, cu explicaţii, cu blândeţe, cu ţuici peste ţuici, Gagarin se potoli de tot.

– Nu se poate aşa ceva. Pe mine mă aşteaptă o Moscovă cuprinsă de bucurie şi de triumf ca să sărbătorim primul meu zbor în spaţiu, iar eu trebuie să zac într-un loc plin de nebuni… Asta este, sunteţi nebuni, am nimerit într-un ospiciu, altfel nu pot să-mi explic… Ce să explic, nimic nu se poate explica. Vreau acasă…

– Scumpe Iurii Alexeevici… Uite ce cred eu, spuse boierul după ce Gagarin se mai potolise. Eu cred că domnia ta spune adevărul. Din ce mi-a povestit Ieronim despre nacela cu care ai zburat şi văzând ciudata cască de la costumul dumitale am tras nişte concluzii. Eu cred că vii dintr-un loc numit Uniunea Sovietică. Eu cred că o Moscovă întreagă te aşteaptă să sărbătoriţi întoarcerea dumitale din stele. Numai că… Nu aici. Iurii Alexeevici, dumneata nu vii din stele, nu vii *doar* din stele… dumneata vii şi din altă lume. Eu unul asta cred pentru că nu îmi pari deloc nebun.

Spunând acestea şi odată traduse de Ieronim, în odaie se lăsă o linişte grea. Preţ de un minut nimeni nu mai deschise gura. Ieronim şi-ar fi făcut de lucru cu clondirul de ţuică, dar îi era ruşine de

dojana boierului, aşa că înghiţi în sec. Boierul Bălcescu îşi mai puse în ceaşcă un pic de cafea. Sluga Vasile strânse harta, o făcu sul şi o vârî la loc în ţilindrul din piele şi închise capacul cu un pocnet care muri în draperiile grele înşirate pe toţi pereţii.

– Nu este adevărat, murmură în cele din urmă Gagarin. Nu poate fi adevărat. Nu are cum să fie adevărat. Totul este fie o minciună, fie o nebunie.

– Atunci spune dumneata care este adevărul, îl pofti boierul după ce i se traduse. Spune dumneata un adevăr convenabil, astfel încât să excludem defintiv varianta… minciunii sau a nebuniei. Pentru că, scumpe Iurii Alexeevici, în lumea noastră nimeni nu zboară printre stele. Lumea zboară cel mult cu un dirijabil, de ici până colo, dintr-un oraş în altul. Un dirijabil se înalţă cât îi permit legile firii. Dar dincolo de cer nimeni nu a ajuns. Şi, te asigur Iurii Alexeevici, nu puţini au fost cei care au încercat să se înalţe către ceruri. Dar toţi au eşuat, s-au zdrobit de pământ. Dragul meu Iurii Alexeevici, eu vreau să te cred. Şi nu pot să te cred altfel decât dacă accept faptul că dumneata nu eşti din lumea noastră. Uite, iubite Iurii Alexeevici, trebuie să fii de acord cu mine că adevărul, oricare ar fi el, este unic şi indivizibil. Prin urmare, nu putem să avem amândoi simultan dreptate. Decât dacă primim posibilitatea ca să existe două lumi diferite: într-una dumneata spui adevărul, în alta eu spun adevărul. Şi, cumva, dumneata eşti acum oaspetele lumii noastre. Nu ştiu cum ai ajuns aici, nu ştiu prin ce minune, fie ea izvorâtă din legi încă neştiute ale naturii, fie din voinţa Dumnezeului care guvernează toate lumile posibile, dar cumva aşa s-a petrecut…

Astfel vorbea boierul Bălcescu rusului Gagarin, iar Ieronim, dacă nu ar fi trebuit să tălmăcească toate acestea ar fi rămas cu gura căscată de cât de frumoase, aiuritoare, dar şi limpezi îi erau explicaţiile. Se minuna Ieronim auzind că rusul,

cine ştie cum, venise nu numai din cer, dar şi din altă lume. Ca şi cum lumile ar fi fost nişte perdele străvezii, plutind liber printr-un *cosmos* nesfârşit şi atingându-se în răstimpuri, iar din atingerea lor întâmplătoare oamenii treceau de colo-colo, fără rost, fără noimă.

Sigur că lumea este de fapt una singură, îşi spunea Ieronim. Una singură, stabilă, accesibilă şi mereu supusă. Celelalte lumi puteau fi doar păreri. Erau doar păreri. Închipuiri bune de pus în discuţii fistichii, de oameni cu prea multă şcoală şi cu prea mult timp de omorât. Că boierul era un astfel de om Ieronim ştia de multă vreme, fie chiar din fugarele discuţii dintre ei, fie din spusele altora. Dar ce zicea acum dumnealui boierul chiar întrecea orice închipuire. Oare cine să fie mai nebun din acea cameră? Gagarin care cerea să facă lucruri nemaivăzute, cum ar fi *să dea un telefon*, sau boierul care zicea că rusul venise de pe alt tărâm? Că el, Ieronim era întreg la minte, nu avea nicio îndoială. Dar dacă, îşi zise cuprins de o oarecare îndoială, dacă rusul e cel întreg la cap şi ei doi, boierul şi Ieronim, sunt, de fapt, nebuni într-un ospiciu? Chiar aşa, îşi zise Ieronim într-o pauză, când cei doi tăcură, cum poţi să ştii dacă te-a muşcat nebunia? Un nebun se crede sănătos, nu-i aşa? Văzuse în decursul vremii destui dilii vorbind firesc şi perfect natural cu aerul şi se amuzase pe seama lor. Dacă, de fapt, şi boierul, şi el erau nişte smintiţi care vorbeau cu năluci şi vedeau numai lucruri închipuite? Poate că puterea sovietică exista, iar el era, de fapt, prins în această putere, la cheremul ei, dar total ţicnit, în vreun sanatoriu, şi alţi oameni, pricepuţi nevoie mare, se căzneau să-l aducă în firea lui? Poate că Gagarin nu era un aeronaut picat din cer, poate că Gagarin era vreun medic de la balamuc, un medic isteţ, care reuşise să străbată graniţa dintre lumea nebuniei lui şi lumea reală, cu gândul de a-i vindeca? Pe el şi pe boier, fireşte. Dar dacă şi boierul era o iluzie iscată

din fierbinţeala creierului său? Totul era un vis. Sminteala este un vis. Toate lumile posibile sunt lumi atinse de nebunie, toate sunt vise.

Realitatea tremură un pic, draperiile care acopereau pereţii păliră, deveniră subţiri ca un fum, la fel şi pereţii, divanul pe care şedea se subţie şi el, Gagarin şi boierul păreau făcuţi din sticlă. Prin toate acestea, oriunde îşi arunca privirea, Ieronim vedea stele plutind într-un hău nemărginit. Stele, peste alte stele, roiuri de stele care se învârtejeau lent, roiuri de roiuri, care se depărtau şi se aranjau în fuioare palide din lumină, ca şi cum lumea ar fi fost făcută din aburi şi din negreală. Şi din cădere, pentru că Ieronim nu se simţea ancorat sau legat de nimic, prin urmare cădea sau plutea, totuna, de nicăieri spre alt nicăieri.

– Ţi-am spus să nu te lăcomeşti la ţuică, Ieronime, îl certă iarăşi boierul. Dacă ţi-e rău, ieşi în tindă şi trage aer curat în piept.

– Să mă ierte domnia ta, dar nu-s ameţit de la ţuică. Nu-s ameţit deloc.

– Te-am văzut cum închizi ochii, Ieronime, în vreme ce eu am nevoie de dumneata să-i spui oaspetelui nostru că nu are de ce să se teamă sau să se neliniştească. Va fi tratat cu toată grija aici la conac, până va veni cineva de la căimăcămie. Spune-i asta, rogu-te.

– Iurii Alexeevici, boierul te consideră oaspetele său şi vrea să te asigure că vei fi tratat cu toată atenţia.

Gagarin avea un tremur nestăpânit, abia vizibil. Poate de nervi, poate de teamă, îşi spuse Ieronim. El ar fi fost la fel de speriat sau de enervat. Dacă Gagarin l-ar fi întrebat, una-două, unde naiba era Regatul României? Unde, Ieronime, unde să fie acest regat? România este o republică populară, în ţara numită România poporul s-a eliberat de tirania exploatatorilor, a alungat burghezia şi moşierimea, iar acum, ţărani şi muncitori, umăr la umăr,

construiesc o lume mândră cum nu s-a mai văzut sub soare. Uită-te pe hartă, Ieronime, uite Republica Populară Română, formată din cele trei mari provincii istorice, Transilvania, Muntenia şi Moldova, uite la sud Bulgaria populară, uite Iugoslavia socialistă, uite şi Ungaria populară şi în rest, protectoare, Uniunea Sovietică la nord şi la răsărit. Nu este loc pentru regatul din care zici că ai venit cu un dirijabil, Ieronime. Nu există un asemenea regat care nici măcar rege nu are, ci un caimacam. Nu există niciun boier Bălcescu. Lumea reală, Ieronime, este asta în care ne aflăm amândoi şi nu în basmele tale. Există oraşul Calafat, nu târgul Calafat. România are şosele asfaltate şi nu poteci pline de praf. România are şi telefonie, nu porumbei voiajori. Pe şosele aleargă numeroase camioane pline cu mărfuri, iar oamenii muncii vorbesc la telefon. Asta este realitatea veşnică, eternă şi unică, Ieronime! Puterea sovietică. Plus *electrificare*. Visul de aur al omenirii, comunismul. O casă la bloc, un telefon şi un *televizor* pentru fiecare. Eu te poftesc, Ieronime, să ne spui mai bine cum şi de ce te-ai *paraşutat* în Uniunea Sovietică şi ce doreşti de la noi.

Păi, dacă i-ar fi spus Gagarin toate acestea, amândoi fiind într-o odaie cu pereţii din beton, goi şi fără macaturi pe ei, cu o ferestruică zăbrelită, cu un *bec* spânzurat din tavan şi din care tâşnea o lumină galbenă, prăfoasă, el, Ieronim nu ar fi tremurat? De teamă, de nervi şi din o mie de alte motive. Fireşte că ar fi dârdâit, cât se credea el de călit şi de om trecut prin multe, ca ochitor la regimentul de bombarde din Calafat.

– Nu visa, Ieronime, interveni iarăşi boierul. Zău aşa, îl văd tare nefericit pe oaspetele nostru. Spune-i că poate face orice pofteşte câtă vreme va fi la conac, să nu mai fie aşa de abătut.

Sluga Vasile intră în odaie şi o pală de aer răcoros se strecură înăuntru. Se apropia înserarea,

îşi zise Ieronim. Vica rămăsese singură cu dobitoacele. Se descurcă ea, fireşte.

– Uite ce am aflat, zise boierul citind bileţelul adus de slugă. Zice aşa…

Cinstite Bălcescule,

Am aflat de Oaspetele Domniei Tale, un Rus denumit de el singur Iurii Alexeevici Gagarin şi care susţine că vine dintr-o Ţară care nu există. Noi ne manifestăm dorinţa de a cunoaşte îndeaproape pe straniul şi neaşteptatul Oaspete precum şi dorinţa de a vorbi direct cu dânsul, fără intermediari sau alte urechi nenecesare.

De aceea, cinstite Bălcescule, am dat poruncă Logofătului Stroici să purceadă degrabă spre conacul Domniei Tale, însoţit de tălmaciul nostru personal de limba Rusă şi înzestrat cu toate cele pentru a-l pofti şi aduce pe oaspete la Căimăcămie, în Bucureşti.

Se înţelege că Domnia Ta vei fi oaspetele nostru alături de musafirul Rus. Te rog şi te poftesc, aşadar, să îndepărtezi neîntârziat orice ureche din preajma Rusului Gagarin, mai puţin tălmaciul Domniei Tale dacă îţi este necesar. În cazul în care nu este posibil aşa ceva, te rog şi te poftesc să nu se discute cu acesta nimica din ce ar putea periclita buna relaţie dintre Imperiul Rus şi Regatul României.

Al dumitale sincer prieten,
Caimacam domnesc,
Petru Vladimirescu
Bucureşti, Calea Victoriei 49– 53

– Te rog să-i traduci, spuse apoi boierul. Să-i traduci şi să-i spui că este invitat la Palatul Regal. Şi că i se va îndeplini dorinţa, va putea vorbi cu *autoritatea* noastră. Dar să ştie că, de fapt şi de drept, el este mai întâi oaspetele tău, apoi al meu şi

abia la coadă va fi oaspetele căimăcămiei. Şi că, în cele din urmă, poate alege la cine va sta mai departe: la palat, la conac sau în ograda ta. Te rog să-i spui toate acestea şi să-i mai spui că mâine dimineaţă va ajunge logofătul aici şi spre amiază vom pleca spre Bucureşti. El, însoţit de noi doi. Şi vom sta acolo, probabil, câteva zile. Spune-i toate acestea… Apoi scuză-te şi roagă-l să şadă liniştit aici, singur cu mine, în vreme ce dumneata, Ieronime, vei merge acasă să-ţi iei rămas-bun de la muiere şi să-ţi aduci într-o desagă nişte ţoale curate ca să nu ne fie ruşine în faţa caimacamului domnesc… Spune-i toate acestea şi fugi degrabă, fireşte cu şareta mea.

Ieronim traduse atent şi rar. Gagarin dădu din cap. Nu părea abătut, deşi o anumită umezeală a ochilor te-ar fi dus cu gândul la aşa ceva. Apoi se ridică de pe divan şi ieşi în curtea conacului. Şareta aştepta la scară, cu vizitiul cocoţat pe capră.

– Ca vântul să zbori, ţigane, spuse Ieronim aşezându-se confortabil între velinţele de pe băncuţă.

Şi zbură ţiganul, chiuind şi pocnind din bici. Ia te uită, îşi zise Ieronim, ce bine îmi şade în şareta boierului. Aproape că îi părea rău că se cam întunericise şi nu putea să-l vază satul cât de fălos era. Să vezi ce gură o să caşte Vica după ce o afla că plec la Bucureşti, se gândi Ieronim şi-l prinse un râs. Păi, toate acestea făceau mai mult decât mătasea aceea. Se întrebă ce fapte bune făcuse de-l răsplătea Dumnezeu atât de bine. Unde la început fusese amărât că i se fărâmase pătulul, acuma era mai voios ca niciodată, mai voios ca în ziua în care se însurase cu Vica. Dacă rusnacul va alege să şadă la Palatul Regal, el tot va avea parte de nişte lucruri la care nici măcar nu ar fi visat. Dar dacă va alege să şadă la conac… Ei bine, ăsta era cel mai bun lucru. Pentru că ar fi fost nevoie de Ieronim acolo. L-ar fi luat boierul cu simbrie să-i fie tălmaci. Până ar fi învăţat rusul să vorbească

româneşte. Tot ar fi câştigat nişte parale. Iar dacă ar fi ales să şadă la el în ogradă, la fel de bine. L-ar fi pus la treabă, ar fi muncit amândoi, cot la cot, şi ar fi făcut multe lucruri de ispravă. Şi, cândva, Gagarin avea să-şi găsească vreo mândruţă din sat. Iar el, Ieronim, i-ar fi născut, firește. Şi l-ar fi tratat pe rusnac la fel ca pe un frate.

Dar dacă rusul ar fi dorit să plece? Unde să plece? În lumea lui, unde în altă parte? În Rusia lui sau în Uniunea Sovietică, totuna. Păi… dacă ar fi plecat, cine ştie cum, el, Ieronim, ar fi rămas cu amintirea că l-a cunoscut pe Iurii Alexeevici Gagarin, singurul om care a zburat vreodată printre stele. Un om extraordinar, de neuitat. Ar fi avut ce povesti mulţi ani de acum înainte.

– Şi cum era Gagarin, Ieronime?

– Deh, era un om grozav, care a zburat spre stele… Era un om bun la suflet, ne-am împăcat atât de bine… îmi pare rău că a plecat, dar l-am înţeles, îl mistuia dorul de ai lui, de casa lui, de Uniunea Sovietică… Grozav om. Sunt mândru că l-am cunoscut şi că am stat de vorbă cu el la aceeaşi masă şi am împărţit aceiaşi dumicaţi.

– Şi de unde zicea că vine, Ieronime?

– Ehei, el zicea că vine dintr-o ţară grozavă, dintr-un loc de care nimeni nu a auzit, dintr-o lume ciudată, dar atât de frumoasă, cu şosele şi cu maşini, cu telefon şi televizor în fiecare ogradă, cu oraşe mari şi bogate.

– Şi pe unde a zburat el, Ieronime?

– Oho, printre stele a zburat, dincolo de cer, acolo unde noaptea este pretutindeni şi Luna aproape că se sărută cu Soarele. Uimitor e cerul văzut de dincolo, cu toate stelele, Soarele şi Luna într-o devălmăşie fermecată.

Iar dacă totuşi ar fi rămas printre ei, după ce ar fi murit, şi el, şi Ieronim, şi boierul Bălcescu, şi caimacamul domnesc şi toţi cei care ar fi auzit vreodată de Gagarin din legende sau din balade, după ce toţi s-ar fi săvârşit, atunci undeva, într-un

sat din lunca Dunării ar fi existat un cimitir, cu un mormânt mereu îngrijit şi cu o cruce pe care cineva ar fi scris:

Aici odihneşte Iurii Alexeevici Gagarin,
Erou al Uniunii Sovietice, călător din stele
Bun prieten al lui Ieronim.

Gândindu-se aşa, legănat de hârtoapele drumului, Ieronim prinse să îngâne un cântecel. Poate chiar prima baladă despre Gagarin.

AEVUM AETERNUM

1

Întrebarea era următoarea: să aleagă o soluţie clasică, pe tuburi, sau să treacă pe tranzistoare? Fiecare metodă avea avantajele şi dezavantajele ei. Puterea de amplificare a unui circuit cu tuburi depăşea orice variantă echivalentă cu tranzistoare. Dar şi zgomotul parazit era pe măsură. În schimb, tranzistoarele permiteau o detecţie fină a semnalului, dar amplificarea ar fi fost relativ redusă. Mai avea şi varianta unei scheme hibride, cu detecţie şi preamplificare pe tranzistoare şi cu amplificare finală pe tuburi. Apoi era de rezolvat şi problema antenei. Avea deja trei antene pe bloc, ar fi urmat să mai vină cu încă una şi asta putea să dea naştere la unele întrebări. Spre exemplu, administratorului de bloc.

Ilarion se aplecă şi scoase de sub pat un vraf de reviste. *Tehnium* şi celebra *Radio* plus câteva numere vechi din *Radioamatorul*. Rătăcite printre ele, două sau trei exemplare din *Ştiinţă şi Tehnică*. Pe acestea din urmă le aruncă la loc, sub pat.

În numărul 4 din 1958 al revistei *Radioamatorul* era un articol despre antenele de televiziune. Un articol foarte bun, apreciase Ilarion în urmă cu câţiva ani, atunci când îşi construise prima antenă cu amplificator destinată să recepţioneze televiziunea bulgară. Luase etajul de preamplificare dintr-un *Tehnium*, amplificatorul final din *Radio* (ruşii erau tari, aveau o varietate uluitoare de scheme), cuplajul între etaje îl proiectase şi îl realizase singur, antena o calculase pe baza relaţiilor şi diagramelor din *Radioamatorul*. Şi, spre bucuria lui, în seara când

făcuse prima probă, prinsese imaginile unei staţii bulgăreşti. Imagini şterse, fără contrast, cu mult zgomot. Dar fusese tare mândru de realizarea sa. În timp, îşi rafinase metodele de lucru, recalibrase etajele, îmbunătăţise schemele pe care lucra, astfel încât următoarele amplificatoare pentru bulgari pe care le construise ofereau, pe ecranul televizorului, o imagine de cristal.

Ilarion voia mai mult.

Ilarion visa să prindă staţii de televiziune depărtate. Cât mai depărtate. Auzise că unii reuşiseră să recepţioneze posturi TV din Grecia sau chiar din Turcia. Pe sârbi îi prinsese şi el, cu o imagine decentă, chiar foarte bună având în vedere că se afla în Bucureşti. Avea prieteni în Craiova cărora le construise amplificatoare pentru sârbi şi care prindeau Belgradul, Zagrebul şi Sarajevo aproape la fel de bine cum recepţionau staţiile româneşti.

– Eşti dat dreacu', Ilarioane, îi spusese cândva unul căruia îi vânduse un amplificator pentru bulgari. Dacă ai vrea, ai putea să-i prinzi şi pe americani, pe Lună.

Ar fi vrut el, dar americanii se căraseră de mult timp de pe Lună şi nu se mai întorseseră niciodată. Poate că aventura lor fusese prea scumpă, poate că nu aveau ce face pe acolo, poate că praful lunar şi pietroaiele aduse de ei nu aveau nici o semnificaţie pentru savanţi. Ca să se distreze, la câţiva ani după aventura selenară a americanilor, încercase să construiască un emiţător de pulsuri radio cu care să trimită un fascicol concentrat de unde spre Lună şi, apoi, să recepţioneze reflexia semnalului. Aşa, de chichi. Doar încercase, pentru că fusese oprit din lucru de responsabilul Radioclubului, care îi făcuse un scandal de pomină, „cum de-şi permite să irosească resursele clubului într-o construcţie neautorizată?". „Haide, nea Panaite, ce pălăria mea am făcut? Dădeam şi eu câteva bipuri pe Lună că

eram curios să văd dacă s-a depărtat de noi sau s-a apropiat“.

Lipsit de umor, responsabilul nu se oprise doar la a-l apostrofa, îl turnase la Partid, ăia îl frecaseră preţ de vreo două săptămâni în şedinţe, cu blablauri politice şi cretinisme cât casa. Că de ce voia să facă aşa ceva? Ce urmărea el de fapt? Chiar nu-şi dădea seama cât de riscantă era acţiunea lui? Ce voia să semnalizeze şi cui? Şi tot aşa, se ambalau şi îi puneau în cârcă te miri ce intenţii subversive. După care se plictisiseră. Dar tocmai când se bucura că scăpase doar cu atât, intervenise Securitatea, care reluase tot circul de la Partid, dar într-un mod ceva mai subtil. Abia atunci se speriase. Aproape că ajunsese să creadă că era posibil ca pe Lună cineva să pândească bipurile lui şi din ele să extragă valoarea producţiei de fontă a României pe cap de locuitor, precum şi alte minunate şi adânci secrete de stat.

În final, scăpase doar cu suspendarea, pe durată nedeterminată, a autorizaţiei de emisie. Lucru care, de altfel, l-a enervat teribil. Pierduse astfel dreptul să participe la Campionatul Naţional pe Unde Scurte, unde avea toate şansele să câştige cupa din acel an. Avea un emiţător excelent, unul construit din bucăţi, din aparatele date la casat de Radioclub. Avea o dexteritate ieşită din comun la emisie şi o ureche fină, care îi permitea să recepţioneze chiar şi la viteze mari. „Nea Panaite, anul ăsta o să câştigăm un ştoi“, i-a spus responsabilului, după ce tot circul se încheiase. Numai că, spre enervarea lui, Radioclubul lor chiar câştigase apoi Cupa României pe Unde Scurte. Şi la emiţători, şi la receptori.

Nu s-a mai întors la Radioclub. Îi confiscaseră emiţătorul. Se cam muiase după coliziunea cu Securitatea. Continuase, totuşi, să facă amplificatoare de antenă. Avea clienţi destui, oricine din Republică era amator să prindă un post bulgăresc şi să caşte ochii la programele lor, chit

că habar nu avea de limbă. Dar la ce-ţi trebuia să ştii bulgăreşte când te uitai la un meci din CCE sau la un film erotic? Vindea antenele şi amplificatoarele pe sub mână, fără să-l preocupe gândul că ar fi putut fi supravegheat. Piesele le cumpăra de la bişniţarii de pe Academiei: socluri, tuburi, tranzistoare, textolit placat cu cupru pentru circuite, tole de transformator, fludor şi ce mai avea nevoie. Rezistenţele şi condesatoarele le lua din comerţul socialist de stat, iar bobinele şi le făcea singur. Pusese, fără să fie conştient de asta, bazele unei mici industrii.

Răsfoi revistele. Le ştia aproape pe de rost. În numărul cutare din *Tehnium* avea schema unui etaj de preamplificare, în altul avea proiectul unei antene direcţionale de mare câştig. În altă revistă se explica amănunţit mecanismul propagării semnalelor de televiziune. Mici secrete pe care le ştia aproape în detaliu. În revistele alea găseai aproape orice. *Aş putea să-mi fac o staţie TV, dacă aş vrea*, îşi spuse vârând revistele la loc sub pat.

Se ridică în picioare şi se îndreptă spre fereastra care dădea spre parc. Locuia la ultimul etaj al blocului. Fider mai mic la antenă, atenuare mai mică, avantaj pentru el. Parcul era pustiu, doar un elev în uniformă de şcoală se hâţâna pe un leagăn. Se revăzu pe sine, în anii de şcoală, atunci când fugea de la ore şi se ducea la Casa Pionierului, la Clubul de Electronică. Acolo învăţase, la zece ani, legea fundamentală a electricităţii. *Rupei*. *R* egal cu *u* pe *i*. Toate decurgeau de aici. Un curent electric, generat de un câmp electric, aleargă prin fire, străbate contactele, străpunge joncţiunile, driblează grilele. Dar, mai presus de toate, pentru cei pricepuţi, un curent electric se lasă modelat şi încărcat cu semnale. Cu orice fel de semnale.

Mai târziu, în facultate, aflase că întreaga lume este o simfonie de semnale. Razele de soare, unde electromagnetice pure, se lovesc de trupul unei femei, se lasă modulate de gesturile ei după care,

reflectate, îi izbesc lui retina, transmiţându-i semnale. Încruntătura sau privirea piezişă a şefului, un alt semnal. Senzaţia de foame este suma micilor impulsuri electrice generate în creier de senzorii risipiţi prin corpul său. Pentru Ilarion totul se reducea, în cele din urmă, la dansul electronilor, oriunde se găseau aceştia, în sârme, în electroliţi, în structuri moleculare. Iar electronii dansau, uneori, aşa cum le dicta el.

Cu gândurile astea ieşi din casă şi se urcă într-un troleibuz aglomerat care îl lăsă, după o staţie, la Universitate. Bişniţarii de piese electronice erau la post, sub coloanele de pe strada Academiei: îi salută şi intră în vorbă cu ei, aşa cum se cade să se întâmple între oamenii de afaceri onorabili, care se cunosc de multă vreme. La urma urmei, şi el era tot un soi de bişniţar, chiar dacă unul ceva mai sofisticat.

– Hai noroc.

– Hai noroc, Ilarioane.

Făcură cerc în jurul lui cu grija cu care negustorii atenţi dovedesc atenţie faţă de clienţii de vază.

– Am nişte TEC-MOS-uri de la RFT, îl îmbie unul dintre ei.

– Am două perechi de 2N, spuse altul.

– De la IPRS?

– IPRS, dar marfă bună, aşa cum ştii bine.

– Nu-mi trebuie, deocamdată. Am nevoie de două ECL 82 şi de un ECH 81.

– Îţi pot oferi un 12S3S, îi răspunse unul dintre negustori.

– Păi, n-am ce face cu el.

– Îl las ieftin pentru tine, îi găseşti tu un rost.

Bişniţarii ştiau cu ce se ocupă şi de aceea îl tratau ca pe un coleg, făcându-i uneori rabat, oferindu-i marfă de calitate şi chiar piese rarisime, cum ar fi fost 6A10, celebra heptodă convertoare de frecvenţă.

Apăru un cetăţean care ceru un PL 500, pentoda cea de toate zilele a românilor.

– N-am PL 500, dar îţi pot oferi un PL 504 nemţesc. E acelaşi lucru, la aceiaşi bani. Şi e nou-nouţă.

Omul plăti şi plecă fericit, cu tubul în cutia originală. Încă un român mulţumit, care se va uita la televizor, diseară.

– De unde ai tu un PL 504 nou-nouţ? îl întrebă Ilarion pe negustor.

– Am şi eu relaţiile mele, îi răspunse evaziv acesta.

– Şi relaţiile tale nu ar putea să facă rost de două *eceleuri* şi de un *ecehaş*? Ce mai ai prin geantă?

După câteva minute, Ilarion plecă. Cumpărase 12S3S-ul cu gândul că o triodă VHF poate prinde bine oricând la casa omului. Şi mai cumpărase şi o diodă 2D1S plus o heptodă 6A8. Porni pe jos spre casă spunându-şi că era un bun început. Ar fi putut să meargă pe un amplificator realizat numai cu tuburi ruseşti, renumite pentru fiabilitatea lor. Numai că ar fi ieşit o sculă cam scumpă şi pe care oricum nu avea de gând s-o vândă. Merita investiţia? Ar fi ajuns celebru şi atât. Să recepţionezi o staţie de televiziune din Atena sau de la Istanbul era un lucru despre care s-ar fi vorbit multă vreme. Poate prea multă vreme. Şi în locuri nepotrivite. Mai bine să nu spun nimic la nimeni, se gândi Ilarion pe când intra în Cişmigiu. Am să fac amplificatorul doar pentru mine şi am să mă bucur singur de isprava mea, îşi zise. Ca un colecţionar care tocmai a devalizat un muzeu şi se holbează la exponatele rare şi preţioase, într-o singurătate desăvârşită. Doar el şi gândurile sale. Fără celebritate, fără recunoaştere, fără admiraţia şi invidia celorlalţi confraţi. Asta să fie tot? Un record ţinut în secret se mai poate numi record? Nu avea certitudinea că ar fi fost singurul în situaţia asta. Viermele îndoielii îşi făcu loc prin

ţesătura gândurilor sale. Era posibil ca şi alţii să fi încercat şi să fi reuşit. Nu avea să ştie niciodată.

Se aşeză pe o bancă.

Şi atunci la ce bun fac toate acestea, se întrebă jucându-se cu tuburile în buzunar şi privind la luciul lacului. Bărci micuţe pluteau alene pe apă în bătaia soarelui, treceau unele pe lângă altele, se ascundeau o clipă sub pod şi apăreau pe partea cealaltă. Electroni plutind la voia întâmplării, se gândi. Fără ţel, fără rost, fără semnal şi fără semnificaţie. Oarecum la fel ca viaţa lui. După ce plecase de la Radioclub, la scurtă vreme fusese dat afară de la serviciu. Din pricina unor loaze tâmpite, care îi imputaseră că demontase un număr de relee, chipurile defecte, din echipamentul centralei, ca să le ia „sârma“. Ceea ce era o prostie, nu luase niciodată nimic de la serviciu şi, oricum, dacă ar fi fost să ia ceva, nu la „sârmă“ s-ar fi gândit. Dar ştiau cu toţii ce pasiune are, aşa că la şedinţa de COM se hotărâse în unanimitate „desfacerea contractului de muncă pentru abateri grave de la etica şi echitatea socialistă, pentru încălcări repetate ale disciplinei muncii, pentru sfidarea organelor de conducere din cadrul întreprinderii, pentru atitudine neprincipială la locul de muncă“. Tot tacâmul. I se cam rupsese de asta, putea trăi foarte bine şi din vânzarea de amplificatoare. Plus depanări de televizoare. Plus o mulţime de astfel de servicii. Radiouri, magnetofoane, pick-upuri, floare la ureche. Ba chiar făcuse şi lucrări de diplomă pentru câţiva liceeni. Un ceas cu afişaj numeric, pe beculeţe de lanternă sau o pereche de emiţătoare-receptoare portabile. Fleacuri.

Fireşte că la mijloc fusese mâna invizibilă a Securităţii. Sau a Partidului? Fără drept de emisie ca radioamator, fără serviciu, doreau probabil să-l facă un paria, să-l scoată din joc, din societate. Să-l aneantizeze. Să-i atenueze funcţia de undă până la un nivel zero al existenţei. Oricum, gândi el amar,

sunt un zero. Singur, fără serviciu, fără orizont. De altfel, i se părea că lumea întreagă tindea spre zero. O lume cu un trecut vag, mereu fluid, fără viitor.

Alături de el, pe bancă, se aşează un individ cu tâmplele grizonante şi cu o mustaţă la fel, încărunţită. Chip normal, nici prelung, nici rotund, cu o expresie calmă, de om liniştit în nimicul existenţei sale.

– Aş vrea să avem o mică discuţie, îi spuse individul cu un glas şoptit.

Ilarion făcu ochii mari. Cine naiba mai era şi ăsta? Şi ce voia să discute? Poate era vreun client mai vechi, de care uitase? Vreun bişniţar de alt soi? Un provocator al Securităţii?

– Stai liniştit, îi spuse necunoscutul, de data asta pe un ton normal. Nu ai unde să fugi, parcul e supravegheat.

Aşadar, de la Securitate, concluzionă Ilarion.

– N-am de ce să fug.

Străinul zâmbi.

– Aşa este, n-ai de ce. O să avem doar o discuţie amicală. Doar suntem prieteni, da?

– Eşti de la Securitate, îi spuse Ilarion.

– Pe mine mă cheamă Toma, continuă omul fără să ia în seamă remarca lui Ilarion. Toma, ca în Scriptură.

La fel de bine putea să-l cheme Petru. Sau Luca sau Iuda sau Mihail. Ca pe Arhanghelul Mihail. Un nume conspirativ, desigur. Un nume de scenă. Poate că nici nu-şi folosea numele real sau îl folosea atât de rar încât i se părea şi lui străin. Poate că, în realitate, îl chema Dumitru sau Dinu sau Emil. Avea faţă de Emil.

– Despre ce vrei să vorbim?

– Aş vrea să vorbim despre gagici, dar mi-e teamă că va trebui să te întreb alte lucruri, mai serioase.

Putea să fie chiar şi un diliu scăpat de la balamuc. Deşi, după cum era îmbrăcat, cu parpalac de culoare crem, cu cămaşă bleu şi cravată neagră

şi pantaloni de tergal de culoare maro-închis, nu părea să fie unul dintre nebunii care bântuiau străzile. Părea mai degrabă a fi un director de sucursală la o întreprindere cu nume complicat, cu multe iniţiale. Ceva de genul AGPSFDJ. Mai ales că avea lângă el o servietă-diplomat de culoare kaki. Totul de un prost-gust desăvârşit.

– Ştim ce experienţe faci, domnule Ilarion.

Domnule Ilarion… Zâmbi. Auzi la el, „domnule Ilarion“…

– Ce experienţe fac?

– Uite ce este, n-am nici vreme şi nici chef să ne jucăm de-a întrebările. Ştim cu ce te ocupi şi ce ai de gând să faci.

– Păi, nu mai fac nimic, mulţumită vouă am fost dat afară de la serviciu.

– Haidem să nu folosim acuze de acest gen. Dacă ai pierdut serviciul, n-a fost din cauza noastră. Dar nu despre asta vreau să vorbesc. Nu ne interesează nici serviciul tău şi nici că faci amplificatoare de antenă pentru recepţionarea bulgarilor sau a sârbilor sau a ungurilor sau a ruşilor. Nu ne interesează bişniţăreala ta. Ne interesează altceva. Un lucru care este, zic eu, foarte nasol.

Toma făcu o pauză după care continuă pe un ton neutru.

– Intenţionezi să faci un amplificator de antenă ca să prinzi semnale din Grecia şi din Turcia, nu-i aşa?

Ilarion înghiţi în sec, căutând să-şi controleze ritmul respiraţiei.

– Nu mi-a trecut prin minte una ca asta. Pentru simplul motiv că nu se poate. Cel puţin nu de aici, din Bucureşti. Un semnal video complex este absorbit de ionosferă şi…

Toma surâse fin, ca şi cum o amintire depărtată şi plăcută i-ar fi dat târcoale.

– Mă dezamăgeşti, domnule Ilarion. Un om cu talentul tău să spună aşa ceva… Dacă îmi aduc

bine aminte, ai încercat chiar să faci un soi de radar cu care să măsori distanţa de la Pământ la Lună, corect? Şi vii acum şi-mi spui că nu poţi să prinzi turcii sau grecii. Ştii bine că se poate. Se poate să recepţionezi multe alte lucruri, domnule Ilarion.

– Deci eşti de la Securitate.

Toma privi în lungul aleii şi oftă.

– Să lăsăm asta. Să revenim la ale noastre. Ai de gând să faci un amplificator de antenă pentru legături DX de televiziune? Da sau nu?!

Tonul întrebării fusese ceva mai aspru decât se aşteptase.

– Fireşte că nu!

– Haidem s-o luăm altfel… Ai în buzunare trei lămpi sovietice. O triodă VHF de cinci waţi, o diodă detectoare UHF şi o heptodă convertoare de frecvenţă. Ce vrei să faci cu ele? Un generator de ton? O sonerie muzicală? Aş aprecia dacă nu m-ai lua de tâmpit.

Faptul că individul cunoştea conţinutul buzunarelor sale îi întări şi mai mult convingerea că avea de a face cu un reprezentant al Securităţii. Dar era, oarecum, ceva atipic în comportamentul său. În primul rând, i se părea nepotrivit să fie abordat astfel, undeva într-un parc, în aer liber. Primul său contact cu Securitatea avusese o doză mare de formalism. Fusese dus într-un birou şi acolo, un ofiţer care se recomandase cu gradul deţinut şi cu numele întreg, îl interogase ore în şir. Îi ceruseră să scrie declaraţii pe hârtie, declaraţii care se încheiau invariabil cu fraza „susţin cele de mai sus şi semnez“. Aproape zilnic, timp de două săptămâni. Anchetatorul său de atunci era bâtă la capitolul electronică şi nu avea decât noţiuni tehnice rudimentare. Nu dorea să ştie altceva decât cu cine voia să semnalizeze şi ce dorea să transmită pe Lună şi, desigur, cine îi erau complicii. Pentru că, fără complici nimic nu are haz, nu-i aşa? Ilarion fusese nevoit să intre în

detalii absurde, să explice amănunţit ce emiţător dorea să construiască, ce componente urma să folosească, făcuse chiar şi o listă cu piese, de la condensatori şi rezistenţe până la tuburi sau tranzistori. Desenase câteva scheme. Practic, jumătate din declaraţiile sale se puteau ordona într-un curs de electronică aplicată. Dar toate aceste lucruri se petrecuseră într-un birou obişnuit, cu o masă, câteva scaune, o hartă a României pe un perete, un cuier lângă uşă şi un fişet pe peretele opus hărţii plus două muşte care orbitau becul din tavan. În al doilea rând, Toma sau cum l-o fi chemând părea să ştie destul de precis semnificaţia celor trei tuburi pe care abia le cumpărase. Poate că bişniţarul era informator, iar asta n-ar fi fost cu nimic ieşit din comun. Numai că omul de lângă el nu părea a fi genul unuia care să se lase îmbrobodit cu privire la rostul celor trei lămpi ruseşti. În plus, întrebarea lui nu ar fi trebuit pusă niciodată pentru că el, Ilarion, nu spusese nimănui ce avea de gând să facă. Nu folosise faţă de nimeni expresia „legături DX[1] de televiziune“. Era un limbaj specializat, utilizat doar de radioamatori. Să fi fost Toma un expert al Securităţii în domeniul traficului radio? Foarte probabil. Dar atunci, de unde ştia că dorea să recepţioneze staţii de televiziune din Grecia şi din Turcia? Sau, după cum îi spusese… „multe alte lucruri“.

Bine, îşi continuă Ilarion raţionamentul, să zicem că este un expert în traficul radio de amatori. Securitatea trebuia să aibă şi aşa ceva. În clipa în care a aflat de la bişniţar ce anume a cumpărat, nu i-ar fi fost greu să-şi imagineze ce are de gând să facă. Din Bucureşti nu se pot prinde staţii de televiziune din Ungaria, asta din pricina munţilor şi a curburii Pământului. Nici din Ucraina şi nici din Rusia. Recepţionarea bulgarilor era deja un hobby naţional şi nu era necesar un echipament sofisticat. Aşadar, prin excludere, mai rămâneau două variante cu oarecare potenţial: Grecia şi

Turcia. Două ţări capitaliste. Iar eventuala recepţionare a programelor lor de televiziune putea constitui un delict. Ilarion nu avea habar ce anume prevedea legea sau dacă exista o lege care să reglementeze asemenea lucruri. Poate că legea se făcea chiar în clipa aceea, din discuţiile lor de pe o bancă, în Cişmigiu.

– În ordine, spuse Toma. Nu este necesar să-mi răspunzi, tăcerea ta este suficientă.

– Am să fiu arestat? întrebă Ilarion aproape fără să gândească.

Toma îi aruncă o privire amestecată. Amuzament şi aroganţă citi Ilarion în ochii acestuia. Semnale, se gândi el, aşteptându-se să fie invitat să-l urmeze pe necunoscut la vreun sediu obscur al Securităţii.

– Noi nu arestăm, domnule Ilarion. Nu suntem de la Securitate, nu avem nicio treabă cu instituţia aceasta. Eu sunt aici doar ca să-ţi dau un avertisment şi să te sfătuiesc să renunţi. M-ai înţeles, domnule Ilarion? Renunţă la ceea ce ai de gând.

Toma îşi privi ceasul, se ridică brusc în picioare şi, fără să mai spună nimic, porni spre podul de peste lac. Ilarion îl urmări cu privirea, incapabil de vreun gest. Simţea un nod în stomac, ca atunci când fusese anchetat prima dată şi i se sugerase că poate păţi lucruri extrem de neplăcute dacă „nu-şi bagă minţile în cap“. Ce lucruri neplăcute, voise el să ştie. Anchetatorul îl privise atunci cu o expresie asemănătoare celei pe care o avusese Toma în urmă cu câteva clipe: amuzament şi aroganţă. Apoi îi spusese pe un ton potolit: „Încă nu ştim ce lucruri ai putea păţi, dar ne vom gândi la asta. Ne vom gândi foarte serios.“

Rămase pe bancă preţ de câteva minute, fără să schiţeze nicio mişcare. Era urmărit. Bănuise asta, dar acum avea confirmarea. Era urmărit cu minuţie, cu mare atenţie. Îi cunoşteau până şi gândurile, îi deduceau gândurile şi intenţiile din

gesturile pe care le făcea. Erau fini observatori, îşi zise. Primul anchetator fusese, într-un sens metaforic, doar un reprezentant al periferiei Securităţii, un primitiv, un rândaş de la grajduri. Acum avusese de a face cu elita sau cu cineva dintr-un eşalon superior. Minţi diabolice, psihologi rafinaţi. Puteau afla ce gândeşte doar observându-l de la distanţă, printr-un binoclu, de exemplu. Ascultându-i convorbirile telefonice sau discuţiile cu prietenii. Apoi, din inflexiunile vocii, din gestică, din culoarea hainelor. Avu o revelaţie. Cacofonia cromatică a hainelor lui Toma constituia un camuflaj. Aparenta lipsă de bun-gust în alegerea culorilor nu era altceva decât un camuflaj perfect. Pentru activitatea lor se întâlneau, desigur, cu indivizi extrem de versaţi, la fel de fini observatori. Atunci aveau nevoie de măsuri de acoperire, de bruiaj al semnalelor proprii astfel încât inamicul să nu le citească intenţiile. Era Ilarion inamicul lor? Posibil, având în vedere că trimiseseră după el un individ de calibrul lui Toma. Pentru Ilarion era limpede că Toma, sau cum l-o fi chemând, făcea parte dintr-o zonă subtilă a Securităţii, ţinea de un eşalon rafinat, de elită. Dar de ce, Dumnezeule? Ce ameninţare putea el să reprezinte pentru Securitate, pentru Stat, pentru Orânduire astfel încât să fie abordat într-un asemenea mod? Să fie atât de subversive programele de televiziune din Grecia sau din Turcia? I se părea absurd. El nu dorea decât să stabilească un record. O recepţie DX de televiziune era o mare performanţă pentru orice radioamator. Existau legende urbane despre ERT[2] şi despre TRT 1[3]. Despre programele lor. Despre filmele pe care le difuzau. Mai erau şi alte istorioare nostime, cum că uneori, noaptea târziu, se puteau prinde staţii de televiziune româneşti cu emisiuni bizare, cu totul altfel decât ceea ce se difuza peste zi. Reclame la produse inexistente. Ştiri despre evenimente care nu avuseseră loc

niciodată. Încercase în nenumărate rânduri să verifice istoriile acelea ciudate, dar fără rezultat. Poate că erau doar simple legende, fără niciun sâmbure de adevăr. Minciuni ale unor mitomani sau chiar intoxicări ale Securităţii. În ce scop să lanseze Securitatea astfel de poveşti? Simplu, ca să poată să-i prindă pe cei ca el. De ce Ilarion era, totuşi, o ameninţare, nu-şi putea răspunde. Nu avea prieteni apropiaţi, nu făcea parte din vreun complot, nu conspirase niciodată împotriva Orânduirii. Era doar un perfecţionist în domeniul lui. Un sportiv care nu urmărea altceva decât să stabilească un record. Nici nu-l interesa ce emiteau bulgarii. El însuşi nu avea amplificator de antenă pentru bulgari. Supraveghetorii săi ştiau şi acest detaliu. Atunci? Nu trimiţi tancurile şi aviaţia împotriva unui soldat singuratic. E împotriva oricărei logici.

Încet, teama se transforma în mânie.

– Voi chiar nu aveţi nimic mai bun de făcut? zbieră el spre tufele din jur.

Nu-i răspunse nimeni. Parcul părea pustiu. Doar lângă leagănele de la groapa cu nisip un copil alături de un domn în vârstă, poate bunicul copilului, îl priveau nedumeriţi şi uşor dojenitori.

Se ridică şi porni spre pod, pe urmele necunoscutului, cu gândul să iasă din parc. Puţini oameni pe alei. Dinspre „colţul şahiştilor“ se auzea veşnica rumoare iscată de chibiţi. Ieşi pe Schitu Măgureanu şi se îndreptă spre Piaţa Kogălniceanu. Zece minute mai târziu era deja în apartamentul său.

Se aşeză pe canapea şi dădu drumul la televizor. La ora aceea nu se transmitea nimic. Ecranul era plin de zgomot static. Purici iscaţi de fotonii care se nimereau să fie captaţi de antena lui. La un milion de fotoni, unul provenea din Marea Explozie de la începutul Universului sau, altfel spus, de la capătul timpului. Dacă cineva ar fi

filtrat şi ar fi captat toţi acei fotoni bătrâni, ce ar fi obţinut? O imagine de la facerea lumii?

Era sigur că apartamentul îi era supravegheat. Microfoane ascunse în pereţi sau în lustră sau te miri pe unde îi înregistrau ritmul respiraţiei, mişcările, toate zgomotele pe care le făcea chiar şi stând nemişcat. Ce puteau ei deduce din tăcerea şi din nemişcarea sa? Că este înfricoşat? Da, îi era teamă. Se simţea ca un explorator al unei jungle întunecate, plină de pericole fără nume, de primejdii şi de ameninţări ascunse, dar cu atât mai nimicitoare şi împotriva cărora nu avea nicio armă, niciun mijloc de apărare. Decât tăcerea absolută. Oare dacă ar încerca să se sinucidă, ar interveni să-l salveze? Mai mult ca sigur că nu. Poate că asta şi doreau. Să-l aducă în pragul nebuniei. Să se anihileze singur. Iar ei să rămână cu mâinile curate.

Dădu din cap şi se duse la bucătărie. Avea în frigider o sticlă de vodcă, îşi turnă un pahar şi-l dădu peste cap. Cu greu îşi reprimă un acces de tuse. Ce rost ar fi avut să se ascundă?

– Gata! Ajunge! Devii paranoic! se certă cu glas tare.

Pereţii îl asistau, tăcuţi.

– Ţin să mulţumesc şi pe această cale organelor de partid şi de stat pentru minunatele condiţii de viaţă şi de muncă, declamă el către uşa de la bucătărie.

Nicio reacţie. În fond, ce s-ar fi aşteptat? Să-i rupă cineva uşa de la intrare? Să-l aresteze în cel mai brutal şi spectaculos mod şi să-l ascundă într-o cameră de tortură, unde ar fi urmat să fie anchetat dur şi sângeros de nişte brute fără nume?

– E mintea mea înfierbântată. În realitate nu mă supraveghează nimeni.

După al doilea pahar de vodcă se linişti.

Ar fi avut vreo noimă să se aloce atâtea resurse numai pentru el? Câţiva ofiţeri plus tehnica sofisticată de urmărire, cu siguranţă, foarte

scumpă. Părea absurd. Cine era el? Un zero. Ar fi fost ca şi cum o droaie de matematicieni, în loc să descopere ceva fundamental în teoria haosului, să zicem, s-ar apuca să se zgâiască la un zero lăbărţat pe o foaie. Dar, conchise el, oricum aş întoarce problema, nu am de unde să ştiu ce este în mintea Securităţii şi cât de paranoică poate fi.

Un gând nu-i dădea pace. De ce îi individul acela îi spusese că nu este din Securitate? Noi nu suntem de la Securitate şi nu arestăm. Deci erau mai mulţi. Şi dacă nu erau de la Securitate, de unde erau? Adică, vine un securist la mine, îşi spuse Ilarion, şi din trei fraze mă face să-mi umplu nădragii, apoi spune senin că ei nu sunt securişti şi nu arestează. N-avea sens deloc. Tonul cu care i se comunicase acest lucru fusese unul obişnuit, neutru. Individul nu dorea să-l convingă de nimic. Doar rostise o propoziţie, atât şi nimic mai mult. Nici nu-l interesa dacă este crezut sau nu. Atunci la ce o mai spusese? Dacă nu erau de la Securitate, de unde erau? Nu putea scăpa de această întrebare. Cine erau sau, mai bine zis, cine era individul acela care se recomandase cu un nume comun. Toma.

Din ce se gândea la lucrurile astea, totul i se părea din ce în ce mai absurd.

– De ce? murmură el umplând al treilea pahar de vodcă.

Spaima îi trecuse, simţea doar o vagă nelinişte, dar şi o surescitare. Se gândea că ar putea să-i deconspire. Imagina planuri nebuneşti. Cu tot ce avea prin casă putea construi, în câteva ore, un emiţător puternic, de câteva sute de waţi. Suficient, dacă nu îi săreau siguranţele, să pună la pământ recepţia radio şi TV în tot cartierul şi să fie auzit la capătul lumii. Ar fi emis non-stop toată istoria din acea zi pe benzile de 3,5, de 7, de 14 şi de 28 Mhz[4]. Ar fi spus că este urmărit de Securitate şi ameninţat cu lichidarea fizică. Apoi s-ar fi vorbit despre el la Europa Liberă şi, chiar dacă ar fi fost

arestat, ceea ce părea a fi inevitabil, viaţa nu i-ar fi fost pusă în pericol. L-ar fi torturat, firește, dar nu l-ar fi ucis. În cele din urmă ar fi fost eliberat, poate chiar expulzat din ţară. Auzise destule cazuri de disidenţi care fuseseră expulzaţi la presiunile diplomatice din exterior. Dar acelea erau poveştile de succes. Oare câţi dispăruseră fără să li se ştie urma? Oricum, era un plan. Să ceară ajutor lumii întregi pe calea undelor. După ce ar fi început să emită, oare în cât timp ar fi intervenit să-l aresteze? În câteva minute? În câteva ore? Greu de spus. Oricum, mare lucru nu ar fi reuşit să transmită. Nici dacă ar fi fost lăsat în pace. În CW[5] n-ar fi stat nimeni să-i asculte povestea. Iar în SSB[6] ar fi fost luat la şuturi de ceilalţi radioamatori pe motiv că ocupă abuziv şi aiurea banda. L-ar fi taxat drept diliu sau ar fi crezut despre el că este vreun operator beat, care îşi face de cap în eter. În fond, dăduse şi el, în decursul timpului, peste tot felul de ciudaţi, cu poveşti aiuritoare.

O idee tâmpită, îşi spuse umplându-şi al patrulea pahar.

Nu avea ce face. Se simţea legat de mâini şi de picioare, paralizat precum un şoarece în faţa unei cobre. Dar, în acelaşi timp, era liniştit, împăcat. Prin acel avertisment îi inoculaseră o otravă lentă şi persistentă. Nu va mai lucra nimic, doar banalele amplificatoare de antenă. Poate că va mai repara televizoare străvechi, radiouri şi magnetofoane. Se va cufunda într-un ocean de nimicuri, el însuşi fiind un nimic. Erau mult prea puternici. Gata. Îl nimiciseră fără ca măcar să se lupte cu el.

Continuă să bea, privind în gol, fără să se mai gândească la ceva anume. Simţea că-l ia cu greaţă, era abia prânzul, nu mâncase nimic în ziua aceea. În cele din urmă se duse în dormitor şi se trânti pe pat.

2

Timp de o săptămână nu făcu altceva decât să bea. Se trezea pe la amiază, mahmur, cu ochii injectaţi, vag ameţit. Ieşea din casă doar ca să-şi cumpere ceva parizer, o pâine şi de băut. Vodcă, vin sau vermut.

Într-o dimineaţă îl trezi telefonul. Răspunse cu un glas încleiat, apatic.

– Da…

– Ilarioane, nu-mi mai merge antena de bulgari, băiatule…

– Bine, zise Ilarion aşezând telefonul în furcă.

După un minut soneria telefonului prinse din nou viaţă.

– Băi, tâmpitule, tu să nu-mi închizi mie telefonul! Te bag în mă-ta, una-două, clar?

– Clar, aprobă Ilarion şi aşează receptorul în furcă.

Nimic nu mai avea rost. Aşa se gândea. I se rupea că nu-i mai mergea unuia nuş'ce antenă. Mă cac pe bulgarii voştri şi pe antenele voastre, ar fi vrut el să spună, dar era prea târziu, întrerupsese legătura. Toţi sunt nişte viermi cu dinţi. Jumătate din ei belesc ochii la bulgari şi cealaltă jumătate toarnă la Securitate. Iar ăia puţini, care nici nu se uită la teveu şi nici nu sifonează la organe, sunt din start anihilaţi. Eliminaţi. Eu sunt pe cale să fiu eliminat din stupul perfect. M-au băgat în ceară, ca pe un şoarece care le-a tulburat ordinea desăvârşită. Încet, se cufundă într-un fel de somn. Încă era devreme, încă era dimineaţă. Televizorul, uitat deschis de acum o săptămână, fâşâia constant, umplând întreg apartamentul cu un zgomot moale, pufos. Ce bine e să dormi. Dar şi mai bine e să poţi să dormi cât vrei şi când vrei.

Dar ce vei face mai târziu? îi spuse un gând. Glasul conştiinţei, râse el. Ce te fute pe tine grija? Fac ce vreau şi când vreau. Du-te-n pizda mă-tii, spre exemplu. S-o crezi tu, îi răspunse glasul. Nu mă poţi opri aşa de uşor. Ba bine că nu. Te omor cât ai clipi. Ai noroc, îmi e prea lene să mă ridic

din pat, dar dacă mă enervezi mă dau jos şi te înec în vodcă. Sticlele sunt goale, protestă glasul. Asta era, râse el prin somn. Ai rămas pe uscat, hahaha. Tu ai rămas pe uscat, veni răspunsul. Vreau să dorm, ceru Ilarion, lasă-mă în pace. Ai să te îngălbeneşti de atâta somn, deschide fereastra, respiră aer curat. Un aer curat, cu mireasmă montană sau cu aromă tropicală doar cu odorizantul de cameră Fresh Wave, acum la cele mai mici preţuri în reţeaua noastră de magazine. Nu uitaţi, cu Fresh Wave noi îţi aducem marea şi muntele în camera ta.

– Ce? bolborosi Ilarion deschizând un ochi.

Da, e timpul să mănânci sănătos! Tigaia teflonată cu capac dublu şi curenţi de convecţie îţi permite de acum să găteşti mult mai sănătos şi mai economic. Legumele preparate cu tigaia noastră îşi păstrează nealterate toate calităţile, gustul şi conţinutul de vitamine de care organismul tău are nevoie.

– Ce se petrece?

Brusc, somnul i se risipi. Se ridică în capul oaselor, cu inima spărgându-i pieptul. Văzu, prin uşa deschisă a dormitorului, o imagine fugară, ceţoasă, a televizorului din sufragerie. Ecranul prinsese viaţă şi pe el cineva prezenta schema de funcţionare a unei tigăi *cu teflon* care promitea „un prânz de legume gustos şi hrănitor“.

Se împiedică în pătură, căzu lat pe podea şi se lovi la frunte. Împleticindu-se, dădu buzna în sufragerie.

– Aşa ceva nu se poate… murmură el frecându-se la cap.

Eşti neliniştit? îl întrebă glasul din televizor. Ai episoade de anxietate? E semnul cel mai limpede care anunţă o carenţă de oligoelemente. Magneziu B Forte rezolvă instantaneu problemele vieţii moderne. Lasă grijile mărunte în seama noastră. Cu Magneziu B Forte ai scăpat de stresul de zi cu zi.

Pe ecran, vedea un tub alb, ca tuburile de vitamine, din care ieşea un şirag de pastile lucioase pe care scria cu litere minuscule „noi avem grijă de nervii tăi“. Ecranul se umplu cu imaginea unei femei frumoase, în costum de baie, cu pielea ireal de netedă.

Vrei să ştii cum am scăpat de celulită? îl întrebă femeia. Am folosit crema cu colagen de la Boreal. Un tratament simplu şi eficace, la îndemâna tuturor femeilor cărora le pasă şi care vor să fie frumoase.

– E doar un televizor Grigorescu alb negru, nu poate prinde imagini color şi nu este emisiune la ora asta, murmură Ilarion.

Avea gura uscată şi respira sacadat.

Ba da, îl contrazise un glas din difuzor. Se poate. Acum plasmele LGV îţi oferă o realitate fără pixeli. Plasmele de înaltă definiţie pot reda cele mai intime aspecte ale naturii într-o infinitate de culori.

Învârti selectorul de canale, dar imaginea recepţionată persista. Un cer albastru, o plajă, marea la fel de albastră, un pâlc de palmieri de un verde violent.

Ce mai aştepţi? Vino acum în reţeaua noastră de magazine şi cumpără plasma LGV la un preţ fără egal. Doar patru mii de lei. Cumpără acum, mâine va fi prea scump!

Era… O farsă sinistră. Îi înlocuiseră televizorul. Îşi băteau joc de el. Din ce pricină, n-ar fi putut spune. Cineva căuta să-i spulbere liniştea. Cineva îl târa într-un joc de neînţeles.

Un joc? rosti un glas din difuzor. Sistemul nostru de joc este cel mai precis şi îţi poate aduce constant câştiguri însemnate. Cu schemele multiple ai garantat câteva câştiguri de categoria a treia şi, statistic, o dată pe lună un câştig de categoria a doua. Pentru a intra în posesia schemelor de joc, cumpără *sidiul* nostru sunând acum la numărul de telefon afişat. Nu uita, ca să

câştigi, trebuie mai întâi să joci. Dar ca să joci, trebuie mai întâi să cumperi *sidiul* nostru cu schemele multiple.

– Opriţi-vă! zbieră Ilarion. Ce vreţi de la mine?!

Pe ecran, un domn cu ochelari pe nas, îmbrăcat într-o cămaşă cadrilată, prezenta o carte cu coperte lucioase. Părea foarte erudit şi afectat.

„Ce vreţi de la mine“ este un roman autobiografic fără perdea, fără ascunzişuri, fără false pudibonderii. Autorul a reuşit să adune între paginile cărţii o suită de imagini ale societăţii româneşti de dinainte de 1989, imagini care redau, cu violenţă, aş spune, toate tarele sistemului de tristă amintire…

– Stooop! Gata! gemu Ilarion.

– Poftim? răspunse domnul din televizor.

– Visez, îngăimă Ilarion. Fireşte, e un vis.

– Nu este vis, este vorba despre o carte.

– Ce prostie, se minună el. Tu nu poţi vorbi cu mine prin televizor.

– Ba uite că pot, îi întoarse vorba prezentatorul.

Un alt glas prinse viaţă în difuzor.

– Ilarion? Ne vezi, nu-i aşa? Ne auzi?

– Vă aud, dar…

– Nu este un vis.

Domnul cu cartea dispăru şi în locul lui apăru chipul unei femei. O femeie cu ochi negri care păreau încărcaţi cu multă oboseală, într-o salopetă albastră, cu părul ascuns sub o bonetă. Aducea cu un medic chirurg care se pregăteşte pentru o operaţie îndelungată.

– Nu este un vis, repetă femeia. Încercăm de multă vreme să luăm legătura cu tine.

– Nu înţeleg…

– Nici nu ai avea cum. Ascultă-mă cu atenţie… Trebuie să construieşti…

– Nu pricep…

– Taci şi ascultă-mă! se răsti femeia. Nu avem mult timp. Trebuie să construieşti amplificatorul pentru UHF. Îl vei porni astăzi, fix la miezul

nopţii, şi-l vei cupla la televizorul tău. Trebuie să te poziţionezi cu antena pe următoarele coordonate… Notează pe ceva!

Se repezi la bibliotecă de unde luă un ziar vechi şi un creion.

– Dar…

– Nu mai spune nimic! Doar notează! Ascensie dreaptă… Declinaţie… Ai scris?

Dacă era vis, era cel mai afurisit vis pe care îl avusese vreodată. Simţea hârtia între degete, se simţea perfect lucid, beţia îi dispăruse, avea doar o uşoară durere de cap, poate de la căzătură. Simţea creionul cum aleargă pe hârtia ziarului. Vedea cifrele. Ore, grade, minute, secunde, zecimi de secundă, miimi. Coordonate ecuatoriale. Un punct pe cer.

– Am notat, acum vreau să ştiu…

– Cât timp mai avem? întrebă femeia peste umăr.

– Cinci minute, auzi el un alt glas, de data asta glasul unui bărbat care părea că vorbeşte din spatele femeii, oricum dintr-o zonă invizibilă pentru Ilarion.

Cinci minute până la ce? se întrebă el. Femeia îşi muşcă buzele.

– Ilarion, nu mai putem rămâne în legătură decât cinci minute. Prea puţin să-ţi explic despre ce este vorba şi să mai şi pricepi. Trebuie să ai în minte construcţia amplificatorului. Este vital să-l construieşti. Este…

– Vital pentru cine?

– Nu mă mai întrerupe!

Chipul femeii iradia mânie. Poate şi teamă? Mânie, ură şi teamă, mai degrabă.

– Tu nu ai ce să-mi spui mie, tu trebuie să asculţi!

– Nu vreau să ascult! explodă Ilarion. Ce glumă tâmpită e asta? Sunteţi de la Securitate? E o provocare! Credeaţi că nu mă prind? Ei, uite că m-am prins! N-o să construiesc nimic!

Pe chipul femeii îşi făcu loc o expresie de oroare.

– Timpul! ceru ea.

– Patru minute, auzi Ilarion răspunsul.

– Ascultă-mă, n-avem timp pentru prostii… Ascultă-mă, pentru numele lui Dumnezeu! Nu suntem de la Securitate. Suntem… Ilarion, la voi au pornit atenuatoarele de timp. Cineva s-a jucat cu ce nu trebuia, iar acum…

– Ce prostie, o întrerupse el. Mi-am pierdut minţile şi stau de vorbă cu un televizor.

Femeia îl privea panicată. Groază şi furie îi citea Ilarion pe chip.

– Indiferent ce se va petrece mai departe, trebuie să construieşti amplificatorul. Ascultă-mă. Am să încerc să-ţi explic în câteva cuvinte. Au fost pornite atenuatoarele de timp… Nu mă întrerupe, ai să afli ce-s alea altădată sau niciodată, nu asta contează. Vă prăbuşiţi în trecut şi, din pricina asta, întreaga planetă este ameninţată. Nu am cum să te conving… Dar încearcă să te gândeşti. Nu ai văzut nimic ciudat în ultima vreme? Obiecte care să dispară? Lucruri care să nu fie la locul lor?

– Nu, nu am băgat de seamă.

– Ascultă-mă, observă, deschide ochii. Fii atent la detalii. Ceva trebuie să nu se potrivească…

– Cineva mi-a spus, săptămâna trecută, să nu construiesc amplificatorul. Doar m-a avertizat.

– Dumnezeule, murmură femeia. Au ajuns la tine înaintea noastră. Trebuie să-l construieşti, şi încă repede.

Trei minute, anunţă o voce.

– Am consumat resurse enorme să te contactăm…

– Vreau să mi se explice…

– Nu e vreme de explicaţii, legătura se va întrerupe curând. Tu doar fii atent la detalii şi construieşte amplificatorul. Va trebui pornit, indiferent de circumstanţe, fix la miezul nopţii. Cu antena orientată acolo unde ţi-am spus. Fii atent,

vor începe să dispară lucruri. Nu ştim ce va dispărea, poate că nimic din preajma ta. Dar efectele atenuatoarelor deja se fac simţite la noi.

– Unde sunteţi?

Femeia chibzui câteva clipe.

– Suntem aproape de tine. Dar în alt timp.

– În viitor?

– Nu, în trecutul tău. Dar vorbim de alt timp. Ilarion, aş vrea să-ţi explic totul. Nu am vreme. Construieşte amplificatorul, porneşte-l. E tot ce trebuie să faci. Şi, dacă totul va fi în ordine, poate vom reuşi atunci să-ţi explicăm. E simplu, nu ai cum să dai greş.

– Nu te cred, spuse Ilarion. Nu poţi vorbi din alt timp. E o provocare. Sunteţi diabolici.

– Ascultă-mă, idiotule! Ce provocare să fie? E un simplu amplificator cu antena orientată spre cer. Cine te-a ameninţat? Securitatea?

– Da, voi aţi pus la cale totul. M-aţi acostat în parc, trebuie să ştii… Agentul vostru, un tip cărunt, cu mustaţă, care târa după el un diplomat kaki.

– Două minute, anunţă glasul.

– Timpul trece repede la voi, observă Ilarion.

– Nu e de râs! îi reproşă femeia.

Imaginea se estompă o clipă.

– Tu doar construieşte… ce-ţi trece prin cap cu trusa multifuncţională de la Baumer. Cu trusa multifuncţională poţi ridica o casă în doar câteva zile. Vino acum la Baumer şi vei beneficia de reducerea promoţională.

Era aceeaşi femeie de mai devreme, doar boneta îi lipsea de pe cap. Avea părul strâns la spate cu o eşarfă.

– Nu înţeleg…

– Un minut, auzi un glas din difuzor.

Un cetăţean care părea foarte deştept în mintea lui şi care purta barbă, îi explica unui alt domn ceva legat de relativitatea percepţiei timpului.

Ce este un minut? Depinde de context. Pentru un condamnat la moarte, un minut este mai scurt decât o clipă. Pentru un îndrăgostit, un minut poate reprezenta o eternitate atunci când fiinţa iubită nu este în preajmă. Da, frumos spus, domnule profesor, vă mulţumim pentru prezenţa dumneavoastră în emisiune. Cu aceasta, doamnelor şi domnilor, punem punct întâlnirii din această seară. Ne revedem săptămâna viitoare, la aceeaşi oră.

Ecranul pâlpâi abia simţit, imaginile se diluară în zgomotul static. Singur difuzorul continua să redea un amestec de glasuri. Aici Bucureşti, România. Transmitem ora exactă. Gongul, vă rog…

Trei bătăi scurte. Un sunet masiv, îndesat, furios, ameninţător. Un gong de lemn. Apoi linişte. Doar o pauză, desigur. După cinci secunde, alte trei lovituri înfundate, presate, strivite în uşa apartamentului.

– Deschide, bă, ‘te-n bot de agarici! Îmi închizi tu mie telefonu’, pulifriciule?! Deschide!

Alte trei bufnituri în trupul uşii, însoţite de un pârâit de rău argur.

Era în pat, înfăşurat în pătură, lac de apă.

– Ce? îngăimă el. Cine e?! întrebă cu un glas mai degrabă moale.

Uşa de la intrare continua să încaseze pumni, protestând cu sunete lemnoase şi prelungi, dar rezistând eroic în balamale.

Sări în picioare, enervat şi speriat în egală măsură, prea preocupat să se mai întrebe ce căuta în pat, înfăşurat în pătură. Televizorul fâşâia în continuare, redând pe ecran sporovăiala indescifrabilă, dar paşnică, a electronilor de pretutindeni.

– Nu mai bate! Vin acum! strigă îndreptându-se spre holul de la intrare.

Tencuiala de la tocul uşii plesnise în câteva locuri. Cu o mână de ipsos, se putea rezolva uşor.

Problema era cu cel care bubuia în uşă, pe partea cealaltă.

– Cine e acolo? întrebă şi vocea-i sună ca un behăit de miel rătăcit de turmă.

– Deschide şi o să vezi!

Trase zăvorul şi întredeschise uşa. Zări în penumbra casei scărilor chipul celuilalt. Un client căruia îi vânduse un amplificator de antenă mai demult. Cel care îl sunase mai devreme. Un malac albinos, care locuia în blocul alăturat şi despre care se ştia că e şofer de TIR. Unii ziceau că ar fi fost securist. Vecinii îl salutau cu „nea Petrică“, nume care, în condiţiile date, părea cu totul şi cu totul nepotrivit. Ce să-i spună? Ce mai faci, nea Petrică? Mai zări, Ilarion, în lungul casei scărilor câteva mutre care se iţeau curioase pe la uşi să vadă cine iscase tărăboiul. Fireşte, nimeni nu avea curaj să intervină. Cele câteva chipuri se holbau prin uşile întredeschise. Ăştia erau cei mai curajoşi. Ceilalţi se uitau la spectacol prin vizoare. În fine, cei care aveau vizibilitate. Restul ascultau cu urechile lipite de uşi desfăşurarea acţiunii care promitea să fie interesantă.

Nea Petrică malacul nu stătu mult pe gânduri. Băgă prin uşa întredeschisă o mână cât o cazma şi o înfipse în beregata lui Ilarion, apoi se îndesă cu umărul în tăblie. Ilarion se dădu în spate, covârşit de impulsul celuilalt.

– Cine pana mea crezi că eşti tu, băi, să-mi închizi mie telefonul? îi zbieră în faţă nea Petrică, după care se opri brusc.

– Ce dreacu’ pute aici? Te-ai căcat pe tine?

Ilarion dădu să îngaime ceva, dar mâna malacului aproape că-l sufoca.

Numitul Petrică îi dădu drumul şi închise uşa de la intrare, spre marea dezamăgire a vecinilor spectatori.

Ilarion se împletici spre canapea, unde se întinse respirând zgomotos. Intrusul se duse la fereastră, o deschise larg şi se întoarse spre el.

– Ilarioane, îi spuse acesta pe un ton mult mai liniştit. Nu-s om rău, da' când văd că unu' ca tine mă ia la mişto, dărâm cerul. Ai priceput? Dacă mă mai iei aşa la mişto te fac piftie. Îţi rup capu' şi mă piş în gâtu' tău. Te fac terci şi te întind cu mistria pe toţi pereţii…

Şi continuă aşa o bună bucată de vreme, descriind apăsat deliciile care îl aşteptau pe Ilarion dacă ar mai fi îndrăznit să-l ia vreodată la mişto.

– Nea Petrică, bâigui el. Dormeam când ai sunat. Dormeam şi visam.

Îşi mai revenise un pic. Omul de lângă el îşi trase un scaun şi se aşeză lângă canapea.

– Nu mă interesează visele tale, pricepi? Diseară e finala Cupei Campionilor şi dacă n-o văd o să-ţi blestemi toate zilele pe care le-ai trăit pe lumea asta. Pricepi?

– Pricep.

– Am dat drumul la televizor de dimineaţă şi nu mai prind niciun program de la bulgari. Pricepi?

– Pricep, dădu Ilarion din cap.

– Păi, dacă pricepi, ce mă-ta-n-cur ai de gând să faci?

Se ridică de pe canapea, pipăindu-şi pielea gâtului.

– Am un amplificator gata făcut. Era pentru un client, dar ţi-l dau ţie. Îl am în debara, îl aduc imediat.

Ieşi pe hol şi deschise debaraua. Pe rafturi şi pe policioare şedeau, frumos ordonate, cutii de pantofi de diferite mărimi. Era depozitul lui Ilarion, piese, componente, diferite materiale, scule fine, aparate de măsură, chiar şi un osciloscop făcut de el. Într-una din cutii avea un amplificator promis unui cetăţean. O să-l dea nebunului, să scape de el, iar pentru celălalt client avea să facă altul, poate chiar astăzi. În fond era o treabă de maximum o oră.

Reveni în sufragerie cu amplificatorul aranjat într-o carcasă de plastic, cu două mufe elegante

care ieşeau pe o parte.

– Aici bagi cablul de la antenă, îi explică. Pe mufa ailaltă pui cablul de la televizor.

– Am priceput, îi răspunse Petrică. Dacă nu merge, vin înapoi şi ţi-l îndes în cur, te bag în priză şi mă uit la moaca ta ca la televizor. E clar?

– Clar.

Individul apucă cu grijă cutiuţa amplificatorului şi ieşi pe casa scărilor. Ilarion închise uşa. Auzi vocea celuilalt, certăreaţă, arţăgoasă.

– La ce vă uitaţi, floarţelor?!

Mai auzi câteva uşi închizându-se cu putere. Vecinii săi aveau material de bârfă o zi întreagă. Se aşeză din nou pe canapea, căutând să-şi pună gândurile în ordine. Abia se apropia prânzul şi avea o vagă durere de cap. Îşi pipăi fruntea. Pielea îi pulsa sub degete.

– Aici m-am lovit la cap, îşi spuse. Când am căzut din pat.

O sudoare cleioasă îi năpădi pieptul.

– N-am visat, spuse el nimănui. N-am visat!

Căută pe jos şi descoperi ziarul pe care notase coordonatele. Îl netezi cu palma şi-l studie pe toate părţile. Nu notase nimic pe hârtie. Dar ţinea minte perfect dialogul absurd pe care îl avusese cu cei din televizor. Privea ameţit, când ziarul, când ecranul plin de zgomot static al televizorului.

– Am visat, totuşi…

I se păru că aude un ecou în mintea sa.

– Ar trebui să nu mai vorbesc singur. Cred că mă ţăcănesc.

Îşi duse mâna la gură. Era vital să nu mai scoată niciun sunet. Trebuia să păstreze tăcere abolută. Putea fi ascultat. Cu siguranţă că Securitatea îi plantase microfoane prin casă. Avea să le caute mai târziu. Acum dorea să bea ceva. La piciorul patului lăsase o sticlă de vodcă, plină pe jumătate. Se îndreptă spre dormitor, dar se opri în dreptul ferestrei. Îl văzu pe nea Petrică malacul cum traversează parcul îndreptându-se spre blocul lui.

De o ameninţare scăpase, dar, după cum începuse să fie evident, întreg universul părea să fi pornit o campanie împotriva lui. Partidul, Securitatea, lipsa unor piese la bişniţarii de pe Academiei, visele cvasi-reale, amplificatoarele defecte şi clienţii nemulţumiţi şi violenţi. Ce mai urma?

Închise fereastra, aerul de afară, tare şi proaspăt, îi făcea rău. Era conştient de mirosul greu din casă. Până atunci nu-l mai simţise. Acum îl învelea cu blândeţe şi-i transmitea un sentiment de siguranţă. Simţea că mirosul şi fâşâitul televizorului sunt singurii lui prieteni. Şi alcoolul. Avea trei prieteni. Puteau ei să-l apere de restul lumii?

Câtă vreme pe ecranul televizorului nu se afişa nimic, însemna că totul este în ordine. Câtă vreme puţea, totul era în ordine. Câtă vreme avea ce bea, totul era în ordine.

Găsi sticla de vodcă, reveni în sufragerie, se aşeză la masă şi-şi umplu un pahar, acelaşi din care tot băuse în ultima săptămână. Pe buza paharului se precipitaseră tot felul de substanţe misterioase, rezultate din complicatul amestec de băuturi pe care le supsese în ultima vreme. Nu-i păsa de asta.

Îi păsa de altceva. De ameninţările subtile care începuseră să se insinueze în viaţa sa. La naiba, îşi zise, cu ce am tulburat eu toate aceste forţe? Sunt un nimeni, nu reprezint nimic, nicio valoare, nicio ameninţare. Atunci, de ce? Şi când începuse totul? În parcul Cişmigiu, acum o săptămână. Ba nu, mai devreme, când se dusese să cumpere tuburile de la bişniţari. Sau şi mai înainte, când fusese dat afară de la serviciu. Pentru că demontase nişte relee. Păi, erau defecte, ştia bine lucrul ăsta. Le dezlipise de pe o ramă a centralei. Da, uitase să izoleze rama şi din pricina asta două sute de abonaţi rămăseseră fără ton la telefon. Dar remediase rapid problema înlocuind releele cu altele noi. În ziua aia, la serviciu, încercase să rebobineze piesele defecte, dar fusese întrerupt de şeful lui. Pe bancul de lucru

erau numai gheme de fir de cupru emailat, de 0,5 milimetri, carcase de relee, lamele de contact vraişte, multe dintre ele îndoite în efortul lui de a scoate bobinele de pe miezul de tole.

Atunci începuse totul. Odată cu consternarea şefului la vederea releelor masacrate de pe bancul de lucru.

Sau mai devreme? Poate că atunci când la Radioclub se apucase să construiască emiţătorul de pulsuri cu care să bombardeze Luna? Se temuseră că vrea să ia legătura cu cineva de pe Lună? Dar asta era absurd! Se temuseră că dorea să emită ceva important cuiva din Occident? Nu avea nimic de spus nimănui. Nu deţinea secrete de nici un fel. Nu era spion. Era un amărât de subinginer, radioamator de talent, harnic şi isteţ la serviciu, liniştit în viaţa de zi cu zi. Poate cam tăcut, poate cam introvertit. Dar asta era din cauză că nu avea ce spune lumii. Cele câteva prietene pe care le avusese în facultate îl abandonaseră destul de repede şi nu păstraseră faţă de el decât sentimente amestecate, confuze. Avusese puţine relaţii, niciodată una mai lungă de câteva luni şi acestea fuseseră cumva chinuite, contorsionate, întortocheate, cu multe gânduri, cu multe zbateri şi cu multă suferinţă. O suferinţă dulce, dar cu atât mai înfricoşătoare.

Da, îşi spuse, atunci începuse totul, la Radioclub. Când îl dăduseră pe mâna Securităţii. Ar fi râs de toate prostiile acelea dacă nu ar fi fost implicat în ele şi dacă nu ar fi suportat consecinţele lor.

Sau totul începuse cu mult mai devreme? Atunci, departe în trecut, pe când era elev la Şcoala Generală 201, pe vremea când fugea de la ore şi trecea strada Berzei şi se ducea la Casa Pionierului, la Cercul de Electronică. Acolo unde construise pentru prima dată un detector de prezenţă şi un aparat de radio pe unde medii. Acolo unde învăţase cum se calculează un

transformator. Acolo unde descoperise miracolele curenţilor electrici prin tuburi şi tranzistoare. De acolo să fi început? Destinul să-i fi fost prefigurat chiar din zilele acelea pline de inocenţă?

Încet, gustând în răstimpuri din vodcă, ajunse la concluzia că lumea, în ansamblu, îi este ostilă. Nu într-un mod fundamental, ci, mai degrabă, din lipsă de cunoaştere şi de înţelegere. Nu se simţea capabil să comunice cu restul lumii, nu avea ce să comunice, prin urmare, pentru ceilalţi, reprezenta o zonă întunecată, opacă, indescifrabilă. Lumea se teme de necunoscut şi de aceea îşi creează în mod instinctiv, inconştient, mijloace de apărare, de imunizare în faţa celor asemenea lui. El reprezenta primejdia, el era teritoriul neexplorat şi insondabil, jungla complicată în care orice explorator s-ar putea rătăci definitiv. Sigur, realitatea era alta, dar ce folos dacă numai el ştia cum stau, de fapt, lucrurile. Era complet benign. Din păcate, nu se pricepea să transmită mai departe, celorlalţi, acest lucru simplu.

Privi mai atent ziarul pe care avusese impresia că notase ceva. Un set de coordonate. Îşi aducea aminte perfect discuţia de mai devreme. Ca şi cum se petrecuse în realitate. Visele, în mod normal, au o consistenţă moale, au contururi neclare, ca o mlaştină ascunsă de ceţuri. Amintirile lui erau precise, cu muchii clar delimitate, tăioase chiar. Îşi amintea aproape cuvânt cu cuvânt ce vorbise cu femeia aceea. Îşi amintea chipul ei, ochii încercănaţi, salopeta albastră, boneta de pe cap.

Se ridică de la masă şi se îndreptă spre televizor, întrebându-se ce ar putea descoperi dacă ar umbla în spate şi dacă s-ar uita înăuntru. Probabil că nimic.

Întoarse televizorul cu faţa la perete şi dădu jos capacul de protecţie. Aşa cum se aşteptase, nimic neobişnuit. Şasiul metalic, plin de praf pe alocuri, cu toate tuburile la locul lor, cu toate rezistenţele şi condensatorii la locul lor, cu bateriile de

inductanţe la locul lor. Recunoştea lipiturile mai noi, pe care chiar el le făcuse atunci când modificase aparatul, îmbunătăţind un etaj, adăugând un cuplaj nou. Tubul cinescop era unul românesc, făcut la IPRS. Era un tub alb-negru, care înlocuise vechiul tub Toshiba. Televizorul avea mai bine de cincisprezece ani, dar pe multe componente încă se putea citi numele fabricantului: Sony, Sanyo, Toshiba, Mitsubishi Electric. Toate la locul lor obişnuit, aşa cum se aşteptase. Lămpile sticleau palid, luminând cu filamentele lor mici, pe alocuri, şasiul metalic. Montă capacul şi întoarse televizorul cu ecranul spre el.

Privi la zgomotul static care dansa pe ecran, încercând să găsească un tipar în jocul „puricilor“. Nimic, nicio imagine coerentă. Dezordine. Un teritoriu necunoscut, impenetrabil. Dacă fotonii captaţi de antenă aveau vreun mesaj de transmis, la el nu ajungea nimic inteligibil.

Verifică şi cablurile de la antene. Trei cabluri, trei antene pe bloc. Toate trei cablurile intrau într-un preamplificator extern, meşterit de el. Totul arăta exact aşa cum ştia. Aproape că putea spune că şi praful…

Să vedem, îşi zise. Am auzit şi am văzut o emisiune la televizor în condiţiile în care la ora asta nici mira de control nu apare. Mai mult, imaginile erau color şi în ele se vorbea de lucruri de care n-am auzit niciodată. Ce-o fi ăla, *teflonul*? Deci e clar că am visat. Dar visele sunt color? Unele da, cele mai multe nu. Mai departe. Am în frunte un cucui, deci am căzut din pat atunci când am vrut să dau buzna în sufragerie. Deci asta ar fi împotriva visului. A fost real. Până acum, egalitate. Vis – Realitate, scor 1 la 1. Buuun, mai departe. Am primit un set de coordonate. Declinaţie şi ascensie dreaptă. Coordonate astronomice, coordonate ecuatoriale care definesc un punct pe cer. Le-am notat pe ziar. Dar pe ziar nu apare

nimic. Iar pe cer nu am ce să prind. Stai! Un satelit de televiziune? Să fie poziţia unui satelit geostaţionar? Vom vedea. Oricum, femeia bătea câmpii. Dacă doreau să prind un satelit, îmi spuneau ce frecvenţă să caut. Fireşte, benzile alocate sateliţilor presupun echipament special, la care nu am acces. Componente extrem de rare. Antene parabolice de mare câştig, fideri perfect ecranaţi. Preamplificatoare, convertoare de frecvenţă, demodulatoare pe care nu le pot construi cu ce am la îndemână. Eu nu vreau să construiesc decât un blestemat de amplificator de antenă cu care să încerc să prind o nenorocită staţie de televiziune din Grecia sau din Turcia. Atât şi nimic mai mult. Nu sateliţi sau alte chestii asemănătoare. În plus, se exprima aiurea. Ar fi trebuit să-i ofere mai multe detalii. O listă de componente, de exemplu. Deci a fost un vis. Scorul, în acest moment, stimaţi ascultători, este de 2 la 1 în favoarea Visului. Va găsi, oare, Realitatea resurse să egaleze în cele câteva minute rămase până la fluierul de final?

Creionul! Am avut un creion în mână, îşi spuse. Se aplecă sub masă şi găsi creionul. Vârful de la mină era rupt, abia se mai ţinea prins în aşchiile de lemn ale creionului. Îl studie cu atenţia pe care ar acorda-o un entomolog unei gâze dintr-o specie necunoscută şi care, prin alcătuire, sfidează orice taxonomie.

Studie ziarul cu şi mai mare atenţie. Nimic scris, nicăieri. Doar pe o margine o linie fină de grafit. Aşeză ziarul pe masa televizorului, acolo unde, în vis, îşi notase acele coordonate. Căută să reconstituie gesturile. Şi descoperi pe suprafaţa mesei, chiar în faţa ecranului, un şir de caractere incrustate în furnirul lăcuit.

Simţi fiori de gheaţă pe şira spinării.

Extraordinar, extraordinaaaaaar, stimaţi ascultători, atunci când nimeni nu mai credea, Realitatea egalează Visul! Ce meci, dar ce meci,

dragi ascultători, ce meci spectaculos, încărcat de dramatism…

Nu, e mai simplu decât cred, îşi spuse aşezându-se la masă, în faţa paharului cu vodcă. E foarte simplu, totul se poate explica. M-a trezit telefonul. Buimac, am alunecat din pat. Am mers în somn, am ajuns în sufragerie şi, sub imperiul visului, am vrut să notez ceva. Aşa se explică şi incoerenţa femeii şi faptul că am scris pe mobilă. Visam. Ca un somnambul care, în loc să umble în frigider, să zicem, pune mâna pe un creion. Asta este explicaţia. Apoi m-am băgat în pat, la loc. Altfel nu are niciun sens.

Dădu peste cap restul de vodcă şi se simţi, pe dată, ceva mai liniştit. Îi veni să râdă. Turnă, în pahar, restul de vodcă din sticlă. Va trebui să coboare să-şi ia ceva de mâncare. O conservă de peşte? Dacă avea noroc. Şi de băut. Doi litri de vin sau un vermut, de vodcă se cam săturase. O pâine, nişte salam, poate nişte cârnaţi. Sigur, dacă va avea noroc să găsească toate aceste lucruri la Alimentara.

Soneria telefonului îi risipi gândurile. Lăsă aparatul să sune. Cine putea fi? O primejdie? Un mesaj să-i tulbure liniştea? Abia reuşise să se liniştească, să-şi adune gândurile. În cele din urmă ridică receptorul.

– Ce faci, Ilarioane, ţi-o freci? Băi, tată, nu merge ce mi-ai dat. Să ştii că am toată bunăvoinţa şi vreau să fiu calm cu tine… Da’ dacă nu văd diseară finala, te scalpez şi-ţi îndes păru-n cur de-o să te caci pe gură. Te bat, Ilarioane, de-o să te cocoşez să-ţi dai muie singur. Pricepi?

– Nea Petrică, eu l-am făcut şi l-am probat cu mâinile mele… Nu te enerva, uite cum facem… Vino la mine şi-l încercăm aici, îl testez la osciloscop, facem probe pe televizorul meu. Dacă prindem bulgarii la mine, înseamnă că ai ceva la televizorul tău. Şi dacă e aşa, ţi-l repar eu până diseară. Gratis.

– Mă piş pe ei de bani, clar? Nu vreau decât să văd finala aia nenorocită. Ce dreacu' e aşa de greu de înţeles? Ai priceput? Hai că vin la tine şi vedem ce-o fi.

Aşează cu grijă receptorul în furcă, de parcă telefonul fusese minat. Ar fi putut să sune la Miliţie şi să reclame acolo, dar mai rău răscolea rahatul. L-ar fi luat şi ăia la întrebări, cu amplificatoare pe sub mână, cu bişniţăreală şi alte chestii la fel.

Fie ce-o fi, îşi zise. Să potolesc diliul şi apoi mă întorc la ale mele.

„La ale lui" însemnând, de fapt, plasa de gânduri în care prinsese să se lase moale. În stilul de viaţă din ultimele zile îşi mai putea permite să stea două săptămâni, maxim trei. Banii se topeau, iar el nu mai produsese mare lucru în ultima vreme. Trebuia să-şi cam bage minţile în cap. Să iasă din băltirea călduţă în care se refugiase. Să-şi înfrunte destinul, oricare ar fi fost acesta. Cu Securitatea pe urmele sale au ba, trebuia să se apuce de lucru dacă voia să-şi reia viaţa de dinainte. O să se cuminţească de tot şi cu asta basta. Antene pentru bulgari, depanări de radiouri, de televizoare, de magnetofoane. Ba chiar putea să-şi deschidă un atelier micuţ. Perfect legal şi cinstit. În care să lucreze cuminte, în fiecare zi, învăluit în mirosul de textolit şi de fludor încins şi de pastă decapantă. Exact asta îşi dorea. Se va lăsa de băutură. Dar nu de acum. Poate de mâine sau de poimâine. Sigur de săptămâna viitoare. Nu va bea decât sirop cu sifon. Şi poate o bere, duminica. Sau două beri, în fine, nu mai mult de trei. Va citi mult seara. Va citi până va adormi, îşi va obosi mintea cu Balzac, de exemplu, sau cu Proust, astfel încât să nu-l mai bântuie nici un fel de vise. Va asculta muzică liniştitoare. Chopin. Ba nu, ăsta era prea trist. Va asculta preclasici. Avea un disc cu Vivaldi. Mai avea şi câteva viniluri cu muzică folk. Va asculta la radio, pe programul doi, acolo se

transmitea multă muzică. Mai mult de atât, va găti! O seară pe săptămână va merge la restaurant, la Bumbeşti se mânca bine şi ieftin, iar în rest va găti. Îşi va lua o carte de bucate. Va găti cu pasiune reţete rafinate, gustoase. Da, viaţa lui va intra pe un făgaş normal, iar coşmarul de acum se va risipi, îl va da uitării. Uite cât de simple şi profunde sunt micile bucurii ale vieţii, îşi spuse. Ce puţin îmi trebuie să fiu fericit.

Poate că va cunoaşte şi o femeie de care se va apropia tandru şi cu toată dragostea. Nu vorbea el prea mult, dar va găsi o cale prin care să-i transmită sentimentele pe care şi le imagina că le va avea pentru acea femeie, deocamdată fără chip.

– Voi fi un om nou, spuse el pereţilor.

Va fi un om nou, cu tabieturi liniştite, va citi editorialele din *Scînteia*, va urmări meciurile transmise duminica în emisiunea *Fotbal minut cu minut*, va privi, la televizor, în fiecare sâmbătă, *Teleenciclopedia* (genericul muzical îl însoţise în toată copilăria). În atelierul pe care şi-l va deschide (acum era hotărât să aibă un atelier, simţea că asta este calea pe care trebuie s-o urmeze) va avea o lampă de birou, pe bancul de lucru se vor înşira, ordonate, sculele sale: un letcon performant, un colac de fludor, tubul cu pastă decapantă, cutiuţele cu rezistenţe, cutiuţele pline de condensatori (ceramici, cu styroflex, cu hârtie, electrolitici), cutiuţele cu semiconductori (diode, tranzistoare, chiar şi câteva circuite integrate specializate). Va mai avea la îndemână o lupă, cleşti de diferite mărimi, şurubelniţe, aparate de măsură, osciloscopul construit de el. Şi undeva, aproape, dar aşezat astfel încât să nu-l încurce, va avea un mic radio cu tranzistori, care va revărsa, în surdină, o muzică agreabilă. Pe rafturile din spate vor sta cutiile cu componente mai voluminoase, dar şi aparatele aduse la reparat: televizoare, pick-upuri, magnetofoane, casetofoane, radiouri, jucării electrice. Îşi va primi clienţii în micul atelier, va

schimba cu ei câteva cuvinte banale, le va rupe chitanţe pentru reparaţiile pe care le va fi făcut.

Vedea toate aceste detalii limpede, ca şi cum ar fi existat deja, simultan cu realitatea oarecum deprimantă a apartamentului său. Avea sentimentul că dacă ar fi întins mâna, ar fi putut aprinde lampa de lucru şi ar fi putut apuca letconul încins. Aproape că putea simţi mirosul de fludor topit şi de pastă decapantă arsă. Toate aceste imagini îi provocară un fior de plăcere, ca un orgasm intens, dar difuz.

Auzi trântindu-se uşa de la lift şi după cinci secunde un ciocănit în uşa de la intrare. Se repezi să deschidă şi-l invită pe nea Petrică în apartament.

– Deschide geamu', bă, Ilarioane, că pute de îţi dărâmă nasu'. Tu nu simţi? Ce dreacu' ai făcut aici, ai halit un căcat?

Fantoma micului şi cochetului atelier se risipi ca o ceaţă suflată de vânt. Deschise larg fereastra. Luă amplificatorul adus de masivul Petrică şi-l instală la televizor. Comută selectorul de canale pe frecvenţa bulgarilor şi… nimic. Doar zgomot static pe ecran, iar din difuzoare se revărsa acelaşi fâşâit alb. Lipsă de semnal, îşi spuse.

– Vezi, băi, băiatule? Şi mai zici de ce-mi sare muştaru'. Prinde fix gaura curului.

– O rezolvăm, nea Petrică, mormăi Ilarion. Fii pe pace.

– Sunt. Deocamdată. Pricepi?

Lipsa de semnal putea avea două cauze. Fie fiderul de antenă era rupt, fie amplificatorul avea o întrerupere în circuit. Luă din debara osciloscopul şi-l aşeză pe masă. Reglă aparatul să scoată la ieşire un semnal de control în VHF, cuplă amplificatorul şi întoarse semnalul din amplificator la intrarea în osciloscop. Pe ecranul verzui al aparatului apăru imediat o armonică înghesuită. Aşadar, amplificatorul lucra. Să fi fost fiderul întrerupt? Puţin probabil. Măsură impedanţa cablului. 80 de ohmi. Deci antena şi

cablul erau în ordine. Avea prin debara un generator de miră de control. Îl instală şi pe acesta pe masă, îl cuplă la amplificator, iar pe acesta, la rându-i, îl cuplă la televizor. Ecranul se umplu imediat de barele mirei şi din difuzor se revărsă un ton cristalin de 800 de Hz.

– Nu pricep, murmură Ilarion.

– Păi, dacă nu te pricepi, la ce pălăria mea te bagi în chestii din astea? îl dojeni Petrică, de data asta neaşteptat de calm.

– Nea Petrică, de rezolvat se va rezolva, doar că îmi va lua un pic mai mult decât credeam. Vrei să-ţi fac o cafea? Că de băut nu mai am nimic.

– Nu vreau cafea, vreau să faci sărăcia aia să prindă bulgarii. Cât durează? Că mai am şi alte treburi, nu pot să stau de curu' tău toată ziua.

– Nu ştiu… o oră? Poate două… Vin eu la tine mai târziu. Îţi spun, până diseară va fi gata şi o să vezi finala… Cine joacă?

– Nottingham cu Hamburg. Da-ţ' garantez c-o să joace dracii pe pielea ta dacă nu-l faci să meargă. Dacă nu poţi, spune dreacu' acuma, să mă duc să caut pe unu' priceput. Nuş'ce păcate am făcut de mă împiedic numai de aşa tâmpiţi.

– Peste două ore vin cu amplificatorul, stai liniştit.

Ilarion încercă un zâmbet. Îşi simţea buzele încordate, ca nişte lipitori electrocutate întinse peste dinţi.

Individul plecă mormăind un salut.

Ilarion reveni la masă, holbându-se la cutiuţa amplificatorului. Îşi aduse trusa cu scule din debara, înşiră pe masă lupa, cleştii, letconul, fludorul, cutiuţele cu componente mărunte. Aproape la fel ca în atelierul mult visat. Doar că imaginea de mai devreme refuză să revină la viaţă. În plus, mai era şi teama. Nu atât teama de represaliile imbecilului. Mai era şi o teamă fără contur precis, fără o sursă clară, o teamă grea, care izvora de pretutindeni şi-l învăluia ca un linţoliu.

– Să vedem, îşi spuse Ilarion.

Antena era în regulă. Amplificatorul la fel. Numai că semnalul de la staţia bulgărească lipsea. Să căutăm afurisitul ăsta de semnal. Ilarion ştia că în Bucureşti se recepţionează semnalul transmis de la releul de televiziune de la Ruse. Cunoştea şi frecvenţa acestuia. Demontă capacul amplificatorului. Piesele montate de el în urmă cu câteva zile şedeau cuminţi pe plăcuţa de textolit. Cu o şurubelniţă începu să regleze o inductanţă. După câteva minute de ajustări fine reuşi să obţină un semnal şters. Era chiar BNT 1[7] care transmitea un documentar. Imaginea era slabă, încărcată cu paraziţi, cu contrast slab şi uşoare desincronizări pe verticală. Era pe drumul cel bun, atâta doar că, judecând după cât umblase pe la bobine, se afla pe un cu totul alt canal. BNT 1 se prindea pe canalul 6, ceea ce însemna o frecvenţă de 179 Mhz.

Căută o hârtie şi un pix şi se apucă să facă nişte calcule. După un sfert de oră trebui să admită că imaginea pe care o prindea venea pe o purtătoare aflată între benzile II şi III. Adică într-o zonă în care n-ar fi trebuit să recepţioneze nimic. Oricum, ceea ce prindea era doar o armonică. Refăcu încă o dată calculele. Dacă estimarea sa era corectă, trebuia să prindă semnalul principal undeva între 160 şi 170 Mhz. Ceea ce era complet aiurea.

Căută prin cutia cu piese, se apucă de alte calcule şi în cele din urmă înlocui câteva componente din montajul amplificatorului. Alte bobine, alţi condensatori. Şurubări preţ de câteva minute şi, iată, pe ecran apăru BNT 1 cu o imagine aproape clară. Contrast bun, zgomot la un nivel acceptabil. Nu era oglindă, dar mergea. Totul durase fix o oră.

Respiră uşurat.

Intră în baie, se spălă rapid, îşi dădu jos barba, se îmbrăcă într-un tricou aproximativ curat şi ieşi din casă. Traversă parcul, pustiu la ora aceea, şi intră în blocul vecin. Petrică locuia la ultimul etaj,

şi cum liftul era defect, porni să urce vioi scările. Pe la etajul patru simţea că-şi dă plămânii afară. Pe la şase îl apucă o tuse sufocantă. Îşi trase sufletul preţ de un minut, după care sună la uşa malacului. Lucră rapid, eficient, instală amplificatorul, reglă televizorul pe noua frecvenţă, făcu probe, totul era în ordine şi, miracol, nea Petrică rânji mulţumit şi îi arse o palmă pe umăr.

– Vezi, băi, Ilarioane, că se poate? Mama ei de viaţă… Aşa te vreau, băiatule, spirt. Pricepi?

O oră mai târziu, înapoi în apartamentul său, după o raită prin Alimentara. Cumpărase cârnaţi, brânză, pâine şi un litru de vin.

Oarecum sătul după ce mâncase cârnatul şi ceva pâine, cu un pahar pentru apă plin până în buză cu vin, Ilarion se gândea. Se gândea la lucrurile stranii şi neplăcute pe care le trăise în acea zi. Mai întâi visul. Pentru că fusese un vis, era din ce în ce mai convins, nu mai avea ce comenta în această privinţă. Apoi zona ciudată în care descoperise semnalul BNT 1. Ca şi cum bulgarii comutaseră pe altă bandă. În mod normal, ar fi trebuit să fie sunat de o mulţime dintre clienţii săi. Nimeni altcineva nu se mai plânsese că nu mai poate recepţiona televiziunea bulgară. Doar vecinul său de peste parc. Şi asta era o ciudăţenie. Se petreceau lucruri care îi scăpau de sub control. Vise stranii, aproape reale. Frecvenţe de emisie schimbate. Ameninţări peste ameninţări. Hotărât lucru, lumea se dovedea a fi un teritoriu extrem de ostil. Pe viitor, va trebui să fie cu mai mare băgare de seamă. De exemplu, ce clienţi îşi va alege de acum înainte.

Dar până atunci, mai avea de soluţionat o problemă. Dădu câteva telefoane unor vechi amici de la Radioclub. Nimeni nu remarcase modificarea de frecvenţă a staţiei bulgare. Mai mult, unul dintre aceşti amici chiar încercase, cu el în telefon, să prindă ceva în banda de 160 Mhz. Nimic. Nu prinsese nimic. Se părea că este un fenomen local. Inexplicabil, firește. Cum s-ar fi putut explica

faptul că un bloc din Bucureşti prindea un semnal pe o anumită bandă, în vreme ce restul lumii recepţiona normal? Nicicum.

O deplasare de frecvenţă apare în cazul efectului Doppler. Asta ar fi însemnat ca el, împreună cu vecinătatea apropiată, să se deplaseze cu o viteză enormă, supraluminică, faţă de ceilalţi. Ca şi cum cineva tăiase o felie de Bucureşti şi-l aruncase în Cosmos. Era absurd. Bucureştiul era la locul lui, atât cât putea să vadă de la fereastră. Vorbise la telefon cu oameni din diferite zone ale oraşului. Lumea îşi vedea de ale ei, netulburată. Doar el avea de înfruntat aceste lucruri care, deşi nu-i provocau un rău evident, aveau un potenţial înfricoşător. Tot ceea ce nu înţelegi este înfricoşător pentru că poate deveni brusc, fără avertisment, primejdios.

Mâine îl va chema pe unul dintre amici la el. Să vadă cu ochii lui că nu bate câmpii. Să mai fie cineva alături de care să nu se simtă singur. Până mâine… Până mâine va sta liniştit, în casă. Va face o baie fierbinte, se va băga în pat mai devreme, va încerca să nu se îmbete, ci doar să se ameţească un pic şi va încerca să doarmă, să uite de toate.

Umblă la televizor, era şase după-amiaza, pe TVR trebuia să prindă mira de control. Reglă selectorul de canale până când pe ecran apăru desenul complicat al mirei, însoţit de tonul de 800 Hz. Aproape că nu se miră deloc atunci când constată că şi transmisia TVR era deplasată în josul benzii. Mult în jos.

Căută la radio postul naţional. La fel, deplasat pe scală, la marginea benzii de unde medii. Umblă iar în debara şi scoase de pe un sertar un receptor de trafic. Primul lui receptor de radioamator. Căută pe benzile de trafic, pe 3,5, pe 7 şi pe 14 Mhz. Toate erau deplasate în jos cu cel puţin un sfert de bandă. Iată, îşi spuse, o anomalie pe care n-o pot descifra. Evident, trebuie să fie o explicaţie logică, dar el era incapabil să ajungă la ea. Poate că va

ajunge celebru din cauza asta, poate că descoperise un fenomen natural necunoscut, care îi va purta numele. Ceva de genul paradoxului lui Stormer. E drept, acolo era vorba de semnale întârziate în timp şi nu de alunecări de frecvenţă. Sigur, orice staţie de emisie putea avea o deplasare de frecvenţă, în ciuda circuitelor de ajustare automată. Dar aceste alunecări erau atât de mici că nu puteau fi decelate decât cu aparate extrem de fine. De data asta, într-o zonă restrânsă, cineva sau ceva făcea ca recepţia să fie mult deplasată în josul spectrului. Însemna că posturile de unde lungi, staţiile maritime, toate emiţătoarele din domeniul kilohertzilor coborâseră şi mai mult. Banda de 500 Khz, rezervată semnalelor de primejdie, se prindea acum pe 375 Khz. Balizele care emiteau cu lungimi de undă de ordinul sutelor de metri ar fi putut să le prindă în benzile kilometrice. Era absurd, dar nu putea nega ceea ce vedea.

Ceea ce vedea acum, dar şi ceea ce văzuse de dimineaţă… În cele din urmă, înfrânt, trebui să admită că, totuşi, un lucru extraordinar se petrecuse de dimineaţă. El îi spusese vis. Dar poate că fusese altceva, mai puternic decât un vis, o altă manifestare a realităţii, a unei realităţi crude, sălbatice şi capricioase. Nu se mai putea ascunde după degete.

Totodată, îi era din ce în ce mai limpede că nu Securitatea provocase toate aceste lucruri. Era vorba de ceva mai grav, mai profund, mai înspăimântător. Aproape că ar fi răsuflat uşurat dacă la uşa sa ar fi bătut agenţii Securităţii, să-l invite la *sediu*, să-l aresteze, să-l interogheze. I-ar fi urmat râzând.

Stinse radioul, opri toate aparatele, mută osciloscopul în debara. Făcu ordine pe masă, luă o coală albă de hârtie şi, la lumina unei veioze, copie semnele scrijelite de dimineaţă pe măsuţa televizorului. Coordonate care nu îi spuneau nimic.

Răsfoi Anuarul Astronomic, căutând să identifice zona aproximativă de cer a acelor coordonate. Un punct apropiat de ecliptică. Aşadar, un satelit geostaţionar, cum se gândise de la început. Habar nu avea ce satelit ar fi putut să fie, nu-l interesaseră niciodată astfel de lucruri, nu avea niciun catalog cu sateliţi pentru că, oricum, recepţia prin satelit depăşea mijloacele lui tehnice. De aceea, porunca imperativă a femeii pe care o văzuse de dimineaţă pe ecranul televizorului n-avea nicio noimă. Era sigur că n-ar fi putut recepţiona nimic din acel punct pentru simplul motiv că amplificatorul pe care l-ar fi făcut lucra în benzi de televiziune, mult mai joase.

Atunci pricepu totul. Lucrurile se legau într-un mod cu totul neaşteptat, dar limpede. Se simţea ca un explorator care umblă printr-o vale întunecată, şi care nu poate distinge nimic la o distanţă mai mare de câţiva paşi în faţa sa. Şi, dintr-odată, un fulger orbitor îi arătă întregul peisaj.

– Dumnezeule mare, nu se poate, murmură el cuprinzându-şi capul cu degetele.

Alunecarea frecvenţei în jos se petrecea numai şi numai ca el să poată recepţiona ceva din acel punct descris de coordonatele pe care le primise.

Avea impresia că este prins între două tabere inamice, sub focul lor încrucişat. Două tabere care se urăsc de moarte şi care se află pe poziţii ireconciliabile. Cineva îl ameninţase să nu construiască amplificatorul. Alţii îl ameninţaseră s-o facă. Şi încă repede, în acea noapte.

Femeia îi spusese ceva despre atenuatoare de timp şi că vine din trecutul său. Nu dăduse importanţă atunci, erau afirmaţii care depăşeau puterea lui de înţelegere. În vis se spun multe prostii, cugetase el mai apoi. Acum, aflat undeva la marginea panicii, reconsidera totul. Începea să creadă că femeia rostise adevărul. Nimic nu fusese lăsat la voia întâmplării. Erau din trecut, îi controlau toate mişcările sau măcar îl influenţau cu

ajutorul celor din jur. Spre exemplu, vecinul său care nu mai prindea bulgarii. Ei îl plantaseră, îl determinaseră cumva să-i fie client. Trogloditul acela nu era altceva decât un sistem de siguranţă, el habar n-avea ce rol joacă sau jucase. Cei din trecut ştiau că Ilarion nu se uită la bulgari şi că, în general, nu se uită la televizor decât atunci când testează vreun amplificator. Din pricina asta, ar fi putut să nu afle de alunecarea frecvenţelor. Din pricina asta, n-ar fi luat în serios ceea ce văzuse la televizor. Şi nu ar fi construit amplificatorul. Aşadar, ca să se asigure că o va face, îi plantaseră un client în imediata vecinătate, un client violent, capabil să-l determine să iasă din amorţeală. Toate se legau. Ştia că fenomenul de alunecare a benzilor este unul local, doar ce aflase asta vorbind la telefon. Totuşi, era posibil ca în bloc la el şi alţii să nu mai recepţioneze bulgarii. Aceştia erau cantităţi neglijabile, termenii unei serii infinite care pot fi ignoraţi. De mâine, probabil că frecvenţele vor reveni la loc şi lumea va uita acest incident. Sigur, vecinul lui de peste parc iar o să facă scandal. Numai că, până atunci, el ar fi urmat să construiască amplificatorul. Acum ştia şi de ce nu i se comunicase nicio frecvenţă. Ei ajustau întreg spectrul în funcţie de ceea ce el avea să construiască. Gândul ăsta îi dădu frisoane. Bine, dar atunci, urmând logica asta, ar fi trebuit să fie din viitor şi nu din trecut. Da, dar mai spuseseră că erau şi din alt timp. Un trecut altfel, diferit de al său. Poate că dintr-un trecut în care el deja construise amplificatorul. Bun, era un detaliu neimportant. Până la urmă n-aveau decât să fie de unde aveau chef. Trecut, viitor, sunt lucruri relative, în funcţie de unde se află observatorul.

Să vedem, îşi spuse, oare ce ar trebui să recepţionez? Care era miza acestui joc? De ce el? Dar mai ales, de ce alţii doreau să nu construiască receptorul? Ce putea fi atât de important în noaptea asta? Femeia de la televizor arătase

speriată, disperată chiar. În schimb, Toma păruse relaxat. Înclină să creadă că femeia chiar era din trecut: nu cunoştea viitorul şi de aceea era înfricoşată. Atunci, ca o concluzie implacabilă, Toma venea din viitor. Acesta fusese liniştit tocmai pentru că ştia că el, Ilarion, nu va construi acel aparat blestemat. Şi intrase în legătură cu el doar să se asigure că nu va acţiona deloc. Ca o măsură de siguranţă. Poate că ştia de eforturile celor din trecut, care încercau să-l determine să construiască acel amplificator banal de care se pare că, într-un mod subtil, depindea soarta celor două lumi. Dar poate că Toma mai ştia ceva: trecutul poate schimba viitorul şi nu invers.

Acestea erau cele două tabere între care fusese prins Ilarion. Iar aceste tabere erau nemiloase, crude, implacabile. Se duşmăneau de moarte. O lume a trecutului care încearcă să schimbe un viitor. O lume a viitorului care încearcă să taie influenţa trecutului. Prin orice mijloace. Şi prins între cele două lumi, el, Ilarion.

Ce limpezi păreau lucrurile acum. Dacă ar fi făcut mai devreme efortul să priceapă, ar fi avut mai mult timp la dispoziţie, timp în care să chibzuiască ce va face. Pentru că, până la urmă, decizia era la alegerea lui. Putea monta amplificatorul şi Toma pierdea jocul. Sau putea sta cu mâinile în sân şi trecutul lui, femeia aceea disperată şi obosită, pierdea partida. În mâinile sale se afla destinul ambelor tabere. Iată un lucru care te poate scoate din minţi, cugetă Ilarion. Şi totuşi…

Zâmbi, apoi chiar hohoti. Începu să râdă în hohote. Îşi dădu seama că, orice decizie ar fi luat, el era automat câştigător. Era atât de simplu…

Dacă Toma venea dintr-un viitor în care el nu construise amplificatorul, nu avea decât să-i fie recunoscător pentru că nu construise nimic. Iar trecutul său, ceilalţi adică, nu aveau cum să-l mai atingă. Erau trecut, doar. Ba chiar, după cum i se

spusese, erau dintr-un alt fel de trecut, poate nici chiar al lui. De ce nu puteau să vină după el, să-l pedepsească? Poate din cauza acelor atenuatoare de timp pe care le pomeniseră şi pe care cineva (cine oare?) le pornise? Sau nu aveau tehnologia saltului în timp şi tot ceea ce puteau face era să transmită semnale prin intermediul televizorului.

Invers, dacă ar fi construit aparatul, atunci viitorul lui Toma se altera. Acesta ar fi ajuns o simplă paranteză, o posibilitate, o biată variantă a unui viitor posibil, o non-existenţă. Ca o soluţie virtuală la ecuaţiile lui Schrodinger. Redus la o existenţă virtuală, Toma nu ar mai fi putut să-l urmărească pe Ilarion. În asemenea condiţii, acel trecut care îl contactase i-ar fi fost mai mult decât recunoscător.

Oricum, rămâneau destule întrebări, dar ele nu afectau în profunzime raţionamentul. Bunăoară, ce erau atenuatoarele de timp? Şi cine le pornise? Mai degrabă cei din viitor. Sau trecutul acela altfel decât al lui stăpânea o ştiinţă complet diferită, mult mai avansată decât ceea ce se cunoştea în prezent. Avea importanţă? Avea. Intuia că misterioasele atenuatoare de timp sunt miza reală a jocului. Femeia spusese: „La voi au pornit atenuatoarele de timp.“ Nu spusese „voi aţi pornit“. O nuanţă puternică. Însemna că, totuşi, lumea viitorului se făcea vinovată de pornirea acelor atenuatoare. Era suficient să se gândească la denumire. Atenuator de timp. Ce putea face un astfel de atenuator? Să încetinească timpul? Să modifice trecutul? Un trecut modificat conduce la un viitor alterat, schimbat. Era un război în toată regula, purtat cu arme bizare, pe lângă care bombele atomice păreau pliciuri de muşte. Viitorul căuta să distrugă trecutul, iar trecutul căuta să modifice viitorul. Câmpul de luptă era prezentul lui Ilarion. Era chiar Ilarion.

Dacă privea prezentul ca fiind punctul de coincidenţă a vârfurilor a două conuri, ca într-un

ceas cu nisip, un con orientat în jos şi care reprezenta suma trecuturilor virtuale, iar celălalt con orientat în sus şi care reprezenta suma viitorurilor probabile se putea explica mai bine. Fiecare fir de nisip care curge dintr-un con în altul reprezintă un trecut care trece într-un viitor. Astfel, trecutul diferit din care spusese femeia că vine reprezenta, în cazul în care Ilarion ar fi acţionat, doar unul dintre trecuturile sale virtuale, iar viitorul lui Toma era doar un viitor care ar fi putut fi, dacă el *nu* ar fi construit amplificatorul, caz în care trecutul femeii dispărea. Miza jocului era limpede. Fiecare tabără avea un singur ţel: să devină realitate, să părăsească zona de probabilitate. Din punctul lui de vedere, cei din trecut putea transmite chiar şi un episod din *Tom şi Jerry*. Nu conta absolut deloc. El era doar un nod care trebuia să ia o decizie şi astfel să aducă la viaţă o lume sau alta. Dacă ar fi făcut amplificatorul, trecutul acela diferit ar fi ajuns trecutul lui direct. Invers, dacă nu ar fi făcut nimic, Ilarion ar fi împins întreaga lume spre un viitor care, iată, se dovedea capabil să călătorească în timp. Şi cine ştie de ce alte minuni ar mai fi fost în stare acea lume din viitor.

Alege, Ilarioane. De cine ţi-a plăcut mai mult? De Toma sau de femeia aceea necunoscută? Să dea cu banul? Să aleagă dând cu zarul? Îi era perfect egal.

Luă o monedă de 25 de bani. Dacă iese stema, fac amplificatorul, îşi zise şi aruncă banul în aer. Moneda pică pe podea, pe muchie şi se rostogoli sub canapea.

– Băga-mi-aş, mormăi el.

Se aplecă, dar nu văzu nimic sub canapea, doar vălătuci de praf.

– Să încerc altfel, îşi zise.

Luă un zar din cutia de table. Daca iese cu soţ, mă apuc de lucru. Daca iese fără soţ, nu fac nimic.

Aruncă zarul pe masă. Şase. Bun, atunci voi face amplificatorul, decise el.

3

Lucrase fără să se gândească la nimic. Aşa cum îi plăcea, de altfel. Bucuria pură a lipiturilor proaspete, anticiparea curentului care va aduce la viaţă circuitele, care va aprinde tuburile, care va oscila în inductanţe, care se va filtra prin condensatoare.

Îi luase trei ore încheiate, inclusiv alinierea antenei de pe bloc către un punct pustiu de pe cer. Până la miezul nopţii mai avea cam o oră. Priviţi-l pe Ilarion făcând ultima verificare cu osciloscopul, ajustând o bobină, încercând lipiturile. Totul era în ordine. Un amplificator pe banda de 400 Mhz. Ce va recepţiona oare? Îl durea fix în cot. Începea să creadă că, de fapt, nu va prinde nimic. Amplificatorul lui le servea, probabil, celor din trecut, doar ca punct nodal. Puteau la fel de bine să îi ceară să construiască un camion din piese de lego. Sau să se strâmbe în oglindă. Poate că era suficient doar să construiască amplificatorul şi să caşte ochii la el şi doar în acest mod, deloc spectaculos, de altfel, avea să determine acel trecut virtual să devină real. Poate că nu era decât un puzzle dintr-un joc mai amplu, ale cărui reguli sau componente îi rămâneau complet necunoscute. Nu avea nicio importanţă. Tot ce dorea era să se termine odată. Nu dorea decât să-şi reia viaţa obişnuită. Nu dorea decât să redevină un zero, un nimeni, un nimic. Şi nimeni să nu mai depindă de alegerile lui.

Mâine, când toate se vor aşeza pe făgaşul cunoscut, va da canapeaua la o parte şi va căuta moneda. Doar aşa, de curiozitate. Să vadă ce s-ar fi întâmplat în varianta alegerii cu banul. Coincideau oare cele două răspunsuri? Va vedea mâine. Acum mai avea timp să bea puţin vin. Umplu paharul şi, spre încântarea lui, băgă de seamă că nu-i

tremurau mânile deloc. Se simţea stăpân pe sine şi-şi vedea cu încredere viitorul. Un viitor liniştit, fără ameninţări, fără lucruri ieşite din comun. Aşa spera că va fi.

Dar… Încet, îl cuprinse îndoiala.

Dacă acel trecut virtual era unul odios? Dacă, odată devenit real, trecutul acela l-ar fi modificat inclusiv pe el? Trecutul determină şi prezentul, nu numai viitorul. Pornind amplificatorul, putea să se trezească într-o lume cumplită, cu origini în cine ştie ce tenebre. Ziua de mâine ar fi putut fi una a terorii şi a suferinţei. Nu ştia nimic despre acel trecut. Nu ştia decât că este ameninţat de un viitor care pornise nişte stranii atenuatoare de timp. Era posibil ca viitorul acela virtual, reprezentat de Toma, să fi pornit acele atenuatoare, tocmai ca să modifice un trecut crud şi sângeros, care trebuia şters, uitat, aneantizat. Nu-l plăcea în mod deosebit pe Toma, atât cât îl văzuse simţise dinspre el o ameninţare surdă, dar şi femeia îl ameninţase şi îi vorbise aşa cum îi vorbise.

– E prea târziu, spuse aproape cu părere de rău. Am dat cu zarul. Am construit ce mi s-a cerut. Decizia mea e luată.

Aşteptă câteva minute.

– Decizia mea e luată, repetă el cu glas şi mai tare, poate să se încurajeze, poate să liniştească una dintre tabere.

Dacă era supravegheat de cele două lumi, şi nu se îndoia de asta, trebuia să se alăture uneia sau alteia dintre părţi. Zarul alesese pentru el. Devenise aliatul trecutului. Atunci, era de aşteptat ca viitorul să reacţioneze. Oare cei din viitor nu se simţeau ameninţaţi de decizia lui? Sau, prin cine ştie ce efect subtil, atunci când aruncase zarul, atunci când îşi însuşise alegerea, viitorul lui Toma deja dispăruse?

Iată, el putea să prevadă consecinţa alegerii, putea să sondeze viitorul, chiar dacă numai pentru mai puţin de o oră, cât mai rămăsese până la

miezul nopţii. Ştia că va porni aparatul. Ştia că gestul lui va bloca acele fatidice atenuatoare de timp. Nu ştia cum se va întâmpla asta, dar nici nu-l interesa acest aspect. Ceea ce îl interesa în acele clipe era cum avea să se modifice trecutul său. Era limpede acum, odată ce va porni amplificatorul, trecutul lui se va modifica dramatic şi, pe cale de consecinţă, şi el va suferi modificări. Poate va fi o celebritate. Poate va fi o mare personalitate. Poate va fi temut de oameni. Poate va fi puternic cum nici nu şi-ar putea imagina. Pentru că acum, nu-i aşa, el chiar are puterea de a alege între două lumi. De fapt, deja a ales. De fapt, zarul a ales pentru el. Da, dar decizia finală este a lui. Da, dar dicatată de zar. Da, dar se poate răzgândi. Da, dar nu o va face. Da, dar…

– Opriţi-vă! gemu Ilarion.

Ar fi vrut să-şi oprească gândurile. Ar fi vrut să fie deja miezul nopţii. Acele pendulei de perete abia se târau, timpul, prezentul lui care urma să fie modificat, abia se deplasa spre viitor, cu viteza unui melc, cu viteza unei gâze prinse într-un borcan cu miere. O secundă părea un ceas, un minut părea o oră. Efectul atenuatoarelor de timp, se gândi. Îmi alterează percepţia asupra curgerii timpului.

Dacă cei din viitor nu reacţionau vizibil la decizia lui, era firesc să presupună că puteau avea mijloace mai subtile prin care să intervină. Trecerea mai lentă a timpului putea fi una dintre ele. Se gândea că, în acest mod, putea ajunge la o apropiere asimptotică de miezul nopţii, iar ultima clipă dinainte de ora zero ar fi avut atunci lungimea eternităţii.

Ceea ce i se păruse simplu, clar şi limpede, în urmă cu câteva ceasuri acum devenea confuz, neclar, nesigur. Îi era imposibil să spună dacă procedase bine, dacă alegerea fusese una corectă pentru el.

Se aştepta la o intervenţie brutală a uneia din părţi sau poate a amândurora. N-ar fi fost uimit dacă ar fi crăpat pereţii apartamentului şi dacă în sufragerie ar fi dat năvală soldaţii din trecut şi din viitor, într-o încercare dramatică de a-l atrage definitiv de o parte sau de alta. De ce nu apărea Toma, să-l împiedice să facă gestul final? Era oprit de legi bizare ale călătoriei în timp? De ce nu apăreau pe ecranul televizorului cei din trecut, să îl îndemne să acţioneze? Prea multe *deceuri*. Niciun răspuns, nicio certitudine.

– Trebuie să mă liniştesc, îşi spuse.

Paharul era gol, nu-şi aducea aminte când îl băuse. Sticla de vin era şi ea goală. Nu simţea deloc efectul alcoolului. Nu-i era nici foame. Simţea doar un ghem în stomac, avea emoţiile pe care le avusese atunci când se culcase prima dată cu o femeie. Teamă şi extaz.

Deschise larg fereastra, privi la parcul întunecat şi pustiu, privi în depărtare la celelalte blocuri, privi ferestrele luminate şi pe cele întunecate dispuse într-un mozaic aleator, fără semnificaţie, întocmai ca zgomotul static de pe ecranul televizorului, cu singura deosebire că acum toate lucrurile erau încremenite. Auzea, de prin vecini, estompat, dar inteligibil, zgomotul specific marilor finale de fotbal.

Aş putea să termin toate aceste lucruri imediat, se gândi aplecându-se peste pervaz. Se ţinea cu degetele de tocăria ferestrei. Ar fi fost suficient ca mâna să-i transpire un pic mai abundent şi să alunece în gol. Ar urma o cădere de trei secunde, poate mai mult, poate mai puţin, îi era imposibil să calculeze exact. După care, neantul. Nici trecut, nici prezent, nici viitor.

Se aplecă şi mai mult. Degetele i se încleştară şi mai puternic de tocărie. Aceasta este adevărata luptă, îşi spuse. Acum iau adevărata decizie, îşi continuă el gândul.

Se simţi imediat mai puternic. Da, nu zarul avea să decidă, ci el. Dacă se va prăbuşi, lumea va rămâne la fel, nimic nu se va schimba şi oricum nu-l va mai interesa nimic. Ar fi fost greu să-i mai pese de ceva, cu creierii împrăştiaţi pe alee şi printre tufele de forsiţia. Dacă nu se va prăbuşi… ştia ce urma să se întâmple. Însemna că alesese viaţa plină de nelinişti, de teamă, de incertitudini pe care urma să i-o prefigureze acel trecut pe care avea să-l scoată din zona virtuală.

Acum era momentul ca una din tabere să intervină.

Nu se întâmplă nimic. Doar picioarele, cu care abia atingea podeaua, îi alunecară brusc pe parchet. Alunecă, la rându-i, în interiorul camerei, zdrelindu-şi tricoul şi pielea de pe burtă şi de pe piept pe pervazul ferestrei, izbindu-se apoi violent cu bărbia de calorifer.

Văzu un roi de stele verzi şi simţi durerea ca pe un snop de suliţe care îi străpungeau creierul. Cu greu se adună de pe jos şi se duse la baie. Văzu în oglindă un chip ascuţit, cu părul în dezordine şi plin de sânge, cu buza inferioară spartă şi cu o expresie hăituită în ochii încercănaţi. Se stropi cu apă, îndurând tăcut usturimea rănilor. Întocmai ca un soldat pe câmpul de bătălie, se gândi. Ca un soldat prins în războiul altora, dar care, iată, îşi va lua destinul în propriile mâini.

Reveni în sufragerie şi se aşeză pe canapea. Aproape se făcuse ora. Probabil că stătuse mai mult decât credea la fereastră.

Ştia că, din pricina tuburilor, amplificatorul avea nevoie de vreo două minute să devină operaţional. Aşadar, mai avea un minut la dispoziţie. Un minut lung cât un secol. Aşa se gândea. Dar acel ultim minut trecu repede. Poate prea repede.

Introduse cablul de alimentare în priză. Privi filamentele lămpilor cum se înroşesc şi cum, încet, trec spre galben. Aproape că putea auzi curentul smulgându-se de pe catozi, vuind printre grile şi

izbind anozii. Percepea curentul cum inundă divizoarele de tensiune cu un sunet aspru, hârşâit. Simţea vibraţia condensatoarelor care filtrau oscilaţii sau, dimpotrivă, împreună cu bobinele, întăreau oscilaţiile.

Era miezul nopţii.

Cuplă cablul de antenă la amplificator şi, cu gesturi precise, fără să-i tremure mâna, conectă amplificatorul la televizor.

Priviţi-l pe Ilarion, încremenit în faţa televizorului, aşteptând.

Aşteptând ce?

Să explodeze soarele. Să se prăbuşească peste el o galaxie. Să se sfâşie pielea universului. Orice.

Nu se întâmplă nimic.

Trecuseră zece secunde peste miezul nopţii. Amplificatorul ajunsese la puterea nominală, urletul curentului prin circuitele sale ajunsese insuportabil. Sau doar i se părea? Urlau doar nervii lui, întinşi la maximum.

Priviţi-l pe Ilarion cum se holbează la zgomotul static de pe ecran aşteptând să vadă.

Să vadă ce?

Chipul femeii de dimineaţă. Imagini dintr-o lume care se trezeşte la viaţă. Un film cu împuşcături. Orice.

Nu văzu nimic.

Ba nu. Iată. Prin jocul fotonilor părea să se insinueze o ordine. O spirală. Sau doar cercuri, îi era neclar. Sau doar ochii lui obosiţi îi jucau feste?

Nu avea să afle niciodată.

Brusc, îl strivi un întuneric de dincolo de lume. Beznă.

Gata, îşi zise. Asta a fost. Am murit.

Ba nu. Ceva se întâmpla în acel întuneric. Un urlet din zeci de piepturi, un urlet trădând o suferinţă cumplită. Urletele infernului? se întrebă. Urletele veneau de afară, din zona în care ar fi trebuit să fie fereastra. Da, vedea vag cadrul ferestrei. O lumină slabă, înşelătoare. Ascultă

atent, distilând sunetele. Urletele se dovedeau a fi înjurături. Oameni care înjurau, blestemau, afuriseau. Blestemau regimul, înjurau de sfinţi şi dumnezei pana de curent.

Ilarion, singur în camera întunecată, revenea încet la viaţă. De fapt, nici nu murise, realiză el. O pană de curent, un lucru atât de frecvent, la urma urmei. O banală întrerupere de curent, cum se întâmpla la câteva seri o dată.

Se ridică în picioare.

Priviţi-l sau doar ascultaţi-l pe Ilarion cum se plimbă prin sufragerie, ameţit, izbindu-se de mobile în întuneric, repetând într-una câteva cuvinte:

– Nu se poate, nu se poate, nu se poate…

Ba se putea. Ca dovadă, se şi întâmplase. Sigur, nu era drept. Alesese, fusese opţiunea lui să construiască amplificatorul. Merita un deznodământ. Merita ceva mai spectaculos, o desfăşurare şi un final care să încununeze zbuciumul lui din ultimele zile. Merita chiar şi moartea, până şi aceasta ar fi reprezentat o ieşire dramatică dintr-un joc în care se lăsase prins fără putere de împotrivire.

În loc de toate acestea, avea parte de bezna unei întreruperi de curent. Nu-şi imagina că universul poate fi atât de vulgar. Ei bine, iată că era.

Alimentarea cu energie electrică se restabili la un sfert de oră după miezul nopţii, în uralele vecinilor. Numai că, printr-un alt capriciu al sorţii, pulsul de tensiune îi arse amplificatorul. Din cauza grabei de a-l construi, nu imaginase niciun sistem de protecţie.

Priviţi-l pe Ilarion cum se holbează prostit la lămpile şi inductanţele arse. Acum cine alesese? Dumnezeu? Cei din viitor provocaseră pana de curent? Nu avea s-o afle niciodată.

Într-un acces de furie aruncă şasiul amplificatorului în ecranul televizorului. Camera se umplu de fum, iar podeaua de cioburi, într-o

explozie de artificii. Slabă consolare pentru ridicolul situaţiei.

Totuşi, se gândi, aparatul lucrase după miezul nopţii. Femeia nu-i spusese cât să stea cu amplificatorul pornit. Poate că o secundă fusese suficient. Atunci ce ar fi trebuit să se întâmple? Ce modificări trebuia să observe? Îi spusese femeia: „Dispar lucruri din pricina atenuatoarelor de timp.“ Acum ar fi trebuit să apară lucruri?

Camera era aşa cum o ştia. Nicio modificare vizibilă. Nu dispăruse nimic, nu apăruse nimic.

În fond, nu asta-şi dorea? Nu dorea să redevină la nivelul zero de existenţă? Nu dorea să fie un nimeni, un nimic? Ba da.

Tocmai asta se părea că obţinuse. Un meci egal. Probabil că întreruperea recepţiei dusese la anihilarea oricăror alte variante. Dispăruse şi acel trecut alt fel, dar şi viitorul lui Toma. Rămăsese doar el, Ilarion, captiv în prezent. Dumnezeu sau hazardul îi oferise soluţia la care el nu se gândise.

Se întinse pe pat, aşa cum era îmbrăcat, cu tricoul rupt şi plin de sânge, cu rănile de la bărbie şi de la buză zvâcnind cald şi aproape plăcut. Avea să doarmă. Dorea să doarmă şi să nu mai ştie de nimic. Mâine va face curat. Se va aranja cât mai bine şi va face primii paşi în noua viaţă pe care şi-o prefigurase mai devreme. Va fi, aşa cum spusese, un alt om.

Cu acest gând se prăbuşi în somn.

4

Se trezi devreme, cuprins de frig şi de crampe musculare. Se duse la baie şi se spălă îndelung. Apoi evaluă dezastrul din sufragerie, şasiul amplificatorului, cioburile împrăştiate pe podea. Se mişcă iute, eficient, şi în mai puţin de un sfert de oră nu se mai cunoştea nimic. Dădu chiar şi canapeaua la o parte, căutând moneda de 25 de bani. O descoperi pe muchie, rezemată de plinta peretelui, învelită confortabil în praf.

Acoperi televizorul cu o husă, avea să-l repare mai târziu. Se duse în bucătărie, spălă vasele murdare, se strânseseră destule. Se simţea, aşa cum îşi dorise, un alt om. Îşi pregăti micul dejun şi mâncă alene, fără grabă. Avea, cum se spune, tot viitorul înaintea lui. Şi tot trecutul, ca să fim drepţi. Dar trecutul pe care îl ştia. Ultimele întâmplări le va uita, ca pe un vis urât. Sau, peste ani, se va gândi la această istorie ca la o poveste incredibilă, dar povestită de altcineva. Poate chiar el le va relata prietenilor cele petrecute, dar într-un mod impersonal, ca şi cum tot ceea ce trecuse fusese trăit de altcineva. Şi, într-un oarecare fel, chiar aşa şi stăteau lucrurile. Ilarion era, de acum, alt om.

După ce termină de mâncat, îşi făcu o cafea, un ibric plin de cafea adevărată, primită de la un client, mai demult. Îşi făcu o listă de cumpărături, avea nevoie de detergent de rufe, avea nevoie de tix la bucătărie. Mai avea nevoie de nişte săpun. Apoi se va duce în piaţă, de unde va cumpăra nişte verdeţuri, cartofi, roşii. Poate va găsi şi nişte unt.

Se îmbrăcă atent, cu un tricou curat, cu jeanşii cei noi şi se încălţă cu o pereche de adidaşi originali. Remarcă, nu fără o oarecare uşurare, că toate lucrurile erau la locul lor.

Coborî în stradă cu o sacoşă în mână şi se îndreptă spre bulevard, cu gândul să facă prima escală la Alimentara. În parcul din spatele blocului, un copil însoţit de un bătrân care putea să fie bunicul copilului îl priveau cu o notă de reproş. Îl arătau cu degetul şi-şi şopteau ceva.

Bulevardul era plin de maşini. Un bărbat se opri alături de el, la semafor, şi îl apostrofă:

– Eşti mulţumit, idiotule?

Apoi trecu strada pe roşu, indiferent la maşinile care îl claxonau.

Ilarion încremeni. Ce vrusese să spună? Ce avea cu el? Ce îi făcuse? Nici nu-l cunoştea. Se urni, în cele din urmă, traversă bulevardul şi intră în

Alimentara. Rafturile erau aproape goale. Doar şiruri lungi, de cutii cu creveţi vietnamezi. Luă două cutii şi se duse la casă, să le plătească.

– Face opt lei şi douăzeci, îi spuse casiera, după care adăugă şoptit: Cretinule.

– Poftim? Ce aţi spus?

– Face opt lei şi douăzeci, repetă casiera.

– Nu, după aia…

– Ce după aia? Haide, domnule, că nu am chef de glume, ai de gând să plăteşti?

Plăti, de fapt aruncă banii îmbufnat pe tejgheaua de la casă şi ieşi în stradă. Se duse la chioşcul de ziare şi ceru *Scînteia*, *România liberă* şi *Informaţia*. Vânzătorul îi împături ziarele, primi banii, îi numără şi spuse:

– Mulţumesc, după care adăugă: Îţi place, nenorocitule?

– Ce vrei să spui? zbieră Ilarion. Ce ai cu mine? Nu-ţi e ruşine să vorbeşti aşa?

Vânzătorul făcu ochii mari.

– Da’ ce am zis, domnule? Ţi-am mulţumit şi atât.

– Nu-ţi e ruşine să minţi? De ce m-ai înjurat?

Ridicase tonul şi câteva capete curioase se întoarseră spre el. Auzi câteva chicoteli din mulţimea adunată în staţia de troleibuz, chiar lângă chioşc.

– Ce s-a întâmplat, întrebă un miliţian răsărit ca din pământ lângă ei.

– Omul ăsta m-a înjurat, explică Ilarion iritat.

– Ce înjurat? A luat trei ziare, mi-a dat banii, i-am zis mulţumesc şi a început să ragă la mine.

Mulţimea făcuse cerc în jurul lor. Ilarion îi vedea cum îşi dau coate şi cum râd cu mâna la gură.

– Ce aveţi cu toţii? Ce vă hliziţi, se înfoie mânios.

– Liniştеşte-te, cetăţene, îi spuse miliţianul după care adăugă şoptit: Aşa meriţi, animalule.

Îl privi cu neîncredere pe omul legii şi se depărtă uşor de mulţimea curioasă. Auzea cuvinte izolate, e un nemernic, un idiot, un nenorocit, părea că spune lumea. Îţi place ce s-a ales, îl apostrofă o doamnă cu zâmbetul pe buze. Prinse să alerge în lungul bulevardului, izbindu-se de oameni, cerând, implorând să fie lăsat în pace. Fiecare om pe care îl întâlnea îi adresa o sudalmă, un blestem, o înjurătură.

Ieşi de pe trotuar şi fu cât pe ce să-l izbească o trăsură.

– Ai grijă pe unde calci, idiotule! îl apostrofă birjarul de pe capră. Data viitoare am să dau peste tine, criminalule!

Lăsă plasa jos, se rezemă de un zid. Teama, ba nu, groaza puse stăpânire pe el. După trăsură văzu un camion cu soldaţi sovietici. Când îl zăriră, aceştia prinseră să urle la el şi să facă tot felul de gesturi obscene, ba unul chiar îl ameniţă cu arma.

– Ridică-te, cretinule, şi admiră-ţi opera, îl povăţui un domn în etate, îmbrăcat într-o salopetă mulată, argintie, cu epoleţi pe care luceau litere necunoscute.

Pe bulevard defilau tancuri, automobile vechi, cu trompetă în loc de claxon, dar şi maşini cu forme aiuritoare sau autobuze pe pernă de aer. Văzu şi un vehicul care zbura la rasul solului, scoţând un bâzâit grav, ocolind graţios troleibuzele. La semaforul de la Liceul Lazăr un tramvai cu cai acroşase un microbuz pe suspensie gravitaţională, iar vizitiul tramvaiului se certa argumentat cu şoferul microbuzului. Şi printre toate acestea, călăreţi îmbrăcaţi divers, în ţinute fistichii, se strecurau care încotro, spre treburile lor necunoscute.

– Nuuuuu, zbieră el din toţi rărunchii. Nu este adevărat! Nu se poateeeeee!…

Zbieră lung, până simţi jar în gât.

– Nu am nicio vină, se justifică el. Eu am ales ceva, dar alţii au ales peste mine, altceva. Oameni

buni, ascultaţi-mă. Am vrut să ajut, dar… n-am ştiut să aleg. Voi ce aţi fi făcut? Pe cine aţi fi ales?

Priviţi-l pe Ilarion, rătăcind pe bulevard, certându-se cu aerul, justificându-se în faţa vreunui copac, cerându-şi scuze unui zid de clădire.

Puţinii trecători de pe stradă îl ocolesc fără să-i spună vreun cuvânt, doar privindu-l compătimitor.

Iată-l pe Ilarion, într-o lume imposibilă, zbătându-se printre siluete neclare, argumentând, explicând, ţinând discursuri interminabile, acuzând la rândul său cu o retorică ascuţită sau chiar înjurând maşinile de pe stradă, alergând de la un capăt la altul al oraşului, urcându-se pe blocurile cartierelor mărginaşe, de unde priveşte în zare, spre giganticele, complicatele şi neînţelesele instalaţii ale atenuatoarelor de timp.

Ilarion, pe străzi, printre zgârie-nori şi case dărăpănate, strivit între cutele timpului, captiv al unui prezent confuz, întortocheat şi fără sens, într-un prezent nesfârşit, dar plin de o infinită singurătate.

1 DX – Recepţie la mare distanţă. Abreviere folosită în traficul de radioamatori (n.a.).

2 ERT – Ellinikí Radiofonía Tileórasi – Televiziunea de stat a Greciei (n.a.).

3 TRT 1 – Türkiye Radyo ve Televizyon – Televiziunea de stat a Turciei (n.a.).

4 Benzi alocate traficului de radioamatori (n.a.).

5 Continuous Wave – abreviere pentru radiotelegrafie în traficul de amatori (n.a.).

6 Single Side Band – abreviere pentru fonie în traficul de radioamatori (n.a.).

7 BNT – Bălgărsca naţionalna televizia – Televiziunea Naţională Bulgară (n.a.).

Cuprins

UBIK, MON AMOUR
A DOUA VENIRE
CUMANIA 2010
CU GAGARIN PE CALEA VICTORIEI
AEVUM AETERNUM

Table of Contents

UBIK, MON AMOUR	5
A DOUA VENIRE	11
CUMANIA 2010	63
CU GAGARIN PE CALEA VICTORIEI	120
AEVUM AETERNUM	165